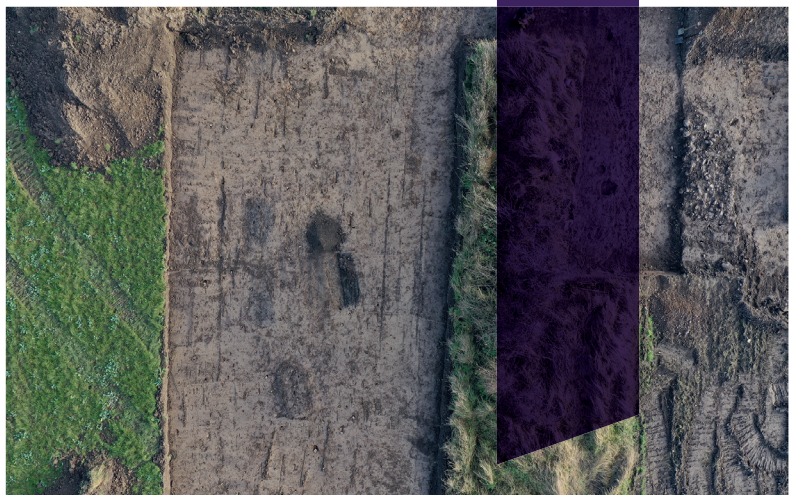

Dalköpinge 2:1 – en fängslande arkeologi

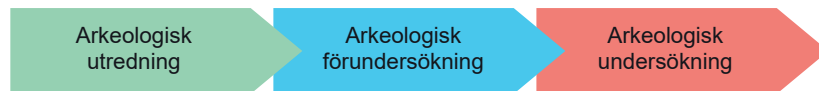
Rapport 2022:80
Arkeologisk förundersökning och
kompletterande arkeologisk utredning steg 2

Skåne län, Skåne, Trelleborgs kommun,
Dalköpinge socken, fastighet Dalköpinge 2:1>2,
L2021:1105, L2021:1108 och L2021:1111

Håkan Aspeborg, Magnus Anderson, Iohannes Miaris Sundberg,
Felicia Hellberg, Per Lagerås, Kennet Stark och Santeri Vanhanen

Den uppdragsarkeologiska processen

Arkeologiska undersökningar brukar bestå av tre etapper: utredning, förundersökning och undersökning. Processen syftar i första hand till att bevara fornlämningarna, vilket är grundtanken i kulturmiljölagen (KML). Arkeologisk utredning kan göras i två steg: steg 1 (AU1) innebär att tillgänglig kunskap i form av inventeringar och äldre undersökningar sammanställs och att en inventering görs i fält, i syfte att lokalisera fornlämningar. Steg 2 utgör den särskilda utredningen (AU2) där sökschaktsgrävning utförs. Om det då konstateras förekomst av dolda fornlämningar så är en arkeologisk förundersökning (FU) nästa steg i processen.

Om fornlämningen efter förundersökning bedöms vara välbevarad och ha vetenskaplig potential görs en arkeologisk undersökning. De första etapperna, arkeologisk utredning (AU) och förundersökning (FU) utgör ett beslutsunderlag till länsstyrelsen inför prövning av tillstånd till ingrepp i fornlämning i form av en arkeologisk undersökning.

Mer information om den uppdragsarkeologiska processen finns på Riksantikvarieämbetets hemsida: (<http://www.raa.se/kulturarvet/arkeologi-fornlamningar-och-fynd/den-uppdragsarkeologiska-processen/>).

Uppdragsarkeologin regleras av 2 kap. 10–14§§ i Kulturmiljölagen (KML) och av föreskrifter.

Dalköpinge 2:1 – en fängslande arkeologi

Rapport 2022:80
Arkeologisk förundersökning och
kompletterande arkeologisk utredning steg 2

Skåne län, Skåne, Trelleborgs kommun,
Dalköpinge socken, fastighet Dalköpinge 2:1>2,
lämningsnr L2021:1105, L2021:1108 och L2021:1111

Dnr 512-00666-2021

Håkan Aspeborg, Magnus Anderson, Iohannes Miaris Sundberg,
Felicia Hellberg, Per Lagerås, Kennet Stark och Santeri Vanhanen

Arkeologerna
Statens historiska museer

Arkeologerna

Statens historiska museer

Våra kontor

Linköping

Lund

Mölnadal

Stockholm

Uppsala

Kontakt

010-480 80 00

info@arkeologerna.com

fornamn.efternamn@arkeologerna.com

www.arkeologerna.com

Arkeologerna

Statens historiska museer

Rapport 2022:80

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY
Villkor finns tillgängliga på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

Bildredigering: Henrik Pihl

Layout: Henrik Pihl

Omslag framsida: Kollage drönarfoto över bronsåldersgrav, schaktning och guldring från bronsåldersgraven. Foto: Arkeologerna.

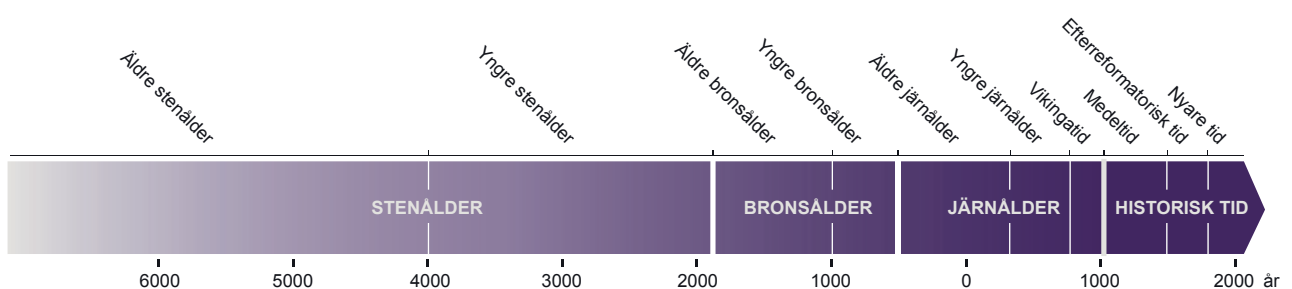
Omslag baksida: Översiktsskild över förundersökningsområdet mot öster. Foto: Christoffer Hagberg, Arkeologerna.

Tryck/utskrift: Tryckeri ÅTTA.45 AB, 2022

Innehåll

Sammanfattning _____	5	Tidigmodern tid _____	86
Inledning _____	9	Dalköpinge 1. 1807–1899 _____	86
Bakgrund _____	9	Georadarundersökning _____	86
Syfte _____	10	Utförande och resultat _____	86
Frågeställningar _____	10	Slutsatser och potential _____	93
Metod och genomförande _____	11	Analys _____	95
Förundersökningens förutsättningar _____	12	Osteologisk analys _____	95
Resultat _____	15	¹⁴ C-analys resultat _____	96
Inledning _____	15	Makrofossilanalys _____	100
Brunn A3849, A7590, A8655, A11182 och A12768 _____	15	Pollenanalys _____	101
Diken _____	16	Vedartsanalys _____	102
Gravar _____	16	Utvärdering och vetenskaplig potential _____	103
Gropar _____	16	Neolitikum _____	103
Gropssystem A1977, A4834, A4885 och A11747 _____	16	Bronsålder _____	104
Härdar _____	18	Järnålder _____	105
Lager _____	20	Tidigmodern tid _____	107
Rännor _____	20	Paleoekologiska och geoarkeologiska analyser	
Röjningsröse _____	20	– utvärdering och vetenskaplig potential _____	107
Stenpackning _____	20	Måluppfyllelse i relation	
Stolphål _____	20	till undersökningsplanen _____	108
Fynd _____	21	Åtgärdsförslag _____	108
Ben _____	21	Praktiska förutsättningar _____	112
Bergart _____	21	Matjordsdjup _____	112
Flinta _____	21	Schakthastighet _____	112
Keramik _____	22	Beräknat antal anläggningar och	
Metallfynd och metalldetekteringsresultat _____	22	övergripande kontexter _____	112
Stenåderslämningar _____	29	Referenser _____	114
Yta 1 _____	29	Administrativa uppgifter _____	115
Yta 2 _____	33	Bilagor _____	117
Yta 3 _____	38	Bilaga 1. Schakttabell _____	117
Yta 4, gravar _____	38	Bilaga 2. Anläggningstabell _____	119
Bronsåderslämningar _____	42	Bilaga 3. Fyndtabell _____	140
Hus _____	43	Bilaga 4. ¹⁴ C-resultat _____	143
Gravhög A35 _____	44	Bilaga 5. Makrofossilanalys _____	169
Järnåderslämningar _____	49	Bilaga 6. Vedartsanalys _____	171
Järnådershusen _____	49		

Figur 1. Läget för undersökningen markerat på utsnitt ur GSD-Terrängkartan, skala 1:50 000, och GSD-Översiktskartan. Lantmäteriet (CCO).

Sammanfattning

- Trelleborgs kommun har för avsikt att etablera en kriminalvårdsanläggning med tillhörande installationer inom delar av fastigheten Dalköpinge 2:1>2 och har därför inlett en detaljplaneprocess (figur 1–2).
- Inom området finns tre kända fornlämningar, som alla påträffades vid en föregående utredningen, L 2021:1105–Boplatssområde, L2021:1108–Boplatssområde och L2021:1111–Grav och boplatssområde.
- På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län har en arkeologisk förundersökning genomförts i Dalköpinge enligt Länsstyrelsens beslut 2021.10 06 (Dnr 431-5852-2021). Den arkeologiska förundersökningen har föregåtts av en anbudsprocess. Arbetet utfördes av Statens historiska museer, Arkeologerna i Lund under november och december månad år 2021.
- Förundersökningsområdet utgörs av åkermark och är beläget drygt en kilometer från havet. Förundersökningsområdet är totalt cirka 213 600 kvadratmeter stort.
- Förundersökningens syfte är att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen ska därför fastställa och dokumentera fornlämningarnas karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt tillvarata fornfynd. Resultaten ska kunna användas för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning av berörda lämningar och kulturlager. Dessutom ska lämningarnas vetenskapliga kunskapsvärde bedömas och vilka ytterligare arkeologiska åtgärder som är nödvändiga. Resultaten ska också kunna användas i företagarens planering.
- Inom samtliga förhistoriska tidsperioder och olika lämningskategorier finns ett behov av ny kunskap. För samtliga tidsperioder, finns ett stort behov av att förstå relationen mellan boplatser och gravar samt landskapsutnyttjande i ett ekologiskt perspektiv något som undersökningar torde kunna bidra med ny kunskap om. Frågorna var därför många utöver basala frågor om lämningarnas karaktär, komplexitet, utbredning och datering.
- Förundersökningen inleddes med en begränsad georadarundersökning och en metalldetektering men den genomfördes huvudsakligen med schaktgrävning och undersökningen av ett urval av anläggningar. Lämningarna mättes in med en RTK-GPS och dokumenterades. Området och anläggningar dokumenterades också med digitalkamera och flygfotograferades med drönare. Miljöprover insamlades och analyserades och en mindre torvmark i närområdet provborrades. En bedömning gjordes av vilka naturvetenskapliga analyser som kan ge bäst kunskaps-tillväxt under en slutundersökning.
- Förundersökningen genomfördes sent på året och därmed under dåliga väderleksförhållanden och i svagt och kortvarigt dagsljus. Förundersökningen fick avbrytas i förtid på grund av snö och kyla.
- Totalt grävdes 79 schakt. Den schaktade ytan uppgick totalt 21 041 kvadratmeter. Matjordens tjocklek varierade, från 0,2 meter till 1,3 meter.
- Vid förundersökningen påträffades 1044 anläggningar. Totalt undersöktes 150 anläggningar, varav tolv anläggningar som utgick, det vill säga drygt 14 % av anläggningarna. Anläggningarna klassificerades som följande

typer: brunn, dike, grav, grop, gropsystem, härd, lager, ränna, röjningsröse, stenpackning och stolphål. Förutom boplatsslämningar fanns även rituella anläggningar som gravar med tillhörande anläggningar som en stenpackning tillhörande den överplöjda bronsåldershögens brätte och härdar.

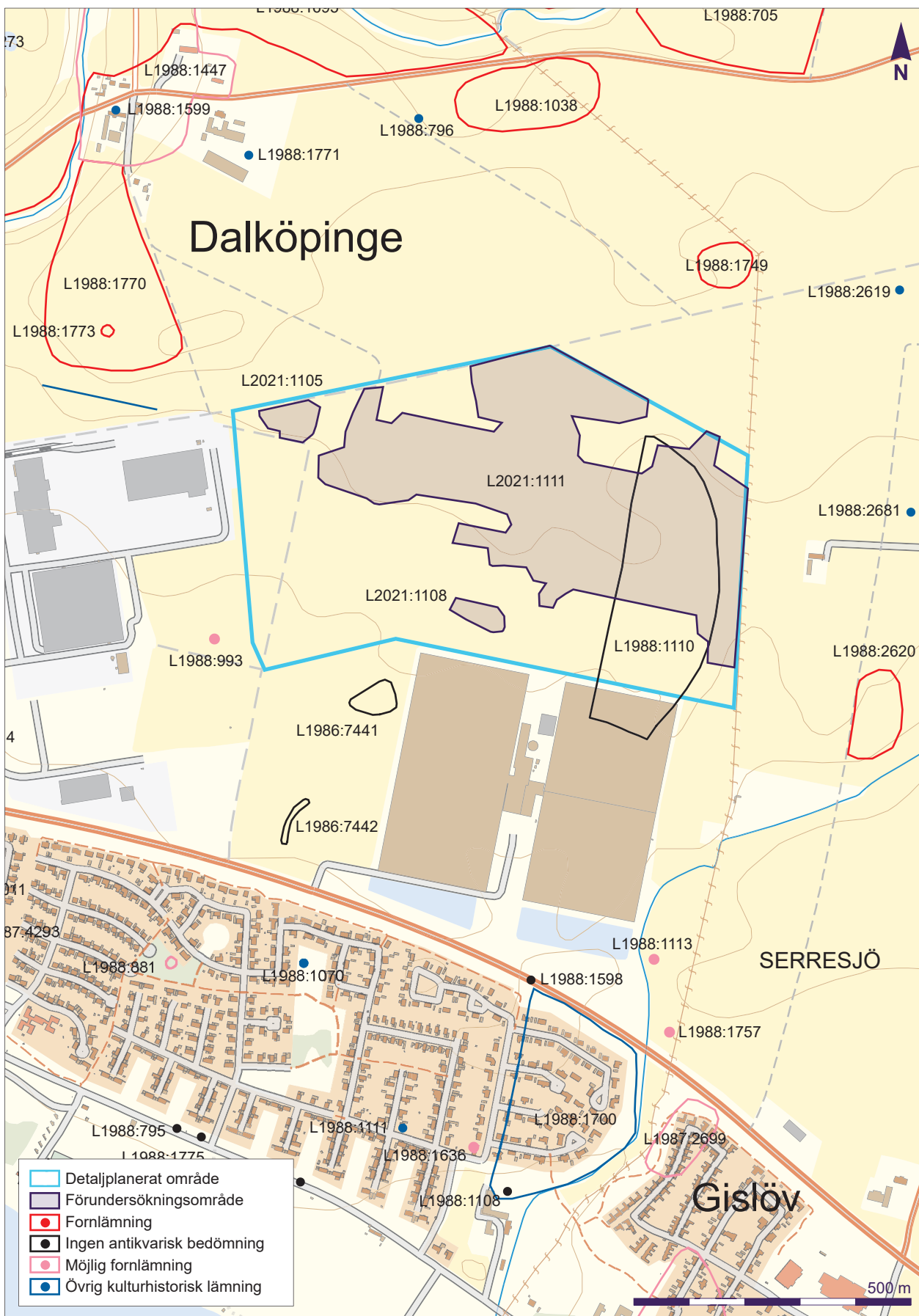
- Stolphål utgjorde den dominerande anläggningstypen och de flesta av dessa och rännorna utgjorde delar av hus eller hyddor. Totalt påträffades 30 stolphus. Tre stolphus var tvåskeppiga och kan dateras till senneolitikum liksom tre hyddor. Ett treskeppigt hus daterades till bronsålder medan de övriga 26 daterades till äldre järnålder. Ett hus som påträffades vid den föregående utredningen undersöktes inte vid förundersökningen.
- Metalldetekteringen resulterade bland annat i att 28 mynt påträffades däribland en romersk silverdenar. Dessutom påträffades tre fibulor i Cu-legering daterade till romersk järnålder i matjorden. Utöver detta anträffades med hjälp av metalldetektor en sporre av järn i en brunn och två guldringar, ett bronsspiralarmband samt en dubbelknapp i brons i centralgraven i den överplöjda bronsåldershögen.
- De neolitiska boplatssfunden bestod av knackstenar av bergart, flintdolk, flintavslag, flintspån och flintkärna.
- Boplatssfunden i övrigt bestod av malstenar, keramik, bränd lera, lerklining, lerblick och djurben varav merparten troligen ska dateras till äldre järnålder.
- En grav från bronsålder som innehöll flera bronsföremål och två spiralguldringar delundersöktes. Graven antas utifrån fynden vara en kvinnograv och dateras utifrån desamma till bronsålderns period III. Graven är endast delundersökt.
- En georadarundersökning genomfördes inom fem ytor. Resultaten från förundersökningen visar att en större georadarinsats inom området endast tillför begränsad meningsfull kunskap då den inte fångar upp boplatsslämningarna som dominerar inom fornlämningarna.
- Syftet med den osteologiska analysen av benmaterialet var att beskriva karaktären på materialet för att se vilken potential det har för fortsatta undersökningar. Benmaterialet från förundersökningen var anmärk-

ningsvärt litet och består enbart av 58 gram obrända och brända djurben. Merparten av benen består av fragmenterade tänder. Benen samlades in från två brunnar, ett gropsystem, en grop och ett stolphål. Benen härrörde från fem arter, nötkreatur, häst, tamsvin, får/get och mus. Eftersom inget humant benmaterial anträffades i de gravar som påträffades kunde inga frågor angående humanosteologi besvaras. På grund av den låga bevaringsgraden som noterats i alla tre fornlämningsområden är det att rekommendera att en osteolog får möjlighet att medverka under framtida undersökningar av platsen eftersom osteologiska bedömningar troligtvis behöver göras direkt i fält. Utöver att göra artbestämning i samband med fältarbetet finns det även potential för att göra åldersbedömning. Den osteologiska analysen kan bidra till att ge kunskap om djurhållningen i området.

- Totalt ^{14}C -daterades 38 prover, av makrofossila fröer eller träkol av Ångströmlaboratoriet, Tandemlaboratoriet, Uppsala universitet, för ^{14}C -datering. Generellt kan sägas att dateringarna bekräftade den preliminära bild av lämningarnas tidsställning som erhöles redan i fält. Den äldsta lämningen härrör från tidigneolitikum. ^{14}C -analysen visade att de senneolitiska lämningarna var fler än vad som bedömdes i fält, medan bronsålderslämningarna var färre. Järnåldersdateringarna spände från något nedslag i tidig förromersk järnålder till perioden äldre romersk järnålder – den äldre delen av yngre romersk järnålder. ^{14}C -resultaten bekräftar antagandet att boplatsten övergavs under 300-talet. Det yngsta provet var taget i ett hus som preliminärt dateras utifrån typologi till bronsålder, ^{14}C -datering av huset hamnade dock i medeltid, 1300-tal.
- Syftet med makrofossilanalysen var i första hand att undersöka förekomsten av växtmakrofossil och deras bevarandegrad, samt att bedöma potentialen för fortsatta analyser. Samtidigt ger resultaten en första glimt av den lokala markanvändningen. Ytterligare ett syfte var att ta fram lämpligt material för ^{14}C -datering. Sammanlagt 49 prover med en total volym av 60 liter analyserades med avseende på växtmakrofossil (genomsnittlig provvolym: 1,2 liter). Merparten av proverna (35) togs i stolphål, medan övriga togs i gropar, förmodade brunnar och rännor.

- Drygt 1251 växtmakrofossil (huvudsakligen fröer) noterades. Av dessa utgjordes 526 av sädeskorn. En stor del av sädeskornen (364) var dock koncentrerade till ett prov i brunnen A7590. I de flesta prover fanns endast enstaka sädeskorn, samtidigt som väldigt få prov helt saknade sådana. Sammansättningen dominerades av skalkorn men det fanns även enstaka havre, lin och oljedådra. Dessutom noterades 14 fröer av svartsenap. Detta är ett mycket tidigt fynd av denna kryddväxt, som annars blir vanlig först under vikingatid och medeltid. Från senneolitikum noterades enstaka sädeskorn (naket korn och brödvete) och det samma från förromersk järnålder (skalkorn). Materialet fångar därmed övergången från neolitikums och bronsålderns jordbruk, som i Sydskandinavien dominerades av naket korn och emmer, till järnålderns jordbruk som dominerades av skalkorn. I proverna påträffades även de ätliga rotknölnarna av pärlhavre och brudbröd. I övrigt innehöll proverna rikligt med fröer av ogräs och ruderatväxter. Sammantaget visar makrofossilmaterialiet på god potential för fortsatta undersökningar.
- Pollenanalysen syftade till att undersöka om pollen var bevarade och att bedöma potentialen för utökade analyser. Tre prover preparerades och två av dessa innehöll tillräckligt med bevarade pollenkorn för att möjliggöra analys. I provet PP14200 från grop 4461 (oklar datering) bestämdes 406 pollenkorn. I provet 11965, som togs ur preparat från grav 4493 (äldre bronsålder) i samband med att fynd omhändertogs för konservering, bestämdes 141 pollenkorn. Provet PP14251 från brunn 7590 (romersk järnålder) innehöll inga bevarade pollenkorn. Sammansättningen i provet från gropen A 4461 visar ett öppet kulturlandskap med åkermark i direkt anslutning till provpunkten. Förekomsten av pollen av blåklint talar för att provet är från mellersta järnålder eller senare. Provet från graven togs i anslutning till gravgåvorna. Artsammansättningen påminner om den från gropen men provet innehöll inga uppenbart yngre pollen. Sammantaget visar pollenanalysen att gravkontexten är värd att undersöka vidare.
  - Vedartsanalys utfördes på träkol från olika arkeologiska kontexter. Syftet var i första hand att ta fram lämpligt material för ¹⁴C-datering i de sammanhang där sädeskorn för datering saknades. Detta gjordes genom att identifiera träslag som är kortlivade, samt genom att skilja mellan äldre och yngre träd. Ytterligare ett syfte var att få en första glimt av trädvegetationen under olika perioder. Sammanlagt analyserades 21 prover. I flertalet prover (12) bestämdes 10 träkolsbitar per prov, i övriga bestämdes färre, beroende på förekomsten av träkol. Analysen utfördes av Santeri Vanhanen vid Arkeologerna. Träkol av nio olika träslag fanns i materialet, men ek och bok dominerade stort. Analysen visar att träkolsmaterialiet har potential att belysa trädvegetationen i området och hur denna har förändrats över tid. Med ett större material bör det vara möjligt att få mer information om hur den agrara aktiviteten påverkat trädvegetationen.
  - Lämningar från neolitikum påträffades inom fyra mindre ytor. Inom tre av dessa fanns hus eller hyddor inom den fjärde gravar. Bland fynden kan nämnas två fragmenterade flintdolkar.
  - Två ytor med lämningar från bronsålder dokumenterades på platsen. En yta bestod av huslämning medan den tredje utgjordes av en överplöjd gravhög.
  - Lämningar från järnåldern dominerade och förekom över större delarna av förundersökningsytorna. De fanns således inom samtliga förundersökta fornlämningar. Inom förundersökningsområdet påträffades 26 järnåldershus. Husen var välbevarade och de flesta husen hade bevarade spår av väggar. Av fynden och husen att döma härrör lämningarna endast från äldre järnålder. Sannolikt härrör de flesta övriga anläggningar som brunnar, gropar, gropsystem och härdar också från äldre järnålder.
  - Spår efter den efter enskiftet utflyttade gården Dalköpinge 1 påträffades inom L2021:1111. Dessa bestod av gropar med tegel och glaserad keramik. En gränsvall som löper i östvästlig riktning över området bör också dateras till enskiftet och höra samman med gården.
  - De neolitiska lämningarna har potential att belysa senneolitiska landskap, sociala och ekonomiska aspekter samt religiösa/ideologiska förställningar.

Figur 2. Förundersökningsområdet och närbelägna fornlämningar (enligt KMR) markerat på utsnitt ur GSD-Fastighetskartan. Skala 1:10 000. © Lantmäteriet.

- Bronsålderslämningarna har potential att belysa frågor om bebyggelsens struktur samt relationerna mellan gravplats (gravhög) och bebyggelse. Gravhögen med sina rika fynd har stor potential att belysa social struktur, status och begravningsritual. Gravhögens stora vetenskapliga potential är viktig att ta tillvara genom noggrant utförda fortsatta undersökningar kompletterande med omfattande naturvetenskapliga analyser.
- För järnålder har lämningarna stor vetenskaplig potential för att besvara frågor kring bebyggelse, bosättningsmönster och social struktur under äldre järnålder. De rika metallfynden kan också bidra till att besvara frågor om social struktur men även externa kontakter. Keramikmaterialet har potential att besvara frågor om ekonomi och externa kontakter.
- Lämningar i förundersökningsområdet från tidigmodern tid bedöms ha låg vetenskaplig kunskapspotential.
- Måluppfyllelsen i förhållande till undersökningsplanen var god. De flesta frågor gick att besvara vilket gör det möjligt att bedöma lämningarnas vetenskapliga potential för ett tvärvetenskapligt arbetssätt vid arkeologisk undersökning.
- Efter utredning och förundersökning kunde fornlämningarna avgränsas inom detaljplaneområdet. L2021:1005 avgränsades till 5507 kvadratmeter inom förundersökningsområdet. Till fornlämningen tillkom vid utredningen en yta västerut om 3350 kvadratmeter. Totalt omfattar fornlämningen L2021:1005 en yta av 8857 kvadratmeter. L2021:1008 avgränsades inom en yta uppgående till 4100 kvadratmeter. L2021:1111 avgränsades inom en yta uppgående till 174 880 kvadratmeter. L1921:1111 sammanfaller i öster med L1988:1110, men utredningen visade på att fornlämningen hade en betydligt större utbredning åt väster än vad som tidigare var känt.
- För samtliga lämningar, L2021:1105 (inklusive den utredda delen), L2021:1108 och L2021:1111 föreslås arkeologisk undersökning. Den sammanlagda ytan som föreslås bli föremål för arkeologisk undersökning uppgår till 187 837 kvadratmeter.

Inledning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län har en arkeologisk förundersökning genomförts inom fastigheten Dalköpinge 2:1>2 i Dalköpinge socken enligt Länsstyrelsens beslut 2021-10-06 (Dnr 431-5852-2021) (figur 1–2). Den arkeologiska förundersökningen har föregåtts av en anbudsprocess. Arbetet utfördes av Statens historiska museer, Arkeologerna i Lund under november och december månad år 2021. Undersökningen bekostades av Trelleborgs kommun. Förutsättningar och krav för den arkeologiska förundersökningen framgår av Länsstyrelsen förfrågningsunderlag 2021-07-08 (1st dnr 431-5852-2021). Håkan Aspeborg var projektledare för förundersökningen och rapport. Huvudförfattare till rapporten är och Håkan Aspeborg och Magnus Andersson.

Bakgrund

Trelleborgs kommun har för avsikt att etablera en kriminalvårdsanläggning med tillhörande installationer inom delar av fastigheten Dalköpinge 2:1>2 och har därför inlett en detaljplaneprocess. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en kriminalvårdsanläggning, inklusive häkte med lämplig angöringsväg från väg 9 samt fastställa befintliga växthus och möjliggöra en expansion för verksamheten västerut. Inom området finns tre kända fornlämningar, som alla påträffades vid den föregående utredningen, L2021:1105 (boplatsområde), L2021:1108 (boplatsområde) och L2021:1111 (grav- och boplatsområde).

Förundersökningsområdet utgörs av åkermark och är beläget drygt en kilometer från havet. Beträffande naturgeografiska förutsättningar, kulturlandskap, äldre kartor, fornlämningsbild och tidigare undersökningar i övrigt hänvisas till (Andersson 2017) och rapporten över den föregående utredningen (Aspeborg 2021). Här ska endast framhållas att kart- och arkivstudierna antydde att överplöjda gravar kan finnas i området.

Vid den föregående utredningen, som utfördes medelst arkivstudier, sökschaktning och en övergripande metalldetektering, påträffades omfattande boplatslämningar och preliminära gravlämningar inom tre områden om totalt cirka 213 600 kvadratmeter. De fynd och lämningar som kunde dateras härrörde från neolitikum, bronsålder och romersk järnålder. Från neolitikum fanns indikationer på förekomst av en megalitgrav, men också av bosättning. Spåren från bronsålder utgjordes främst av en

förmodad överplöjd hög. Anmärkningsvärt var att många hus från äldre järnålder påträffades liksom ett rikt fyndmaterial av metall som omfattade bronsfibulor från äldre romersk järnålder, en denar präglad för Hadrianus samt ett ornerat guldbleck (Aspeborg 2021). Husen och fynden antyder närvaron av en elit under romersk järnålder.

Syfte

Förundersökningens syfte är att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen ska därför fastställa och dokumentera fornlämningarnas karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt tillvarata fornyfynd. Resultaten ska kunna användas för att bedöma och beräkna omfattningen av en arkeologisk undersökning av berörda lämningar och kulturlager. Dessutom ska lämningarnas vetenskapliga kunskapsvärde bedömas och vilka ytterligare arkeologiska åtgärder som är nödvändiga. Resultaten ska också kunna användas i företagarens planering. I uppdraget ingick även att med utredningsschakt avgränsa fornlämning L2021:1105 åt väster inom exploateringsområdet.

Frågeställningar

Inom samtliga förhistoriska tidsperioder och olika lämningsskategorier finns ett behov av ny kunskap. För samtliga tidsperioder, finns ett stort behov av att förstå relationen mellan boplatser och gravar samt landskapsutnyttjande i ett ekologiskt perspektiv något som undersökningar torde kunna bidra med ny kunskap om. Generellt, behövs också mer kunskap om hur kusten och havets resurser utnyttjats i ett långtidsperspektiv.

Frågeställningarna är valda för att uppnå förundersökningens syfte, att ge Länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning och tar avstamp i en vetenskaplig inriktning som utgår från Länsstyrelsens handlingsprogram för uppdragsarkeologi.

Frågeställningarna framhäver, i enlighet med Länsstyrelsens handlingsprogram, det ekologiska perspektivet. Detta handlar om hur människan förhållit sig till den omgivande miljön samt om

förändringarna på platsen i ett långtidsperspektiv. Frågorna har formulerats utifrån en tvärvetenskaplig diskussion. Stor vikt läggs därför på att utröna vilka naturvetenskapliga metoder som vi har bäst potential att arbeta vidare med i kommande undersökningar utifrån förutsättningarna och bevaringsförhållandena på platsen. Därutöver är ett primärt mål att förstå lämningarnas inre karaktär, kronologi, utbredning och komplexitet, där stor vikt läggs på frågor om lämningarnas övergripande och inre kronologi.

A.	Vilken karaktär har lämningarna och vilka olika kontexttyper kan konstateras?
B.	Är lämningarna välbevarade, finns det komplexa lämningar med stratigrafi eller överlagringar, exempelvis överplöjda våtmarkslager?
C.	Vilken utbredning har lämningarna och finns förtätningar och kluster, finns tydliga delområden och kan dessa förklaras utifrån platsspecifik ekologi, "terroir", dvs skillnader i olika karakteristiska kvalitéer så som geografi, geologi och mikroklimat etc?
D.	Vilken datering har lämningarna och vilka tidsperioder finns representerade? Hur ser lämningarnas inre och övergripande kronologi ut, finns kontinuiteter, diskontinuiteter, t.ex. ett övergivande motsvarande övergivandet av kustzonen i Malmöområdet 300 till 700 e.Kr.?
E.	Vilka fynd finns och hur ser den kronologiska spännvidden ut? Hur fördelar sig olika fyndkategorier mellan kontexttyper och rumsligt över undersökningssytan?
F.	Vilka analysmetoder av fyndmaterialet kan ge bäst kunskapsstillväxt?
G.	Är en social stratifiering skönjbar inom boplatser och mellan gravar på platsen?
H.	Finns det bevarat osteologiskt material från gravar med potential att kunna belysa begravningsritualer, demografi, hälsa och mobilitet?
I.	I vilken utsträckning finns det förkolnat arkeobotaniskt material och träkol som kan bidra till att skapa en detaljerad kronologi samt öka vår kunskap om odlingshistoria, växtutnyttjande, trädfloras utveckling och förändringar i bränslebruk?
J.	Kan analyserna avslöja välbevarat miljöarkeologiskt material i brunnen? Hur är förekomsten av oförkolnade fröer, pollen, mollusker, insekter och parasitägg vilka ger information om människornas interaktion med naturen samt ökar vår kunskap om odlingshistoria?
K.	I vilken omfattning finns djurben bevarat och vilken potential finns för att belysa olika kronologiska perioder, djurhållning, fiske, jakt och fångst?
L.	Hur kan miljöarkeologiska analysresultat bidra till vår förståelse av humanekologisk förhistoria och vilka ekologiska zoner som nyttjats? I vilken mån är det möjligt att belägga hur närheten till havet har påverkat näringsfång i området? Förändras utnyttjandet av de marina resurserna över tid?
M.	Har de ekologiska förutsättningarna förändrats på platsen i ett långtidsperspektiv?
N.	Har den lilla torvmarken drygt två kilometer öster om förundersökningssområdet en torvlagerföljd som lämpar sig för pollenanalys?

Metod och genomförande

Håkan Aspeborg och
Iohannes Miaris Sundberg

Förundersökningen bedrevs med en mängd olika metoder. De två inledande momenten bestod av en geodarundersökning och en systematisk metalldetektering.

Georadarundersökningen var begränsad till de större ytor som ska schaktas upp baserat på indikationer på gravar och större bebyggelsestrukturer från utredningen. Metod och genomförande beskrivs mer utförligt nedan.

Den inledande metalldetektering utfördes i form av avsökning i söklinjer med 10 meters mellanrum vilket gav en avsökning på ca 12% av de tre förundersökningsområdena. I syfte att maximera utfallet av detekteringen utlades söklinjerna i nord-sydlig riktning i motsättning till utredningens öst-västliga avsökning.

Utöver avsökning efter söklinjer planerades även avsökning av samtliga större avbanade ytor efter det att grässvålen avlägsnats. Efter utvärdering av den inledande detekteringen och för att hålla en god schakt- och undersökningstakt begränsades denna del av avsökningen till att endast omfatta ytan runt hydda 3 och ytan kring gravhögen A4493. Förstnämnda yta avsöktes i ett skikt och sistnämnda i flera skikt. Ytterligare två ytor avsöktes där chansen till att påträffa fynd bedömdes som högre dock utan att gräset avlägsnats. Den ena ytan omfattade ytan söder om bronsåldershögen A4493 och den andra ytan omfattade området där två denarer påträffats, vid utredning och vid förundersökningens linjeavsökning. En yta mellan denarerna avsöktes i syfte att fastställa om det kunde röra sig om en utplöjd deposition. Totalt avsöktes cirka 1% av förundersökningsområdet vid avsökningen av ytor.

Därefter följde förundersökningens traditionella och huvudsakliga moment med sökschaktning och öppnande av större ytor. Sökschakten grävdes i nord-sydlig riktning och deras placering planerades utifrån utredningsresultaten och resultaten av den inledande metalldetekteringen. De var vanligtvis cirka fem meter breda. (fig. 3). Totalt grävdes 79 schakt med en sammanlagd yta av en 21 041 kvadratmeter. Detta motsvarande 9,85 % av förundersökningsområdena. Av L2021:1105 schaktades 10,5 %, av L2021:1108 schaktades 15 % och av L2021:1111 schaktades 9,7 %.

Matjordens tjocklek varierade mycket inom förundersökningsområdet från 0,2 meter till 1,3 meter.

Tjockast var det i sydvästra delen av L2021:1111 (bilaga 1 med figur).

Lämningarna som framkom i schakten rensades fram, tolkades och dokumenterades med en RTK-GPS. Ett urval av anläggningar, 155 stycken undersöktes (varav tolv utgick). Detta motsvarande en undersökning av knappt 15 % av anläggningarna. De flesta grävdes för hand medan större anläggningar undersöktes med grävmaskin. Anläggningarna dokumenterades och tolkades, sektioner ritades, fynd handplockades och tillvaratogs. Ett urval av anläggningarna fotodokumenterades. Prover för ¹⁴C-analys och makrofossilanalys insamlades från anläggningar prioriterade för att besvara frågeställningarna. Provtagningen för olika analyser riktades i möjligaste mån till samma kontexter för att ge synergieffekter vid tolkningen. Miljöer insamlades från brunnar, gropsystem och gravar för att bedöma förekomst och potential för pollen-, parasit, mollusk- och insektsanalys. Makrofossilprover flotterades löpande under fältarbetet.

Drönarfotografering användes för att ta flygbilder (lod och översikt) över undersökningsområdena. Denna dokumentation georefererades -som grund för 3D-modeller och ortofoton av undersökningsområdena efter avbaning, för att förbättra tolkningsunderlaget. Flygbilder, samt översikts- och detaljbilder från marken, utgör ett komplement till de digitala inmätningarna.

En torvmarksborrning genomfördes i en enligt SGU:s jordartskarta bevarad sankmark med torv eller gyttja belägen två kilometer öster om området. Detta gjordes för att avgöra om det på platsen finns en bevarad lagerföljd som kan användas för att upprätta ett pollendiagram i samband med en eventuell kommande arkeologisk undersökning.

Kvartärgeologisk expertis utförde fältbedömningar av geologiska förhållanden, lagerföljder och geomorfologi, och för att utröna potentialen för geoarkeologiska analyser.

Metod och teknik georadar

Kennet Stark

Spridda förhistoriska boplatzlämningar ger ofta diffusa georadarbilder vilka kan vara svårtolkade och därför inte lämpliga att ligga till grund för val av förundersökningsytor om man använder georadar som en prospekteringsmetod. I stället utfördes inom ramen av förundersökningen en begränsad, men riktad georadarundersökning av de större ytor som schaktades upp baserat på indikationer på gravar och större bebyggelsestrukturer från utred-

ningen. Efter schaktningen erhöles facit på vad som visas i georadarbilderna, då konventionell arkeologi alltid ger ett bättre och tydligt resultat. Detta låg sedan till grund för tolkningar och avgjorde om det bör göras heltäckande georadarundersökning av hela undersökningsområdet.

Georadarsystemet fungerar i princip som ett ekolod för användning på land. En sändarantenn skickar ner en elektromagnetisk signal i marken. Signalen reflekteras från strukturer som stenar och skiktgränser mellan jordlager med olika fysiska egenskaper (till exempel diken eller gropar relativt den omgivande orörda alven). För att en struktur ska vara mätbar krävs att det finns en tillräcklig fysikalisk kontrast mellan strukturen och den omgivande marken samt att strukturen är tillräckligt stor jämfört med mätprofilavståndet och frekvens av använd georadarimpuls. Otillräcklig fysikalisk kontrast eller för liten storlek kan innebära att arkeologiska lämningar som är mycket tydliga i samband med traditionell fältarkeologi inte kan detekteras genom georadarmätningar.

Penetreringsdjupet av georadarsignalen beror på markens fysiska egenskaper och signalens frekvens. Genom mätningar längs många, tätt lagda parallella linjer kan man generera en tredimensionell digital datavolym. Traditionella analyser görs av enstaka vertikala georadarprofiler vilket är komplicerat samt resulterar mestadels i otillfredsställande databilder av ringa arkeologiskt värde. Bearbetning av en tredimensionell datavolym ger däremot möjlighet att ta fram bilder av hela den sammanhängande undersökta ytan från olika djup (s.k. djupskivor), vilket ökar såväl förståelsen av insamlade data som de arkeologiska tolkningsmöjligheterna.

Mätningar med ett profilavstånd om 25 cm resulterar i hög datakvalité och att ett större profilavstånd bara är lämpligt för att kartlägga mycket stora och sammanhängande strukturer. I detta sammanhang är det väsentligt att påpeka att det inte bör förväntas att enstaka strukturer som är mindre än cirka 0,5 m i diameter skall vara möjliga att identifiera och tolka i georadardata, trots det täta profilavståndet. Anledningen är att strukturer som endast är synliga i en mätprofil är mycket svåra att skilja från t ex en enskild, löst liggande sten i marken. Det medför t ex att de allra flesta mindre stolphål inte är möjliga att identifiera. Mycket fuktig mark är olämplig på grund av att fukten starkt begränsar penetreringsdjupet för georadarsignalen. Vissa anomalier i georadardata kan kopplas till mindre ojämnheter i ytans lokala topografi, men tack vare de relativt jämna markytorna har data inte behövt korrigeras för den lokala topografin.

Georadarmätningarna utfördes med ett Sensors & Software Noggin Plus 500 MHz georadarsystem längs profilinjer med 25 cm profilavstånd och 2,5 cm georadar-spåravstånd.

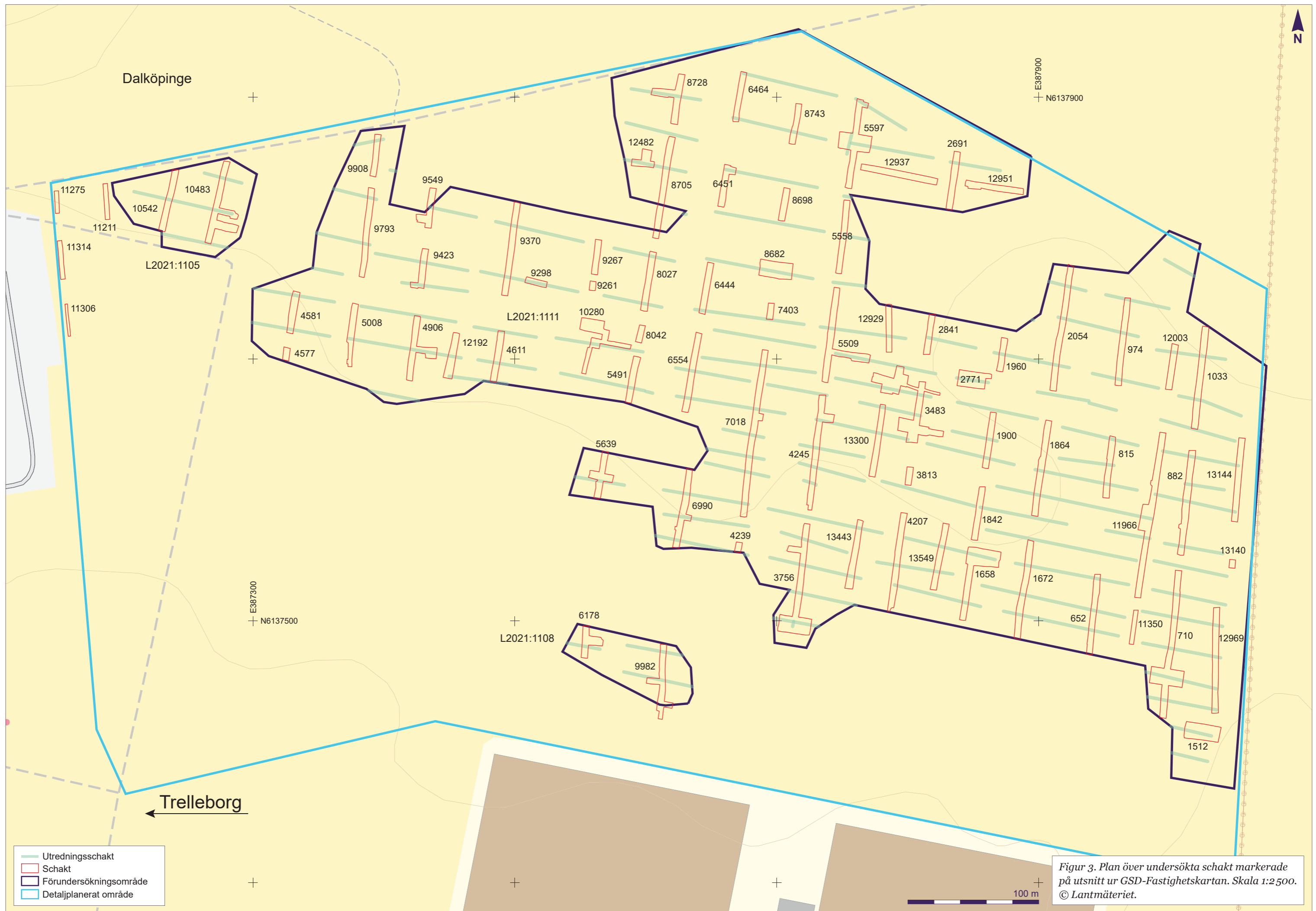
Mätprofilerna var orienterade i ungefär öst-västlig riktning. Undersökningsområdena mättes in med RTK-GPS i rikets koordinatnät (Sweref99 TM).

Georefererade djupskivor presenteras som gråskaliga TIFF-bilder vilka kan analyseras och tolkats i ett GIS (ArcMap 9.3) tillsammans med kartmaterial i digital form. Reflektioner av georadarsignalen syns i djupskivorna som mörkgråa eller svarta strukturer. Ljusa ”fläckar” och strukturer i georadardata tyder på, relativt omgivningen, låg reflektivitet och därmed absorberande material, som ofta sammanfaller med ökad elektrisk ledningsförmåga av marken (till exempel genom högre markfuktighet eller mark med hög andel lera). Dessa ljusa anomalier kan vara förorsakade av igenfyllda gropar, vilket på grund av mindre jordkompakteringsgrad uppvisar en högre markfuktighet och därmed minskad reflektivitet. Stenar eller byggnadsrester i marken förorsakar vanligtvis en ökad reflektivitet av georadarsignalen, som uttrycker sig i form av mörka (mörkgrå eller svarta) strukturer i georadardjupskivorna.

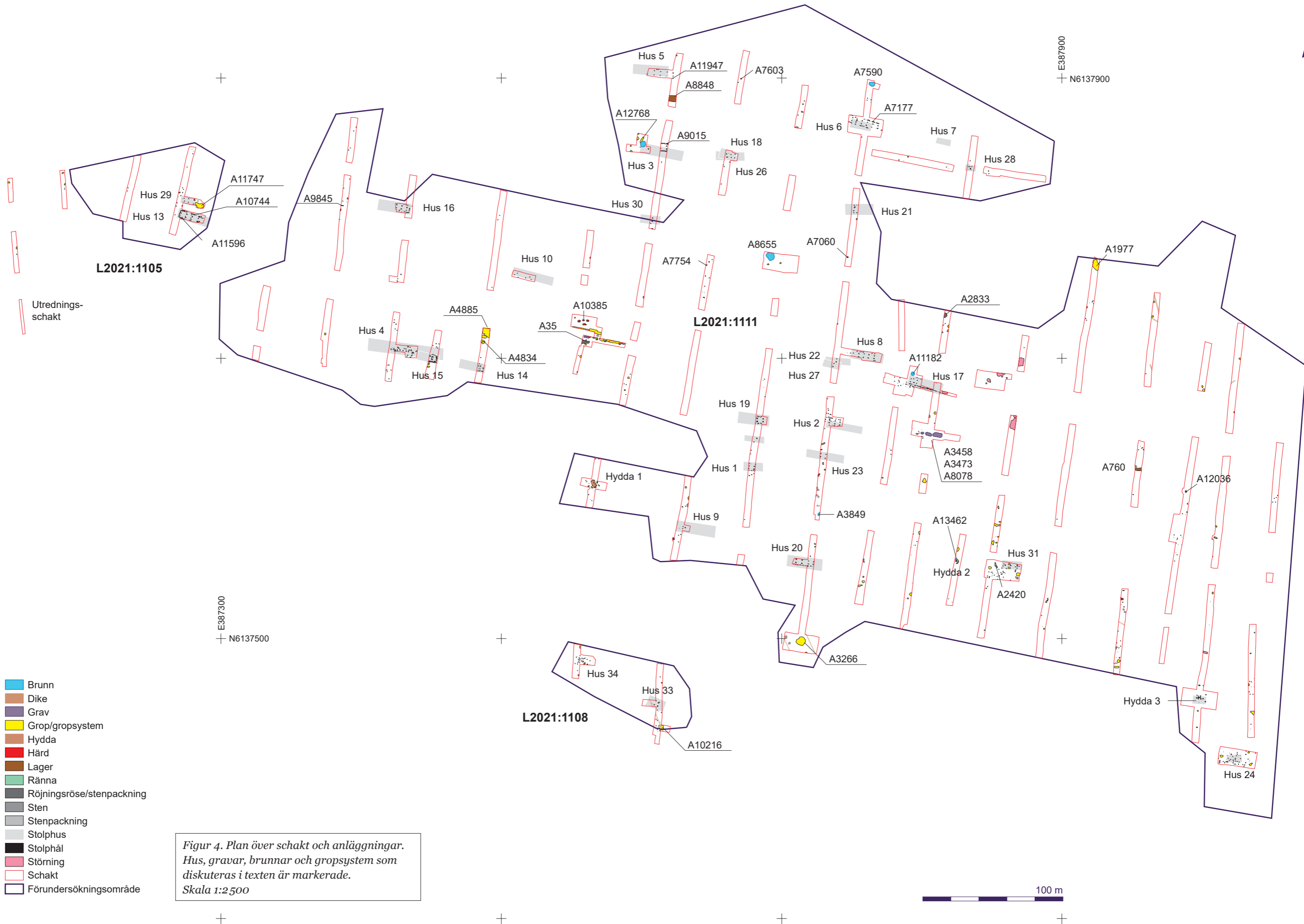
Förundersökningens förutsättningar

Undersökningen genomfördes under november och början av december. Dessa månader är tillsammans med januari och februari de absolut sämsta att bedriva arkeologi under. Dagarna var korta och även under dagarna var dagsljuset svagt. Det dåliga dagsljuset påverkar självfallet möjligheten att påträffa svagt humösa anläggningar, särskilt små stolphål. Dessutom var vädret regnigt vilket försvårade iakttagandet av mer diffusa anläggningar och som också bidrog till att rensade ytor förstördes. Den vattenmättade jorden gjorde också det svårt att ta sig till etableringen och att förflytta utrustning. Till detta kan läggas att temperaturen under vissa dygn låg under noll grader och att ytan och anläggningar frös. Tjäljen gjorde att anläggningarna inte kunde undersökas under morgontimmarna. Till yttermera visso blåste det rejält vilket försvårade arbetet med dokumentation. Undersökningen fick avbrytas på grund av snöoväder med orange vädervarning den andra december och därpå följande sträng kyla. Det myckna regnandet under senare delar av december medförde att igenläggningen av schakten gick betydligt långsammare än beräknat.

Figur 3. Plan över undersökta schakt markerade på utsnitt ur GSD-Fastighetskartan. Skala 1:2500. © Lantmäteriet.

Figur 4. Plan över schakt och anläggningar. Hus, gravar, brunnar och gropsystem som diskuteras i texten är markerade. Skala 1:2500

100 m

Resultat

Inledning

Vid förundersökningen påträffades 1044 anläggningar (bilaga 2) (figur 3–4). Totalt undersöktes 150 anläggningar, varav tolv anläggningar som utgick, det vill säga drygt 14 % av anläggningarna. Anläggningarna klassificerades som följande typer: brunn, dike, grav, grop, gropsystem, hård, lager, ränna, röjningsröse, stenpackning och stolphål (tabell 1). Förutom boplatsslämningar fanns även rituella anläggningar som gravar med tillhörande anläggningar som en stenpackning tillhörande den överplöjda bronsåldershögens brätte och härdar.

Stolphål utgjorde den dominerande anläggningstypen och de flesta av dessa och rännorna utgjorde delar av hus eller hyddor. Anläggningarna behandlas här per typ. En del daterade anläggningar kommer att behandlas utförligare under respektive tidsskede.

Tabell 1. Anläggningar inom förundersökningsområdet.

Typ	Antal	Antal undersökta
Brunn	5	5
Dike	11	0
Grav	4	2
Grop	153	32
Gropsystem	4	2
Hård	12	4
Lager	3	0
Ränna	17	3
Röjningsröse	1	0
Stenpackning	1	0
Stolphål	833	90
Utgår		12
<i>Totalt</i>	<i>1 044</i>	<i>150</i>

Brunn A3849, A7590, A8655, A11182 och A12768

Vid undersökningen påträffades fem brunnar. Samtliga låg inom den ost-västligt sett centrala delen av L2021:1111 med en vid spridning från norr till söder. Brunnarna framträdde som stora rundade anläggningar med en storlek från 2,6 till 5,8 meter i diameter. Fyra av brunnarna maskingrävdes ned till botten i alven (figur 4 och 5) medan en, A11182 handgrävdes ned till 0,60 meter djup och därefter stacks med jordsond och kunde konstateras vara djupare än 0,90 meter. De brunnar som maskingrävdes var mellan 1,30 och 1,85

meter djupa. Brunnarna hade en trattformad profil. Enstaka föreföll även att gå samman med gropsystem för lertäkt, t.ex. A8655. Brunnarna innehöll ett till tre lager med olika humösa fyllningar med förekomst av sten, skärvtsten, bränd lera och kol. Bottenlagret i A7590 och A12768 bedömdes i fält som vattenavsatta. I två av brunnarna, A7590 och A8665, var fyndmaterialet relativt rikt med fynd av slagen flinta, keramik, ben och bränd lera. I A8655 metalldetekterades även en del av en sporre av järn från äldre romersk järnålder fram, Fnr 135. Ytterligare en A12768 innehöll slagen flinta, keramik och bränd lera. I de övriga två påträffades enbart bränd lera. Jordprov insamlades från samtliga brunnar. Jordprov från brunnarna innehöll varierande mängd makrofossil. I flertalet fanns endast små mängder av ett begränsat antal arter. I brunnen A3849 påträffades två kärnor av korn (*Hordeum vulgare*) varav ett ¹⁴C-daterades (Ua-73233) till 1904±29 BP, kalibrerat med 95,4 % sannolikhet; AD 62–AD 217. Dateringen låg således huvudsakligen i äldre romersk järnålder.

Ett miljöprov från brunnen A12768 resulterade i fynd av ett skalkorn och 7 korn. Kärnan av skalkorn ¹⁴C-daterades (Ua-73256) till 1875±31 BP kalibrerat med 95,4 % sannolikhet till AD 129–146, AD 153–208, det vill säga äldre romersk järnålder.

I brunnen A7590 påträffades dock stora mängder sädeskorn, ogräs och gräsfröer, bland annat över 300 skalkorn och 370 svinmålla men även även emmer-/speltvete. En kärna av sistnämnda från miljöprov 11210 erhöll en ¹⁴C-datering till 1815±30 BP, AD 130–AD 143, AD 155–AD 193, AD 195–AD 257, AD 281 –AD 328 med 95,4 % sannolikhet (Ua-73242). Dessutom daterades skalkorn miljöprov 14194 från samma brunn till 1865±30 BP, AD 86–AD 93, AD 119–AD 240 med 95,4 % sannolikhet (Ua-73243). Brunnen har en tydlig datering till perioden andra halvan av äldre romersk järnålder –första halvan av yngre romersk järnålder. Utöver sädeskorn innehöll brunnen fröer av lin, oljedådra och svartsenap. Sistnämnda kryddväxt har tidigare noterats från romersk järnålder på Uppåkra centralplats, men blir annars allmän först under vikingatid och medeltid. I miljöproverna från denna brunn fanns också träkol av ek och bok.

I två miljöprov från brunnen A8655 fanns vardera en kärna av obestämt sädesslag. Ett av dessa ¹⁴C-daterades (Ua-73247) och erhöll dateringen 1903±30 BP, Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 32–AD 37, AD 61–AD 219. Datering placerar brunnen i senare halvan av äldre romersk järnålder och en bit in i yngre romersk järnålder.

Figur 5. De maskinundersökta brunnarna A3849, A7590, A8655 och A12768. Foto: Håkan Aspeborg.

Diken

I området fanns förhållandevis få diken, tio stycken. De diken som påträffades torde vara grävda efter skiftet och torde inte utgöra fornlämning. Inga av diken undersöktes.

Gravar

Vid undersökningen påträffades tre senneolitiska skelettgravar (A3458, A3473 och A8078) och en överplöjd bronsåldershög (A35) med en jordbegravning (A4493) (figur 4). Gravarna behandlas utförligt i avsnitten *Stenålderslämningar* respektive *Bronsålderslämningar* nedan.

Gropar

Totalt påträffades 154 gropar av dessa undersöktes 32 stycken (figur 6). Groparna varierad i storlek, form och karaktär, särskilt markant i den sydöstra delen av förundersökningsområdet. Groparna förekom över hela förundersökningsområdet, men mest frekvent i den sydöstra delen av 2021:1111. Koncentrationer av gropar fanns även annorstädes som strax väster om hus 3 i den nordvästra delen av 2021:1111. Den minsta undersökta gropen A12873 var 0,54×0,38 och 0,12 meter djup medan den största A3266 var 6,6×5,5 meter i ytan och 1,34

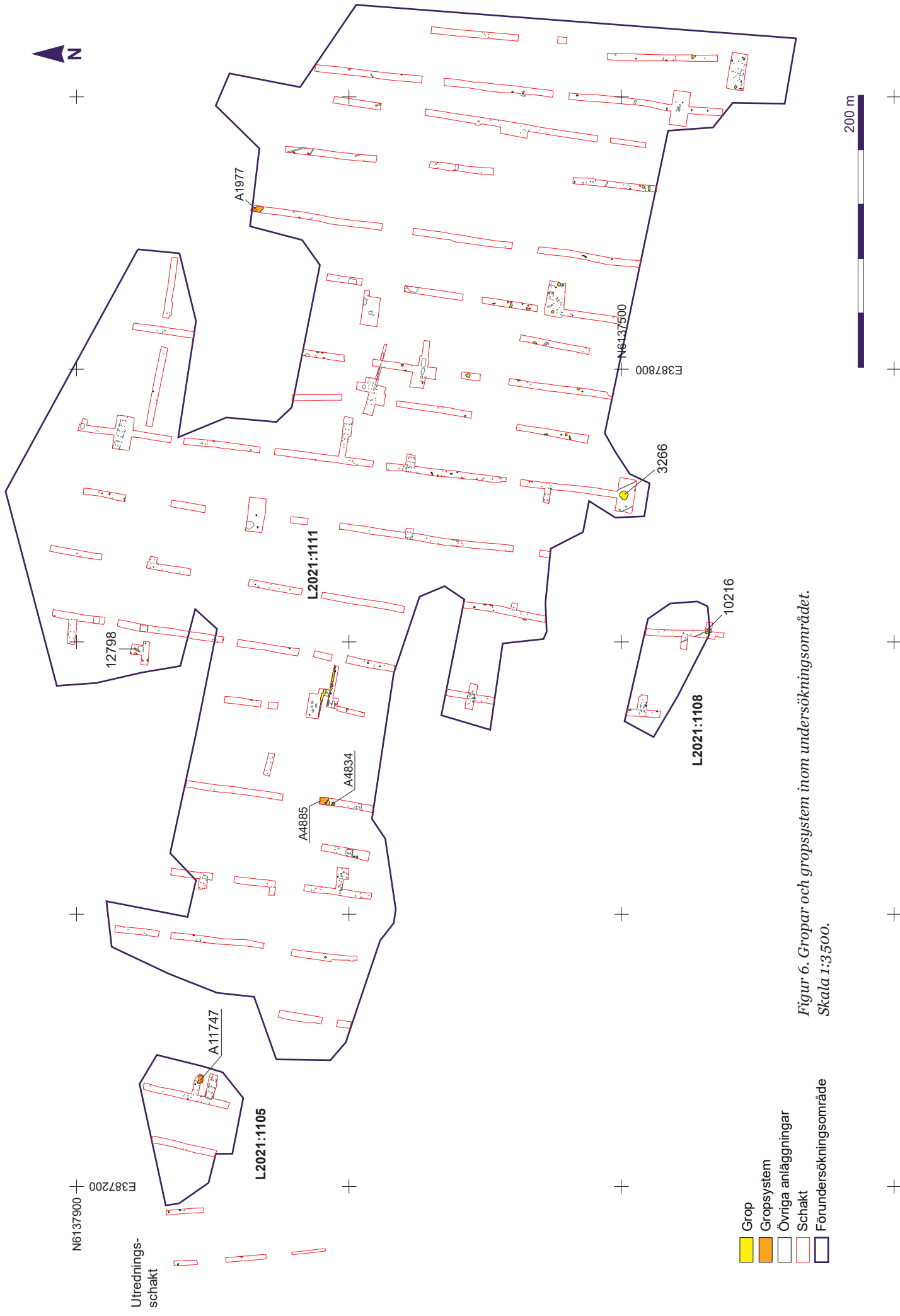
meter djup. A3266 bedömdes som stensättning och grav vid utredningen men betraktades nu som en stor grop med oklar primärfunktion men som sekundäranvändning som stendump. Totalt 17 gropar bedömdes vara recenta. Åtta gropar knyts till den vid enskiftet utflyttade gården Dalköpinge 1, (se avsnitt *Tidigmodern tid*). Åtta andra knyts till gropar på ömse sidor om en gränsvall som också torde härröra från enskiftet. Ytterligare en stor grop, A12798, bedömdes också vara en lertäktsgrop. A10216 tolkades som arbetsgrop. Den var 3,40×3,18 meter stor och 0,36 meter djup. I anläggningen påträffades en malsten-liggare och keramik. Annars var groparnas funktion svårbestämbar. Groparna var i övrigt svåra att funktionsbestämma och fyndfattiga, men enstaka fynd av slagen och bränd flinta förekom.

Gropssystem A1977, A4834, A4885 och A11747

Fyra gropsystem påträffades varav två undersöktes med skiktvis maskingrävning. De tre första låg inom 2021:1111, medan ett låg inom 2021:1105 (figur 4 och 6). Samtliga gropsystem antas vara spår av lertäkt.

A1977 låg solitärt i den nordöstra delen av förundersökningsområdet och var 6,6×4,4 meter stor, men kunde inte avgränsas åt öster. Fyllningen bestod av homogent grå svagt humös silt i ytan.

Figur 6. Gropar och gropssystem inom undersökningsområdet.
Skala 1:3500.

Figur 7. Drönarfoto över A4834 efter att halva anläggningen undersökts. Foto: Christoffer Hagberg.

Gropssystemen A4834 och A4885 låg i schakt 4611 väster om bronsåldershögen.

A4834 låg knappt 20 meter norr om hus 14. Det var ett mindre gropsystem, 2,5 x 1,3 m i plan och 0,30 meter djupt (figur 7). I ett miljöprov från gropsystemet fanns elva kärnor skalkorn, ett korn ospecificerat och ett ospecificerat sädeskorn. Ett skalkorn gav en ¹⁴C-datering (Ua-73237) som med 95,4 % sannolikhet låg inom tidsspannen AD 129–AD 146, AD 153–AD 256, AD 284–AD 326 det vill säga senare delen av äldre romersk järnålder och en första delen av yngre romersk järnålder. A1977 var däremot 6,6x4,4 meter stor i ytan och fortsatte dessutom utanför schaktet.

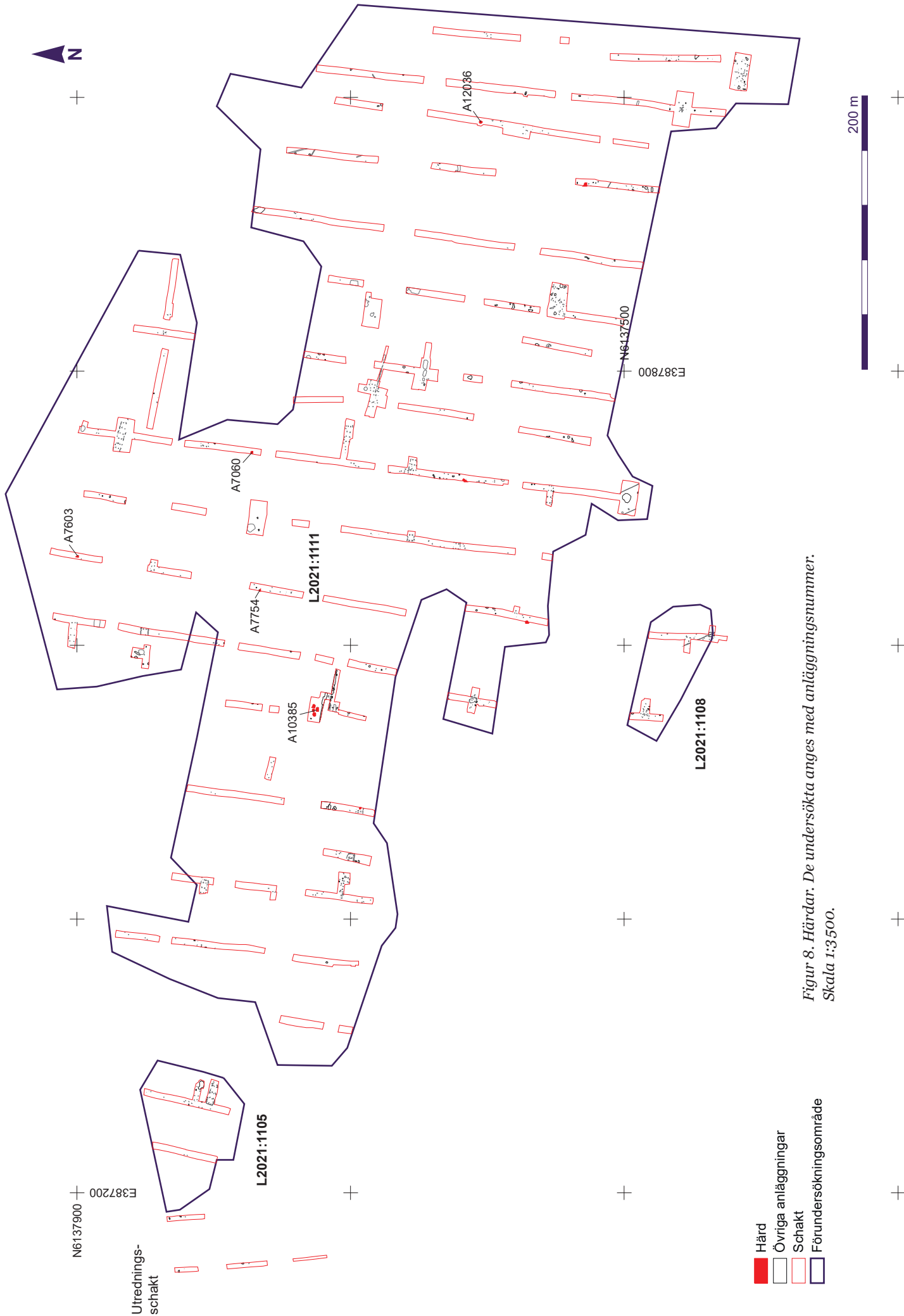
A4885 kunde endast avgränsas i söder i övrigt var gropsystemet större än schaktet och uppmättes inom detta till 6,3x4,9 meter.

A 11747 låg inom 2021:1105 i nära anslutning till både hus 13 och hus 29. Anläggningen var 6,23x3,12 meter stor och oregelbunden. Anläggningen fortsätter utanför söder schaktkant. Gropssystemet hade en oregelbunden botten efter flera gropar och var som mest 0,80 meter djupt. Fyllningen bestod av brun mycket humös lera, skärvsten, sot, kol och bränd lera. Anläggningen innehöll förhållandevis många fynd, bland annat djurben,

slagen flinta, bränd lera och keramik. Jordprover från fyllningarna i gropsystemen innehöll relativt stora mängder makrofossil. Den anläggning som uppvisade flest makrofossil till antal och störst variation var A11747. Här dominerade fröer av obestämt sädeslag följt av korn, ospecificerat. Miljöproverna innehöll även träkol av ek, bok och viden. Två prover från anläggningen kom att ¹⁴C-dateras. En kärna av emmer/speltvete gav en ¹⁴C-datering (Ua-73254) som med 95,4 % sannolikhet låg inom tidsspannen AD 126–251, AD 292–317, det vill säga sen äldre romersk järnålder till den tidiga halvan av yngre romersk järnålder. Ytterligare en kärna från korn gav en ¹⁴C-datering (Ua-73255) som med 95,4 % sannolikhet låg inom tidsspannet AD 72–225, det vill säga med en tyngdpunkt till senare delen av äldre romersk järnålder.

Härdar

Endast tolv härdar påträffades och samtliga låg inom L2021:1111. Ett förvånande lågt antal med tanke på den stora mängden välbevarade hus i området. Endast fem härdar undersöktes (figur 8). Härdarna var mellan 0,5 och minst 2,5 meter stora, flera hade en oval eller avlång form i plan. De undersökta härdarna var mellan 0,01 och

Figur 8. Härdar. De undersökta anges med anläggningsnummer.
Skala 1:3500.

- Hård
- Övriga anläggningar
- Schakt
- Förundersökningsområde

0,20 meter djupa. Tre härdar noterades redan i ploglagret och nästan inget fanns kvar när detta grävts bort. Detta antyder att en stor mängd grunda härdar kan ha förvunnit. De flesta härdarna är förmodligen boplatzanläggningar och har samband med aktiviteter på gårdarna i området. Fyra härdar belägna i en klunga norr om bronsåldershögen har sannolikt fyllt en rituell funktion, A10385, A10404, A10423 och A10439. Fyllningarna innehöll sot och kol och var mer eller mindre svarta. Ett kolprov från A10385 innehöll träkol av bok och viden. (A10385, 10404, 10423 och 10439), var mellan 1,4–2 meter långa och 0,9–1,3 meter breda. A10385 grävdes ut. Den var 1,88×1,1 m stor och endast 0,06 meter djup. Fyllningen bestod av humös lerig silt med rikligt med sot och kol. Inga fynd påträffades i anläggningen. Träkol av bok från anläggningen daterades till 1851±30, vilket kalibrerat med 95,4 % sannolikhet hamnar inom tidsspannen AD 89–AD 91, AD 121–247, AD 300–AD 304 (Ua-73226). Härden är således från romersk järnålder.

Lager

Tre lager påträffades, varav ploglagret var ett (A100). De övriga två låg inom fornlämning L2021:1111 (A760, A8848, figur 4). Båda dessa lager hade en öst–västlig utsträckning men avgränsades inte. Lagren var svagt humösa, homogena och saknade fynd i ytan. Lagren har förmodligen bevarats i grunda svackor. Inget av lagren undersöktes. Lagren tolkas som äldre markhorisonter.

Rännor

Vid förundersökningen påträffades 17 rännor (figur 4). Av dessa var 13 väggrännor i hus. Rännorna var från 0,61 till 5 meter långa och mellan 0,17 och 0,75 meter breda. Dessutom tillhörde en större ränna hydda 2. Endast tre rännor undersöktes.

A2420 låg i anslutning till det neolitiska hus 31 i sydvästra delen av fornlämning L2021:1111. Den var 4,5×0,75 meter stor, svagt böjd och 0,20 meter djup. Fyllningen bestod av grå svagt humös siltig sand.

A10774 utgjorde en del av den norr långväggen i hus 13. Den var 2,32×0,32 meter stor och 0,06–0,10

meter djup. Fyllningen bestod av mörkbrun humös silt.

A13462 utgjordes av en böjd 5,0×0,5 meter stor ränna som var 0,26 meter djup. Fyllningen bestod av grå humös silt. Innanför böjen låg ett stolphål. Anläggningarna utgör en del av den till neolitikum daterade hydda 2. I ett miljöprov taget ur rännan fanns träkol av hagtorn/vildapel/rönn.

Röjningsröse

En anläggning tolkas som röjningsröse (A2833). Det bestod av en 3,30×1,95 meter stor stenansamling som påträffades i centrala delen av L2021:1111 (figur 4). Anläggningen framträdde som en röselik stensamling av 0,15 till 0,20 meter stora stenar i matjorden cirka 0,3 meter ovan alven och fortsatte åt öster utanför schaktkant. Anläggningen rensades endast. Anläggningens datering är oklar och den kan möjligen vara sentida. Troligen har den samband med de förmodade lämningarna efter den utskiftad 1800-tals gården som påträffades drygt 50 meter sydväst därom.

Stenpackning

En stenpackning anträffades. Den tolkades som ett brätte till den överplöjda bronsåldersgravhögen A35 och beskrivs utförligare nedan i avsnittet om bronsålderslämningar (sid. 44).

Stolphål

Stolphålen utgjorde den vanligaste anläggningskategorin. Totalt påträffades 833 stolphål. Av dessa tillhörde 448 stolphål något hus eller hydda. Vid förundersökningen undersöktes 92 stolphål. Dessa var mellan 0,16 och 0,82 meter stora. Av dessa var endast sju stenskodda. Elva stolphål var spår efter ingångsstolpar. De påträffades i hus 5, hus 6 och hus 16. 151 stolphål bedömdes utgöra spår efter stolpar i den inre takbärande konstruktionen i husen medan 239 bedömdes utgöra spår efter väggstolpar. Därutöver fanns 16 stolpar som bedömdes tillhöra huskonstruktioner med vars funktion i konstruktionen var oklar. Övriga stolpars funktion på ytan är oklar. 15 stolphål ingick i hyddor.

Fynd

Antalet fynd från platsen var inte anmärkningsvärt högt. Totalt tillvaratogs 521 fynd (tabell 2). Däremot var vissa av fynden spektakulära.

Ben

Benmaterialet är anmärkningsvärt litet och består enbart av 37 obrända och brända ben. Merparten av benen består av fragmenterade tänder, 53 g, med undantag för en mindre mängd ben från gnagare. Förutom de obrända benen anträffas även 5 g brända ben.

Bergart

En 514 gram tung krossten F41 påträffades i matjordslagret. Den har något oval form och var försedd med en knackad fåra på en sida. I ytan av arbetsgropen A10216, delvis i uppe i plogjordlaget påträffades F124, en malstensunderliggare. Den var cirka 0,4×0,5 meter stor, delvis skadad och fragmentarisk men djupt skålad. Malstenen tillvaratog inte.

Flinta

Det bearbetade flintmaterialet i undersökta anläggningar var mycket begränsat på platsen. Totalt insamlades 40 flintföremål med den sammanlagda vikten av 0,464 kg. Sydsandinavisk senonflinta dominerade även om det även förkom några bitar av daniensflinta.

På alven mellan centralgraven A4493 och stenpackningen 4545 i bronsåldershögen påträffades ett fragment av en flintdolk (F42). Fragmentet utgjordes av dolkskaftet och var 8,5 cm långt.

Tabell 2. Sammanfattande tabell över fyndmaterial, vikt och antal.

Material	Antal	Vikt (g)
Bergart	1	514
Ben	37	58
Bränd lera	189	1987
Flinta	40	464
Keramik	197	1266
Keramik (senmedeltida)	4	76
Bly	2	28
Brons	20	69
Järn	1	4
Mynt	28	140
Ädelmetall	2	18
Totalt	521	4 624

Bredden vid basen var 1,5 cm och vid brottet upp mot dolkbladet 3,5 cm. Dolken var tillverkad av daniensflinta och ythuggen över hela ytan. Ytterligare ett dolkfragment (F48) påträffades cirka 10 meter sydöst om centralgraven 4493. Dolkfragmentet bestod av spetsdelen på bladet och var 7 cm lång och som bredast 3,5 cm. Bladet gick sedan samman till en spets. Dolken var tillverkad av senonflinta och ythuggen över hela bladet. Flintdolkarna kan dateras till senneolitikum eller äldre bronsålder (figur 9).

Nämnas kan också ett spånfragment (F40) av senonflinta i grop 313, 6 cm långt och 1,9 cm brett. Dessutom hittades en avslagskärna (F85) med oregelbunden form i brunnen 8655 på ett djup av ca 0,5 meter. Övrigt, och den stora majoriteten av flintmaterial utgjordes av avslag/avfall.

Figur 9. Dolkfragmenten (F42 och F48). Skala 1:1. Foto: Henrik Pihl, Arkeologerna.

Keramik

Förhistorisk keramik

Totalt påträffades 201 keramikskärvor med en vikt av 1342 gram. Majoriteten av keramiken kunde dateras till äldre järnålder. Keramik från minst 26 kärl påträffades vid förundersökningen. Bland kärlen fanns dels skärvor av grova förrådskärl och av tunnare hårt bränd glättad eller polerad finkeramik. Keramiken påträffades huvudsakligen i stora anläggningar som brunnar, större gropar och gropsystem medan enstaka påträffades i stolphål. Fyndspridningen över förundersökningsområdet bedöms i nuläget vara tämligen intetsägande.

F70 påträffades i gropsystem A11747 (se figur 4). Det bestod av 69 skärvor med en sammanlagd vikt av 449 g från ett större brukskärl, förråds kruka eller gryta, varav många mindre spjälkade fragment. Godset var tjockt 18 mm som mest och grovt magrat oxiderad in och utsida med reducerad kärna. Ytbehandling var grov med spår av tunn slamma eller rabbning. Flertalet skärvor var buk eller halsbitar, men en hank och möjligen ett svalboformat öra ("svalrede øre" – Becker 1961). Om detta är en korrekt bedömning torde kärlet ha varit en gryta och bör dateras till förromersk järnålder period I (500 f.Kr.–300 f.Kr.).

Delar av ett kärl (F130) med fint tunt gods innehöll även en mynning med en utböjd förtjockad läpp. Kärlet kan försiktigtvis dateras till förromersk järnålder period I–II, det vill säga 500 f.Kr.–150 f.Kr. (Becker 1961:5).

F96 innehöll bland annat en facetterad mynningsbit vilken daterar kärlet till äldre romersk järnålder. F100 utgjordes av skärvor till ett fint polerat kärl som deponerat i ett stolphål i hus 2. Den facetterade mynningen antyder en datering till äldre romersk järnålder. En svårbestämd zickzack-ornerad tunn skärva finkeramik (F101) från gropsystemet 11747 dateras antingen till förromersk järnålder eller äldre romersk järnålder.

F73, F74, F88, F91, F92, F93, F94, F95, F97, F99, F102, F103, 104, 128, 129, 131, 133, 134 bestod av skärvor som inte kunde dateras närmare än som förhistoriska beroende på att de saknade daterbara kännetecken. Flertalet torde dock representera kärl från äldre järnålder.

Efterreformatorisk keramik

F122 utgjordes av en skärva glaserat yngre rödgods. Den påträffades i ytan på grop A5711 som torde utgöra en rest av gränsdike efter enskiftet vid 1800-talets början.

F123 bestod av tre skärvor med passning av mindre tallrik eller fat. Godset var glaserat yngre rödgods med vågdekor på undersidan och vit dekor

på insidan. Skärvorna framkom ytligt i gropen A2710 (figur 10).

Bränd lera

Totalt påträffades 189 fragment bränd lera med en vikt av 1987 gram. Majoriteten av fragmenten kunde med några undantag inte närmare bestämmas och knyts till en specifik funktion.

Flera av fragment utgör förmodligen rester av lerklinade väggar på hus som brunnit, medan andra hårt brända bitar med pinnavtryck som också är magrade torde vara rester av ugnar uppbyggda av lera (infodringar) och risflätning. Pinnavtryck från risflätning syntes t ex på lerklinefragment från hus i F69, F110 och F111.

F106 utgjordes av mycket hårt brända magrade fragment, vissa med en närmast runnen bubblig struktur, som påträffades i stolphål A5159 i hus 4 (se figur 33). Dessa härrör förmodligen från en ugn. Även vissa fragment från brunnen A12768, F107, hade utsatts för mycket hög värme vilket antyder att de härrör från en ugnskappa.

Bland fragmenten bränd lera (F68) från gropsystemet A11747 fanns ett som möjligen är en del av en vävtyngd. Den hade en välvd yta försedd med ett genomgående hål.

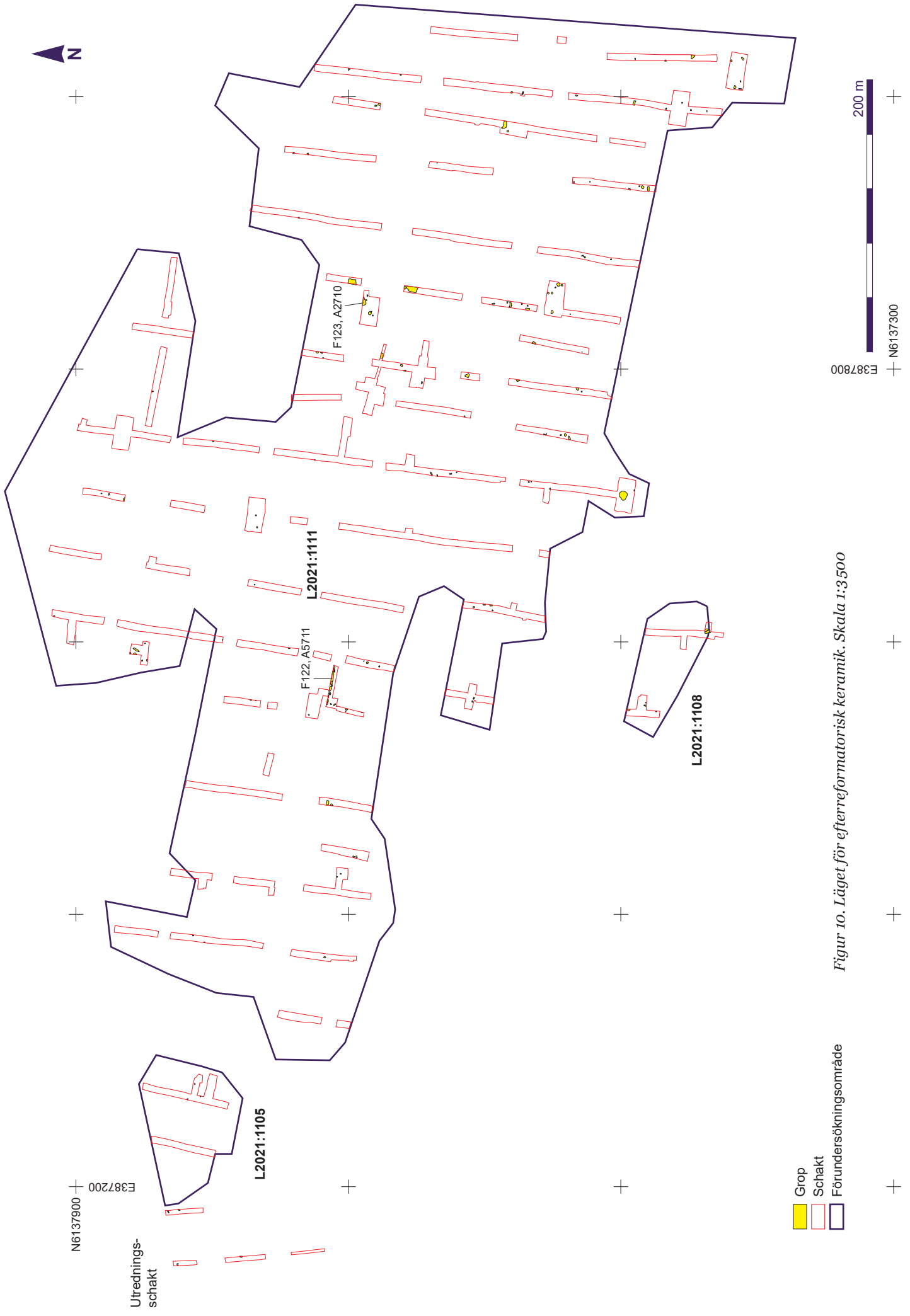
Delar av ett ornerat lerblock (F 87) påträffades i stolphål A9502 i hus 16 (se figur 43). Lerblocket består av åtta fragment där det största har tre bevarade sidor som mäter 51×45–49 mm. Fyndet bör dateras till förromersk järnålder–äldre romersk järnålder.

Den okulära bedömningen av den brända leran antyder att vissa fragment ingått i ugnsinfodringar. Förutsättningar för att utreda vilken typ av ugnar som funnits på platsen och vilka processer de använts för torde kunna bedömas med hjälp av termisk-analys och ICP-analys. Dessa analysmetoder är av största vikt för att påvisa förekomst av olika typer av metallhantering på platsen.

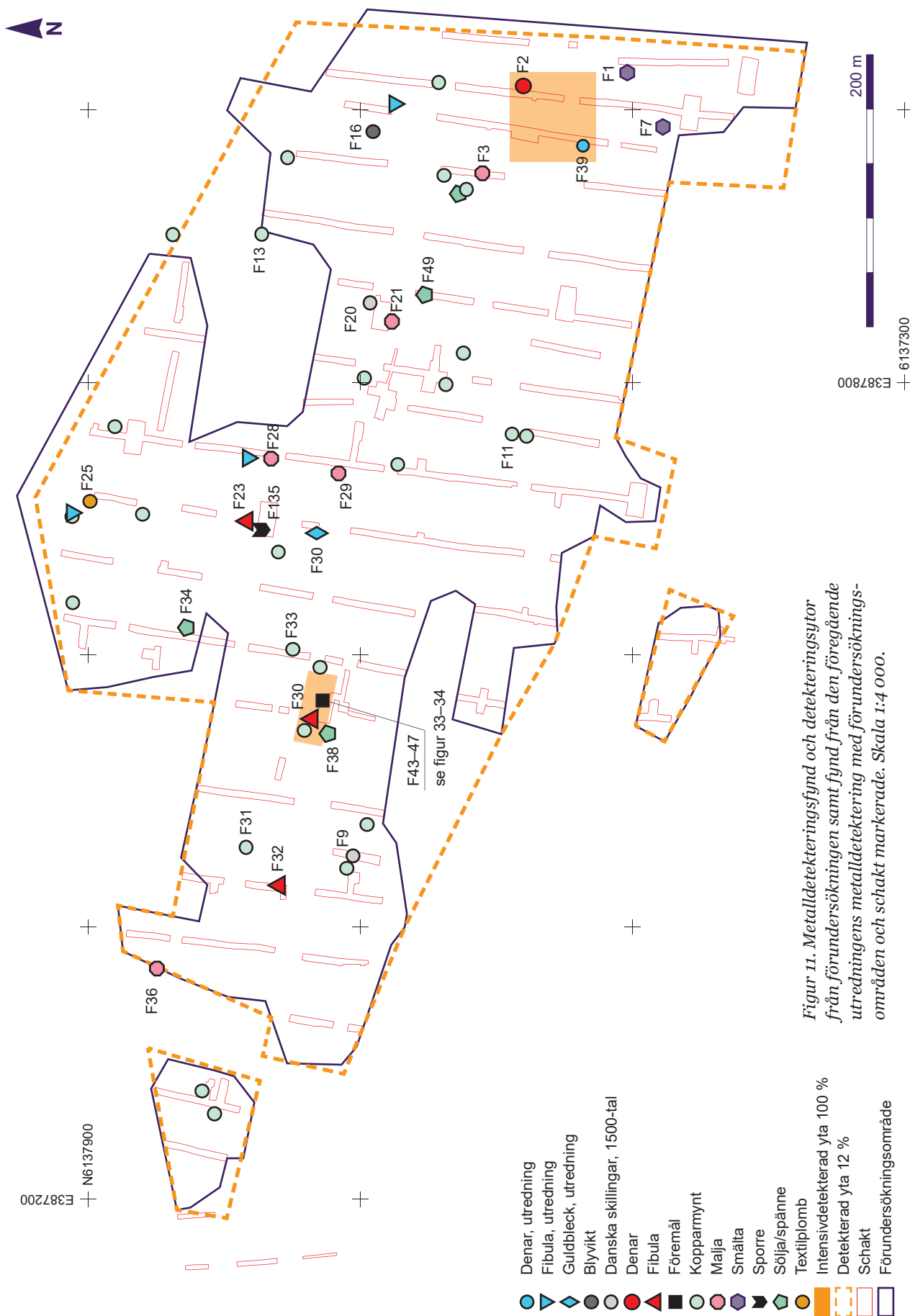
Metallfynd och metalldetekteringsresultat

Iohannes Miaris Sundberg

Metallfynd påträffades som ett resultat av metall-detekteringen. De flesta fynden gjordes vid den inledande metalldetekteringen av matjorden. Ytterligare metallfynd påträffades vid metall-detektering av centralgraven A4493 i den utplöjda bronsåldershögen, A35 (sid. 44). Dessutom påträffades spetsen av en sporre i brunnen A8655 med hjälp av metalldetektor vid skiktvis undersökning med grävmaskin. Förutom de fynd som tillvaratogs påträffades en mängd recenta fynd som kastades utan att registreras.

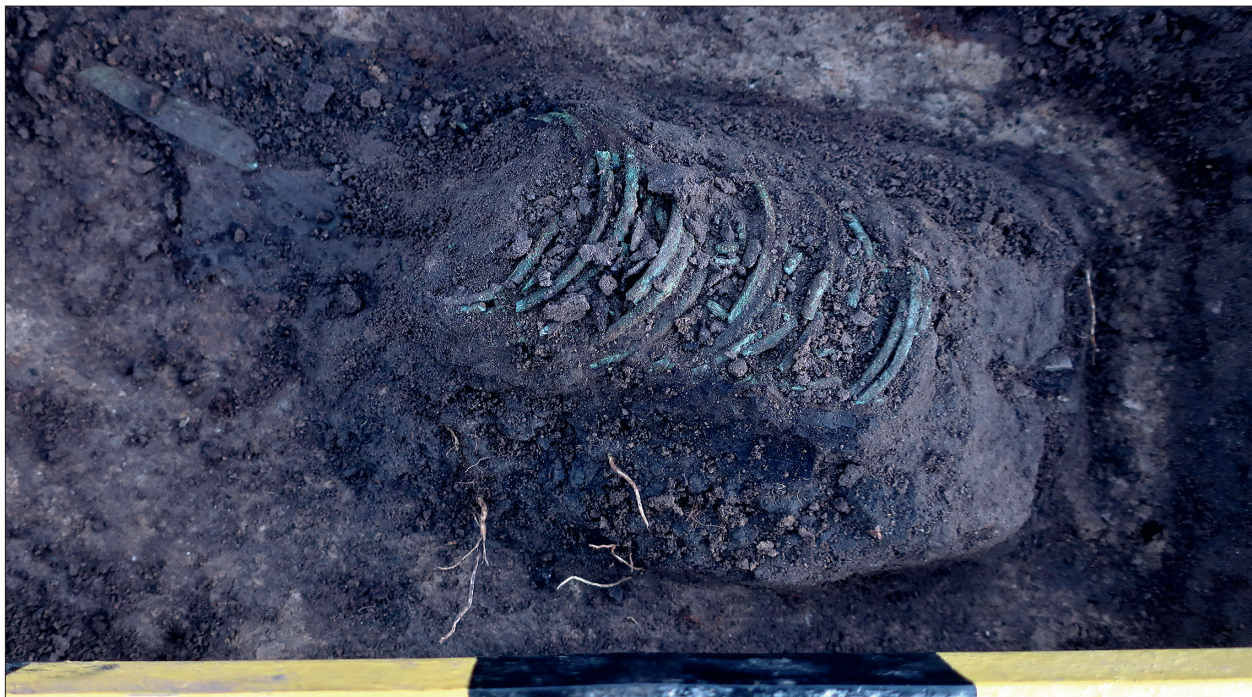

Figur 10. Läget för efterreformatorisk keramik. Skala 1:3500

Figur 11. Metalldetekteringsfynd och detekteringsytor från förundersökningen samt fynd från den föregående utredningens metalldetektering med förundersökningsområden och schakt markerade. Skala 1:4 000.

Figur 12. Spiralarmring (F45) in situ. Foto Arkeologerna.

Metalldetekteringen resulterade i totalt 53 fynd, varav flertalet inte kunde dateras eller var från nyare tid. Resultaten av metalldetekteringen vid förundersökningen visade på en jämnare spridning av fibulorna över fornlämning L2021:1111. Fibulornas spridning, både från utredning och förundersökning, saknar anknytning till järnåldershusen. Intressant var upptäckten av ytterligare en denar drygt 70 meter nordost om den som påträffades vid utredningen (figur 11). Myntfynden kan för närvarande inte knytas till någon specifik kontext i schakten. Inte heller det guldbleck som påträffades vid utredningen kunde knytas till någon kontext i schaktet som grävdes på platsen för fyndet.

Bly

I matjorden påträffades två fynd tillverkade av bly. En möjlig vikt består av en rund platta som mäter 30 millimeter i diameter och med en tjocklek på drygt 2 millimeter (F16). Det andra blyföremålet är en fragmentarisk klädesplomb av vilken drygt halva är bevarad (F25). Ena sidan har inget spår av prägling men ytan har punsats med ett spetsigt föremål. Av andra halvan återstår endast en bit av mitten på vilken någon form av prägling är synlig. Plomben ska troligtvis dateras till 1500-1600-tal medan den möjliga vikten är svårdaterad.

Cu-legering/brons

Sammanlagt tillvaratogs 20 fynd av brons/Cu-legering för registrering. Dessa utgjordes av arm-

ring, dubbelknapp, fibulor, föremål, kniv, maljor, remlöpare, smältor, spänne och söljor. Äldst är fynden från bronsålder som påträffades vid resterna av bronsåldershögen A35. I dess centralgrav A4493 påträffades en eller två spiralarmringar (F45). Spiralarmringen var i dåligt skick och bestod av flera delar (figur 12). Denna togs in i preparat och befann sig fortfarande på konservering vid rapportens färdigställande. Armingen är cirka 100 mm lång. Dess vikt och ringarnas diameter har inte kunnat mätas – då dessa befann sig på konservering när rapporten färdigställdes. Liknande spiralarmringar har påträffats i en rik kvinnograv som Valleberga 52, Valleberga sn. Graven dateras till Period II/Period III (Strömberg 1975). I en brandgrav daterad till period III från Borrby (L1991:6946) grav 2, påträffades bland annat armringar i kombination med en Bornholmsfibula och en ramgreppskniv (Oldeberg 1975 Nr 73). En spiralring har också påträffats i Norra Kölnehögen i Stora Köpinge daterad till period II (Oldeberg 1974: Nr 764) och två stycken i en grav/depå i Viarp daterad till period III (Oldeberg 1974: nr 669).

I graven fanns också en dubbelknapp av brons (F47). Även den var mycket skör, och befann sig på konservering vid rapportens färdigställande. Knappen som var i två delar väger 0,6 gram och var 10 mm lång och 13 mm bred (figur 13). Ornamentik består av ett centralt stjärnmönster som omges av snedstrierade linjer och brätte av dubbla pärlband.

Figur 13. Dubbelknappen (F47). I okonserverat skick.
Foto: Studio Västsvensk Konservering.

Den dateras förmodligen till period III (Vänligt meddelande Sophie Bergerbrant).

I centralgraven bredvid armringen fanns även en bronskniv (F46), en så kallad ramgreppskniv, med genombrutet grepp som var 100 mm lång och vägde 3,5 gram. Kniven är förmodligen en textilkniv. Kniven var i mycket dåligt skick. En liknade kniv har påträffats i Borrby (L1991:6946) grav 2, daterad till period III och i en grav på Bornholm, Munkevang, daterad till samma tid (Aner & Kersten 1977: 21, nr 1472). Denna grav har för övrigt en likartad fyndsammansättning som Dalköpingegraven.

Endast tre fynd av kopparlegering kunde dateras till järnålder. I likhet med fynden från utredningen består dessa av fibulor från romersk järnålder påträffade i matjorden (figur 14a–c). Försökt till bestämning av fibulorna har gjorts nedan utifrån fotografier av föremålen i okonserverat skick. Fibulan F23 påträffades centralt i de norra delarna av undersökningsområdet. Den mäter 26 mm på längden, 14 mm på bredden och är förutom skador på nålkonstruktion välbevarad. Den är som bredast över huvudet som är enkelt ornerat med tvärgående band. Den kan typbestämmas till Almgren Grupp V, serie 8 (Almgren 1923). I närheten påträffades det vid föregående utredning fibulan F22 som är mycket lik sett till typ, form och storlek. Drygt hundra meter västnordväst om gravhögen påträffades ytterligare en liten fibula (F32). Denna mäter 21 mm på längden och bredden är endast 9 mm. Likt F23 är den som bredast över huvudet och av nålkonstruktionen finns endast små spår. Utifrån fyndfoto i okonserverat skick ser foten dock ut att

avslutas i en liten knopp och det är möjligt att den kan bestämmas till Almgrens Grupp V, serie 7 (Almgren 1923). Den sista fibulan (F30) påträffades endast 20 meter nordväst om gravhögen. Fibulan är kraftigt böjd och mäter i detta tillstånd 26 mm på längden och 21 mm på bredden. Från det breda huvudet smalnar den av på bygeln vilken är försedd med en bred utskjutande kam. Den bevarade nålhållaren är relativt hög. Fibulan kan troligtvis bestämmas till Almgrens grupp 2.

Med reservation för att ovanstående typbestämningar är korrekta, förefaller de nyfunna fibulorna i likhet med fibulorna från utredningen kunna dateras till äldre romersk järnålder.

Övriga fynd av kopparlegering består av föremål som är svårdaterade eller har en datering till efterreformatorisk tid. I den förra kategorin kan nämnas två smältor som påträffades i sydöstra delen av L2021:1111, strax norr om hydda 3 (F1, F7). Till den senare kategorin hör hela fem maljor som troligtvis ska dateras till 1700- och 1800-tal. Dessa kopplas till kvinnodräkten och har använts för att snöra livstycket till dräkten. Av maljorna finns tre så kallade ringmaljor (F3, F21, F29) och två fiskmaljor (F28, F36). Ett hjärtformigt spänne (F34) med datering till 1700–1800-tal hör också till kvinnodräkten (Højmark Søvsø, 2013). Spännets har fyra rundade utskott i kanterna och centralt mot toppen, ornamentik som möjligtvis föreställer ansiktet av en kerub. Nälfästet är placerat centralt till vänster och spännets är där avbrutet. Spännets är något hopböjt och mäter i detta tillstånd 25 millimeter. Bland de fynd som kunde ges en mer inskränkt datering kan nämnas soljefragmentet F38 som kan dateras till 1690–1720 (Whitehead 2003, 103). Den kompletta D-formade soljan F49 påträffades i störningen A1917 ska troligtvis dateras till 1800-tal.

Järn

Vid förundersökningen påträffades endast ett föremål av järn (figur 15). Fyndet (F135) påträffades i samband med detektering i skikt av brunnen A8655 som är belägen centralt inom fornlämning L2021:1111 och 140 meter nordöst om gravhögen. Den framkom på 0,2 meters djup i brunnens övre fyllning. Vid fyndtillfället tolkades föremålet som en nit men vid den efterföljande registreringen visade det sig att det troligtvis rör sig en fragmentarisk sporre av järn. Av sporren återstår piken som totalt mäter 19 mm på höjden. Fästeplattan är avbruten på båda sidor och mäter totalt 20 mm på längden, med en maximal bredd på 12 mm före konservering. Den potentiella sporren kan möjligtvis dateras till slutet av romersk

Figur 14. Fibulor från ploglagret funna vid den inledande metalldetekteringen, okonserverade. Skala 2:1. Foto: Studio Västsvensk Konservering.

järnålder då de blir något vanligare och kopplas till krigare. Den föreslagna dateringen sammanfaller väl med ^{14}C -datering av anläggningen som resulterade i en datering till äldre romersk järnålder. Fyndet befinner sig vid tiden för rapportskrivande på konservering och en säkrare bedömning och eventuell typbestämning får vänta till dess att konservering är klar. Fyndet kan tolkas som ett utslitet föremål som helt enkelt kasserats men möjligheten finns också att den är medvetet deponerad. Det som kan tala för den senare tolkningen är att sporrar som fyndtyp uppträder i de stora offerplatserna i mossarna vid Vimose, Illerup och Ejsbøl på Jylland samt att offer i brunnar finns belagt under stora delar av järnåldern. Inom en radie av 50 meter har det påträffats två fibulor och ett guldbleck. Fibulan F23 påträffades vid förundersökningen medan fibulan F32 och guldblecket F30 påträffades vid utredningen (Aspeborg 2021).

Mynt

Totalt påträffades 28 mynt äldre än 1850 i matjorden. Det äldsta myntet är en romersk denar (F2) som framkom i östra delen av förundersökningsområdet och endast 70 meter från den denar som påträffades vid föregående utredning (Aspeborg

Figur 15. Fragmentarisk sporre av järn (F135). Piken mäter 19 mm på höjden. Fästeplattan är avbruten på båda sidor och mäter totalt 20 mm på längden med en maximal bredd på 12 mm före konservering. I okonsvererat skick. Foto: Arkeologerna.

2021, fyndtabell F39). Denaren är mycket korroderad på båda sidor och har inte kunnat bestämmas närmare före konservering (figur 16). Med tanke på avståndet denarerna emellan så är det möjligt att de tappats eller nedlagts tillsammans. En riktad detekteringsinsats utfördes därför av området mellan mynten utan att fler fynd framkom.

Övriga mynt fördelade sig över tid från 1500-tal till och med första halvan av 1800-tal. Mynten från 1500-tal (F9 och F20) är båda danska silver-

1 cm

Figur 16. Den romerska denaren (F2), okonserverad. Skala 2:1. Foto: Arkeologerna.

mynt av valören 2 skilling präglade för Fredrik II (1559–1588). Resterande mynt består av kopparmynt från 1600–1800-tal med störst antal i den senare delen av perioden. Av mynten är nio stycken skålformade och ska troligtvis tolkas som så kallade ”liepengar”. Dessa placerades mellan spänne och orv i syfte att fördela kraften av spänne på en större del av orvet så att detta inte förstörs (jfr Stenholm Jacobsen 2013). Tre liepengar kunde bestämmas till regenten Karl XIV Johan med valören $\frac{1}{4}$ skilling (F11, F13) och $\frac{1}{2}$ skilling (F31). Ytterligare en $\frac{1}{4}$ skilling är präglad för Gustav IV Adolf (F33) medan F35 endast kunde bestämmas som en $\frac{1}{4}$ skilling präglad för någon av ovannämnda regenter. Samtliga daterade liepengar dateras därmed till första halvan av 1800-talet vilket är den period där fyndtypen uppträder som mest frekvent.

Ädelmetall

Två spiralringar av dubbel guldtråd (figur 17) påträffades i centralgraven A4493 i A35. F43 är 22 mm i diameter, 11 mm hög, 1 mm tjock och väger 9,3 gram. F44 är 26 mm i diameter, 9 mm hög, 1 mm tjock och väger 8,9 gram. Liknade guldringar

F43

1 cm

F44

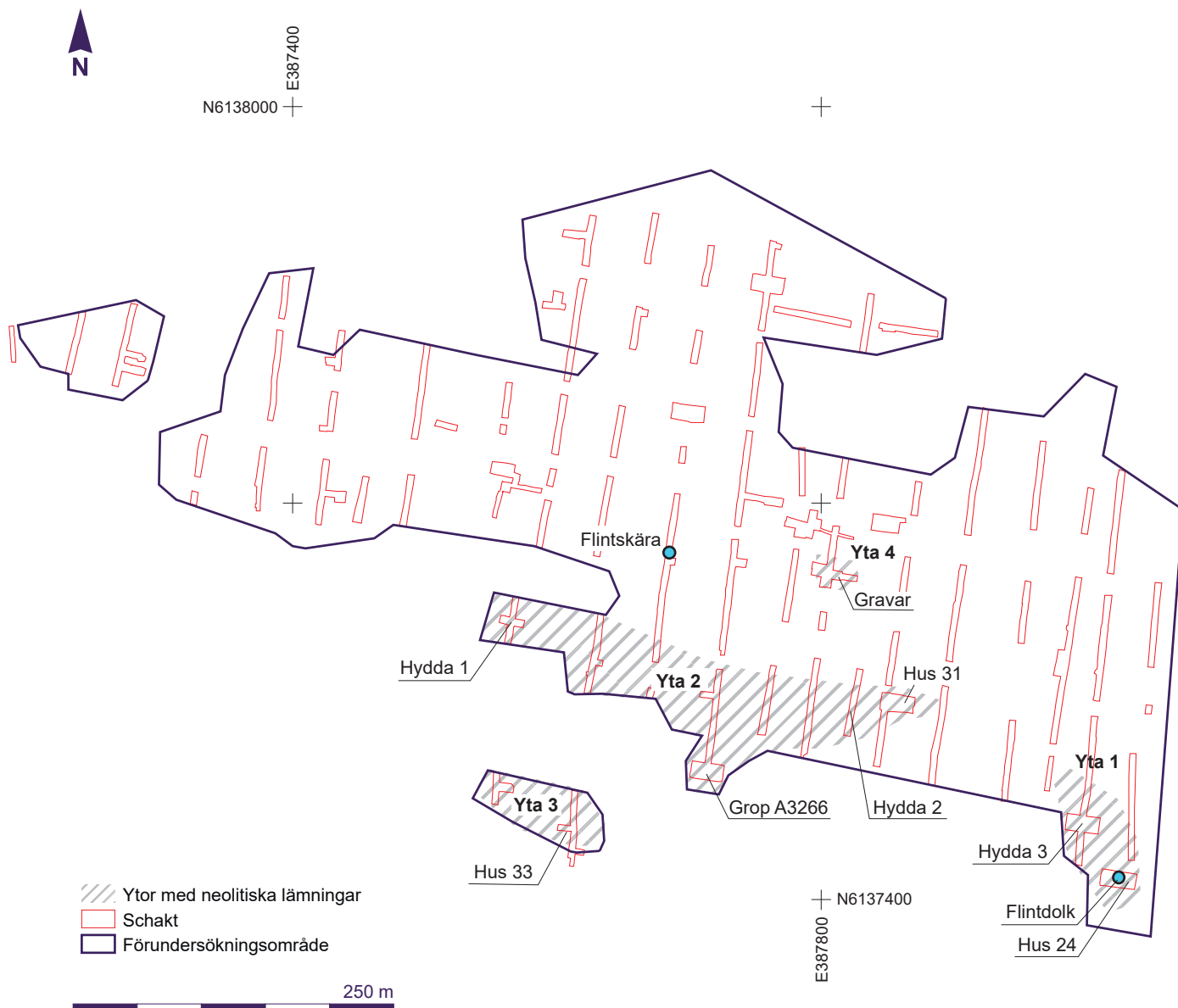

1 cm

Figur 17. Guldspiralringarna, okonserverade. Skala 2:1. Foto: Studio Västsvensk konservering.

brukar påträffas kring huvudet och tolkas som hår eller öronringar. Spiralguldringar som dessa har påträffats i en grav i Västra Vemmerslöv (L1988:3326) som dateras till period III (Oldeberg 1974: Nr 946) och Björnhög, grav 3 i Hammarlöv by och socken (Montelius 1916: 4; Oldeberg 1974: nr 245). I Danmark är guld vanligare i gravar under period III än period II (Randsborg 1974; 1975).

Figur 18. De neolitiska ytorna inom undersökningsområdet. Skala 1:5 000.

Stenålderslämningar

Inom fyra ytor kunde lämningar från stenålder (neolitikum) avgränsas (figur 18). Tre av ytorna med hus och/eller hyddlämningar låg inom de södra delarna av undersökningsområdet, på jordar som i huvudsak dominerades av siltig sand, och topografiskt på lägre nivåer än järnåldersbebyggelsen. Anläggningarna kännetecknades av en svagare humös fyllning än vad fallet var med i de yngre lämningarna. Fyndmaterialet i de undersökta anläggningarna var i det närmste obefintligt, något enstaka flintavslag. I matjorden noterades enstaka flintavslag. Det fjärde området som bestod av tre

gravar låg på en förhöjning inom centrala delar av undersökningsytan och här utgjordes undergrunden av siltig lera.

Från utredningen (Aspeborg 2021:18) finns ett fynd av en avbruten flintdolk som kunde knytas till det sydöstra området medan en fragmentarisk flintdolk påträffades ca 100 m väster om gravarna.

Yta 1

Inom yta 1 fanns ett tvåskeppigt långhus (hus 24) och ett vindskydd (hydda 3) som kunde dateras till senneolitikum. Ytan är cirka 5 000 kvadratmeter stor (jfr figur 4).

Hus 24

Typ	Tvåskeppigt långhus
Status	Komplett
Läge	Schakt 1512, längst i sydost av L2021:1111
Topografi	Flackt
Alv	Siltig sand
Orientering	Väst-öst
Form	Rektangulärt
Takkonstruktion	Tre takbärande. Till den bärande konstruktionen tillhör två stolpar placerade parvis innanför vägglinjen.
Väggkonstruktion	Sex väggstolpar.
Ingångar	-
Längd, yttermått, m	10
Bredd, yttermått m	4,5
Bockbredd (fr V), m	-
Spannlängd (fr V), m	-
Golvnya, m²	38
Övriga anläggningar	-
Typdatering	Senneolitikum
¹⁴C-datering	Ua-73227: 3641 ± 31 BP. Kalibrerat 95,4 % sannolikhet, BC 2133–BC 2080, BC 2060–BC 1921, BC 1907–BC 1899
Fynddatering	Senneolitikum
Fyndkategorier	-
Stratigrafi	-
Funktion	Bostadshus
Ingående anläggningar	1206, 1341, 1437, 1181, 1314, 1378, 1402, 1428, 14202, 14212

Kommentar och tolkning

Tvåskeppigt långhus, cirka 10 meter långt och 4,5 meter brett (figur 19). Uppfört i östvästlig riktning på en flack yta i svagt kuperat landskap. Undergrunden utgörs av siltig sand.

Den takbärande konstruktionen bestod av tre takbärande stolpar (A1206, 1341, 1437). De två takbärande stolparna i öst och väst har sannolikt ingått i gavelkonstruktionen. Stolphålen efter den takbärande konstruktionen undersöktes. Fyllningen utgjordes av svagt humös siltig sand. Diametern på de tre stolphålen efter stolparna i den takbärande konstruktionen var mellan 0,3–0,4 m och djupet var mellan 0,26–0,36 m. Till den bärande konstruktionen hör två stolpar (A1306, 1351) placerade parvis innanför vägglinjen. Sju väggstolpar fanns bevarade (A1181, 1314, 1378, 1402, 1428, 14202, 14212) tre i vardera långsidan. Väggstolphålen undersöktes inte men hade en diameter på mellan 0,2–0,3 m. Fyllningen bestod av svagt humös siltig sand.

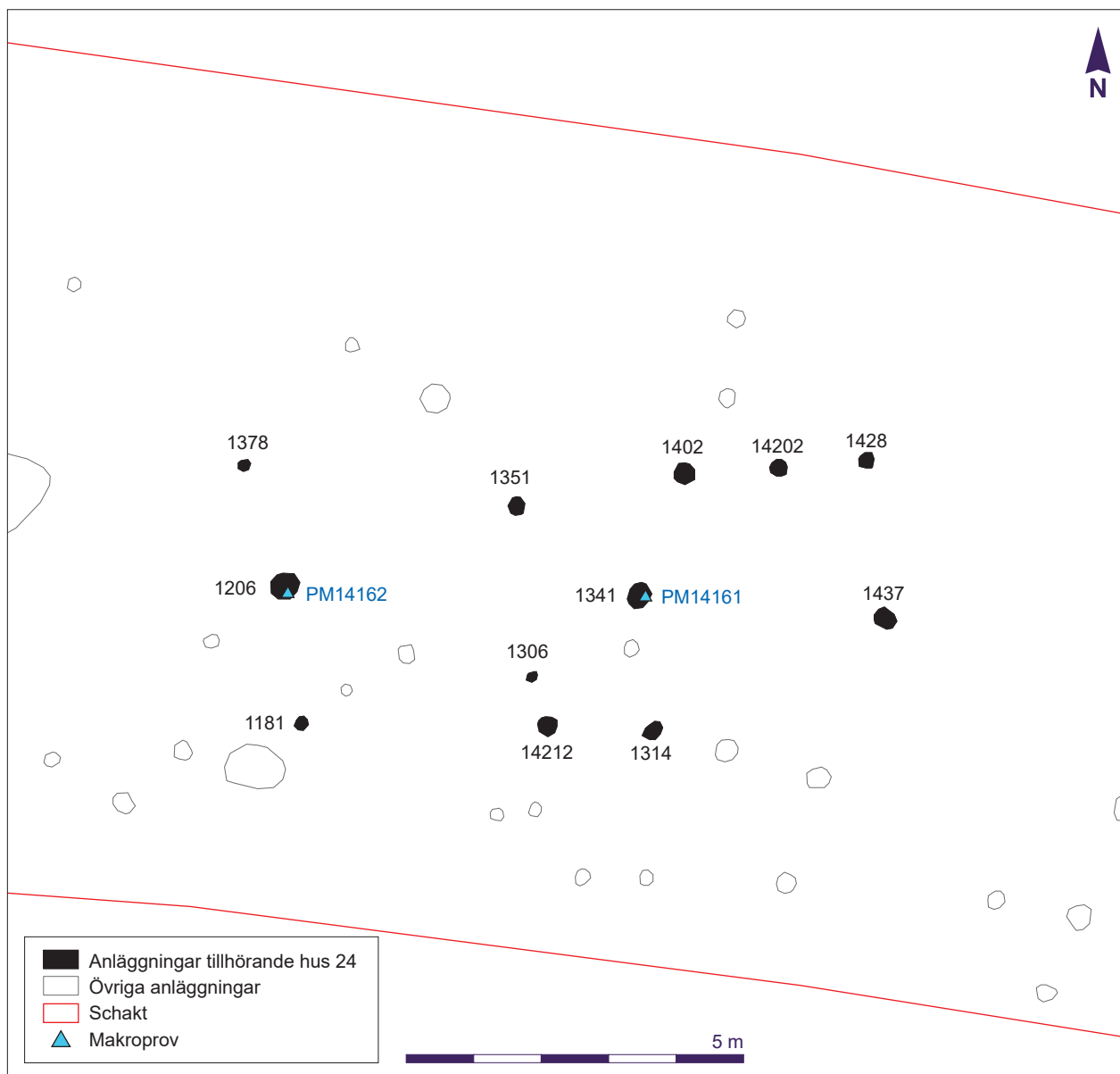
I ytan på väggstolphålet A 14202 (figur 19) påträffades vid den arkeologiska steg 2 utredningen en avbruten flintdolk (Aspeborg 2021:18).

Denna bör dateras till senneolitikum eller möjligen äldre bronsålder. Sannolikt kan dolken knytas till stolphålet. Under senneolitisk tid förefaller det bli vanligt förekommande med stolphålsoffer i huskonstruktioner, t ex finns det från Fosie fynd i stolphål från fem hus (Björhem & Säfstestad 1989). Utveckling från offerhandlingar utanför husen till offerhandlingar knutna till husen och deras byggnation har satts i samband med den alltmer stationära bosättningsstrukturen.

Typologiskt kan huset också dateras till senneolitikum eller äldsta bronsålder (jfr. Artursson 2009). Miljöprov togs ur fyllningen till två stolphål i den takbärande konstruktionen. Inga makrofossila fröer påträffades i dessa men däremot träkol av ek och hassel. Träkol av hassel från det takbärande stolphålet A1341 ¹⁴C-daterades (UA-73227) och erhöll en kalibrerad datering som med 95,4% sannolikhet låg inom senneolitikum. Huset tolkas som ett bostadshus.

Hydda 3

Typ	Vindskydd/Skjul
Status	Komplett, fullständigt framtaget
Läge	Sydöstra delen av L2021:1111. Schakt 710
Topografi	Svag sydsluttning
Alv	Lera, sandig silt
Orientering	Öst-väst
Form	Polygon
Takkonstruktion	Fem stolphål centralt, varav fyra bildar en oregelbunden fyrhörning
Väggkonstruktion	Fyra stolphål i söder, liggande i ett böjt cirkelsegment
Ingångar	-
Längd, yttermått, m	5,1
Bredd, yttermått m	2,7
Bockbredd (fr V), m	1,1–1,3
Spannlängd (fr V), m	1,4
Golvnya, m²	10
Övriga anläggningar	-
Typdatering	
¹⁴C-datering	Ua-73230: 3701 ± 31 BP. Kalibrerat resultat med 95,4 % sannolikhet BC 2198–BC 2163, BC 2149 –BC 2017, BC 1995–BC 1979
Fynddatering	
Fyndkategorier	Keramik (F93)
Stratigrafi	-
Funktion	Ekonomibyggnad/verkstadshus
Ingående anläggningar	416, 426, 437, 452, 465, 475, 486, 494, 504, 1447

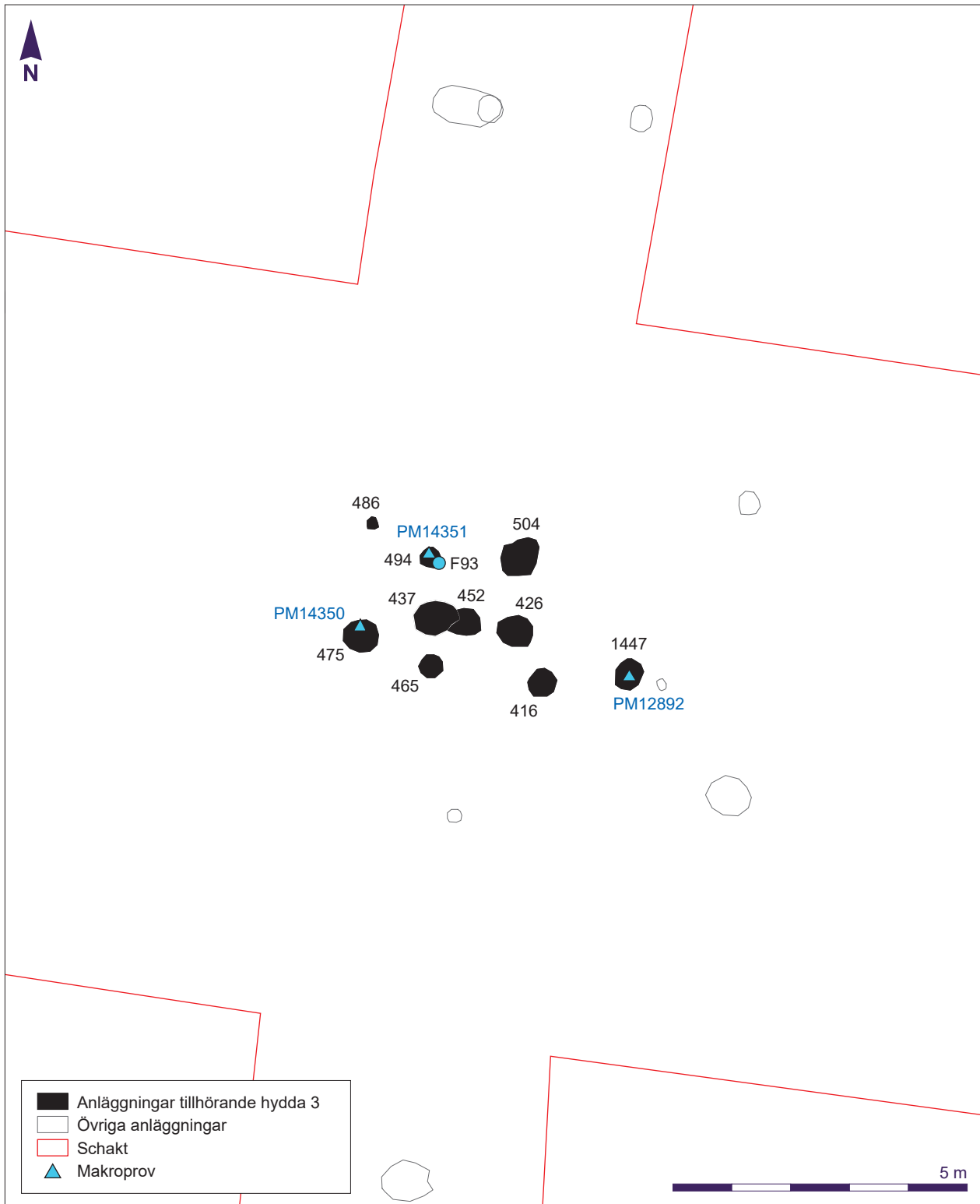

Figur 19. Hus 24. Skala 1:100.

Kommentarer och tolkning

Hydda 3 låg cirka 45 nordöst om hus 24. Vid den föregående utredningen tolkades stolphålen som delar av ett treskeppigt hus med NV–SO riktning och av oklar längd. De stora och stenskodda stolphålen och den täta placeringen antydde en tolkning av konstruktionen som presumtiv hall. I samband med förundersökningen och större ytor kunde den omtolkas som ett vindskydd eller skjul. Konstruktionen bestod av tio stolphål där den södra väggen i plan kan beskrivas som ett cirkelsegment markerat av fyra stolphål, där kordan, det vill säga den räta linje som sammanbinder två punkter på en cirkelbåge, är 4,6 meter lång. Därifrån bör taket ha sträckt sig 2,5 meter norr ut. Dessutom fann ett eventuellt väggstolphål i nordväst, vilket antyder en västvägg

(figur 20). Väggstolphålen var mellan 0,19 och 0,58 meter i diameter. De yttre stolphålen i den södra väggen undersöktes. Dessa var 0,30 respektive 0,45 meter djupa. Fem stolphål efter en inre takbärande konstruktion fanns centralt inom konstruktionen varav fyra bildade en oregelbunden fyrhörning. Dessa stolphål var mellan 0,35 och 0,8 meter i diameter. De undersökta stolphålen var mellan 0,07 och 0,15 meter djupa. Två miljöprover från stolphål makrofossilanalyserades. I dessa påträffades brödvete, obestämt sädeslag och linfrö. En kärna av Bröd-/kubbevete (*Triticum aestivum* s.l.) från stolphålet A475 ¹⁴C-daterades till 3701±31 BP (Ua-73230). Dateringen hamnade i senneolitikum. Tolkningen av konstruktionen är något osäker, men förmodligen har den fungerat som ett vindskydd eller skjul.

Figur 20. Hydda 3. Skala 1:100.

Yta 2

Inom yta 2 som omfattar knappt 20 000 kvadratmeter, fanns ett tvåskeppigt långhus (hus 31), två hyddor (hydda 1 och 2) och en större grop (A3266). Hus 31 och hydda 1 bör kunna placeras i senneolitikum medan gropan och hydda 2 sannolikt är från tidigneolitikum (se figur 4 och 18).

Hus 31

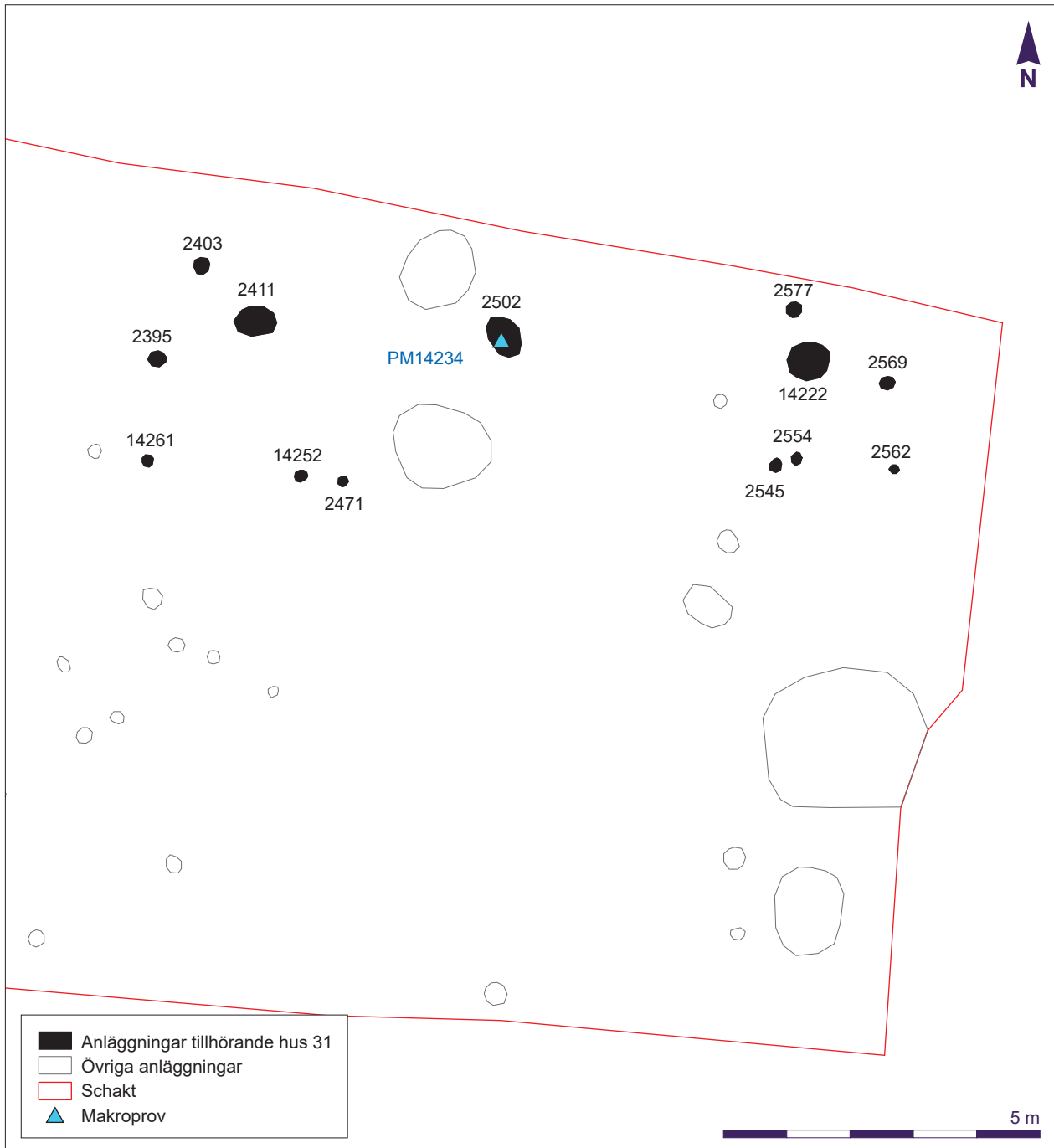
Typ	Tvåskeppigt långhus
Status	Ofullständigt
Läge	Schakt 1658, i sydost av L2021:1111
Topografi	Svag svacka
Alv	Siltig sand
Orientering	Väst-öst
Form	Rektangulärt
Takkonstruktion	Tre takbärande. Till den bärande konstruktionen tillhör möjligen två stolpar placerade parvis innanför vägglinjen, i linje med den östligaste takbärande stolpen.
Väggkonstruktion	Åtta väggstolpar.
Ingångar	-
Längd, yttermått, m	11,5
Bredd, yttermått m	5
Bockbredd (fr V), m	-
Spannlängd (fr V), m	-
Golvyta, m ²	36
Övriga anläggningar	-
Typdatering	Senneolitikum
¹⁴ C-datering	
Fynddatering	-
Fyndkategorier	-
Stratigrafi	-
Funktion	Bostadshus
Ingående anläggningar	2395, 2403, 2411, 2471, 2502, 2545, 2554, 2562, 2569, 2577, 14222, 14252, 14261

Kommentar och tolkning

Tvåskeppigt långhus, cirka 11,5 meter långt och 5 meter brett (figur 21). Uppfört i östvästlig riktning på en svag svacka i det svagt kuperade landskapet. Undergrunden utgörs av siltig sand.

Den takbärande konstruktionen bestod av tre takbärande stolpar (A2411, 2502, 14222). Stolphålen efter stolpar ingående i den inre takbärande konstruktionen undersöktes. Fyllningen utgjordes av humös siltig sand. Diametern på de tre stolphålen var mellan 0,5–0,67 m och djupet var mellan 0,12–0,38 m. Till den bärande konstruktionen hör två stolpar (A2554, 2577) placerade parvis innanför vägglinjen, i linje med den östligaste bärande stolpen. Åtta väggstolpar fanns bevarade (A2395, 2403, 2471, 2545, 2562, 2569, 14252, 14261), varav fem i gavlarna och tre i södra långsidan. Den norra långsidan schaktades aldrig fram. Ett av stolphålen undersöktes (A2569). Storleken var 0,26 m i diameter, djupet 0,12 m och fyllningen bestod av humös sandig silt. Övriga väggstolphål undersöktes inte men hade en diameter på mellan 0,2–0,3 m. Fyllningen bestod av svagt humös siltig sand.

Typologiskt kan huset dateras till senneolitikum eller äldsta bronsålder (jfr. Artursson 2009). Miljöprov togs ur fyllningen till ett stolphål (A2502) i den takbärande konstruktionen. I detta framkom ett frö av *Cirsium/Carduus* som är en art i familjen korgblommiga växter. Ett obestämbart frö påträffades en bit från huset, i en ränna (A2420) som möjligen kan betraktas som en byggnad tillhörande huset. Huset tolkas som ett bostadshus.

Figur 21. Hus 31. Skala 1:100.

Hydda 1

Typ	Rundoval hydda
Status	Komplett
Läge	Schakt 5639, i syd av L2021:1111
Topografi	Svag svacka
Alv	Siltig sand
Orientering	NNV-SSO
Form	Rundoval
Takkonstruktion	Två takbärande.
Väggkonstruktion	Tolv väggstolpar.
Ingångar	I nordost
Längd, yttermått, m	5,6
Bredd, yttermått m	3,2
Bockbredd (fr V), m	-
Spannlängd (fr V), m	-
Golvyta, m ²	10
Övriga anläggningar	-
Typdatering	Neolitikum
¹⁴ C-datering	(Ua-73222) 3850 ±31 BP, Kalibrerat värde 95,4 % sannolikhet BC 2455–BC 2415, BC 2409–BC 2269, BC 2258–BC 2204
Fynddatering	-
Fyndkategorier	-
Stratigrafi	-
Funktion	Bostad
Ingående anläggningar	5938, 5947, 5956, 5965, 5975, 5984, 5994, 6004, 6019, 6044, 6057, 6069, 6086, 6095

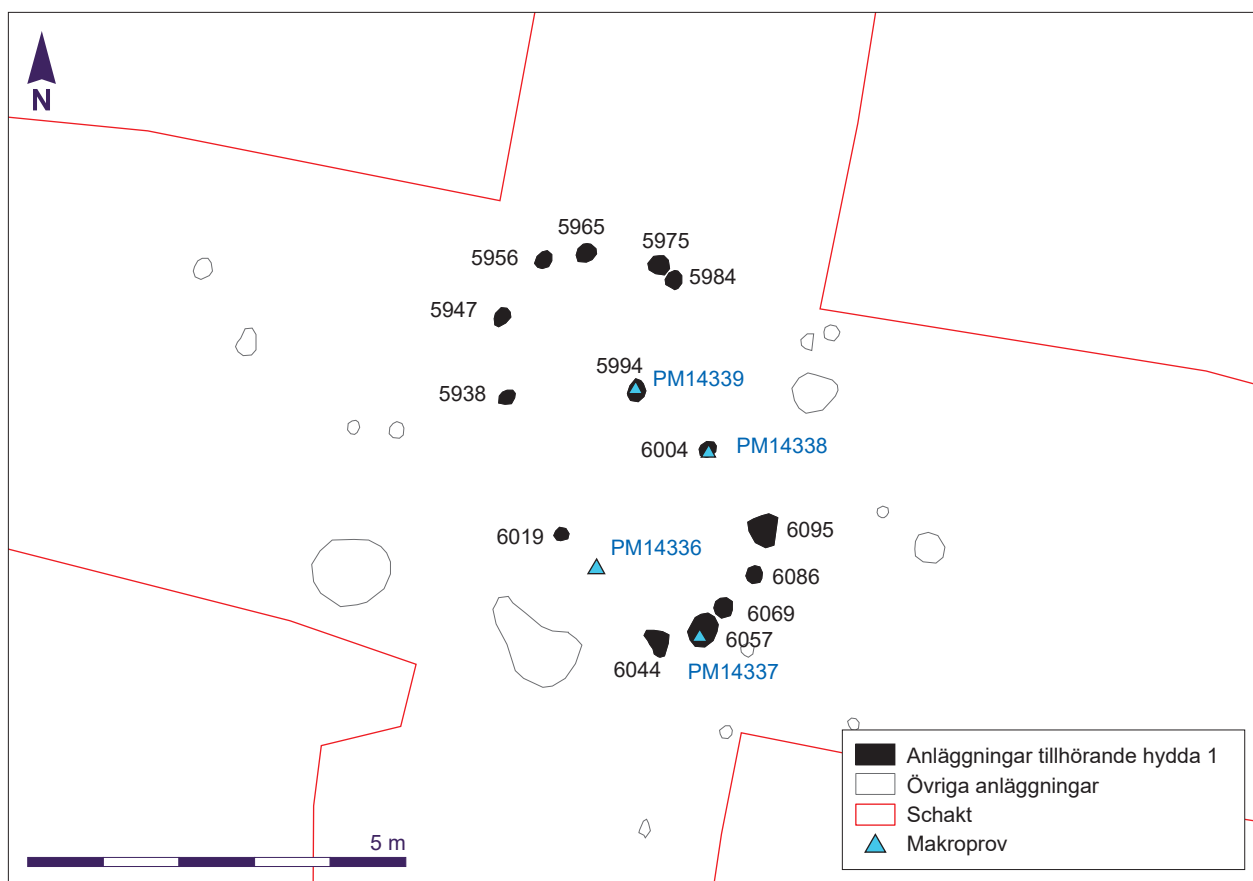
Kommentar och tolkning

Rundoval hydda, cirka 5,6 m lång och 3,2 m bredd uppförd i NNV-SSO riktning (figur 22). Undergrunden utgörs av sandig silt. Hyddan ligger i en svag svacka i det omgivande lätt kuperade landskapet.

Den takbärande konstruktionen bestod av två stolpar (A5994, 6004). Ett av stolphålen efter stolpar i den takbärande konstruktionen undersöktes. Fyllningen utgjordes av humös siltig sand. Diametern på de två stolphålen efter den takbärande konstruktionen var 0,25 respektive 0,21 meter och djupet på det undersökta stolphålet var 0,12 meter.

Tolv väggstolpar fanns bevarade (A5938, 5947, 5956, 5965, 5975, 5984, 6019, 6044, 6057, 6069, 6086, 6095) tre i vardera långsidan. Väggstolphålen undersöktes inte men hade en diameter på mellan 0,27–0,47 meter. Fyllningen bestod av humös siltig sand.

Miljöprov togs ur fyllningen till två stolphål, ett i den takbärande konstruktionen och ett vägg. Inga makrofossila frön påträffades, däremot träkol av ek i A6004. Detta ¹⁴C-daterades till tidig senneolitikum, (Ua-73222). Hyddan kan tolkas som en bostad.

Figur 22. Hydda 1. Skala 100.

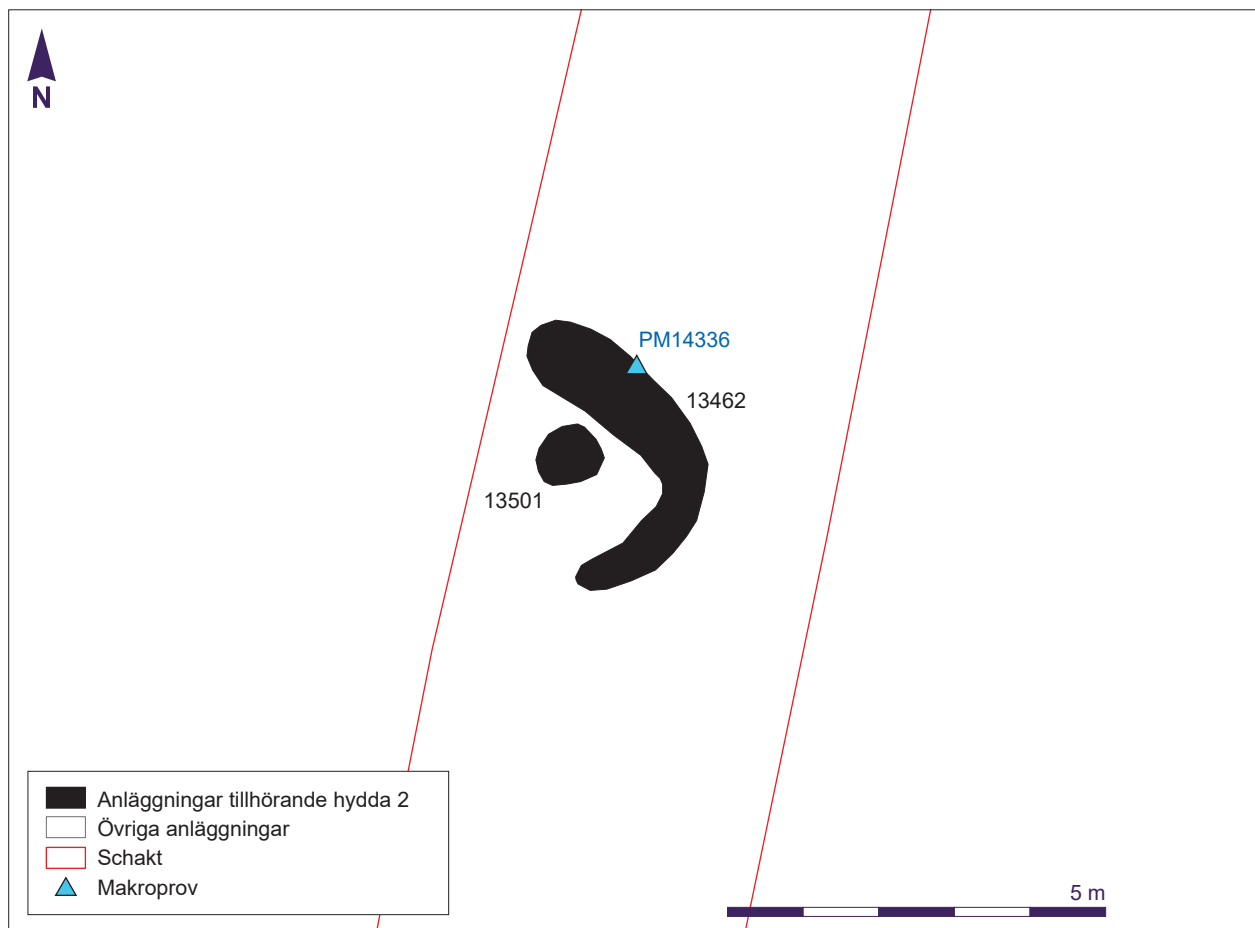
Hydda 2

Typ	Hästskoformad hydda
Status	Komplett
Läge	Schakt 13549, i sydost av L2021:1111
Topografi	Svag norrlutning
Alv	Lerig silt
Orientering	N-S
Form	Hästskoformad
Takkonstruktion	En takbärande.
Väggkonstruktion	Ränna.
Ingångar	I väst
Längd, yttermått, m	3,8
Bredd, yttermått m	2,7
Bockbredd (fr V), m	-
Spannlängd (fr V), m	-
Golvyta, m2	2,5
Övriga anläggningar	-
Typdatering	Tidigneolitikum
¹⁴ C-datering	Ua-73225: 4730 ± 33 BP. 95,4 % sannolikhet BC3629–BC3552, BC3539–BC3494, BC 3456–BC3376
Fynddatering	-
Fyndkategorier	-
Stratigrafi	-
Funktion	Förråd
Ingående anläggningar	13462, 13501

Kommentar och tolkning

Hydda 2 låg drygt 30 m väster om hus 31. Anläggningen utgjordes av en u-formad ränna (AS13462) med öppning åt väst (figur 23). Den U-formade rännans totala längd var cirka 5 m och bredden som mest 0,5 m. Djupet uppgick till 0,26 m. Konstruktionens storlek var cirka 3,8×2,7 meter. Fyllningen i rännan bestod av humös silt. Cirka 25 % av anläggningen grävdes och sektioner ritades i skala 1:20. I ett miljöprov från rännan fanns träkol av rönn/oxel/apel (Pomoideae). Träkolet ¹⁴C-daterades till tidigneolitikum. Ett större stolphål (AS13501) fanns centralt i hyddan, 0,8 m i diameter. Hydda 2 kan ha fungerat som ett tillfälligt vindskydd eller som ett förråd. Troligen har väggen byggts av nedstuckna pinnar som lutats mot en centralt placerad stolpe och därigenom fungerat som ett gemensamt, konformat tak och vägg. Konstruktionen kan sedan ha täckts med djurhudar eller risflätning/gräs. Liknande hyddlämningar med tidigneolitiska dateringar har påträffats bl.a på den omfattande bosättningen vid ESS, Odarslöv (Andersson m.fl. 2016).

Miljöprov togs ur fyllningen i rännan. Fem fröer av vickersläktet (*Vicia*), som är ett släkte i familjen ärtväxter, påträffades samt ett frö från starrväxt.

Figur 23. Hydda 2. Skala 100.

Figur 24. Grop 3266 i sektion. Foto: Håkan Aspeborg, Arkeologerna.

Den rundovaliga formen på hyddan, dvs. med rundade gavlar, påminner till delar om de tidig-neolitiska Mossbyhusen (jfr. Andersson 2004; Artursson m.fl 2003). Denna byggnad hade dock inte den tydliga takbärande raden av stolpar utan snarare två relativt centralt placerade stolpar som kan ha burit ett enklare tak eller tält. Dessutom är konstruktionen relativt liten och bör därför snarare tolkas som en hyddlämning som utifrån ^{14}C -analysen ska dateras till senneolitikum.

Grop 3266

Anläggningen ligger längst i söder inom L2021:1111. A3266 var 6,6×5,5 meter i ytan och 1,34 meter djup (figur 24). A3266 bedömdes som stensättning och grav vid utredningen (Aspeborg 2021: 15) men betraktades nu som en stor grop med sekundär-användning som stendump. Gropens ursprungliga syfte är i nuläget oklart. Ytligt anträffades keramik som dateras till äldre romersk järnålder men i ett sotigt lager i botten av gropen togs två miljöprov som innehöll träkol av ek. Detta ^{14}C -daterades till 4722 ± 32 BP (Ua-73229), kalibrerat värde med 95,4,2 % sannolikhet BC 3627–BC 3555, BC 3535–3492, BC 3460–3375. Dateringen ligger således i tidigneolitikum.

Yta 3

Inom schakt 9982, på en svag svacka, framkom ytterligare ett tvåskeppigt långhus daterat till senneolitikum och några få meter söder därom fanns en grop (A10216) med fynd av en malsten (F124) (se figur 4 och 18). ¹⁴C-analysen visade även här på en datering till senneolitikum. Inom schakt 6178 påträffades ett neolitiskt yxtillverkningsavslag, F72, i stolphålet A6433 tillhörande hus 34. Här fanns också en äldre markhorisont. Yta 3 är cirka 4 100 kvadratmeter stor.

Hus 33

Typ	Tvåskeppigt långhus
Status	Ofullständigt
Läge	Schakt 9982, östra delen av L2021:1108
Topografi	Flackt
Alv	Siltig lera
Orientering	Nordväst-sydöst
Form	Rektangulär
Takkonstruktion	Tre takbärande.
Väggkonstruktion	Fyra i södra långsidan och två i norra.
Ingångar	-
Längd, yttermått, m	>10
Bredd, yttermått m	5,5
Bockbredd (fr V), m	
Spannlängd (fr V), m	1,9–2,7
Golvyta, m ²	-
Övriga anläggningar	-
Typdatering	Senneolitikum
¹⁴ C-datering	Ua-73224: 3619 ±31, kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet BC 2221–BC 2094, BC 2038–BC 1890
Fynddatering	-
Fyndkategorier	-
Stratigrafi	-
Funktion	Flerfunktionellt långhus
Ingående anläggningar	10048, 10058, 10067, 10074, 10085, 10096, 10106, 10118, 10128, 10138

Kommentar och tolkning

Tvåskeppigt långhus (figur 25). Uppfört i östvästlig riktning på en flack yta i det svagt kuperade landskapet. Undergrunden utgörs av siltig lera.

Den takbärande konstruktionen bestod av tre takbärande stolpar (A10067, A10074, A10106.). Två av stolphålen efter den takbärande konstruktionen undersöktes. De var 0,6×0,6 respektive 0,48×0,44 meter stora i plan och 0,42 respektive 0,22 meter djupa. Fyllningen utgjordes av humös silt. Fyra stolphål identifierades som troligen tillhörande den södra långsidan och två i norr. Huset tolkas som ett flerkfunktionellt långhus.

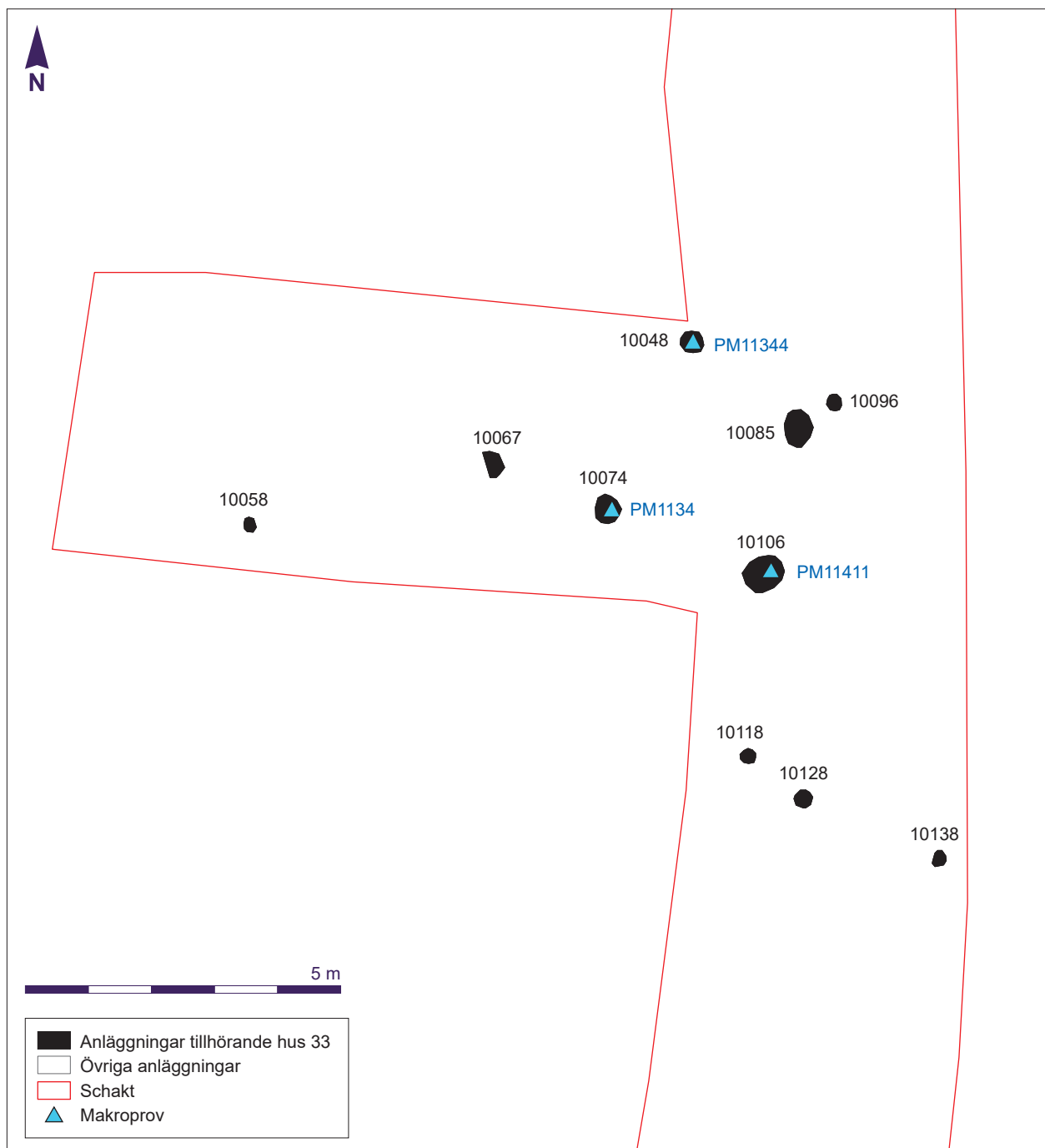
Typologiskt kan huset dateras till senneolitikum (jfr. Artursson 2009). Miljöprov togs ur fyllningen till de tre undersökta stolphålen i den takbärande konstruktionen. Ett frö av starrsläktet som är ett släkte i familjen halvgräs framkom liksom träkol av skogs-/körsbärskornell från takbäraren A10048 som ¹⁴C-daterades till 3619±31 BP (Ua-73224), kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet BC 2221–BC 2094, BC 2038–BC 1890, dvs. senneolitikum.

Söder om huset fanns en grop (A10216) vilken tolkades som arbetsgrop. Den var 3,40×3,18 meter stor och 0,36 meter djup. I anläggningen påträffades en malsten/liggare (F124) och keramik. Bröd/kubbevete från gropen ¹⁴C-daterades till 3595±32 BP (Ua-73251), kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet BC 2108–BC 2106, BC 2033–1879, BC 1838–1828, dvs. senneolitikum.

Yta 4, gravar

Inom yta 4, som omfattar cirka 1 000 kvadratmeter och ligger centralt på undersökningsytan, fann vi tre rektangulära gropar (A3458, 3473 och 8078), av olika storlekar, liggande på rad i östvästlig riktning (figur 26). Dessa var belägna på en förhöjning där undergrunden utgjordes av siltig lera. Från öst till väst var deras storlek: A3473 – 6,7×2,9 meter, A3458 – 4,7×2 meter, A8078 – 2,4×1,3 meter. Avståndet dem emellan var från öst till väst 0,65 m och 1,1 m. Anläggningarnas hela yta var fyllda med stenar, mellan 0,1–0,4 m stora.

En av groparna (A3458) undersöktes till 25 % för hand (figur 27). Hela anläggningen var fylld av stenar, 0,1–0,5 m stora. Fyllningen för övrigt bestod av grå humös silt. Inga fynd gjordes i anläggningen. I ett miljöprov från anläggningen fanns träkol av ek. Detta daterades till 3654 ± 31 BP, kalibrerad datering med 95,4 % sannolikhet BC 2135–1941 (Ua-73228). Dateringen ligger i senneolitikum. Djupet var 0,44 m och botten var helt plan. Nedgrävningskanterna var relativt branta och tydliga (figur 27 och 28)

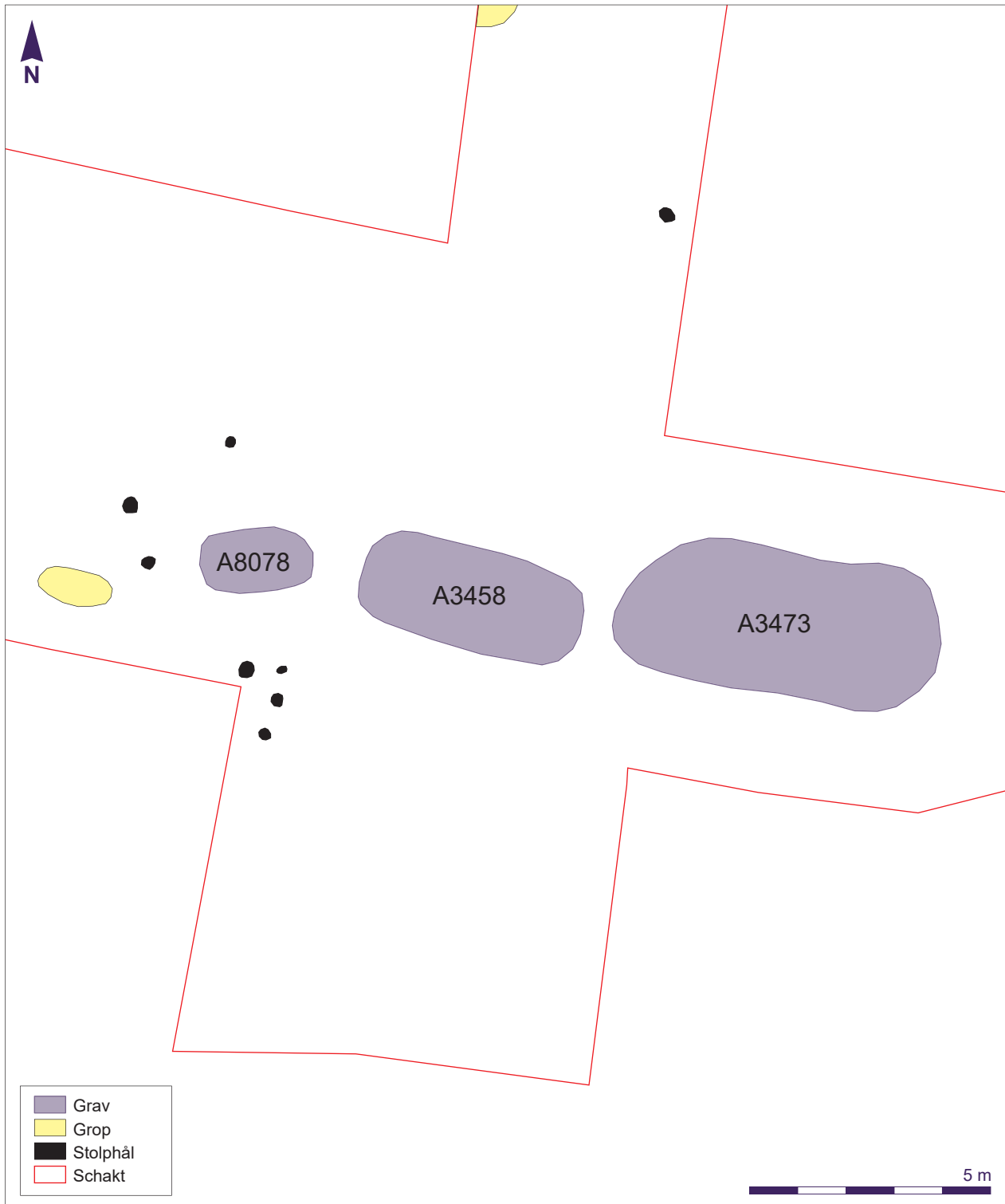

Figur 25. Hus 33. Skala 1:100.

I den undersökta A3458, fanns inga spår av begravning eller självklara gravgåvor. Bevaringsförhållande för organiskt material tycks dåligt på platsen, men för att någorlunda säkert kunna tolka anläggningarna som gravar borde det åtminstone ha funnits gravgåvor eller någon form av konstruktion i dem. Möjligen kan stenarna utgöra en stenpackning eller stenkista. Har stenarna lagts såväl på som vid kanterna av den gravlagde kan de så småningom rasat in. Groparnas form och storlek tillsammans med stenkonstruktionen antyder ändå

att det verkligen kan röra sig om flatmarksgravar. Denna hypotes styrks även av placeringen av groparna/gravarna på rad på höjden. Det går alltså inte helt att utesluta att de rektangulära groparna på rad på platsen var lämningar efter ett gravfält från senneolitikum.

Cirka 100 meter väster om gravarna påträffades fragment av en flintskära (F8) i matjorden i samband med utredningen (Aspeborg 2020:22, 36). Detta skulle kunna vara en indikation på att linjen med gravar har en fortsättning västerut.

Figur 26. Senneolitiska gravar. Skala 1:125.

Figur 27. Felicia Hellgren gräver ut A3458. Foto från öst: Magnus Andersson.

A3458 från söder

0   1   2   3   4 m

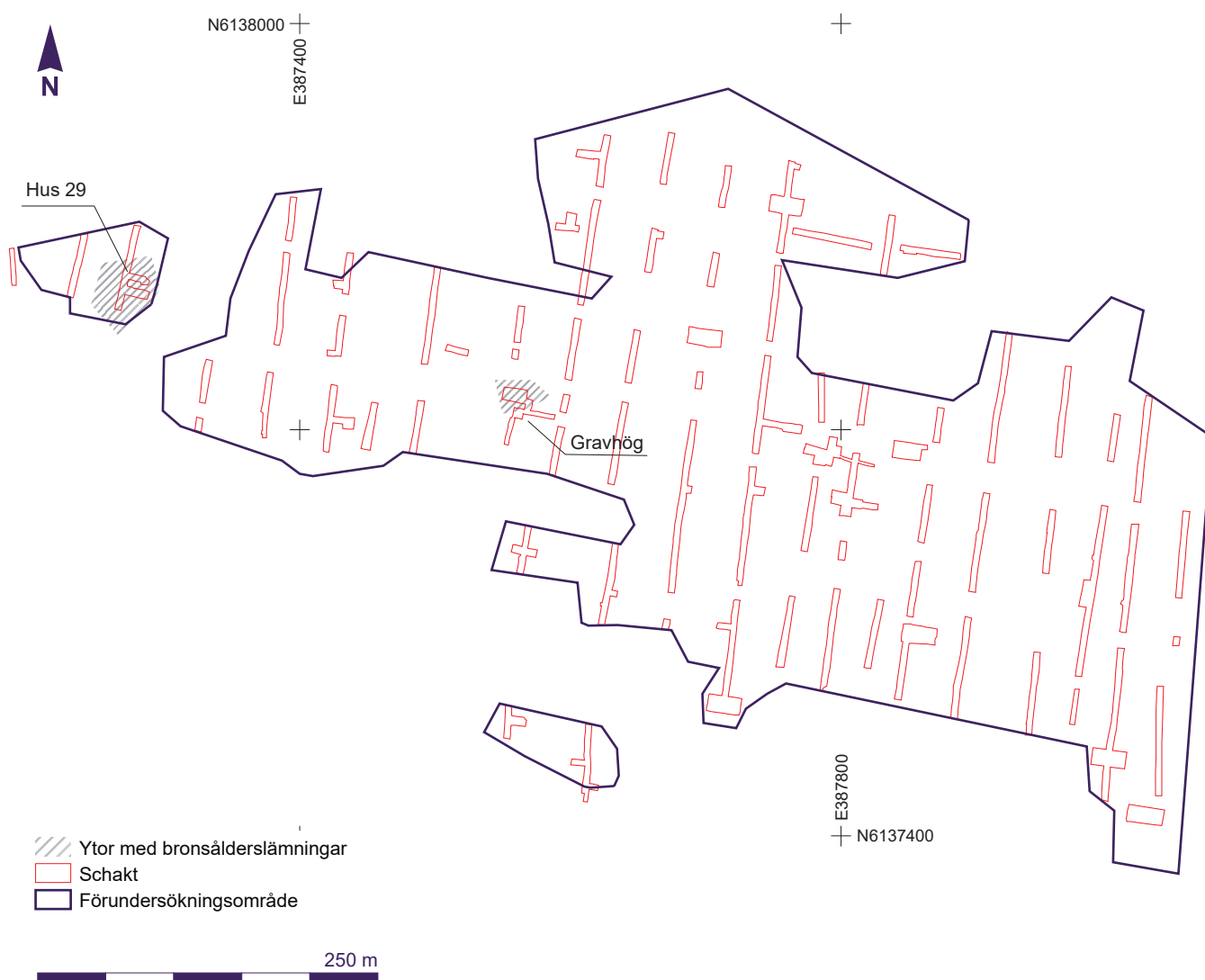

Storlek: 4,7×2,4 m, 0,44 m djup
 Fyllning: Grå humös silt. Stenpackning med huvudstora stenar.
 Andel: 50 %
 Fynd: –
 Tolkning: Grav?

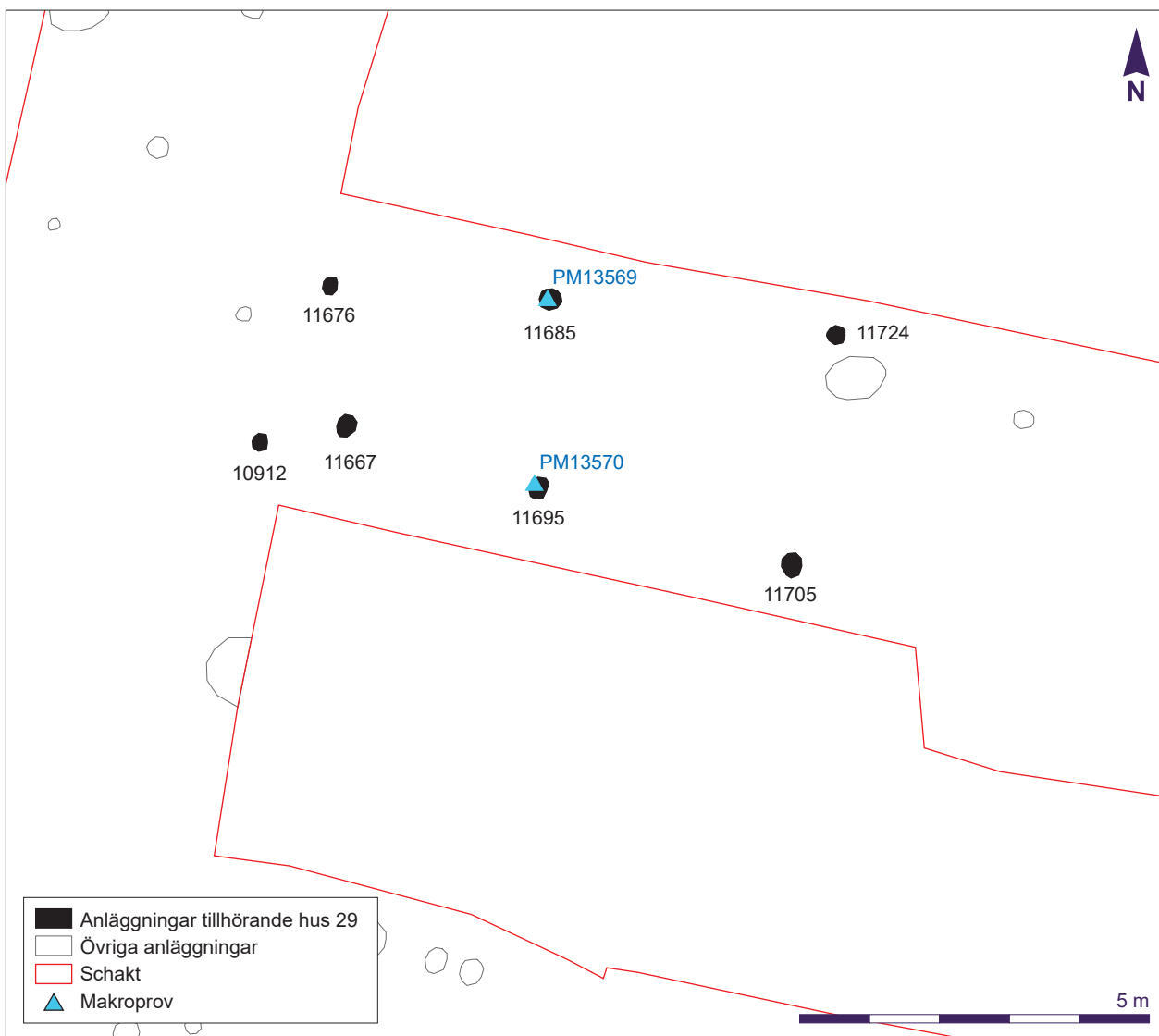
Figur 28. Sektionsritning av A3458. Skala 1:40.

Bronsålderslämningar

Två ytor med lämningar från bronsålder dokumenterades på platsen. En av ytorna bestod av en huslämning medan den tredje utgjordes av en överplöjd gravhög, A35 (figur 29)

Figur 29. Bronsålderslämningar inom undersökningsområdet. Skala 1:5 000.

Figur 30. Hus 29. Skala 1:100

Hus Hus 29

Typ	Treskeppigt långhus
Status	Ofullständigt
Läge	Schakt 10483, östra delen av L2021:1111
Topografi	Flackt
Alv	Siltig lera
Orientering	Öst-väst
Form	Trapetsoid
Takkonstruktion	Tre bockar.
Väggkonstruktion	-
Ingångar	-
Längd, ytermått, m	>8
Bredd, ytermått m	-
Bockbredd (fr V), m	2,0-2,7-3,3
Spannlängd (fr V), m	4,0 – 3,90
Golvnya, m ²	-
Övriga anläggningar	-
Typdatering	Bronsålder

¹⁴ C-datering	Ua-73253: 601 ± 29 BP. Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet, AD 1302–AD 1369, AD 1379– AD1406
Fynddatering	-
Fyndkategorier	-
Stratigrafi	-
Funktion	Flerfunktionellt långhus
Ingående anläggningar	10912, 11676, 11667, 11685, 11695, 11724, 11705

Kommentar och tolkning

Huset utgjorde ett treskeppigt långhus med trapetsoid stolpsättning (figur 30). Uppfört i östvästlig riktning på en flack yta i det svagt kuperade landskapet (se figur 4 och 18). Undergrunden utgörs av siltig lera. Tre stolphål undersöktes. Fyllningarna bestod av humös sandig silt med kol och svartgrå sotig lera.

Den takbärande konstruktionen bestod av tre takbärande bockpar (A11676, 11667, 11685, 11695, 11724, 11705). Två av stolphålen efter stolpar ingående i den takbärande konstruktionen undersöktes. De var 0,35×0,34 respektive 0,28×0,23 meter stora i plan och 0,14 respektive 0,17 meter djupa. Fyllningen utgjordes av lerig silt. Lämningar efter väggar saknades. Huset tolkas som ett flerfunktionellt långhus.

Typologiskt kan huset dateras till bronsålder (jfr. Artursson 2009). Miljöprov togs ur fyllningen till två undersökta stolphålen i den takbärande konstruktionen. Ett frö av humlelusern (*Medicago lupulina*), som är en art i familjen ärtväxter, samt ett obestämt frö påträffades. I dessa fanns också skalkorn i ett och en kärna av obestämt sädeslag i det andra. Det obestämda sädeslaget daterades till medeltid, 1300-tal. Denna datering överensstämmer inte med konstruktionens typdatering och är svårförklarlig. Huset bör dateras till yngre bronsålder och tolkas som en huvudbyggnad på en gård. I ett miljöprov från ett stolphål på ytan som inte bedöms tillhöra konstruktionen (A10912) påträffades träkol av bok, vide och obestämt lövträd. Träkolet av bok skickades på analys (UA-73224) som erhöll en datering till senneolitikum.

Möjligen ska även hus 15, beläget sydväst om gravhögen, dateras till bronsålder. I denna rapport har det dock förts till järnålderslämningarna (se sid. 68).

Gravhög A35

Bronsåldern gör sig främst gällande genom de många gravhögarna i Trelleborgsområdet. Ett antal högar finns kvar idag, men flertalet är uppgifter om borttagna högar (Åkesson & Lindahl 2016). Inom förundersökningsområdet finns lämningar efter åtminstone en gravhög, A35. På storskifteskartan från 1766 finns en markering i form av en cirkulär konstruktion av svarta prickar, ca 12 m i diameter (figur 31). Vid utredningen kunde också, vad som förmodades vara, ett kärnröse och en bit av kantrännan dokumenteras (Aspeborg 2021: 14).

Gravhögen har placerats på en naturlig, cirkulär förhöjning cirka 50 meter i diameter (figur 32). Idag löper en gräsvall, cirka 5 meter bred och 1 meter hög, i öst-västlig riktning tvärs över förhöjningen. Denna har fungerat som en gränsvall i samband med enskiftet från tidigt 1800-tal.

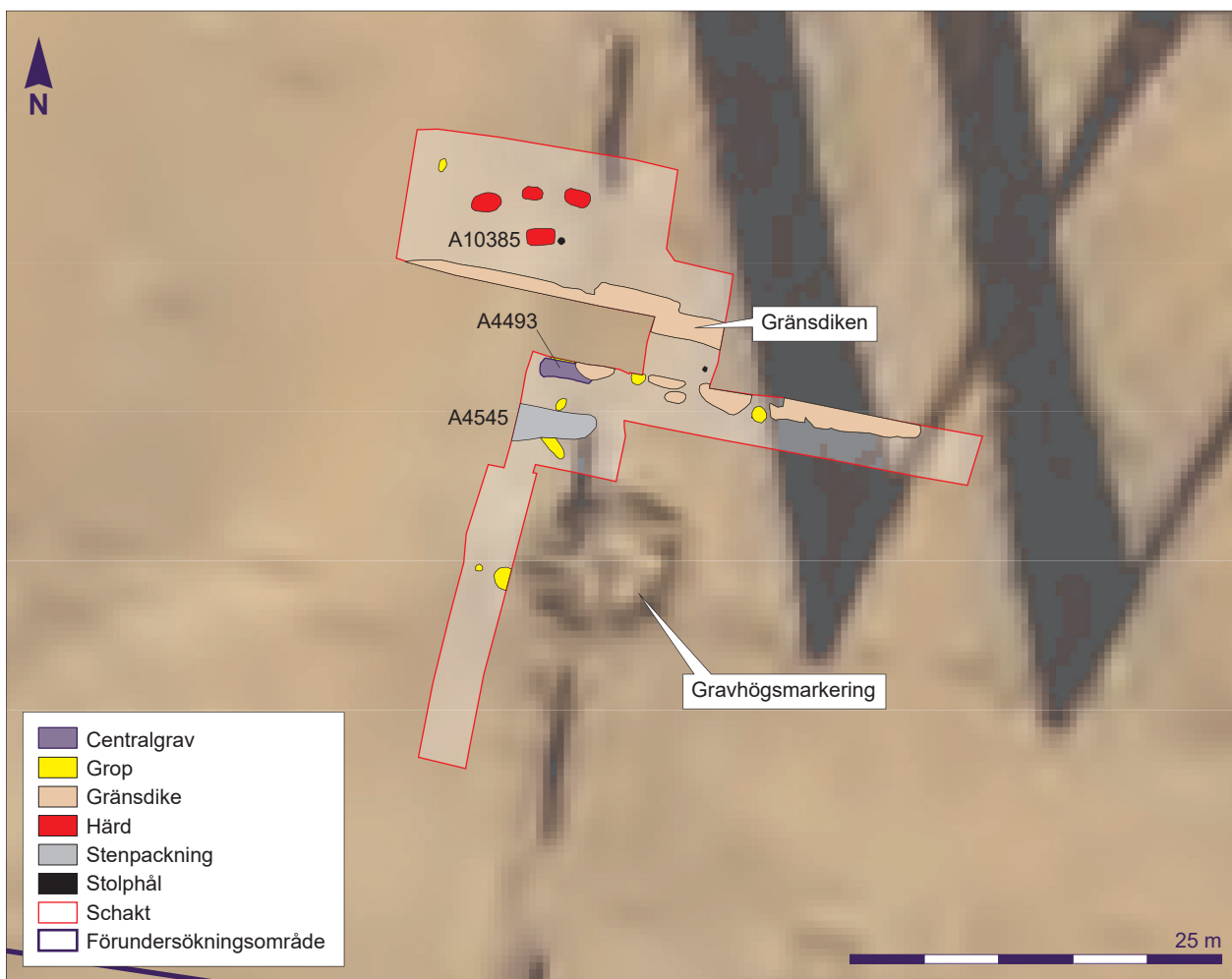
Undersökningen inleddes med att en kvadrant i den sydöstra delen av förhöjningen markerades ut. Denna involverande bland annat halva gräsvallen i dess längdriktning. Matjorden maskinavbanades i tunna skikt på några centimeter under övervakning. Samtidigt med att avbaningen pågick genom-

söktes matjorden med metalldetektor, dock utan resultat. Det visade sig att det inte fanns några rester kvar av högfyllningen centralt i högen. Ett ca 0,9 m tjock matjordlager genomsöktes som låg direkt på den sterila undergrunden som utgjordes av siltig lera. Däremot framkom i högens förmodade mitt, under gräsvallen, en rektangulär nedgrävning (A4493), 3,7×1,1 meter stor. I ett miljöprov från fyllningen påträffades träkol av ek. Dessa skickades för ¹⁴C-analys (Ua-73220) och erhöll en datering till 3055±30 BP, 95,4 % sannolikhet BC 1407– BC 1255, BC 1247–BC 1224. Dateringarna ligger huvudsakligen inom Montelius bronsålder period III. Att spannet sträcker sig ned till period II kan sannolikt förklaras av vedartsprovets egenålder. Drygt två meter söder om nedgrävningen framkom under matjorden en stenpackning (A4545), cirka 5,3×2,5 meter stor och 0,5 meter hög. Stenarna var mellan 0,2–0,3 m stora (figur 33–34). Stenpackningen hade samma riktning som nedgrävningen, öst-väst, och fortsatte in under den ej framschaktade sydvästra kvadranten (figur 35).

Vid metalldetekteringen av A4493 gav det utslag centralt i den södra delen av anläggningen. En mindre ruta på omkring 0,3×0,5 meter togs upp omkring utslagen. Spiralarmringar av brons (F5007), en bronskniv (F5878) och en bronsknapp (F5879) kunde plockas upp (se sid. 25–26, figur 12 och 13). Ytterligare utslag drygt 0,3 meter öster om bronsfynden undersöktes därefter och två spiralguldringar grävdes upp (F4491 och F4492) (se sid. 28, figur 17). Det stod klart att vi hade att göra med de sista lämningarna av högens centralgrav. I grav 4493 konstaterades två lager, varav det översta lagret tycks vara en störning (matjord?) från ett dike som grävts genom hela graven. Det nedersta lagret har tolkats vara det ursprungliga lagret i graven och noterades precis i botten. Lagret var mörkfärgat, skiftade mellan nästintill svart färg och mörkbrunt, humöst. Det tycks bestå av något organiskt material. Nedgrävningskanten anträffades precis söder om armringarna, vilket indikerar att den nedersta delen/botten av graven troligtvis är intakt.

Armringarna togs upp i preparat och antalet kunde därför inte räknas, de var även ganska dåligt bevarade och svåra att ta fram eftersom de låg i flera bitar och stora fnyk av brons trillade av från den blottade delen av ringarna. Armringarna tycks varit inlindade eller nedlagda i något organiskt (liknade trä), som var svart/brunfärgad och låg direkt på bottenlagret i gropen. Trots att enbart en mindre ruta (0,3×0,5 m) togs upp för att plocka upp ringarna kunde det konstateras att dessa låg i nära anslutning till gravens nedgrävningskant i

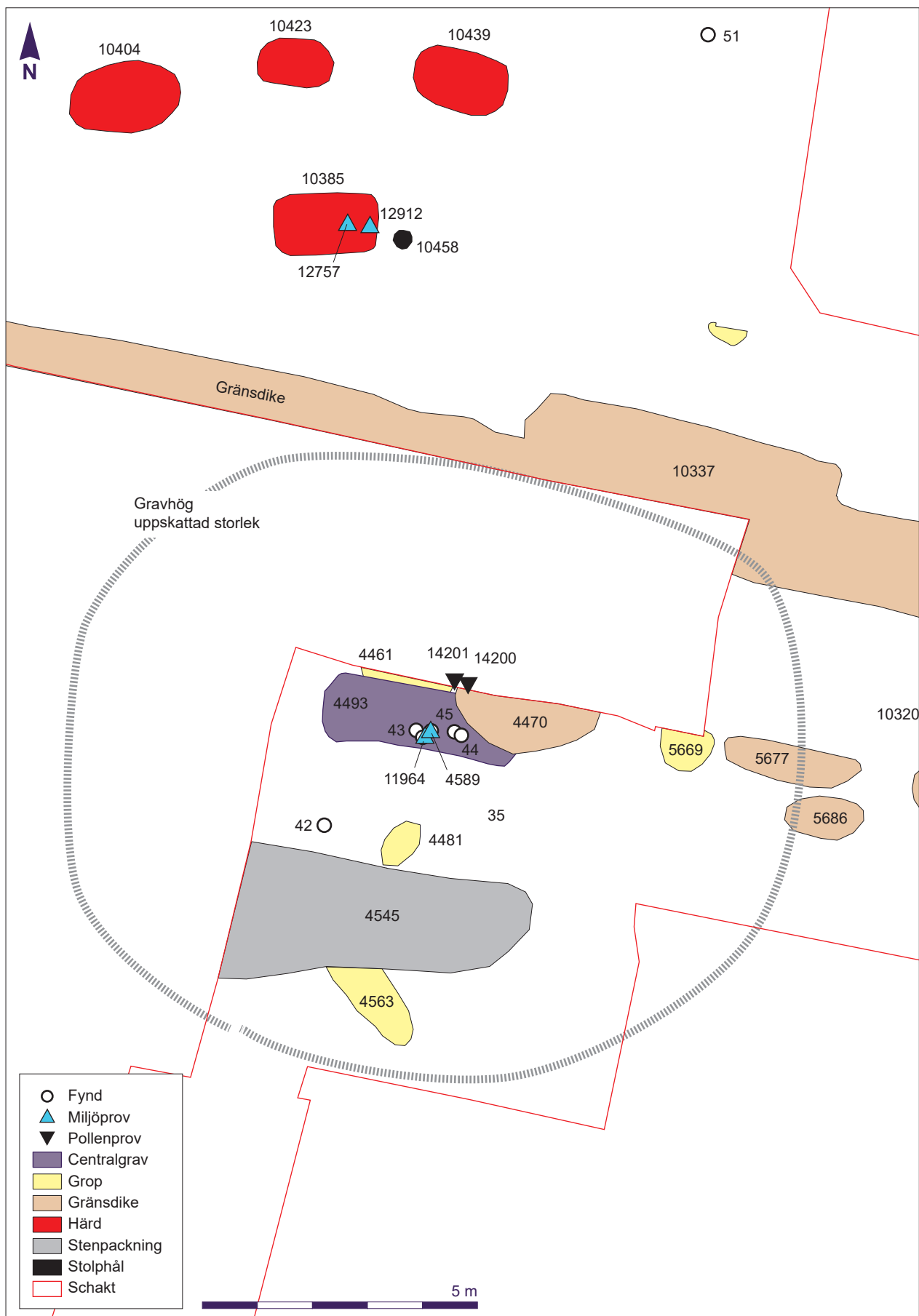

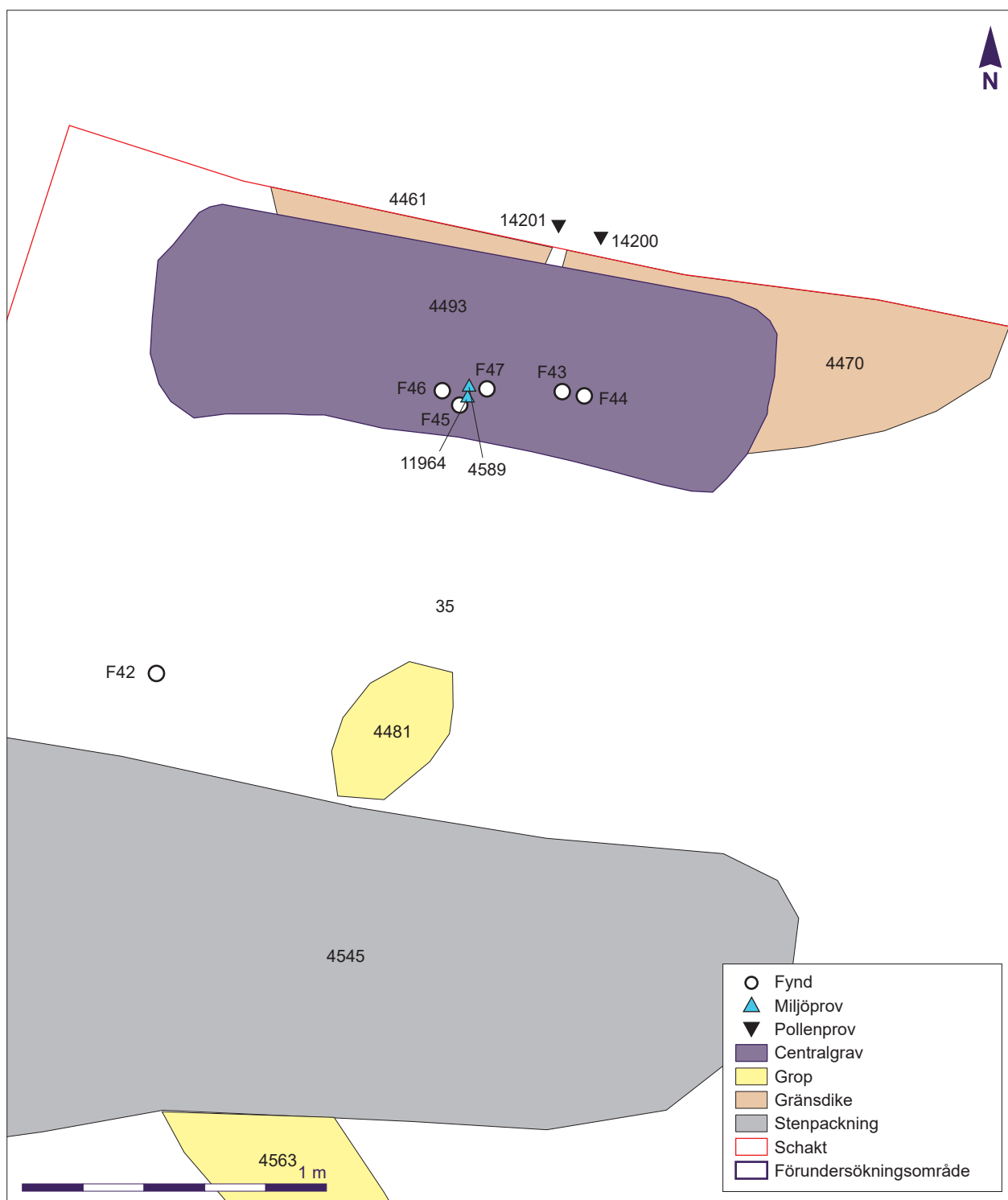
Figur 31. Storskifteskartan från 1766 med gravlämningarna och gränsdikena inlagda. Centralgraven ligger endast cirka 12 meter nordväst om centrum på gravmarkeringen från 1766 års karta. En rimlig felmarginal. Skala 1:500.

Figur 32. Förhöjningen och gräsvallen på platsen för den bortplöjda gravhögen. Foto från öst: Magnus Andersson.

Figur 33. Detaljplan över gravhögen A35 (Begränsning schematiskt tolkad), centralgravnen A4493, stenpackningen A4545 (det kvarvarande brättet), omkringliggande anläggningar, samt fynd och prover. Skala 1:100.

söder. Även om fynden anträffas i anslutning till nedgrävningskanten är det svårt att säga om de suttit på personen när denne lades ner i graven eller om fynden legat separat. Inga ben anträffades. Det är dock troligt att de kan ha legat separat från individen eftersom armringarna tycks legat i något snarare än suttit på någon.

Under hela delen av den borttagna gräsvallen framkom dessutom ett system av flera rektangulära, mer eller mindre, sammanhängande gropar/diken (A4461, A4470, A5699, A5711 och A5723) som sträckte sig i östvästlig riktning (figur 31 och 33). Dikessystemet kunde följas inom hela schaktet i 26 meter österut från centralgraven. Bredden

Figur 35. 28. Grav- stenpackning. Centralt i schaktet syns stenpackningen. Till höger rensar Kennet Stark fram centralgraven. Foto från öst: Magnus Andersson.

uppgick till cirka 1,4 meter. Ett provstick gjordes i ett av dikena och det var ca 0,15 m djupt. Fyllningen var humös och närmast av matjordskaraktär.

Då det visade sig att högen var kraftigt skadad av sentida markarbeten schaktades hela norra delen av högens förmodade utbredning fram. Inga spår av sekundärgravar eller kantstenar påträffades inom någon del av den framschaktade ytan. Däremot framkom fyra, mer eller mindre, rektangelformade härदार (figur 31) (A10385, 10404, 10423 och 10439), mellan 1,4–2 m långa och 0,9–1,3 m breda. A10385 grävdes ut. Den var 1,88×1,1 m stor och endast 0,06 m djup. Fyllningen bestod av humös lerig silt med rikligt med sot och kol. Inga fynd påträffades i anläggningen. Träkol av bok från anläggningen daterades till 1851±30, vilket kalibrerat med 95,4 % sannolikhet hamnar inom tidsspannen AD 89–AD 91, AD 121– 247, AD 300–AD 304 (Ua-73226). Härden är således från romersk järnålder.

Intressant var att det även inom den norra delen, under och intill gräsvallen, framkom system av rektangulära diken (A10337) (figur 31 och 33). De kunde följas inom hela schaktet i cirka 22 meter och var upptill 1,6 meter breda.

Kommentar och tolkning

Lämningen utgörs av en bortplöjd gravhög, A35. Schaktningen visade att det mesta av gravens komponenter ovan steril jord var bortplöjt. Av centralgraven 4493 fanns bottenpartierna kvar (figur 33 och 34), vilka bevarats eftersom graven grävts ner en bit i den sterila undergrunden. Därför fanns även gravgåvor, i form av brons- och guldföremål, bevarat. Något benmaterial kunde inte urskiljas. Noteras ska att endast en liten bit av centralgravens södra del undersöktes, totalt ca 10 %.

Spiralarmband av brons påträffas i kvinnogravar, sällan i mansgravar, från Period II men är även förekommande i yngre perioder av bronsåldern (Montelius 1969:49). Ett liknade spiralarmband är känt från Skåne, med föreslagen datering till äldre bronsålder (Oldeberg 1243) (Oldeberg 1974: 165). Dubbelknappen (F47) var i två delar där knapphuvudet var separerat från plattan (figur 13). Stjärnmönster kunde anas på knapphuvudet. Denna typ brukar ligga i period III och IV. Dubbelknappar förknippas med mansgravar men förekommer inte exklusivt i dessa. Kniven (F5878) har ett helgjutet genombrutet grepp och förekommer oftast men

inte exklusivt i kvinnogravar (muntliga meddelanden Joakim Goldhahn, Sophie Bergenbrant). Den var i ytterst dåligt skick och gick i tre delar när den skulle plockas upp i preparat, oklart om den var sönder innan upplöckning. Kniven låg på det nedersta organiska lagret i graven. Graven kan troligen utifrån fynden, spiralarmbandet och dubbelknappen dateras till Bronsålderns Period III (1300–1100 f.Kr.). Förekomsten av såväl fynd som kan knytas till mansgravar som kvinnogravar antyder att det skulle kunna röra sig om en dubbelgrav där en man och en kvinna har gravlagts. Guldringar och för den delen guld överhuvudtaget är sällsynt i skånska bronsåldersgravar. I Danmark är det vanligare med guld i mansgravar, också mängden metall är högre i mansgravar (Randsborg 1974; 1975). De är vanligare i gravar daterade till period III än till period II. Utifrån fynden kan graven redan på detta stadium karaktäriseras som en rik skånsk grav, om än inte bland de rikaste, från bronsålder (muntligt meddelande Sophie Bergerbrant).

Stenpackningen A4545 som framkom söder om centralgraven kan vara rester av ett brätte som omgett centralgraven, eller möjligen ett stenröse som täckt hela graven. Några lämningar av sekundärgravar eller kantstenar fanns det däremot inte. Om vi spekulerar i att den rektangulära härden (A10385) skulle vara en del av en ritual i direkt anslutning till gravhögen kan högens diameter uppskattas till cirka 16 meter.

De parallella diken under gräsvallen kan tolkas som dubbla gränsdiken som tillkommit i samband med enskiftet.

Det är sällan skånska gravhögar från bronsålder blir föremål för arkeologiska undersökningar i modern tid. Eftersom dessa ofta är väl synliga i landskapet kan exploateringar styras bort från dessa så att de kan ligga kvar. Detta betyder samtidigt att få bronsåldershögar har undersökts med moderna metoder och analyser. Ett fåtal undersökningar av bronsåldershögar har dock gjorts i modern tid som till exempel Tranarpshögen (Andersson 1997) och en gravhög vid sockengränsen mellan Gualöv och Bromölla (Pettersson 2007).

Järnålderslämningar

Lämningar från järnåldern dominerade och förekom över större delarna av förundersökningsytorna (figur 4 och 36). I södra och sydöstra delen av L2021:1111 förefaller dock järnålderslämningarna vara få liksom inom 2021:1108. Järnålderslämningar finns dock troligen inom samtliga förundersökta fornlämningar. Av fynden och husen att döma

härör lämningarna endast från äldre järnålder, med en antydning om närmare datering till äldre romersk järnålder.

Förutom husen ¹⁴C-daterades ett antal anläggningar till äldre järnålder. Brunnarna A3849 och A12768 daterades till äldre romersk järnålder. A3849 ligger i södra delen av L2021:1111, och cirka 30 meter norr om hus 20 medan A12768 ligger inom samma fornlämning och direkt väster om hus 3 som även det dateras till äldre romersk järnålder (figur 4). Gropssystemet 4834 ¹⁴C-daterades till yngre romersk järnålder och gropssystemet A11747 daterades till romersk järnålder. Härden A10385 som låg norr om bronsåldersgravhögen ¹⁴C-daterades till senare halvan av äldre romersk järnålder – första halvan av yngre romersk järnålder. Sannolikt bör de övriga härdarna i anslutning till denna ha en likartad datering. Härdarna kan kanske tolkas som anlagda i samband med ritualer i anslutning till gravhögen och en eventuell förfaderskult.

Sannolikt härör de flesta övriga anläggningar som brunnar, gropar, gropssystem och härdar också från äldre järnålder. Vissa anläggningar kan förmodas tillhöra samma gård som de hus som ligger i närheten.

Järnåldershusen

Vid förundersökningen påträffades totalt 26 järnåldershus (figur 36). Därutöver fanns hus 7 från utredningen som inte togs fram alls under förundersökningen, men som vid utredningen bedömdes utgöra en huslämning (Aspeborg 2021). Två konstruktioner kunde efter förundersökningen inte säkert verifieras vara hus. De flesta husen påträffades i ett band från norr till söder inom de centrala delarna av fornlämning L2021:1111. Ett järnåldershus vardera fanns inom L2021:1005 och L2021:1008. Husen låg inte jämt utspridda över ytan i stället framträder två ensamliggande hus och tre löst förtätade husgrupper där husen ligger tätare med ytor tomma på hus däremellan. Hus 13 låg som ensamt järnåldershus inom L2021:1005 bredvid ett bronsåldershus. Stolphål i området antyder dock att fler hus finns här, tex i schakt O10542. Den största husagglomerationen ligger centralt och sydligt placerad inom L2021:1111. Den ligger dels på en höjdrygg, dels i en svag sydsluttning. Husgruppen representerar förmodligen en eller flera gårdar och olika faser. Med en svag svacka däremellan ligger den näst största huskoncentrationen knappt hundra meter norr därom. Denna ligger på en svag höjdrygg. Denna representerar förmodligen en eller två gårdar och flera faser. Husgruppen är inte avgränsad i norr utan sträcker sig förmodligen utanför exploaterings-

området i norr. I västra delen av 2021:1111 återfinns slutligen ytterligare en husgrupp. Husen här ligger dels i en svag sydslutning dels på en plan höjdplåtå. Husen representerar förmodligen två till tre gårdar och ett fåtal faser.

De flesta husen som kunde dateras typologiskt erhöll en datering till tidsperioden sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder. Enstaka hus typdaterade till förromersk järnålder, romersk järnålder eller yngre romersk järnålder. Av en del hus var så små delar framtagna att en typdatering var omöjliga att göra.

Fjorton hus ¹⁴C-daterades. Två av husen, hus 5 och hus 17, daterades till förromersk järnålder, period I–II. Husen låg i norra respektive centrala delen av L2021:1111. Ett hus daterades inom tidsspannet för hela perioden av äldre romersk järnålder, hus 2. En grupp om fyra hus daterades till ett tidsspänn som låg inom sen äldre romersk järnålder, hus 8, hus 16, hus 21 och hus 22. Totalt sex hus daterades inom en tidsram som sträckte sig från senare halvan av äldre romersk järnålder och in i yngre halvan av yngre romersk järnålder, hus 1, hus 3, hus 4, hus 13, hus 14 och hus 19. Endast en ¹⁴C-datering, från hus 20, låg inom ett tidsspänn som enbart rymdes inom första halvan av yngre romersk järnålder. Huset ligger på södra delen av L2021:1111. Därutöver ¹⁴C-daterades träkol från hus 28 där dateringen hamnade i tidigneolitikum och träkol från hus 6 där dateringen låg i senneolitikum. Det daterade träkolet från dessa hus har uppenbarligen blivit omdeponerade och har inget med konstruktionerna att göra.

Vid undersökningen banades delar av flertalet av de vid den föregående utredningen iakttagna preliminära husen fram. Den del av husen som togs fram varierade och endast ett fåtal kan antas vara framtagna i sin helhet. Oftast har schakten endast grävts igenom de öst-västligt orienterade husen på bredden. De hus som försiktigtvis kan antas ha tagits fram i sin fulla längd är hus 4, hus 6, hus 8 och hus 13. De var mellan 17 och 34 meter långa. Totalt 18 hus bedömdes vara av en treskeppig konstruktion, ett enskeppigt, medan fem bedöms antingen vara treskeppiga eller enskeppiga. De resterande två husen kunde inte bedömas avseende konstruktionstyp. Samtliga hus var mer eller mindre öst-västligt orienterade.

I fem av husen var gavelpartier frilagda. Hus 4 förefaller ha rundade gavlar medan hus 8 och hus 13 har raka gavlar. Hus 16 och hus 17 uppvisade en gavel som var rak med rundade hörn.

De flesta av järnåldershusen uppvisade spår av väggar i form av enstaka stolphål, rader av stolphål

eller rännor utmed långsidoväggar eller gavelväggar. Totalt fanns spår av väggar i 17 av husen. I hus 14 fanns även spår av en rumsavskiljande mellanvägg. I hus 3, hus 5, hus 6 och hus 13 bestod väggspåren, helt eller delvis, av rännor.

Flertalet av husen föreföll ha en svagt underbalanserad konstruktion. Eftersom husen inte är framtagna i sin helhet är bedömning av konstruktion och husens kronologiska tillhörighet svårbedömda. De flesta typologiska element talar dock för att de flesta järnåldershusen ligger i tidsspannet sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder, medan några kan tillhöra perioden omedelbart därefter eller därefter. De ¹⁴C-daterade husen daterade sig från sen period I av förromersk järnålder till första halvan av yngre romersk järnålder. Överlagringar mellan hus var sällsynta och förekom endast i två fall.

Fynden i husen var relativt rikliga med tanke på hur få anläggningar som undersöktes. Fynd påträffades i elva hus; hus 2, hus 4, hus 5, hus 6, hus 13, hus 16, hus 17, hus 19, hus 20 och hus 21. Få av fynden kunde bidra till husens datering. I hus 16 påträffades ett lerblock vilket ytterligare understryker husets datering till tiden kring vår tideräknings början.

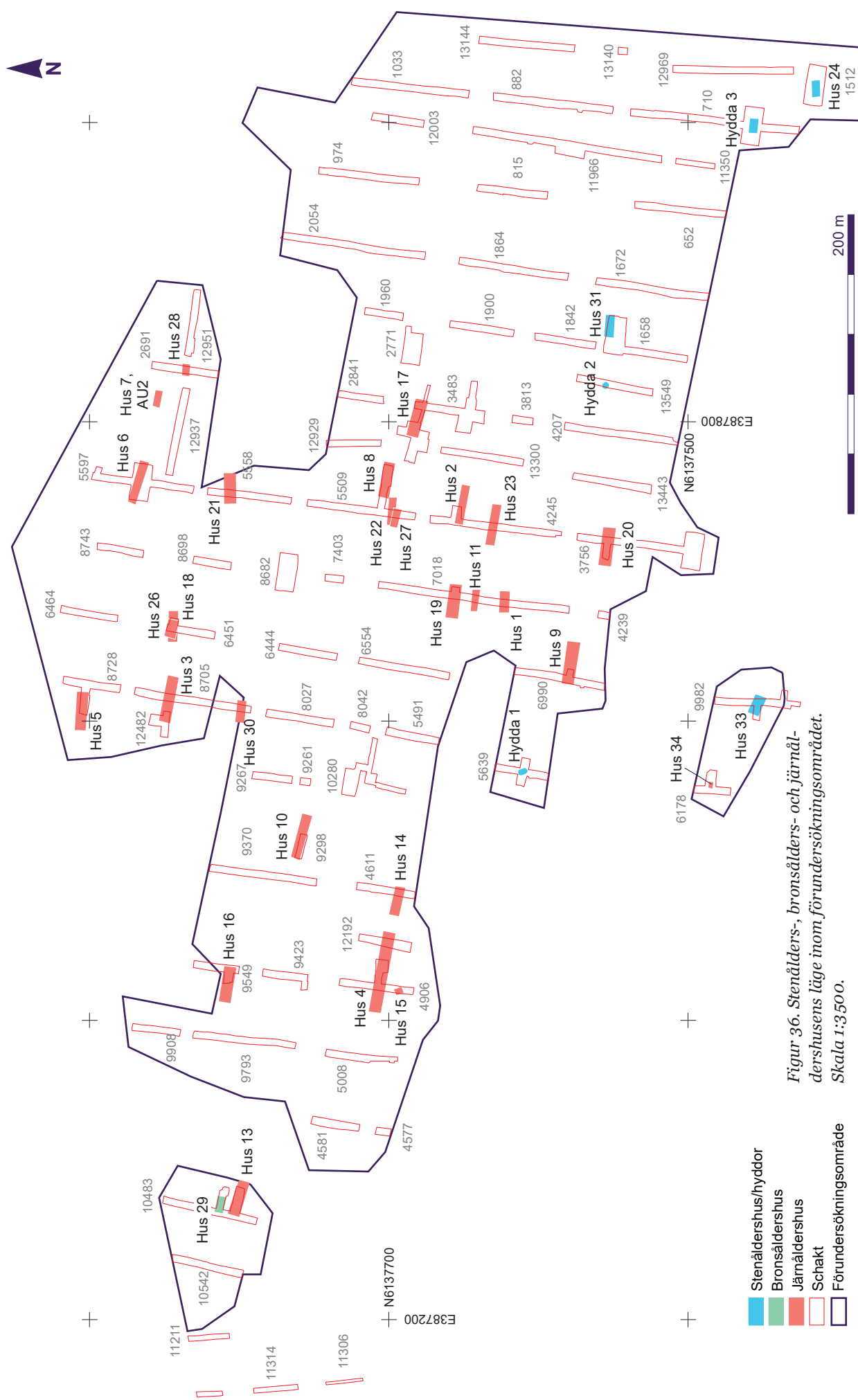
Miljöprov insamlades från 13 hus. Bland arbestämda sädeslag dominerade skalkorn och bestämt korn. Bland övriga sädeslag kan ett fynd av Emmer/spelt nämnas. Noterbart är också ett frö av lin.

Sammanfattningsvis kan de flesta husen betraktas som välbevarade.

Inom fornlämningarna förekom också enstaka hus som daterats till senneolitikum och bronsålder, men huvudsakligen verkar husen tillhöra äldre järnålder. Att inte senare hus verkar förkomma inom området kan underlätta för analyser av äldre järnålderns bosättningsstruktur.

Husen betraktas som delar av en oreglerad by med ett visst tidsdjup. Lämningarna kan därför ge en god bild av bebyggelsemönster och den specifika dynamik som präglade detta över tid. Flera hus förefaller att ha brunnit. Frågan är om hus och gårdar har bränts ned i samband med våldsamheter, plundringar eller fejder och att detta är en faktor bakom att platsen lämnas öde för bosättning.

Tydliga gårdsstrukturer med hägnader, aktivitetsområden eller anläggningskoncentrationer är svåra att definiera på detta stadium. Väster om hus 3 kan flera gropar, gropsystem och brunn A12768 antas tillhöra en gård. Även hus 17 med omgivande anläggningar som brunnen A11182 och en möjlig hägnad förefaller vara en väl definierad gårdsmiljö. Möjligen finns även en hägnad, med dubbla stolprader, norr om hus 6. Det förefaller också som att vissa hus utgör

- Stenåldershus/hyddor
- Bronsåldershus
- Järnåldershus
- Schakt
- Förundersökningsområde

Figur 36. Stenålders-, bronsålders- och järnåldershusens läge inom förundersökningsområdet. Skala 1:3500.

gårdar med flera närliggande hus, ett flerfunktionellt långhus kompletterat med en ekonomibyggnad. Detta kan exemplifiera med en tentativ gård med hus 8 som huvudbyggnad och hus 22 som möjlig ekonomibyggnad eller en annan gård med hus 2 som huvudbyggnad och hus 23 som ekonomibyggnad. Det flerfunktionella hus 4 och hörnstolpshuset hus 15 utgör ytterligare ett exempel på en förmodad gård.

Hus 1

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt, del av mittparti
Läge	Centralt på södra delen av L2021:1111. Schakt 7018
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Lera
Orientering	Öst-Väst
Form	–
Takkonstruktion	Två bockar, svagt underbalanserat
Väggkonstruktion	Väggstolpar, enstaka dubblerade längs båda långsidor
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>4,8 (enligt AU ca 20 meter långt)
Bredd, yttermått m	5,0
Bockbredd (fr V), m	2,1 – 2,0
Spannlängd (fr V), m	3,7
Golvyta, m²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73245: 1856 ± 30 BP, Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet, AD 88–AD 92, AD 120–AD 244. Ua-73246: 1856 ± 30 BP, Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 83–AD 96, AD 114–AD 236.
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt långhus
Ingående anläggningar	8431, 8440, 8450, 8460, 8471, 8482, 8494, 8507, 8517, 8526, 8535, 8543, 8552, 8561

Kommentarer och tolkning

Stolphålen efter den takbärande konstruktionen var mellan 0,36 och 0,52 meter i diameter medan väggstolparna var 0,18 till 0,26 meter i diameter (figur 37). Grävda stolphål efter takbärare mellan 0,20 och 0,22 meter djupa. Fyllningen i stolphålen bestod av mörkbrun humös lera. I ett miljöprov från stolphål A8494 påträffades träkol av lönn. I ett miljöprov från stolphål A8471 fanns två kärnor av korn och ett av obestämt sädeslag. I ett miljöprov från stolphålet A 8494 fanns fyra kärnor av korn och två kärnor av obestämt sädeslag. ¹⁴C-date-

ringarna av kornkärnor från de båda stolphålen gav en samstämmig datering till den senare halvan av äldre romersk järnålder. Lämningen tolkas som en del av ett välbevarat flerfunktionellt långhus och huvudbyggnad på en gård. Enligt föregående utredning cirka 20 meter långt.

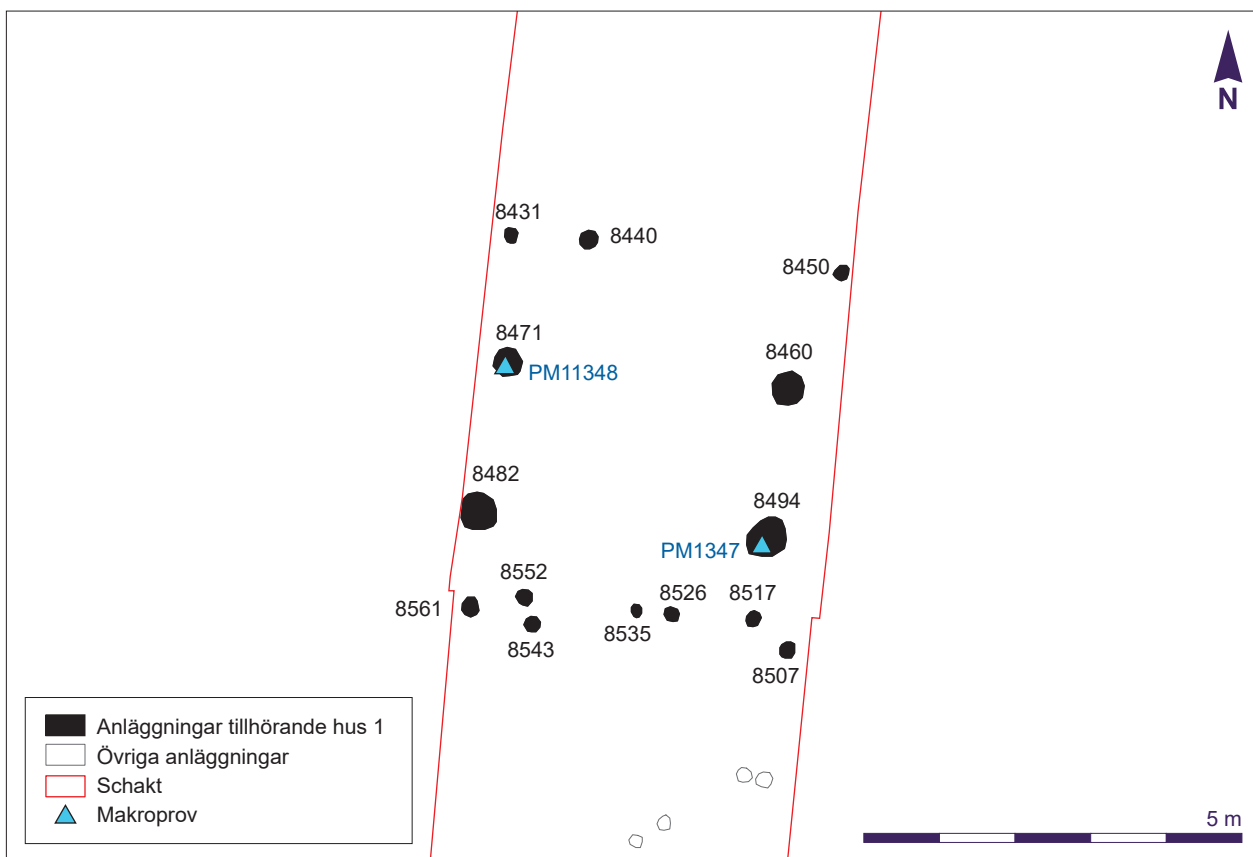
Hus 2

Typ	Treskeppigt långhus
Status	Ofullständig, västra delen
Läge	Centrala delen av L2021:1111. Schakt 4245
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Lerig silt
Orientering	–
Form	Öst-Väst
Takkonstruktion	Fyra bockar, jämn stolpsättning, underbalanserat
Väggkonstruktion	Väggstolpar utmed båda långsidorna, en dubblerad
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>11
Bredd, yttermått m	5,2
Bockbredd (fr V), m	1,5–2,2– 2,1 –2,2
Spannlängd (fr V), m	3,2 –4,1–3,4
Golvyta, m²	–
Övriga anläggningar	Två ytterligare stolphål inom husytan
Typdatering	Äldre romersk järnålder–yngre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73235: 1917 ± 29, BP. Kalibrerat 95,4 % sannolikhet AD 28–AD 46, AD 58 – AD 210
Fynddatering	Äldre romersk järnålder
Fyndkategorier	Keramik F94, F100, löpare i bergart F11 vid AU (Aspeborg 2021: 22)
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt långhus
Ingående anläggningar	4302, 4312, 4320, 4328, 4338, 4348, 4359, 4371, 4383, 4391, 4401, 4412, 4439, 4450, 6572, 6582, 6591, 6605, 6615, 6624, 6636, 6647

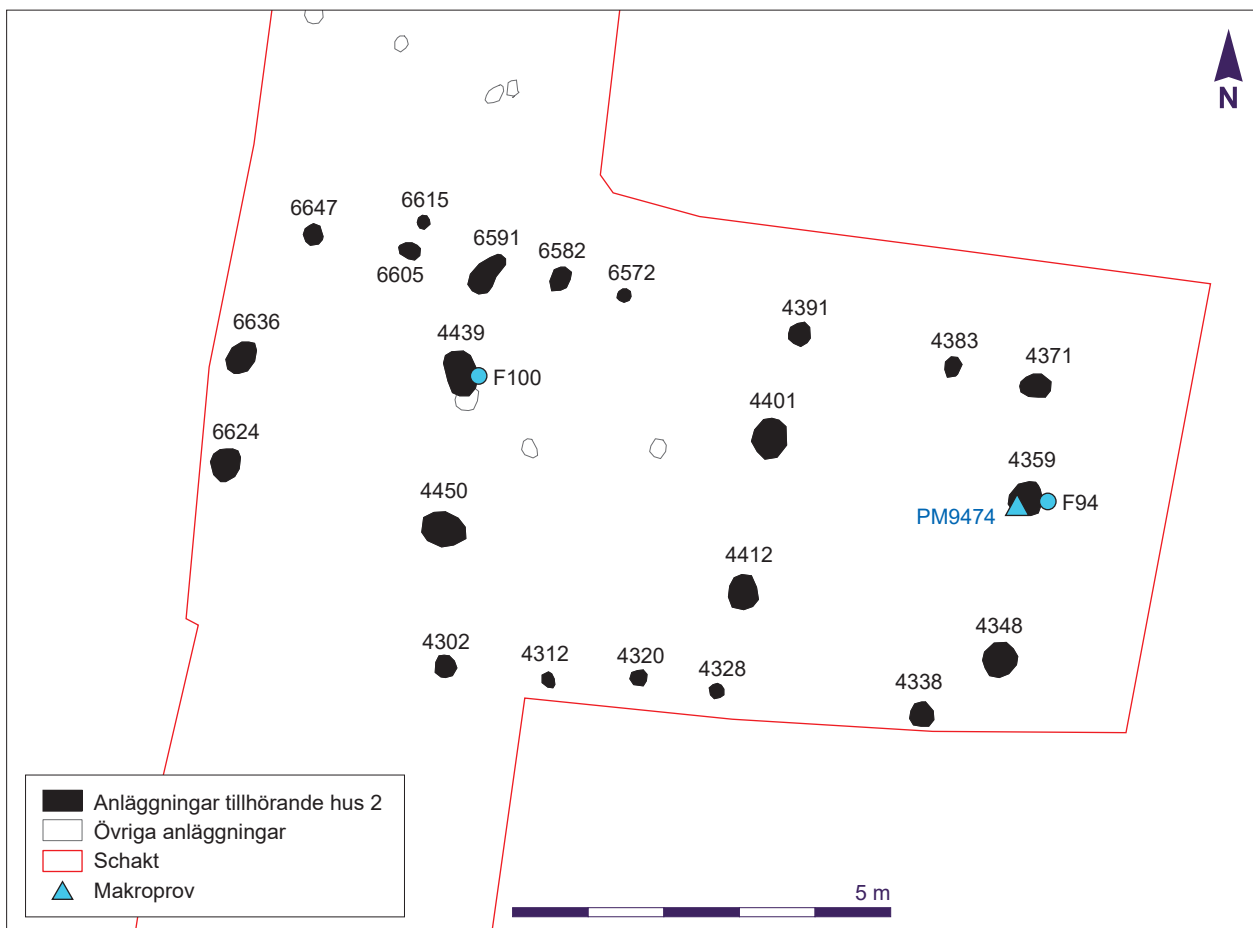
Kommentarer och tolkning

Stolphålen i den takbärande konstruktionen var 0,36 till 0,53 meter i diameter medan väggstolphålen var mellan 0,17 och 0,31 meter i diameter. Grävda stolphål efter takbärare var mellan 0,35 och 0,39 m djupa (figur 38). En begränsad mängd sädeskorn fanns i miljöprov från två stolphål, bland annat skalkorn och emmer/spelt. Skalkornet gav en ¹⁴C-datering som låg huvudsakligen i äldre romersk järnålder. Huset var välbevarat. Lämningarna tolkas som den västra delen av ett flerfunktionellt långhus, enligt den föregående utredningen ca 25 meter långt. Förmodligen huvudbyggnad på en gård.

Figur 37. Hus 1. Skala 1:100.

Figur 38. Hus 2. Skala 1:100.

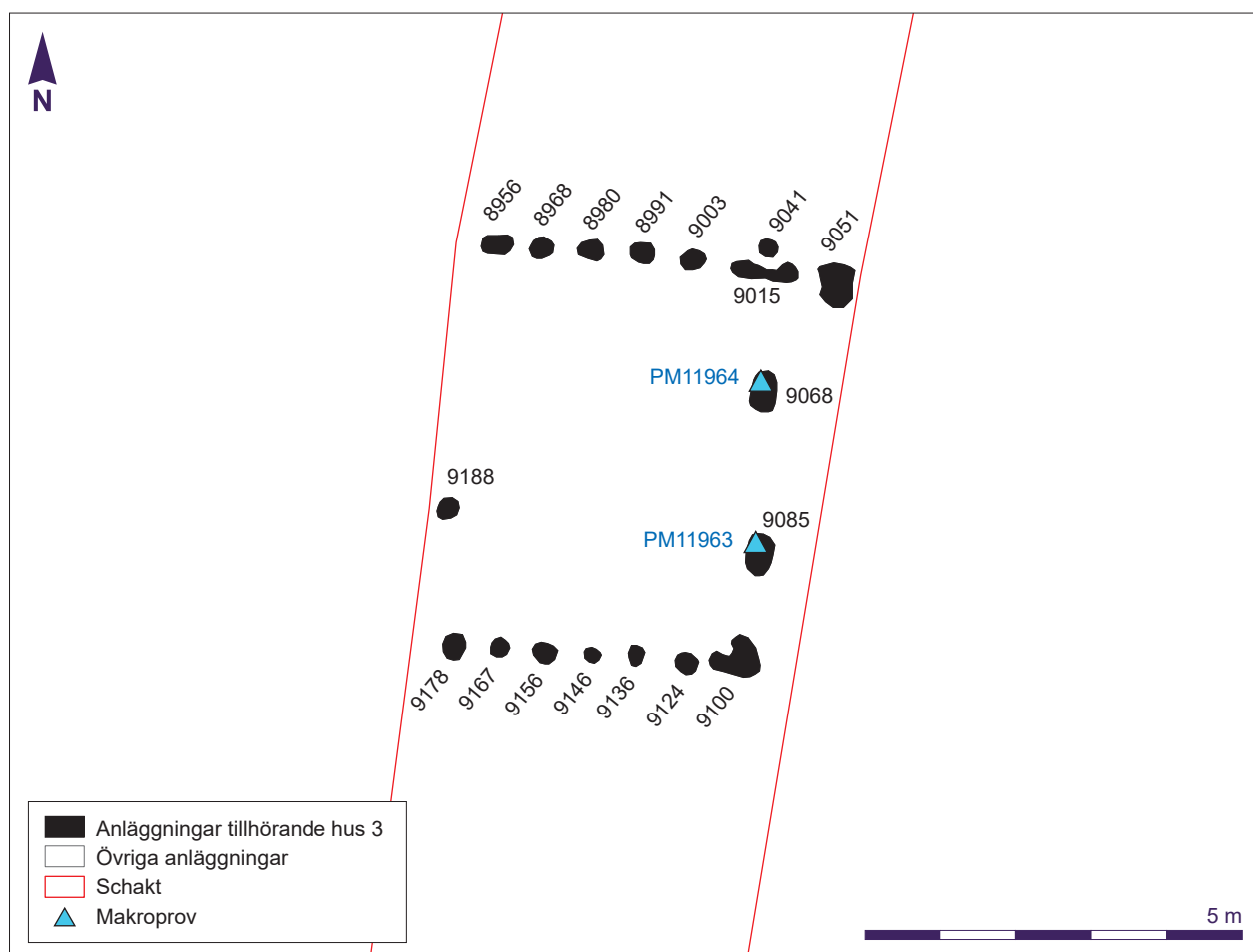
Hus 3

Typ	Treskeppigt långhus
Status	Ofullständigt
Läge	Norra delen av L2021:1111. Schakt 8705
Topografi	Närmast plan åkermark
Alv	Siltig lera
Orientering	Öst–Väst
Form	–
Takkonstruktion	En bock, plus ytterligare ett stolphål efter en takbärande stolpe, underbalanserat
Väggkonstruktion	Väggstolpar utmed ömse långsidor och en väggränna
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	10,5
Bredd, ytermått m	5,3
Bockbredd (fr V), m	2,1
Spannlängd (fr V), m	4,2
Golvnya, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	Äldre romersk järnålder–yngre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73249: 1829 ± 30, Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 83–AD 96, AD 114–AD 236
Fynddatering	–

Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt långhus
Ingående anläggningar	8956, 8968, 8980, 8991, 9003, 9015, 9041, 9051, 9068, 9085, 9100, 9124, 9136, 9156, 9167, 9178, 9188, 9146

Kommentarer och tolkning

Vid den föregående utredningen bedömdes huset var cirka 25 meter långt. Stolphålen efter de inre takbärande stolparna var 0,30, 0,48 respektive 0,58 meter i diameter (figur 39). Väggarna markerades av stolphål och en väggränna. Väggstolphålen var mellan 0,26 och 0,67 meter i diameter. Väggrännan var 0,89×0,28 meter stor. Välbevarat, grävda stolphål efter takbärande stolpar cirka 0,4 meter djupa. Fyllningarna bestod av humös siltig lera med inslag av kol. I ett miljöprov fanns ett frö av korn. Detta daterades och dateringen hamnade inom tidsspannet senare delen av äldre romersk järnålder–tidigare halvan av yngre romersk järnålder. Huset har brunnit, möjligen har det bränts ned. Lämningarna tolkas som en del av välbevarat förmodat flerkfunktionellt långhus som varit huvudbyggnad på en gård.

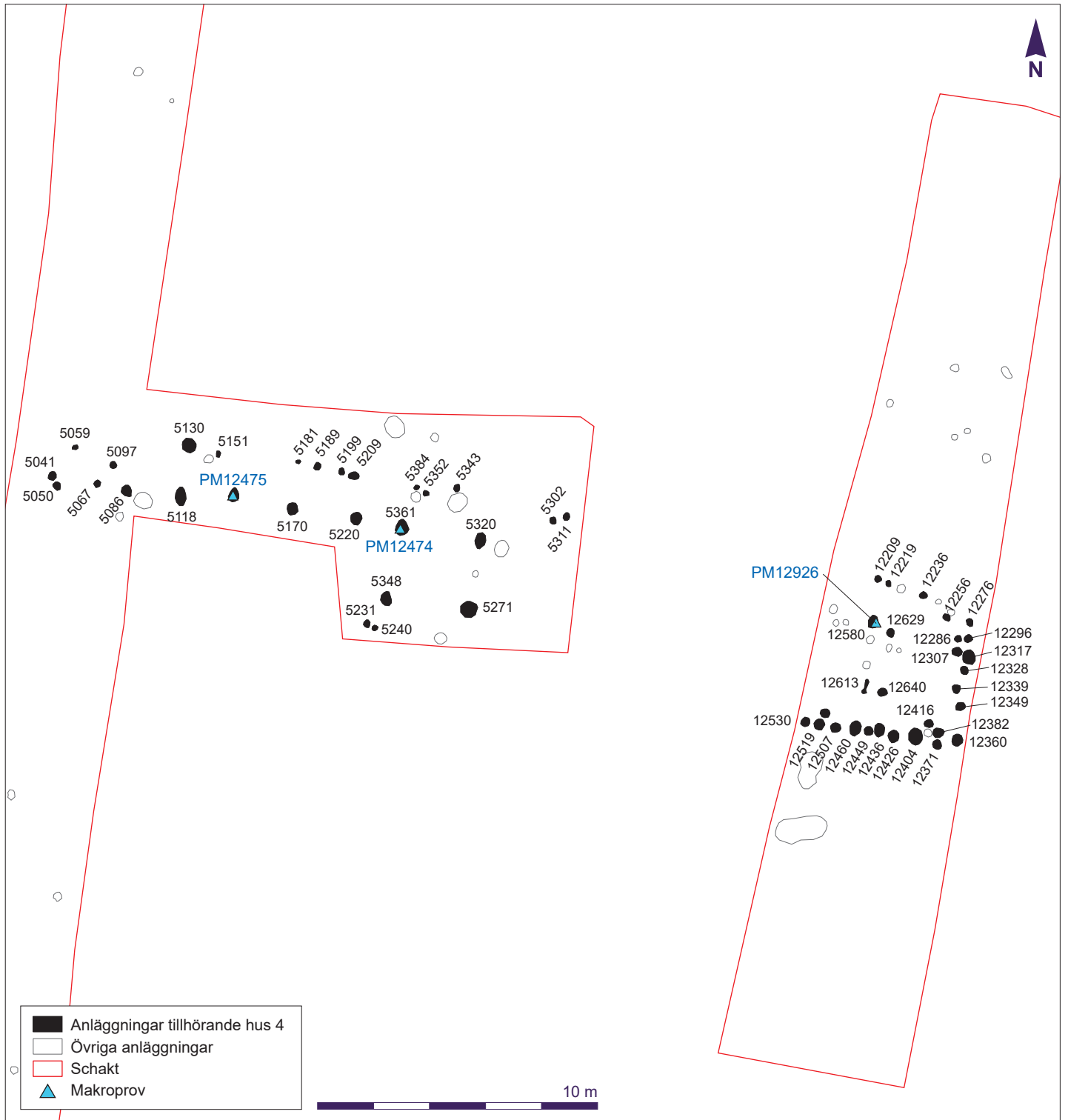
Figur 39. Hus 3. Skala 1:100.

Hus 4

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Sydvästra delen av L2021:1111. Schakt 4906 & 12192
Topografi	Svag sydsluttning
Alv	Sandig lera
Orientering	Öst–Väst
Form	Rakt med rundade gavlar
Takkonstruktion	Jämn stolpsättning, balanserad konstruktion
Väggkonstruktion	Väggstolpar utmed ömse långsidor och gavlar
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	34
Bredd, yttermått m	5,8
Bockbredd (fr V), m	2,7 – 2,5 – 2,4 – 2,1
Spannlängd (fr V), m	1,9 – 1,9 – 2,1–2,2–1,7–2,8
Golvyta, m ²	169
Övriga anläggningar	–
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73238: 1885 ± 30 BP, Kalibrerat 95,4 % sannolikhet AD 87-AD 92, AD 120 – AD 242
Fynddatering	–
Fyndkategorier	
Stratigrafi	–
Funktion	flerfunktionellt
Ingående anläggningar	5041, 5050, 5059, 5067, 5086, 5097, 5118, 5130, 5151, 5159, 5170, 5181, 5189, 5199, 5209, 5220, 5231, 5240, 5248, 5271, 5302, 5311, 5320, 5343, 5352, 5361, 5384, 12209, 12219, 12227, 12236, 12246, 12256, 12266, 12276, 12286, 12296, 12307, 12317, 12328, 12339, 12349, 12360, 12371, 12382, 12393, 12404, 12416, 12426, 12436, 12449, 12460, 12507, 12519, 12530, 12540, 12580, 12591, 12602, 12613, 12629, 12640

Kommentarer och tolkning

Huset bestod av 62 stolphål. Stolphålen efter takbärande stolpar var mellan 0,33 och 0,70 meter i diameter, medan väggstolphålen var mellan 0,17 och 0,60 meter i diameter (figur 40). De undersökta stolphålen i den takbärande konstruktionen var stenskodda, mellan 0,30 och 0,33 meter djupa. Spåren efter långsidesväggar samt gavlar bestod av 46 stolphål. Väggstolpar förekom sporadiskt i långsidor och den västra gaveln men tätt i den östra gaveln. Ställvis var stolphålen dubblerade. Väggstolphålen varierade i storlek från 0,17 till 0,60 meter i diameter. De undersökta väggstolphålen var mellan 0,08 och 0,20 meter djupa. Makrofossilanalysen visade att fyllningarna innehöll sädeskorn som korn och andra fröer som till exempel svinmålla. De innehöll också träkol av ek. Ett skal-korn gav en ¹⁴C-datering som låg i äldre romersk järnålder och tidigaste halvan av yngre romersk järnålder. Omstolpningar förefaller ha gjorts både i den inre konstruktionen och i väggar. Huset antogs vara längre vid utredningen, men sannolikt ligger ytterligare ett hus väster om detta. Lämningarna tolkas som en stor del av ett välbevarat flerfunktionellt långhus och huvudbyggnad på en storgård.

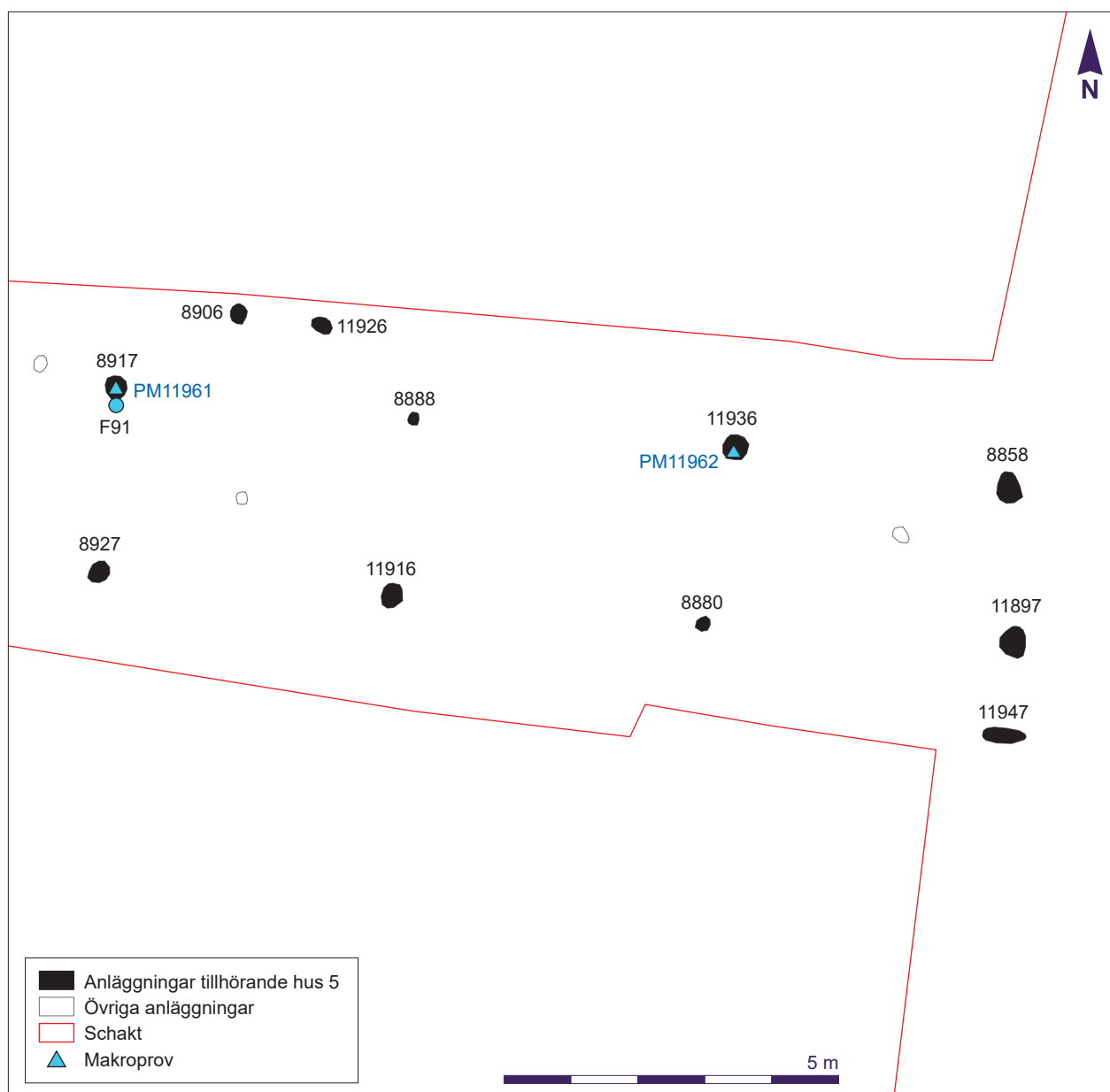
Figur 40. Hus 4. Skala 1:200.

Hus 5

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Norra delen av L2021:1111. Schakt 8728
Topografi	Plan åkermark
Alv	Gul lera
Orientering	Öst–Väst
Form	Rektangulär
Takkonstruktion	Jämn stolpsättning. överbalanserat.
Väggkonstruktion	En väggränna i S långsida ,65 x 0,22 meter
Ingångar	En i N väggen, 0,98 m bred mellan A8906 och 11926
Längd, yttermått, m	>23
Bredd, yttermått m	5,0
Bockbredd (fr V), m	2,8 –2,7 –2,7 –2,3
Spannlängd (fr V), m	4,7 – 4,4 – 4,7 – 4,6 – 4,8

Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	Ytterligare två stolphål inom husytan
Typdatering	Förromersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73248: 2248 ± 30, Kalibrerat md 95,4 % sannolikhet BC 390–BC 346, BC 313–BC 204
Fynddatering	Förhistorisk
Fyndkategorier	Keramik F91
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt långhus
Ingående anläggningar	8858, 8880, 8888, 8917, 8927, 8946, 11897, 11909, 11916, 11926, 11936, 11947

Figur 41. Hus 5. Skala 1:100.

Kommentarer och tolkning

Spåren efter den inre takbärande konstruktionen bestod av 10 stolphål som var mellan 0,23 och 0,48 meter i diameter (figur 41). De två undersökta stolphålen efter den takbärande stolpen var 0,16 respektive 0,22 meter djupa. Fyllningarna bestod av brunrå lera, melerad med gul lera och enstaka kol. Ett miljöprov från stolphål A8917 innehöll en knöl av pärlhavre vilken ¹⁴C-daterades. Dateringarna ligger i förromersk järnålder period I till period II. Ingångstolparna var båda drygt 0,30 m stora. Väggrännan A11947 var 0,65×0,22 meter i diameter. Huset har troligen varit huvudbyggnad på en gård.

Hus 6

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt, (nästan komplett)
Läge	Norra delen av L2021:1111. Schakt 5597
Topografi	Plan åkermark
Alv	Siltig lera
Orientering	NV-SO
Form	Rektangulärt?
Takkonstruktion	Minst sju bockar. Jämn symmetrisk stolpsättning, något konvext. Svagt underbalanserat.
Väggkonstruktion	En väggstolpe. Väggrännor i båda långsidor
Ingångar	Fyra ingångar, Två motstående i V och två motstående centralt
Längd, yttermått, m	>24
Bredd, yttermått m	5,6
Bockbredd (fr V), m	2,3 – 2,3 – 2,1 – 2,5 – 2,5 – 2,2
Spannlängd (fr V), m	3,3 – 3,9 – 3,9 – 4,0 – 4,0 – 3,4
Golvnya, m²	>60 m ²
Övriga anläggningar	
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73221: 3544 ± 31, kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet BC 2455–BC2415, BC 2409–BC 2269, BC 2258–BC 2207
Fynddatering	Förhistorisk
Fyndkategorier	Keramik, F89
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	7177, 7196, 7217, 7241, 7251, 7260, 7271, 7282, 7292, 7301, 7312, 7321, 7329, 7340, 7352, 7362, 7372, 7388, 7410, 7420, 7430, 7438, 7449, 7458, 7468, 7479, 7490, 7501, 7511, 7521, 7531, 7544, 11886

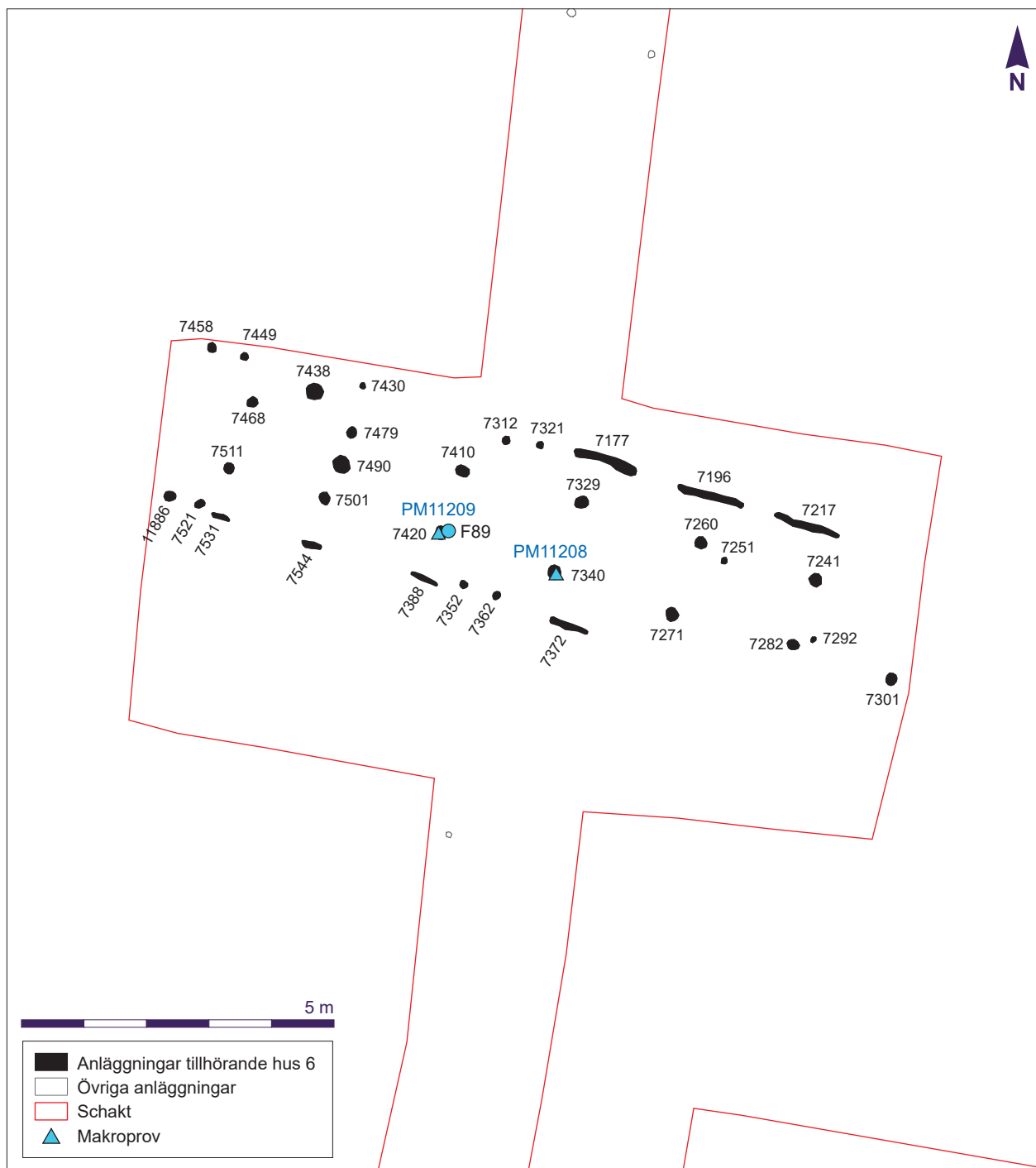
Kommentarer och tolkning

De två grävda stolphålen efter stolparna i den inre takbärande konstruktionen var 0,48×0,40 respektive om 0,52×0,40 meter stora i plan och 0,16 respektive 0,23 meter djupa (figur 42). Fyllningarna

bestod av humös siltig lera med inslag av kol. I ett miljöprov från A7420 ingående i den takbärande konstruktionen påträffades träkol av ek. Träkolet ¹⁴C-daterades till senneolitikum (Ua-73221). Träkolet är uppenbart sekundärdeponerat material som inte daterar huset, men som visar på en senneolitisk närvaro även inom denna del av förundersökningsytan. I den framtagna delen av huset finns fyra ingångar, samtliga markerade av två ingångstolpar. Två ingångar motstående varandra på vardera långsida i västra delen och två motstående varandra på ömse långsida i vad som tolkas som husets mittparti. Den nordvästra ingången var 0,82 meter bred, den sydvästra var 0,65 meter bred, den nordöstra var 0,90 meter bred och den sydöstra var 0,85 meter bred. En ingångstolpe grävdes, den var 0,35×0,29 meter stor i plan och 0,13 meter djup. Väggarna markerades av ett stolphål och sju grunda väggrännor. Huset tolkas som ett flerkfunktionellt långhus och huvudbyggnad på en gård. Drygt 10 meter norr om huset fanns fyra stolphål som i plan bildade ett parallelogram (A7557, A7565, A7573 och A7582). Strukturen har samma riktning som huset och kan möjligen utgöra spår av en hägnad runt gården. Huset tolkas som en huvudbyggnad på en gård.

Hus 7

Typ	Treskeppigt
Status	Ej framtaget vid FU
Läge	Norra delen av L2021:1111
Topografi	Plan åkermark
Alv	Silt (enligt AU)
Orientering	Öst-väst
Form	–
Takkonstruktion	–
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	> 8 enligt AU
Bredd, yttermått m	–
Bockbredd (fr V), m	–
Spannlängd (fr V), m	–
Golvnya, m²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	–
Ingående anläggningar	–

Figur 42. Hus 6. Skala 1:200.

Kommentarer och tolkning

Hus 7 undersöktes inte vid förundersökningen. Vid den föregående utredningen påträffades tre stolphål som tolkades som spår efter väggstolpar och ett stolphål som antogs vara spår av en takbärande stolpe (Aspeborg 2021: 21). Stolphålen påträffades utmed en 8 meter lång sträcka i utredningsschaktet. Anläggningarna framkom cirka 45 meter sydost om Hus 6, och skulle kunna vara ett hus i ytterligare en gård, se figur 36.

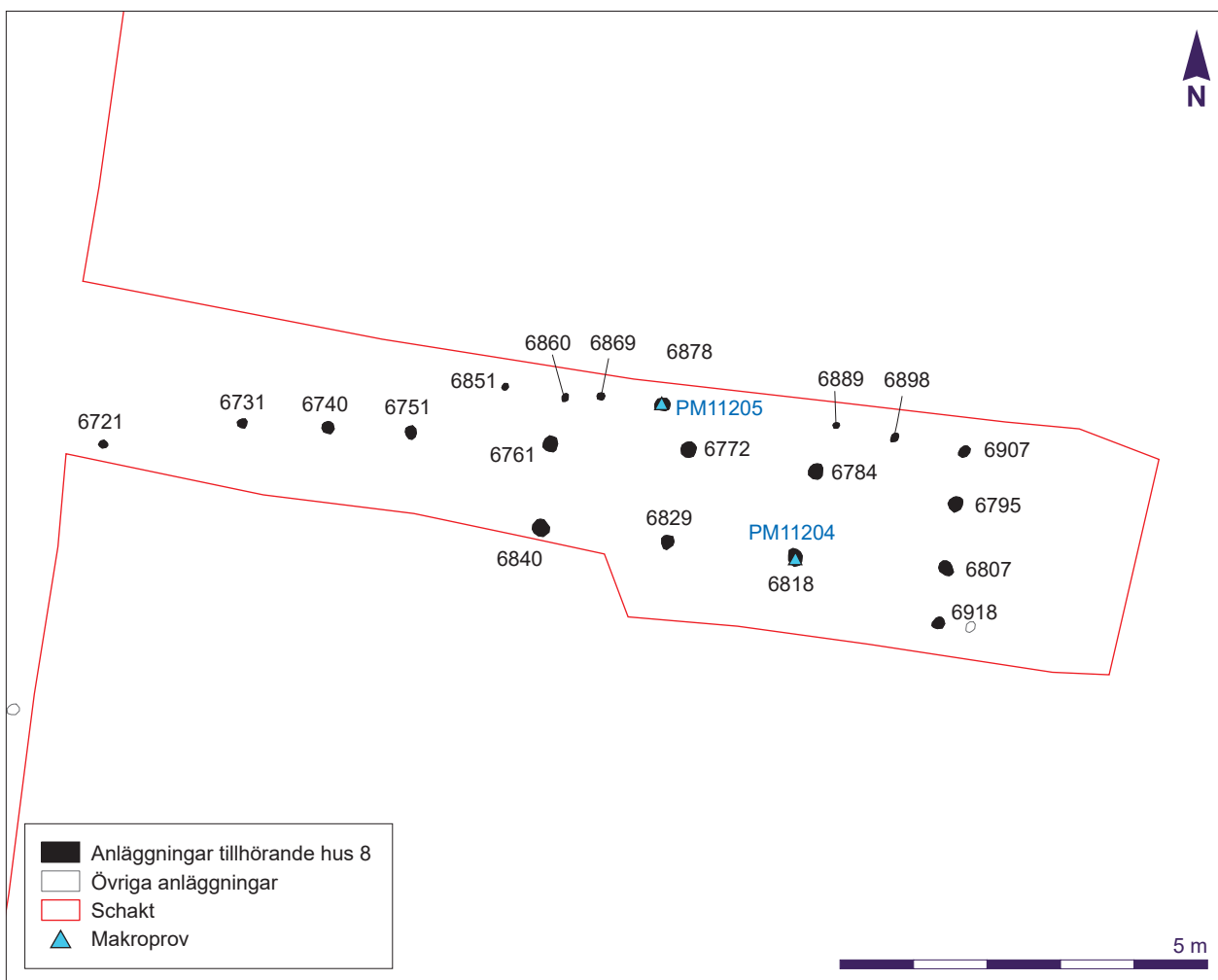
Hus 8

Typ	Treskeppigt
Status	Nästa fullständigt framtaget
Läge	Centralt inom L2021:1111. Schakt 5509
Topografi	Höjdrygg i åkermark
Alv	Lerig silt
Orientering	Öst–Väst
Form	
Takkonstruktion	Konvex inre stolpsättning. Underbalanserat. Totalt 11 takbärare.
Väggkonstruktion	Nio väggstolpar, i norra långväggen och i östra gaveln
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	23
Bredd, ytermått m	5,0
Bockbredd (fr V), m	2,3 – 2,6 – 2,5 – 1,8
Spannlängd (fr V), m	2,4 – 2,2 – 3,8 – 3,8 – 3,5 – 3,9
Golvnya, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73239: 1885 ± 30 BP Kalibrerat 95,4 % sannolikhet, AD 80–AD 99, AD 108 – AD 234

Fynddatering	
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	6721, 6898, 6889, 6878, 6869, 6860c, 6851, 6829, 6818, 6807, 6795, 6784, 6772, 6761, 6751, 6740, 6731, 6907, 6918

Kommentarer och tolkning

Ett undersökt stolphål efter takbärande stolpe i den inre konstruktionen var 0,42×0,38 meter i plan och 0,14 meter djupt medan ett stolphål i väggen var 0,42×0,20 meter i plan och 0,06 meter djupt (figur 43). Fyllningen i de undersökta anläggningarna bestod av mörkbrun humös silt och kol. Miljöprov från de båda stolphålen innehöll var sitt sädeskorn, av skalkorn respektive korn. Skalkornet gav en ¹⁴C-datering som med 95,4 % sannolikhet låg inom tidsspannen AD 80–99, AD 108–234, det vill säga äldre romersk järnålder. Huset antas ha varit ett flerkfunktionellt långhus och huvudbyggnad på en gård.

Figur 43. Hus 8. Skala 1:200.

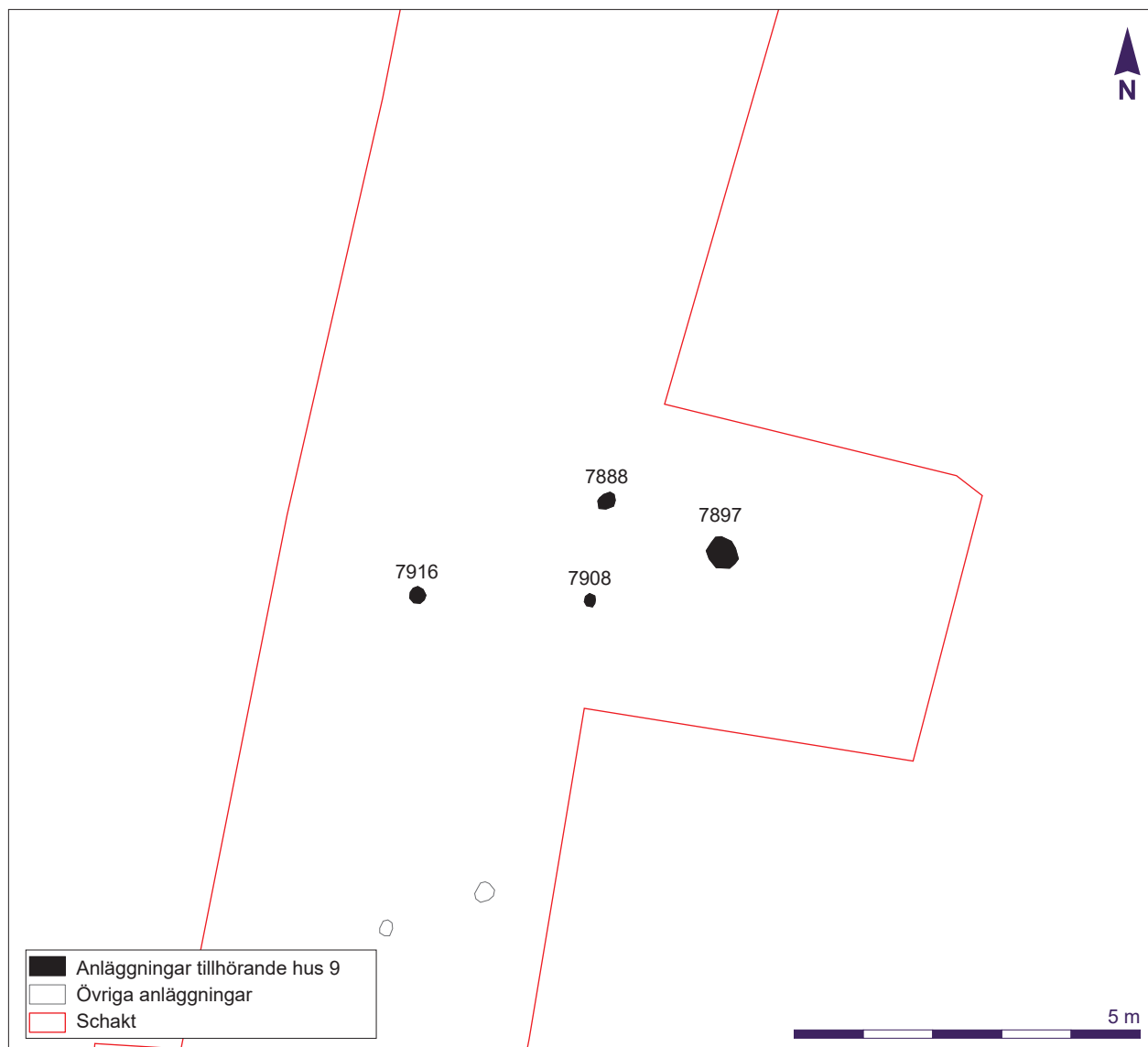
Hus 9

Typ	–
Status	Ofullständigt, ej verifierat hus
Läge	Södra delen av L2021:1111. Schakt 6990
Topografi	Sydsluttning
Alv	Lera
Orientering	Ö–V (enligt AU resultat)
Form	
Takkonstruktion	–
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	–
Bredd, yttermått, m	–
Bockbredd (fr V), m	–
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–

Typdatering	–
¹⁴ C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	–
Ingående anläggningar	7888, 7897, 7908, 7916

Kommentarer och tolkning

Vid utredningen påträffades här fem stolphål på rad inom 16 meter (Aspeborg 2021). Dessa tolkades som spår av ett hus eller en hägnad (figur 44). De vid förundersökningen påträffade anläggningarna uppvisade inget tolkningsbart mönster, trots en smärre utvidgning av schaktet. Det kan dock inte uteslutas att de ingår i en övergripande kontext. Inget av stolphålen undersöktes.

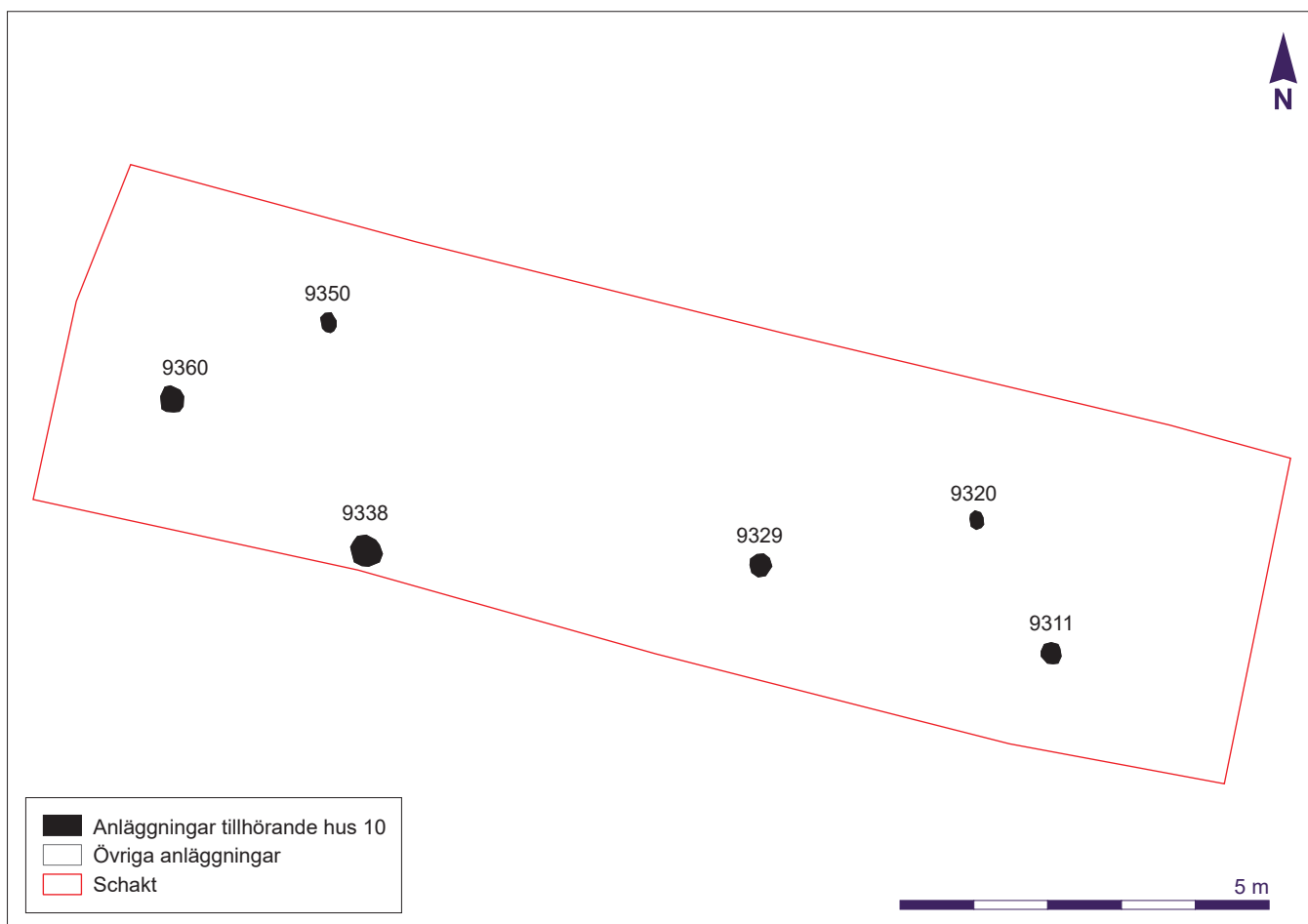
Figur 44. Hus 9. Skala 1:100.

Hus 10

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt, ej verifierat hus
Läge	Västra delen av L2021:1111. Schakt 9298
Topografi	Plan åkermark
Alv	Sandig silt
Orientering	Ö-V
Form	–
Takkonstruktion	–
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	28 meter (enligt AU))
Bredd, yttermått m	–
Bockbredd (fr V), m	–
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴ C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	9311, 9320, 9329, 9338, 9350, 9360

Kommentarer och tolkning

Vid förundersökningen påträffades sex stolphål (figur 45). Dessa var mellan 0,24 och 0,41 meter i diameter. Inget av stolphålen undersöktes. Det kunde inte verifieras att de utgjorde delar av ett hus. Det är oklart hur stolphålen i schaktet ska tolkas och om dessa hör till det hus (hus 10) som påträffades vid utredningen (Aspeborg 2021: 21). Vid utredningen påträffades 22 stolphål utmed en sträcka av 28 meter. I vissa fall noterades dubbla väggstolpsrader och vad som tolkades som stolphål efter takbärare. Flertalet stolphål påträffades öster om det vid förundersökningen grävda schaktet. Tolkningen att ett hus finns på platsen kan utifrån utredningsresultaten betecknas som säker och längden för att det rör sig om ett flerfunktionellt långhus. Huset dateras preliminärt till äldre romersk järnålder.

Figur 45. Hus 10. Skala 1:100.

Hus 11

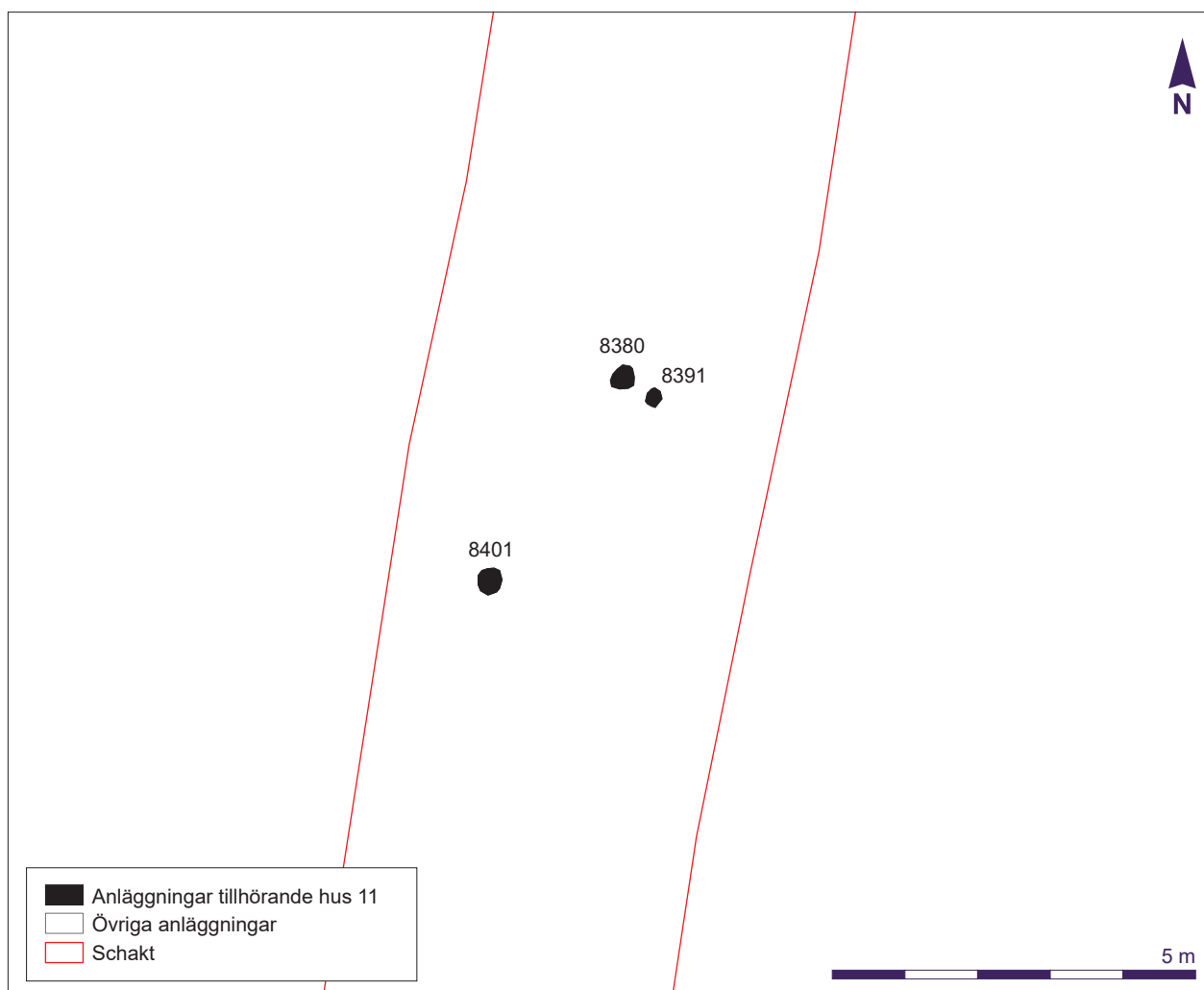
Typ	?
Status	Ofullständigt och osäker tolkning
Läge	Södra delen av L2021:111. Schakt 7018
Topografi	Sydsluttning
Alv	Lera
Orientering	–
Form	–
Takkonstruktion	–
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	>12 (enligt AU)
Bredd, ytermått m	
Bockbredd (fr V), m	3,3
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴ C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–

Stratigrafi	–
Funktion	–
Ingående anläggningar	8380, 8391, 8401

Kommentarer och tolkning

Vid förundersökningen framkom endast tre stolphål (figur 46). Dessa var mellan 0,24 och 0,35 meter i diameter. Inget av dessa undersöktes. Två av stolphålen skulle kunna utgöra en bock eller hörnstolpar i ett fyrstolpshus. Vid den föregående utredningen noterades stolphål i NV–SO riktning i schaktet inom en cirka 12 meter lång sträcka (Aspeborg 2021: 21). Dessa tolkades då som antingen spår av ett hus eller en hägnad. Huset ligger 15 meter norr om och parallellt med Hus 1 och skulle kunna utgöra en ekonomibyggnad i en gård med detta som huvudbyggnad.

Endast tre stolphål i schaktet. Ingen utvidgning vid platsen för huset gjordes vid förundersökningen. Tolkningen från utredningen är ej förändrad, men den gick inte att verifiera.

Figur 46. Hus 11. Skala 1:100.

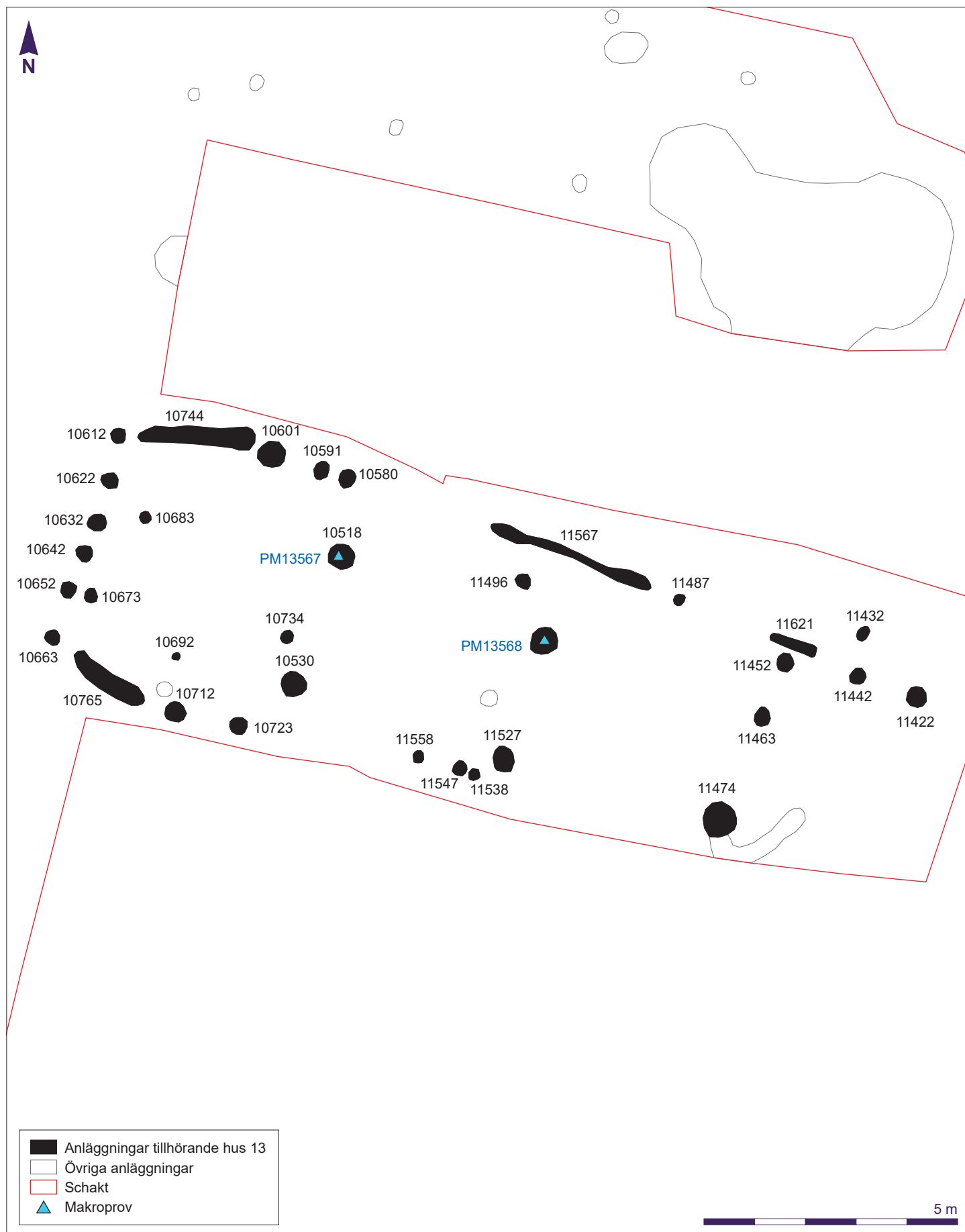
Hus 13

Typ	Treskeppigt
Status	Komplett? Möjlig längre åt öst
Läge	Sydöstra delen av 2021:1105. Schakt 10483
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Lera
Orientering	OSO–VSV
Form	Konvext, raka gavlar
Takkonstruktion	Jämn konvex inre stolpsättning
Väggkonstruktion	Omväxlande stolphål (10 stycken) och rännor (fyra stycken) i långsidor, sex stolphål i västra gaveln
Ingångar	Möjlig ingång i nordost
Längd, yttermått, m	17
Bredd, yttermått, m	5,9
Bockbredd (fr V), m	1,9 – 2,7 – 2,5 – 2,2
Spannlängd (fr V), m	3,9 – 4,4 – 4,5
Golvyta, m²	83
Övriga anläggningar	Spridda stolphål samt en ränna från takstolpe i sydost.
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73252: 1831 ± 30 BP, Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 127–AD 252, AD 290–AD 318, AD
Fynddatering	–
Fyndkategorier	Bränd lera (F116)
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt, huvudbyggnad på en gård
Ingående anläggningar	10518, 10530, 10580, 10591, 10601, 10612, 10622, 10632, 10642, 10652, 10663, 10673, 10683, 10692, 10712, 10723, 10734, 10744, 10765, 11422, 11432, 11442, 11452, 11463, 11474, 11487, 11496, 11505, 11527, 11538, 11547, 11558, 11567, 11621

Kommentarer och tolkning

Totalt påträffades 34 anläggningar tillhörande huset, varav fyra rännor (figur 47). Väggstolphålen var runda och mellan 0,31 och 0,53 meter i diameter. Då två undersökta var 0,10 respektive 0,12 meter djupt. Väggrännorna var mellan 0,95 och 3,80 meter långa och mellan 0,22 och 0,39 meter breda. De två undersökta var 0,06 respektive 0,10 meter djupa. De åtta stolphålen i den inre takbärande konstruktionen var mellan 0,24 och 0,68 meter i diameter. Ett av de undersökta var 0,18 meter djupt med det andra var 0,28 meter djupt. Fyllningen i samtliga anläggningar innehöll brun humös lera och kol. Även bränd lera förekom. I ett miljöprov från ett stolphål påträffades gräsfrö, från det andra skalkorn och ett frö av Sötväppling. Skalkornet ¹⁴C-daterades och resultatet antyder att huset stått under senare delen av äldre romersk järnålder. Huset har troligen brunnit. Huset tolkas som ett flerfunktionellt hus och huvudbyggnad på en gård.

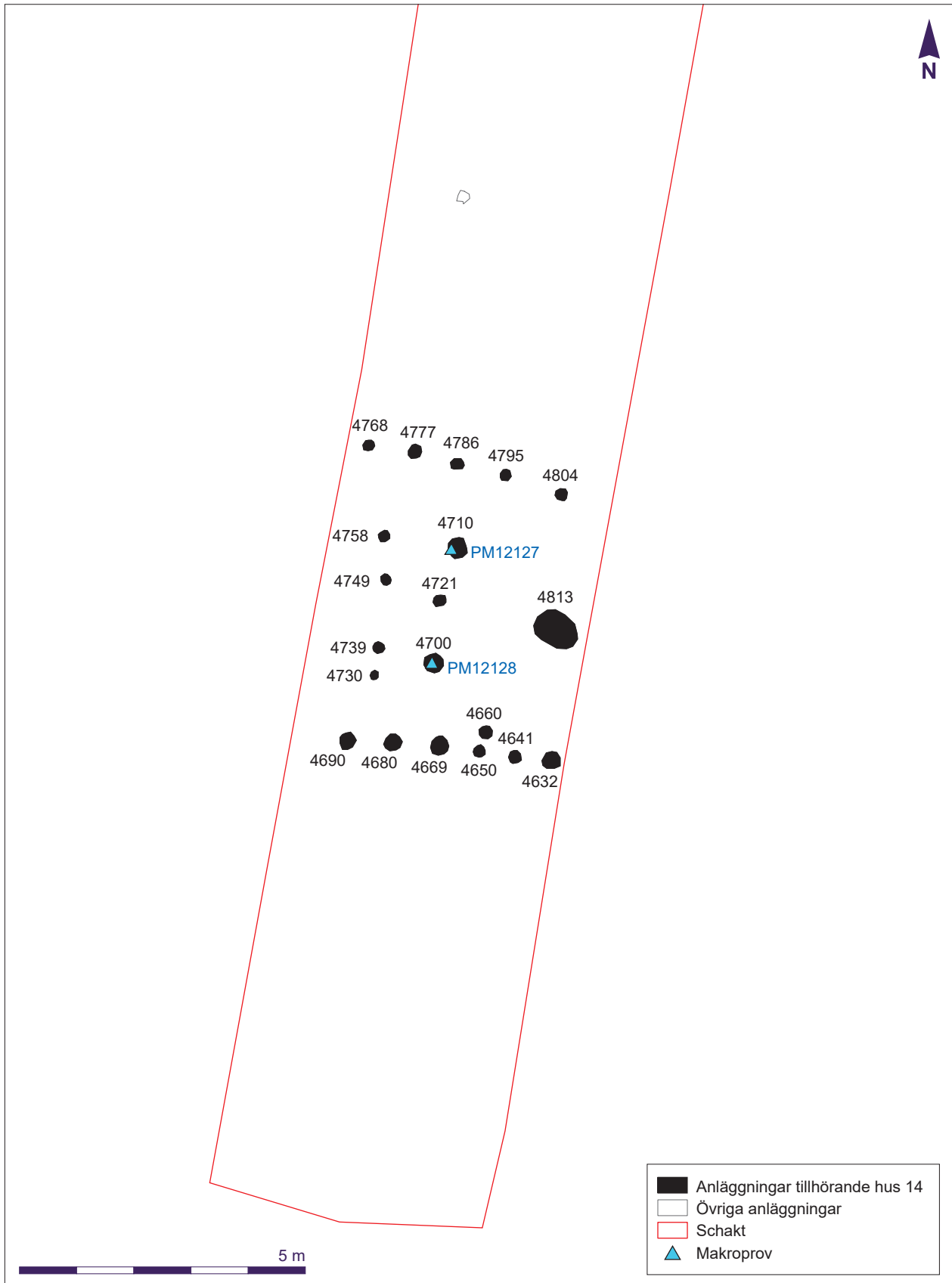
Figur 47. Hus 13. Skala 1:100.

Hus 14

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt framtaget,
Läge	Sydvästra delen av L2021:1111. Schakt 4611
Topografi	Svag sydsluttning
Alv	
Orientering	Ö-V
Form	Konvext
Takkonstruktion	Underbalanserad konstruktion
Väggkonstruktion	Konvexa vägglinjer av stolphål utmed långsidorna. En inre mellanvägg bestående av fyra stolphål
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>4,6
Bredd, yttermått m	5,4
Bockbredd (fr V), m	2,0
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m²	–
Övriga anläggningar	Härd A 4813
Typdatering	Yngre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73236: Kalibrerat 95,4 % sannolikhet 1848 ± 30 BP, AD 122-AD 248, AD 298 – AD 306
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	4632, 4641, 4650, 4660, 4669, 4680, 4690, 4700, 4710, 4721, 4730, 4739, 4749, 4758, 4768, 4777, 4786, 4795, 4804, 4813

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset bestod av 19 stolphål och en härd (figur 48). Den framtagna delen torde tillhöra den östra halvan av huset, möjligen ett rum för köksboende. Fyllningen i de undersökta anläggningarna bestod av mörkbrun humös lerig silt och kol. I schaktet fanns endast två stolphål efter takbärande stolpar. Dessa var 0,32 respektive 0,38 meter stora i diameter och 0,22 respektive 0,38 meter djupa. Ett analyserat miljöprov från ett stolphål innehöll ett ospecificerat sädeskorn. Detta gav en ¹⁴C-datering som med 95,4% sannolikhet låg inom tidsspannen AD 122–248, AD 298–306, det vill säga äldre romersk järnålder och i övergången mot yngre romersk järnålder. Väggstolpar fanns dels i långsidor dels som en innervägg. Väggstolparna var mellan 0,17 och 0,34 meter i diameter. Den väggstolpe som undersöktes var 0,12 meter djup. I östra delen av schaktet och mitt i mittskeppet fanns en härd som var 0,79×0,56 meter stor. Huset hade en underbalanserad konstruktion vilket medför en preliminär datering till yngre romersk järnålder. Huset torde vara ett flerfunktionellt långhus som varit huvudbyggnad på en gård.

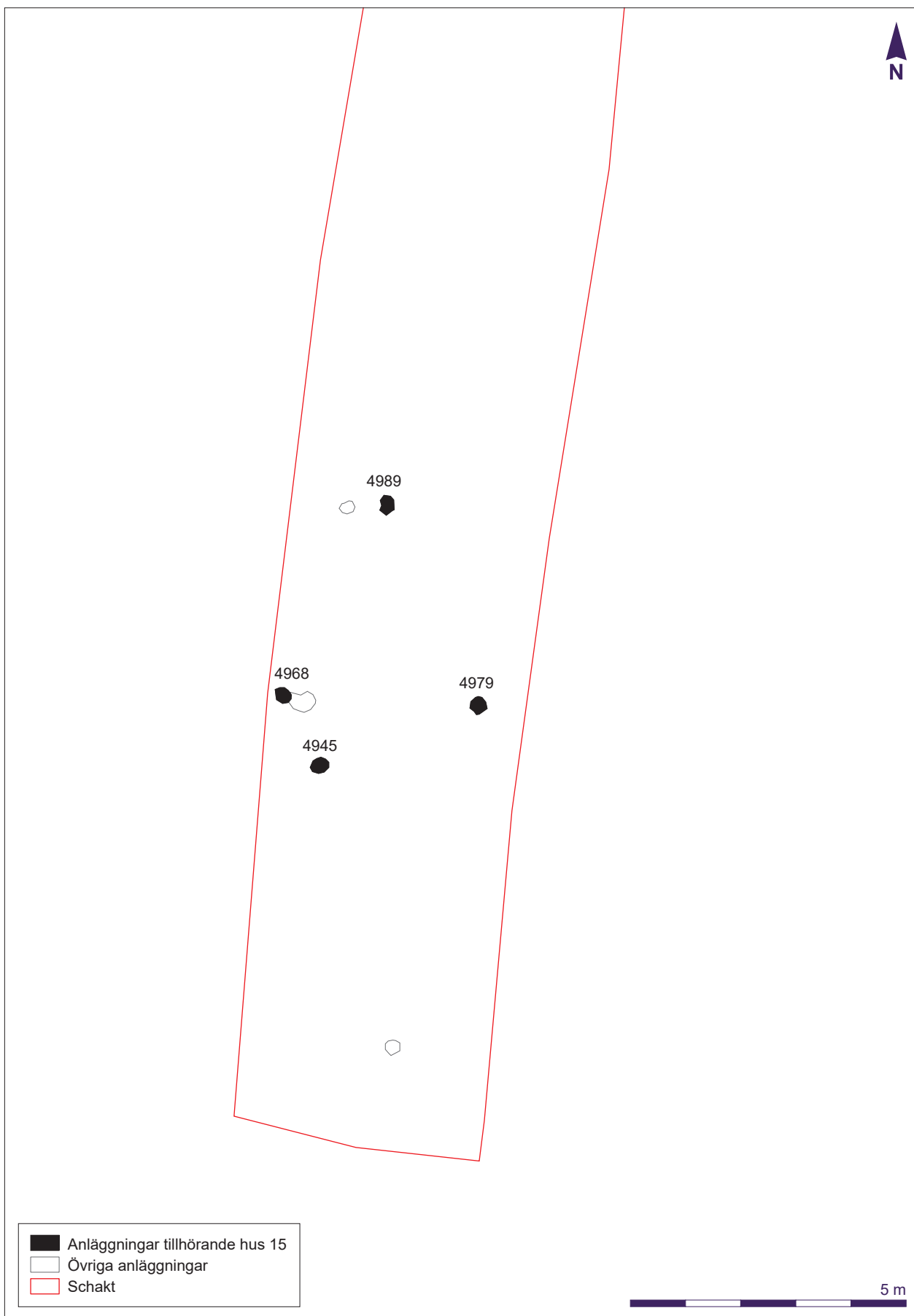
Figur 48. Hus 14. Skala 1:100.

Hus 15

Typ	Treskeppigt/enskeppigt
Status	Ofullständigt, ej verifierat hus
Läge	Sydvästra delen av L2021:1111. Schakt 4906
Topografi	Sydsluttning
Alv	Sandig lera
Orientering	Nordväst-sydost
Form	–
Takkonstruktion	1 bockpar, samt 1 stolphål där eventuell parstolpe ligger utanför schaktet
Väggkonstruktion	Om enskeppigt, fyra stolphål i vägglinje
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	–
Bredd, yttermått m	–
Bockbredd (fr V), m	3,1
Spannlängd (fr V), m	4,0
Golvyta, m²	–
Övriga anläggningar	En möjlig omstolpning av A 4968, A4955
Typdatering	Bronsålder-förromersk järnålder
¹⁴C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Oklar
Ingående anläggningar	4945, 4968, 4979, 4989

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset bestod av fyra stolphål vilka antingen ingick i den inre takbärande konstruktionen i ett treskeppigt hus eller som takbärande väggstolpar i ett enskeppigt hus (figur 49). Stolphålen var mellan 0,32 och 0,37 meter i diameter. Inget stolphål undersöktes. Huset noterades inte i fält. Huset skulle utifrån dess läge försiktigtvis kunna tolkas som en ekonomibygnad till hus 4, men en äldre datering är möjlig. Huset ligger knappt 150 meter från bronsåldershögen (se figur 36).

Figur 49. Hus 15. Skala 1:100.

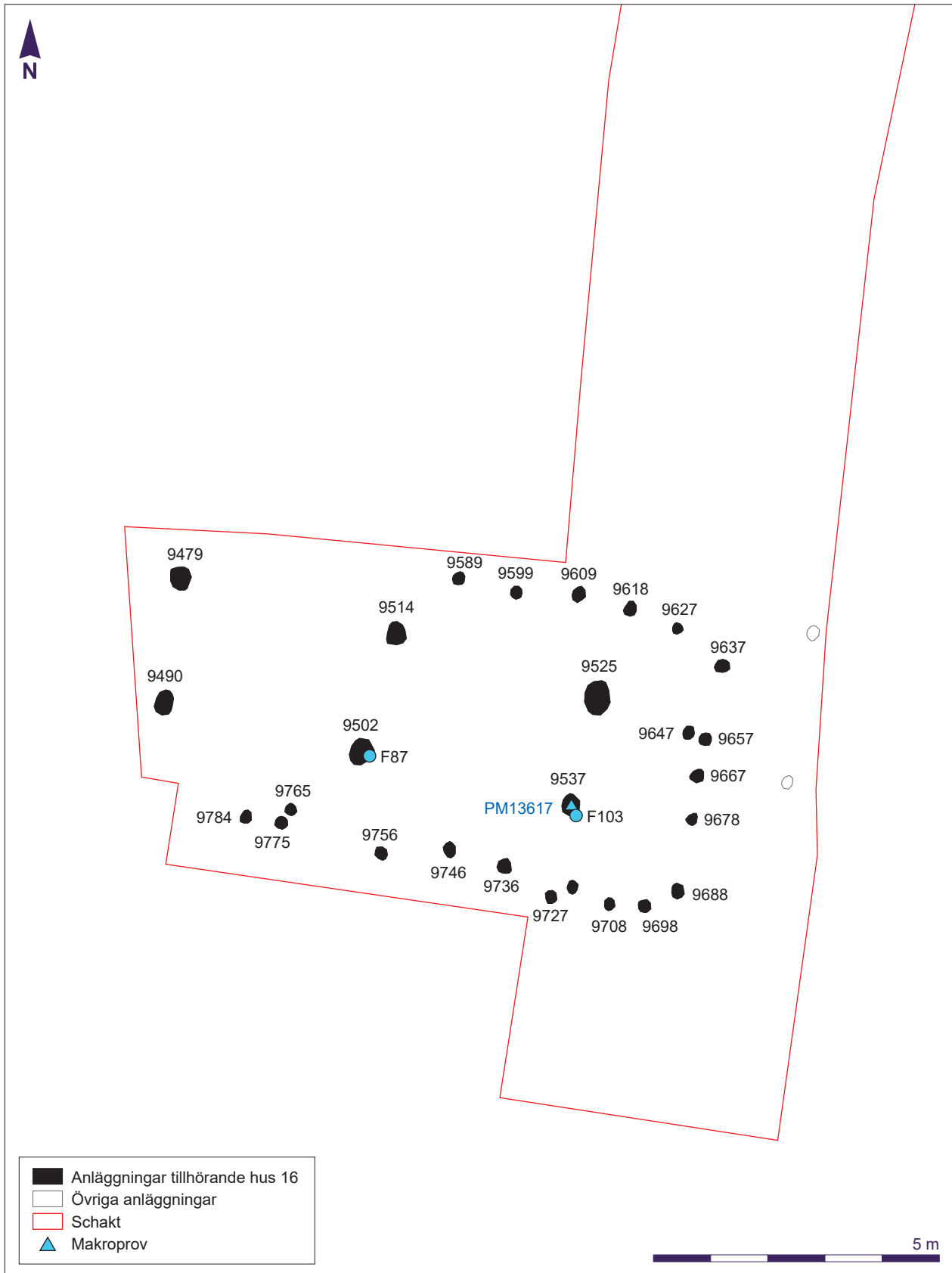

Hus 16

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Nordvästra delen av 2021:1111. 9549
Topografi	Närmast plan åkermark
Alv	Lerig silt
Orientering	Ö-V
Form	Rakt, med rundade gavelhörn
Takkonstruktion	Svagt underbalanserad konstruktion, jämn stolpsättning
Väggkonstruktion	Väggstolpar, ställvis dubblerade i båda långväggarna och i östra gavelvägg
Ingångar	Två varandra motstående i norra respektive södra långväggen
Längd, yttermått, m	>10
Bredd, yttermått m	5,6
Bockbredd (fr V), m	2,2 – 2,2 – 1,9
Spannlängd (fr V), m	3,5 – 3,8
Golvyta, m²	–
Övriga anläggningar	Två stolphål öster om huset nära schaktkant antyder förekomst av en annexbyggnad omedelbart öster om huset.
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73250: 1894±30 BP, Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 72–AD 225.
Fynddatering	Äldre järnålder
Fyndkategorier	Bränd lera, lerblock (F87), keramik (F103)
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	9479, 9490, 9502, 9514, , 9525, 9537, 9589, 9599, 9609, 9618, 9627, 9637, 9647, 9657, 9667, 9678, 9688, 9698, 9708, 9717, 9727, 9736, 9746, 9756, 9765, 9775, 9784

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset bestod av 27 stolphål, varav sex tillhörde den inre takbärande konstruktionen (figur 50). Dessa var mellan 0,41 och 0,72 meter stora i plan. De tre undersökta var mellan 0,48 och 0,58 meter djupa. Mitt i det andra spannet fanns en 0,83 meter bred ingång i norra långväggen och en motstående i den södra som var 0,77 meter bred. Ingångstolphålen var mellan 0,23 och 0,28 meter i diameter. I väggarna var stolphålen var mellan 0,21 och 0,28 meter i diameter. Det som undersöktes var 0,16 meter djupt. Fyllningarna i stolphålen bestod av mörkgrå humös lerig silt med kol och bränd lera vilket antyder att huset har brunnit. Det makrofossila materialet från ett miljöprov ur en stolphålsfyllning innehöll tre kärnor skalkorn, pilört och åkerbinda samt träkol av ek. Skalkorn daterades och datering hamnade i den senare halvan av äldre romersk järnålder. Huset har troligen fler faser. Den inre stolpsättningen var jämn. Avståndet från den östligast belägna bocken till gaveln var 2,1 meter. Huset var välbevarat och har förmodligen varit huvudbyggnad på en gård.

Figur 50. Hus 16. Skala 1:100.

Hus 17

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Centralt inom L2021:1111. Schakt 3483
Topografi	Plan höjdrygg
Alv	Lerig silt
Orientering	Nordväst–sydöst
Form	Rektangulärt
Takkonstruktion	Svagt underbalanserad konstruktion
Väggkonstruktion	Stolphålsrader utmed södra och norra långsidorna samt västra gaveln
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	23
Bredd, yttermått m	5,7
Bockbredd (fr V), m	2,7 (sned) – 2,2
Spannlängd (fr V), m	3,0 – 2,5
Golvyta, m²	
Övriga anläggningar	
Typdatering	Sen förromersk järnålder–äldre romersk järnålder
¹⁴C-datering	Ua-73231: 2196±29. Kalibrerat resultat med 95,4 % sannolikhet: BC 3363–BC 171.
Fynddatering	–
Fyndkategorier	Bränd lera (F120)
Stratigrafi	–
Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	11060, 11072, 11083, 11105, 11113, 11125, 11134, 11143, 11153, 11163, 11172, 2861, 2871, 2880, 2889, 2899, 02909, 2917, 2926, 2935, 2945, 2954, 2963, 2972, 2981, 2990, 2999, 3008, 3017, 3028, 3037, 3052, 3061, 3070, 3079, 3088, 3097, 3107, 3116, 3125, 3135, 3146, 3157, 3167, 3176, 3184, 3193, 3422 (A2861–A3008 samt A3422 möjliga hägnadsstolpar)

Kommentarer och tolkning

Huset har en oklar utbredning åt öster. Det är troligt att den södra vägglinjen övergår i en hägnad, möjligen redan från det stora stolphålet A3017 (figur 51). Här behandlas dock samtliga anläggningar inom ramen för kontexten hus 17. De framtagna anläggningarna i huset (och hägnaden) bestod av totalt 53 stolphål. Fyra av dessa var stolphål efter de inre takbärande stolparna. Dessa var 0,33 till 0,43 meter stora i plan. En undersökt takstolpe var 0,42×0,30 meter stor och 0,22 meter djup. Väggstolparna och de eventuella hägnadsstolparna var mellan 0,17 och 0,55 meter stora i plan. De två undersökta var 0,13 respektive 0,15 meter djupa. Fyllningen i stolphålen bestod av mörkbrun humös lerig silt och kol. Trots detta innehöll analyserade miljöprov från två stolphål mycket små mängder makrofossila fröer, endast ett obestämt frö och en knöl av Brudbröd påträffades. Den sistnämnda från stolphål A3107 ¹⁴C-daterades. Den kalibrerade dateringen ligger dels inom den senare delen av förromersk järnålder period I, dels huvudsakligen inom förromersk järnålder period II. Huset hade en svagt underbalanserad konstruktion. Avståndet från den västligaste bocken till västgaveln uppgick till 1,9 meter. Husets längd är oklar. Huset kan typologiskt dateras till perioden Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder. Huset torde vara ett flerfunktionellt långhus som också varit huvudbyggnad på en gård.

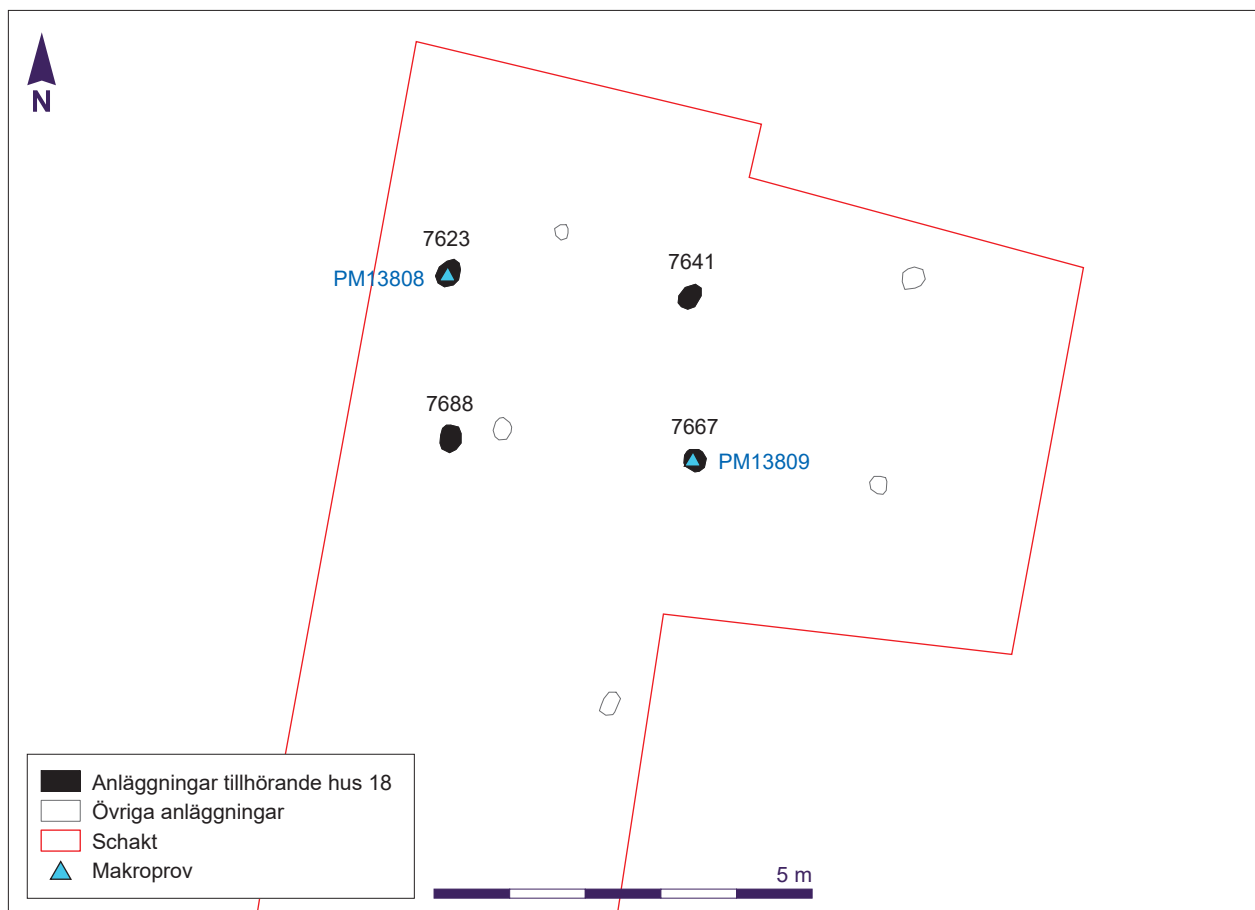
Figur 51. Hus 17. Skala 1:200.

Hus 18

Typ	Treskeppigt/enskeppigt hörnstolpshus
Status	Ofullständigt/komplett
Läge	Norra delen av L2021:1111. Schakt 6451
Topografi	Närmast plan åkermark
Alv	Siltig lera
Orientering	Öst-Väst
Form	Rektangulär
Takkonstruktion	Två jämnstora bockar
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>eller = 3,3
Bredd, yttermått m	–
Bockbredd (fr V), m	2,2 – 2,2
Spannlängd (fr V), m	3,3
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	Förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	(Ua-73223) 1793 ± 29 BP, Kalibrerat med 95,4 % sannolikhet AD 207–AD 263, AD 275 –AD 348
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	Överlagrar/-lagras hus 26
Funktion	–
Ingående anläggningar	7623, 7641, 7667, 7688

Kommentarer och tolkning

Huset är svårtolkat vilket beror på att det inte går att avgöra om huset är komplett eller ofullständigt framtaget (figur 52). Huset överlappar hus 26 som dock har en mer nordvästlig–sydostlig riktning (se figur 36). De framtagna anläggningarna i huset bestod endast av fyra stolphål vilka samtliga antas tillhöra den takbärande konstruktionen. Två stolphål undersöktes de var 0,38×0,32 respektive 0,28 meter stora i plan och 0,12 respektive 0,24 meter djupa. De övriga stolparna var 0,36 meter i diameter. Båda de undersökta stolphålen var stenskodda och hade en fyllning av mörkbrun humös siltig lera samt kol. Ett miljöprov från A7623 innehöll träkol av ek. Detta skickades till ¹⁴C-analys (Ua-73223) och daterades till 1793±29 BP med 95,4 % sannolikhet AD 207–AD 263, AD 275 –AD 348, det vill säga yngre romersk järnålder. Både hus 18 och hus 26 är antingen korta fyrstolpshus eller också är endast östra delen av husen framtagen. Husets funktion kan inte bestämmas. Utifrån stolpsättningen förmodades försiktigtvis en datering av huset inom perioden sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder. Detta visade sig var en för gammal datering.

Figur 52. Hus 18. Skala 1:100.

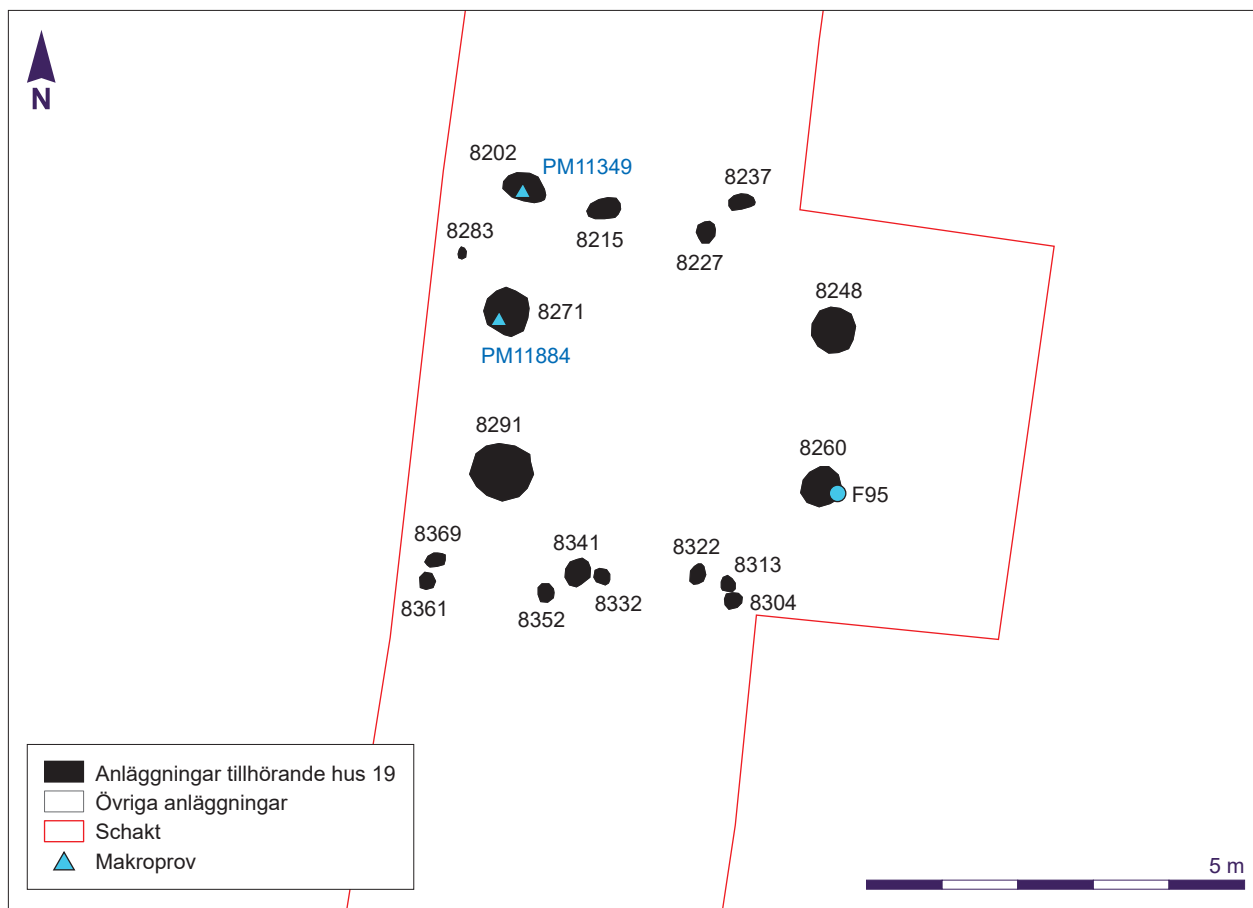
Hus 19

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt,
Läge	Centrala delen av 2021:1111. Schakt 7018
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Lera, siltig lera
Orientering	Ostsydost–västnordväst
Form	–
Takkonstruktion	Två bockar, svagt underbalanserad konstruktion
Väggkonstruktion	Väggstolpar i norra och södra långsida, ställvis dubblade
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>5,8
Bredd, yttermått, m	5,6
Bockbredd (fr V), m	2,2 –2,1
Spannlängd (fr V), m	4,3
Golvyta, m ²	
Övriga anläggningar	
Typdatering	Sen förromersk järnålder –äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73244:1863 ± 30, BP. Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 87 – AD 92, AD 120–AD 240.
Fynddatering	Förhistorisk
Fyndkategorier	Keramik, F95
Stratigrafi	–

Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	8202, 8215, 8227, 8237, 8248, 8260, 8271, 8283, 8291, 8304, 8313, 8322, 8332, 8341, 8352, 8361, 8369

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset utgjordes av 17 stolphål varav fyra var stolphål efter inre takbärande stolpar (figur 53). Dessa var 0,44 till 0,82 meter i diameter. Två undersökta stolphål var kring 0,39 meter djupa. Tolv stolphål utgjorde spår av väggar. Dessa var mellan 0,23 och 0,55 meter stora i plan. En grävd väggstolpe var 0,22 meter djup. Ytterligare ett mindre stolphål fanns i huset. Fyllningarna bestod av homogen brungrå siltig något humös lera med inslag av enstaka kol. I ett analyserat miljöprov från stolphålet A8271 påträffades ett obestämt sädeskorn samt frö av pärlhavre och Linmåra. Pärlhavrefröet daterades. Vilken del av huset som är framtaget är osäkert. Huset tolkas preliminärt som ett flerkfunktionellt långhus som också har varit huvudbyggnad på en gård. En preliminär datering av huset ligger inom tidsspannet sen förromersk järnålder –äldre romersk järnålder. ¹⁴C-dateringen placerar huset i den senare halvan av äldre romersk järnålder och en bit in i yngre romersk järnålder.

Figur 53. Hus 19. Skala 1:100.

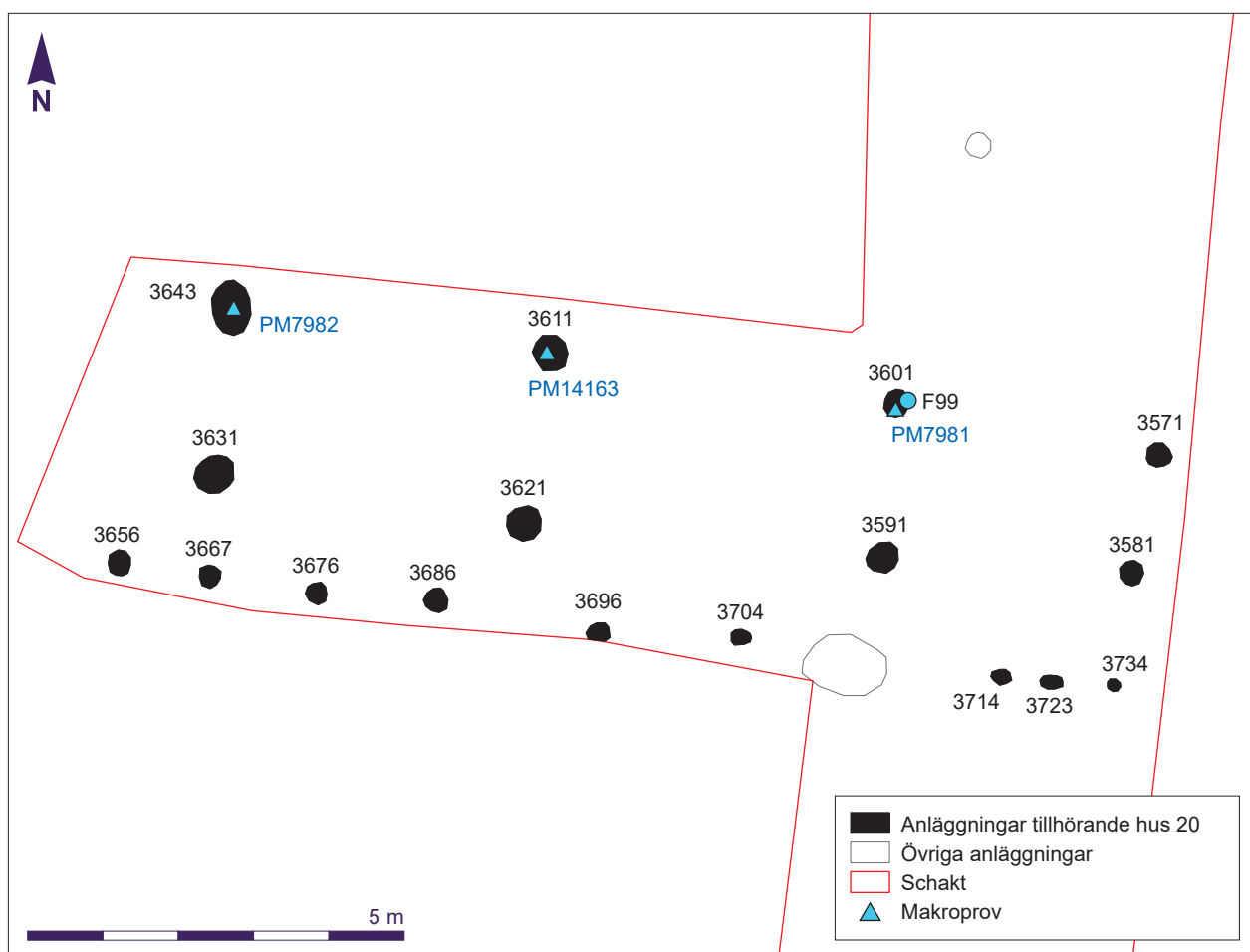
Hus 20

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Södra delen av L2021:1111. Schakt 3756
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Sand
Orientering	Öst–väst
Form	Rakt rektangulär
Takkonstruktion	Konvex jämn inre stolpsättning. Svagt underbalanserat
Väggkonstruktion	Rad av stolphål utefter södra långväggen
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>14
Bredd, yttermått, m	5,2
Bockbredd (fr V), m	2,3 –2,3 –2,1– 1,6
Spannlängd (fr V), m	4,1 – 4,8 –3,1
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	Grop A 3744 ligger i södra vägglinjen
Typdatering	Romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73232: 1810 ± 28 BP. Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 132 – AD 139, AD 159–AD 189, AD 201–AD 259, AD 279 –Ad335
Fynddatering	
Fyndkategorier	Keramik (F99)
Stratigrafi	–

Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	3571, 3581, 3591, 3601, 3611, 3621, 3631, 3643, 3656, 3667, 3676, 3686, 3696, 3704, 3714, 3723, 3734

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset bestod av 17 stolphål varav åtta utgjordes av stolphål efter inre takbärande stolpar (figur 54). De senare var från 0,33 till 0,74×0,42 meter stora i plan. De undersökta stolphålen var från 0,13 till 0,29 meter djupa. Fyllningarna bestod av brungrå mellanhumös sand bränd lera, kol, samt ibland sten. I ett analyserat miljöprov från stolphål A3611 vilket ingick i den takbärande konstruktionen påträffades ett korn av obestämt sädeslag. Detta ¹⁴C-daterades till äldre romersk järnålder och yngre romersk järnålder. De nio väggstolphålen stolphålen låg på rad utmed södra långsidesväggen. De var mellan 0,17 och 0,35 meter i diameter. Av husets stolpsättning att döma torde huset dateras till romersk järnålder, förmodligen den yngre delen. Den framtagna delen av huset utgör förmodligen husets östra delar. Huset tolkas preliminärt som ett flerkfunktionellt långhus som också har varit huvudbyggnad på en gård.

Figur 54. Hus 20. Skala 1:100.

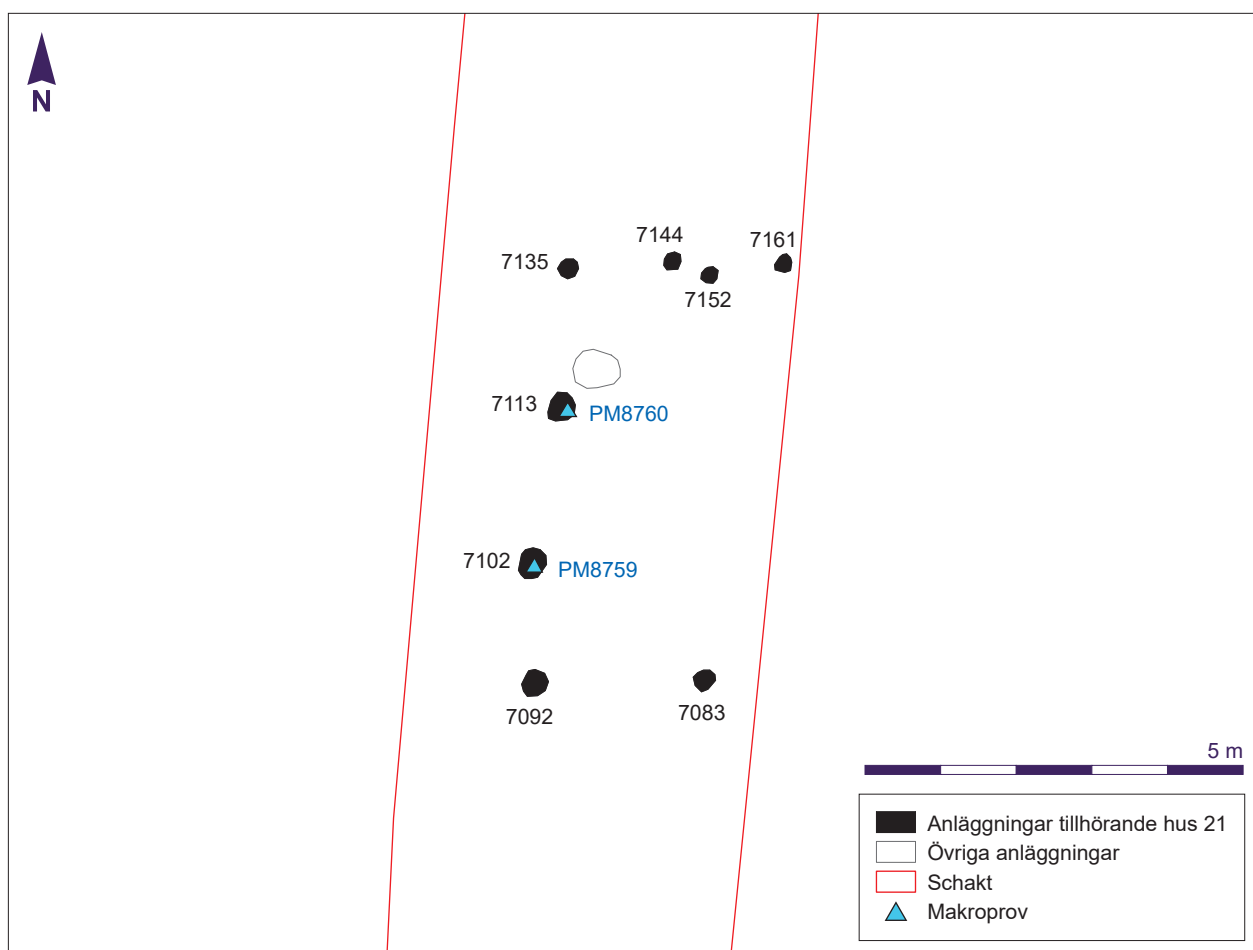
Hus 21

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Norra delen av L2021:1111, schakt 5558
Topografi	Plan åkermark
Alv	Siltig lera
Orientering	Västsydväst–ostnordost
Form	–
Takkonstruktion	Underbalanserad konstruktion
Väggkonstruktion	Väggstolpar i norra och södra långvägg
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	>3,3
Bredd, yttermått, m	5,8
Bockbredd (fr V), m	2,1
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	Ytterligare ett stolphål A 7123 ligger inom husytan
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73241: Kalibrerat 95,4 % sannolikhet 1873 ± 30 BP, AD 84-AD 95, AD 115 – AD 237
Fynddatering	
Fyndkategorier	Keramik (F104)
Stratigrafi	–

Funktion	Flerfunktionellt
Ingående anläggningar	7083, 7092, 7102, 7113, 7135, 7144, 7152, 7161

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset bestod av endast åtta stolphål (figur 55). Ingen utvidgning av schaktet gjordes vid huset. De två stolphålen efter stolpar i en takbärande bock var 0,4 respektive 0,38×0,44 meter stora i plan. De var 0,24 och 0,36 meter djupa. Väggstolparna var mellan 0,22 och 0,36 meter i diameter. Fyllningen i stolphålen bestod av mörkbrun humös siltig lera med kol. Makrofossilanalysen av ett jordprov resulterade i två frön av obestämt sädeslag. Ett av dem ¹⁴C-daterades (UA-73241) och erhöll en kalibrerad datering som med 95,4 % sannolikhet låg inom tidsspannen AD 84–95, AD 115–AD 237, det vill säga äldre romersk järnålder och begynnelsen av yngre romersk järnålder. Husets funktion är svår att fastställa pga den begränsade ytan av huset som banats fram, men huset tolkas ändå som ett troligt flerfunktionellt långhus som även har varit huvudbyggnad på en gård

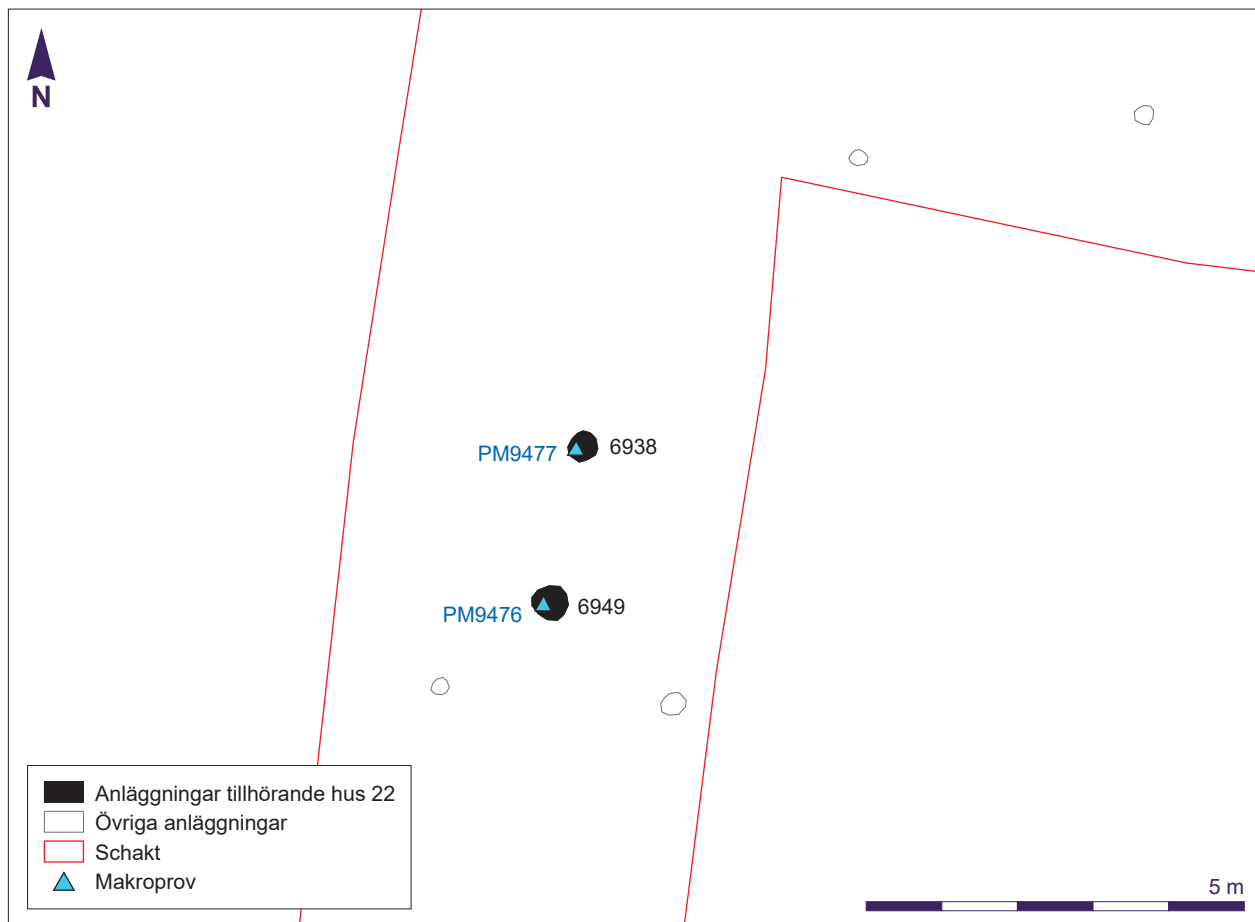
Figur 55. 48. Hus 21. Skala 1:100.

Hus 22

Typ	Obestämt treskeppigt/enskeppigt
Status	Ofullständigt, osäker tolkning
Läge	Centrala delen av L2021:1111. Schakt 5509
Topografi	Plan höjdplata
Alv	Siltig lera
Orientering	Västnordväst–ostsydost
Form	–
Takkonstruktion	En bock
Väggkonstruktion	
Ingångar	
Längd, ytttermått, m	–
Bredd, ytttermått, m	–
Bockbredd (fr V), m	2,1
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴ C-datering	Ua-73240: Kalibrerat 95,4 % sannolikhet 1881 ± 29 BP, AD 82–97 AD, AD 112–AD 234
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	Överlagrar/överlagras av hus 27
Funktion	–
Ingående anläggningar	6938, 6949

Kommentarer och tolkning

Huset består endast av en bock, 2,1 m bred mellan två stolphål efter takbärande stolpar (figur 56). Det norra var 0,55×0,43 meter stort i plan och 0,20 meter djupt medan det södra var 0,50 meter i diameter och 0,31 meter djupt. Fyllningarna bestod av brungrå lerig siltig lera melerad med gråbrun siltig lera med inslag av enstaka kol. Det södra innehöll också bränd lera. Två miljöprov analyserades. De innehöll ett frö av korn, två obestämda fröer samt ett frö av pilört. ¹⁴C-datering (UA-73240) på korn från stolphålet 6938 gav en kalibrerad datering som med 95,4 % sannolikhet låg inom tidsspannen AD 82–97 AD, AD 112–AD 234, det vill säga äldre romersk järnålder till och med begynnelsen av yngre romersk järnålder. Miljöprovet från A6949 innehöll också träkol av ek. Möjligen tillhör även stolphålet A 6960 konstruktionen och utgör ett väggstolphål. Detta skulle dock även kunna tillhöra hus 27. Tolkningen av stolphålen A6928 och A6949 som del av ett hus är osäker och följaktligen också husets konstruktion och funktion.

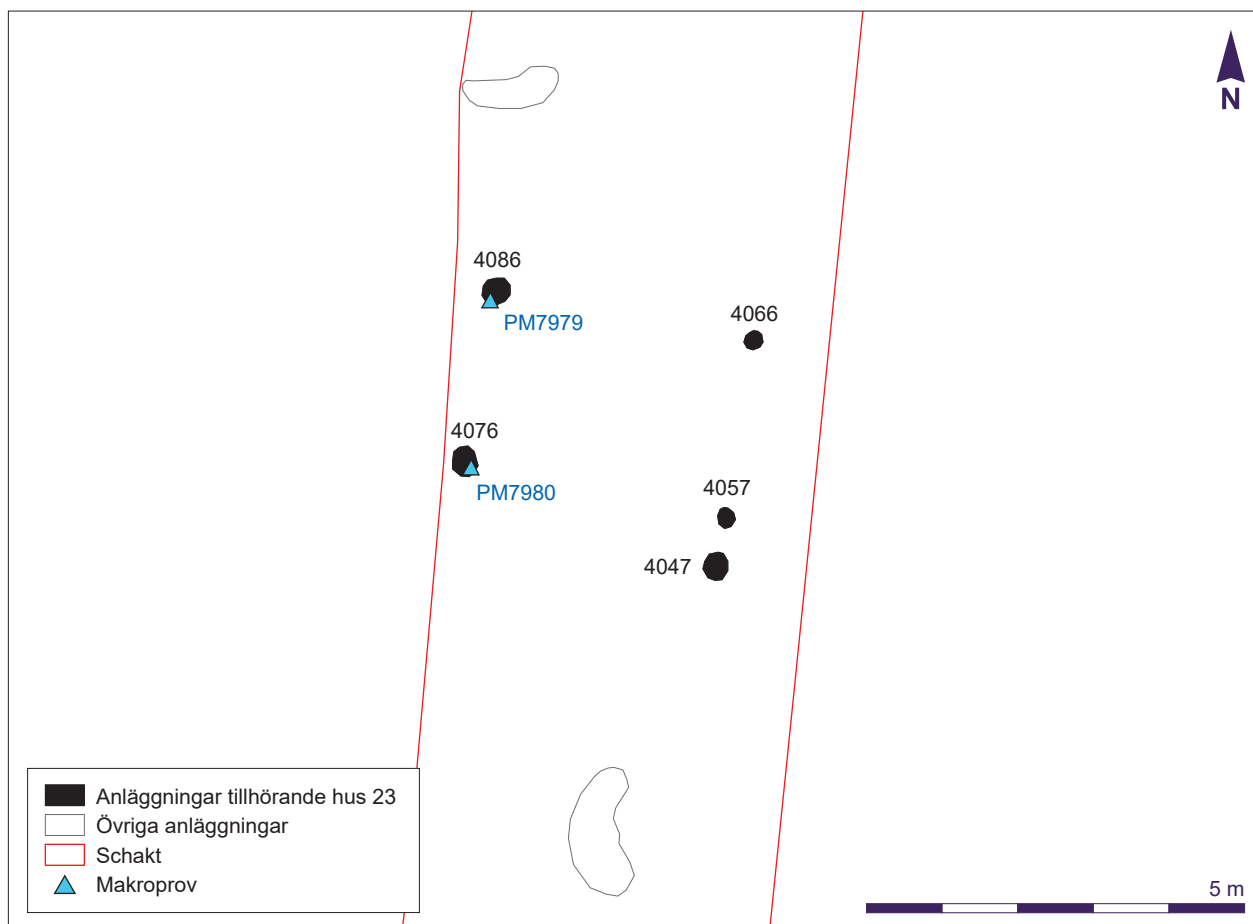
Figur 56. Hus 22. Skala 1:100.

Hus 23

Typ	Treskeppigt/enskeppigt
Status	Ofullständigt/fullständigt
Läge	Centrala delen av L2021:1111. Schakt 4245
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Sandig silt
Orientering	Västnordväst–ostsydost
Form	–
Takkonstruktion	Oklar, endast två bockar
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, yttermått, m	–
Bredd, yttermått m	–
Bockbredd (fr V), m	2,3 –2,4
Spannlängd (fr V), m	3,5
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	
Typdatering	Sen förromersk järnålder –äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73234: 1859 ± 29: Kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet AD 89 –AD 91, AD 121 –AD 242
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Oklar
Ingående anläggningar	4047, 4057, 4066, 4076, 4086

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna i huset bestod av endast fem stolphål (figur 57). Fyra tolkades som stolphål efter takbärande stolpar. Dessa var mellan 0,27 och 0,49×0,37 meter stora i plan och cirka 0,20 meter djupa. Fyllningarna bestod av mörk brungrå sandig silt med inslag av enstaka bränd lera och kol. Miljöprov från huset innehöll fröer av korn och pilört. En kornkärna från stolphålet A4086 ¹⁴C-daterades. Dateringen hamnade inom ett tidsspänn som omfattar senare delen av äldre romersk järnålder och den tidigare delen av yngre romersk järnålder. Ytterligare ett stolphål antas tillhöra konstruktionen. Ingen utvidgning av schaktet gjordes vid huset varför husets konstruktion och funktion är oklar. Det kan dels röra sig om ett enskeppigt hörntolpshus med ekonomifunktion, dels om ett treskeppigt hus av okänd längd, bredd och funktion. Läget antyder att det skulle kunna röra sig om en ekonomibygnad till hus 2, beläget 20 meter norröver. Bockbredder och spannlängd antyder en datering till sen förromersk järnålder –äldre romersk järnålder medan ¹⁴C-dateringen anger en datering av huset till någonstans inom tidsramen sen äldre romersk järnålder och en bit in i yngre romersk järnålder.

Figur 57. Hus 23. Skala 1:100.

Hus 26

Typ	Treskeppigt/enskeppigt hörnstolphus
Status	Ofullständigt/fullständigt
Läge	Norra delen av L2021:1111. Schakt 6451
Topografi	Närmast plan åkermark
Alv	Siltig lera
Orientering	Västnordväst–ostsydost
Form	Oklart
Takkonstruktion	Två bockar
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	–
Bredd, ytermått, m	–
Bockbredd (fr V), m	2,6 –2,8
Spannlängd (fr V), m	5,0
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	
Typdatering	äldre romersk järnålder.
¹⁴ C-datering	
Fynddatering	–
Fyndkategorier	
Stratigrafi	Överlagrar/överlagras av hus 18
Funktion	Oklar
Ingående anläggningar	7633, 7650, 7659, 7678

Kommentarer och tolkning

Konstruktionen bestod av fyra stolphål (figur 58). Samtliga tolkas som stolphål efter stolpar i den inre takbärande konstruktionen. Dessa var mellan 0,19 och 0,35 meter i diameter. Inget stolphål undersöktes. En smärre utvidgning av schaktet gjordes vid huset, men denna var tyvärr för begränsad för att bringa klarhet i husets konstruktion och funktion. huset kan dels vara ett enskeppigt hörnstolphus med ekonomifunktion dels om ett treskeppigt hus av okänd längd, bredd och funktion. Om huset är enskeppigt hörnstolphus är storleken på detta redan klarlagt. Bockbredden och spannlängden antyder en datering till äldre romersk järnålder.

Figur 58. Hus 26. Skala 1:100.

Hus 27

Typ	Treskeppigt/enskeppigt hörnstolphus
Status	Ofullständigt, ej verifierat hus
Läge	Centrala delen av L2021:1111. Schakt 5509
Topografi	Plan höjdplata
Alv	Siltig lera
Orientering	Nordväst-sydost
Form	
Takkonstruktion	–
Väggkonstruktion	–
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	–
Bredd, ytermått m	–
Bockbredd (fr V), m	2,4
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴ C-datering	
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Överlagrar/överlagras av hus 22
Ingående anläggningar	6970, 6978

Kommentarer och tolkning

Huset består av endast ett bockpar med en bredd om 2,4 meter (figur 59). Huset bestod således av endast två stolphål efter takbärande stolpar. Det ena var 0,3×0,28 meter stort i plan och 0,15 meter djupt. Det andra var 0,39×0,30 meter stort i plan och 0,13 meter djupt. Båda hade en fyllning av brungrå lerig silt. Ingen utvidgning av schaktet gjordes. Det eventuella huset och överlappar hus 22. Det eventuella husets konstruktion och funktion är oklar.

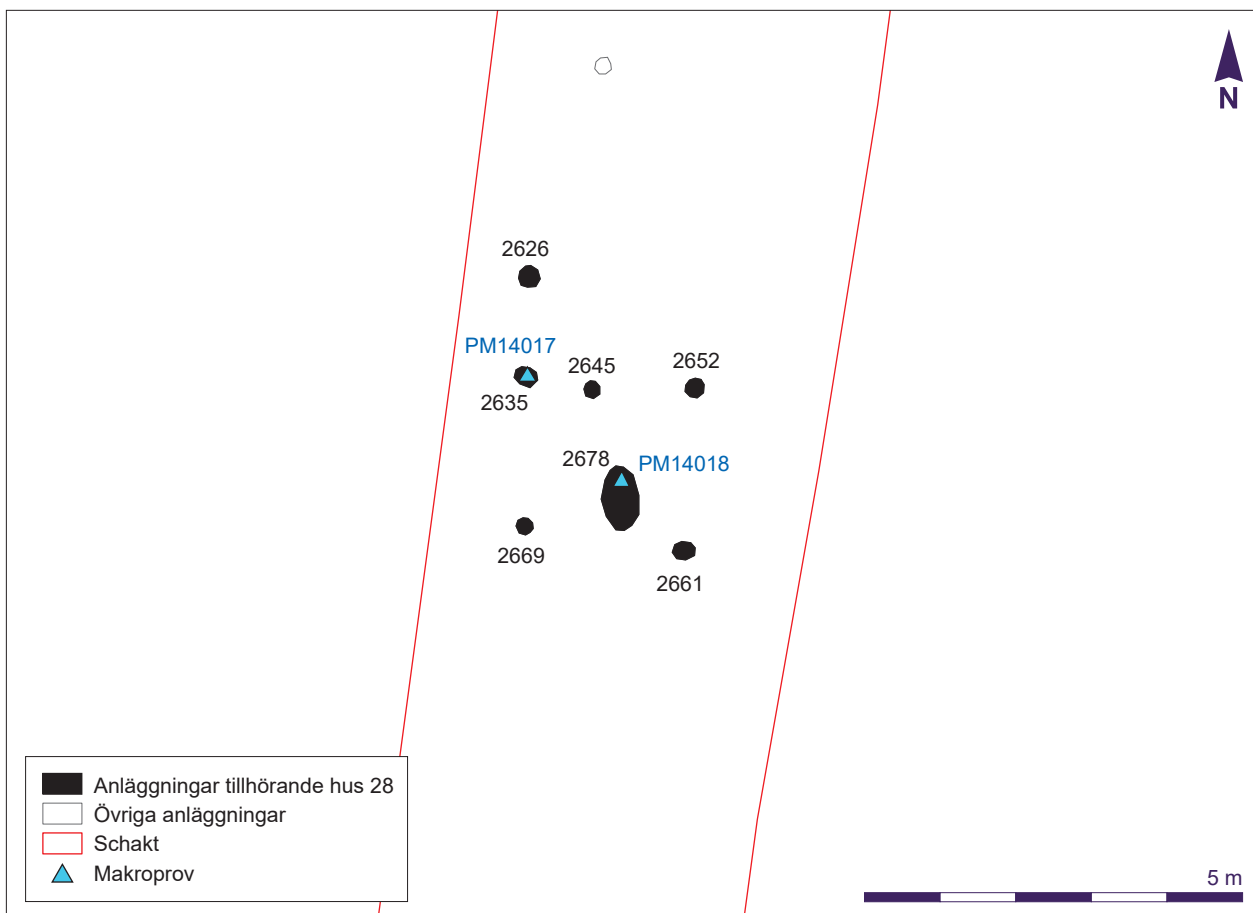
Figur 59. Hus 27. Skala 1:100.

Hus 28

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt
Läge	Nordöstra delen av L2021:1111 . Schakt 2691
Topografi	Plan åkermark
Alv	Silt
Orientering	Öst–väst
Form	–
Takkonstruktion	Svagt underbalanserat
Väggkonstruktion	Ett väggstolphål utmed norra långsidan
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	–
Bredd, ytermått, m	4,9
Bockbredd (fr V), m	2,0–2,1
Spannlängd (fr V), m	2,3
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	Sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder
¹⁴ C-datering	Ua-73219: ± 5062 BP, 3944–3800 BC
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	Oklar
Ingående anläggningar	2626, 2635, 2645, 2652, 2661, 2669, 2678

Kommentarer och tolkning

Den framtagna delen av huset består av sju stolphål, varav fyra efter stolpar i den takbärande konstruktionen, ett väggstolphål och två övriga vars funktion är oklar (figur 60). En av takbärarna saknar parstolpe och måste utgöra en omstolpning, A2645. Stolphålen efter de takbärande stolparna var mellan 0,23 och 0,32 meter i diameter. De undersökta var samtliga 0,18 meter djupa. Fyllningarna bestod av mörkgrå silt med kol. Ytterligare ett stolphål vars funktion var oklar undersöktes, A2678. Stolphålet som var stenscott låg i en 0,82×0,50 meter stor grop och var 0,16 meter djup. I ett miljöprov från stolphålet påträffades träkol av lind som skickades för ¹⁴C-analys. Träkolet är förmodligen omdeponerat material från gropen som är äldre än huset. Ingen utvidgning gjordes av schaktet. Husets storlek och funktion är oklar. Troligen tillhör det samma gårdsenhet som hus 7. Huset kan försiktigtvis utifrån dess stolpsättning dateras inom tidsspännet sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder.

Figur 60. Hus 28. Skala 1:100.

Hus 30

Typ	Treskeppigt
Status	Ofullständigt, ej verifierat hus
Läge	Nordvästra delen av 2021:1111. Schakt 8705
Topografi	Plan åkermark
Alv	Siltig lera
Orientering	Öst–väst
Form	–
Takkonstruktion	Underbalanserat
Väggkonstruktion	Ett väggstolphål i södra väggglångvägg
Ingångar	–
Längd, ytermått, m	–
Bredd, ytermått m	5,6
Bockbredd (fr V), m	2,4
Spannlängd (fr V), m	–
Golvyta, m ²	–
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴ C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	–
Stratigrafi	–
Funktion	–
Ingående anläggningar	9209, 9221, 9231

Kommentarer och tolkning

De framtagna anläggningarna av huset bestod endast av två stolphål efter stolpar ingående i den inre takbärande konstruktionen samt ett väggstolphål (figur 61). Ingen utvidgning av schaktet gjordes och inga av anläggningarna grävdes. Stolphålen efter takbärarna var 0,45 och 0,49 meter i diameter medan väggstolphålet var 0,29 meter i diameter. Fyllningar bestod av mörk humös lerig silt. Huset torde haft en treskeppig konstruktion. Husets funktion är oklar.

Figur 61. Hus 30. Skala 1:100.

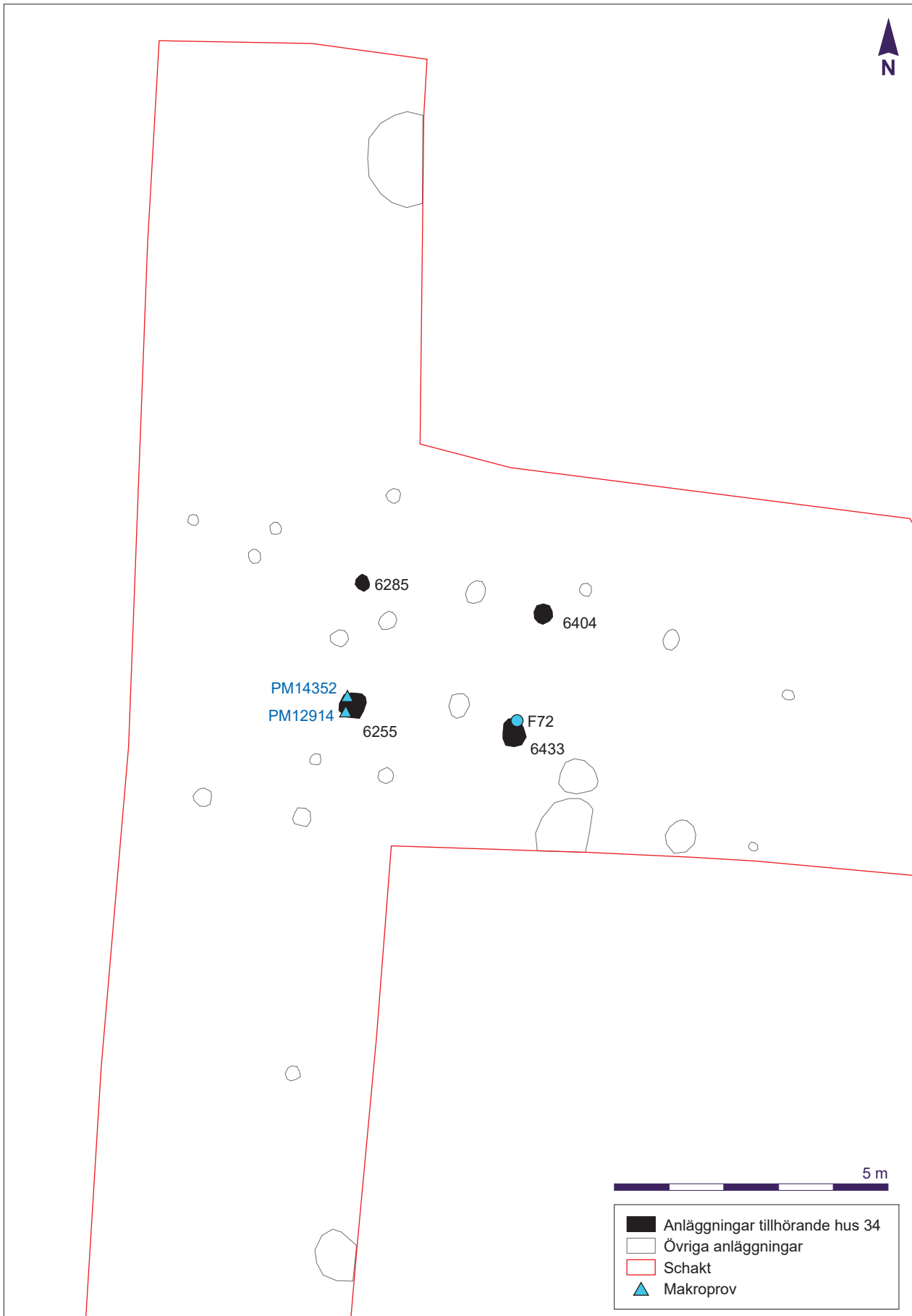
Hus 34

Typ	Enskeppigt?
Status	Fullständigt?
Läge	Västra delen av L2021:1108, schakt 6178
Topografi	Svag sydslutning
Alv	Silt
Orientering	Västnordväst–ostsydost
Form	Rektangulärt
Takkonstruktion	Fyra hörnstolpar, två bockar
Väggkonstruktion	Se ovan
Ingångar	
Längd, yttermått, m	3,7
Bredd, yttermått m	2,5
Bockbredd (fr V), m	2,3 – 2,3
Spannlängd (fr V), m	3,4
Golvyta, m ²	7,8
Övriga anläggningar	–
Typdatering	–
¹⁴ C-datering	–
Fynddatering	–
Fyndkategorier	Yxtillverkningsavslag (F72)
Stratigrafi	–
Funktion	Ekonomibyggnad
Ingående anläggningar	6255, 6285, 6404, 6433

Kommentarer och tolkning

Huset som bestod av fyra stolphål var beläget i ett område med många stolphål men även små gropar vilket gör det svårtolkat (figur 62). Möjligen utgör det delar av ett större hus och möjligen ingår en smalare bock mellan de två i huset eller utgör en omstolpning. Stolphålen i huset var mellan 0,31 och 0,70 meter i diameter. Två stolphål undersöktes och dessa var 0,19 respektive 0,34 meter djupa. Fyllningarna bestod av brun silt. Miljöprov från huset innehöll ett frö av obestämt sädeslag. I A 6433 påträffades ett neolitiskt yxtillverkningsavslag F 72. Inom huset fanns en delvis bevarad äldre markhorisont. Avslaget kan vara sekundärdeponerat. Av husets ringa storlek att döma bör det ha fungerat som en mindre förrådsbyggnad. Husets konstruktion, funktion och datering är oklar. Det bedöms dock preliminärt som ett järnåldershus.

Figur 62. Hus 34. Skala 1:100.

Tidigmodern tid

Kennet Stark och Håkan Aspeborg

Dalköpinge 1. 1807–1899

Redan ett par år efter den kungliga förordningen 1803 att Enskifte skulle genomföras i hela Skåne var lantmätarna i gång med arbetet att dela upp Dalköpinge bys ägor. Byn som bestod av kronohemman och ett par kyrkohemman splittrades och flyttas bort från den gamla bykärnan, ut på de stora rektangulära nya skiftena. Endast de sammanslagna kronorusthållen 7 och 8 och prästhemanet nr 14 fick ligga kvar på ursprunglig plats på bytomten.

Förundersökningsområdet berör delar av flera skiften och närapå hela ytan för nr:1 där även det nya läget för gården låg. Placeringen av gården, som var ett militieboställe, ute på det nya skiftet blev dock inte långvarigt. I samband med 1875-års lönerreform för militära befäl då man införde konstant ersättning i stället för avkastning från indelta boställen, slogs nr:1 samman med ägorna till nr:5, som även det var ett militieboställe, och när arrendeavtalet löpt ut i slutet av seklet, revs gårdsbyggnaderna. Kvar fanns endast nr:5 som än idag ligger kvar nere vid den gamla kustvägen (Gislösvägen).

Den exakta placeringen av gård nr:1 är utifrån kartmaterialet inte helt enkel att fastslå, då den endast återfinns på Skånska rekognosceringskartan från 1820 och Generalstabskartan från 1864, som båda av skilda skäl sviker i noggrannhet. Enligt rekognosceringskartan kan man åtminstone fastslå att det rör sig om en fyrkantig gård. På Enskifteskartorna är gårdarna endast markerade som schabloner och på Häradskartan 1905 finns inte gård nr: 1 markerad, då den redan är riven, men det finns en väg som löper norrut från gård nr:5 nere vid landsvägen. Vägen slutar i norra delen av skifte nr:1 vilket man kan förmoda är läget för den rivna gården. Samma sträckning av vägen återfinns på en uppmätning från år 1900 över de sammanslagna gårdarna 1 och 5. Där vägen slutar finns även en avvikelse i den annars så rätvinkliga indelningen av ägorna, vilket tyder på att man här tagit hänsyn till något, möjligen gårdsbyggnadernas placering. Vid förundersökningen påträffades i detta område flera stora nedgrävningar (figur 63), A1917, A1934, 1943, A2710, A2743, A2763 och A3431, med recent material i form av tegel, röd gods och järnskrot, vilket sannolikt härrör från gårdsnära aktiviteter, kanske rentav från när gården revs och marken lades om till åkermark. Några syllar, avsatta lager eller andra byggnadsdetaljer som kan kopplas till enskilda byggnader påträffades ej.

En gränsvall som löper i östvästlig riktning över området bör dateras till enskiftet och höra samman med gården. Denna löpte över bronsåldersgraven. Vid sidan av vallen påträffades gropar som var spår av två parallella diken som löpt utmed vallen, A 4470, A 5669, A 5677, A 5699, A 5723, A 5763, A 5811. I ett av dessa anträffades en skärva av glaserad yngre röd gods keramik (F122).

Georadarundersökning

Kennet Stark

Utförande och resultat

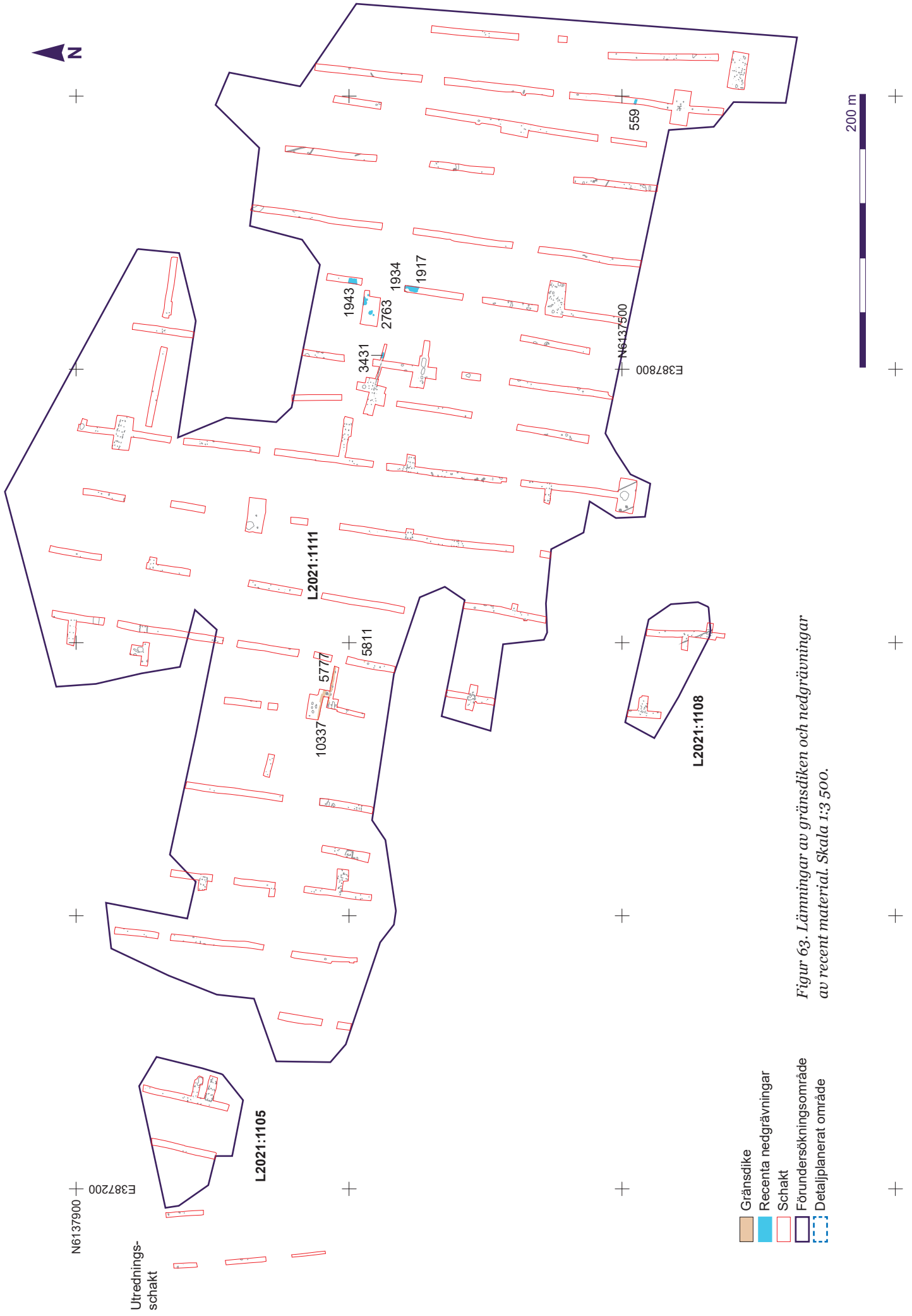
Undersökningsområdet bestod av stora sammanhängande ytor mestadels i vall vilket gav goda förutsättningar för radarkörningen. Endast en mindre del av förundersökningsytan i sydväst var otillgänglig då marken där djupkultiverats och den våta väderleken inte tillät att ytan kunde harvas eller på annat sätt prepareras, så inga radarkörningar gjordes där.

Georadarundersökningen utfördes innan schaktningsarbetet inleddes. I syfte att erhålla så goda förutsättningar som möjligt slogs vallen med betesputs veckan innan undersökningen. Fem ytor med en sammanlagd areal på 4855 kvm undersöktes (figur 64). De olika radarytorna placerades där man vid utredningen påträffat arkeologiska strukturer vilka avsågs undersökas vid förundersökningen då större ytor skulle schaktas upp just där. Detta gav möjligheten att jämföra radarbilderna med det konventionella arkeologiska resultatet.

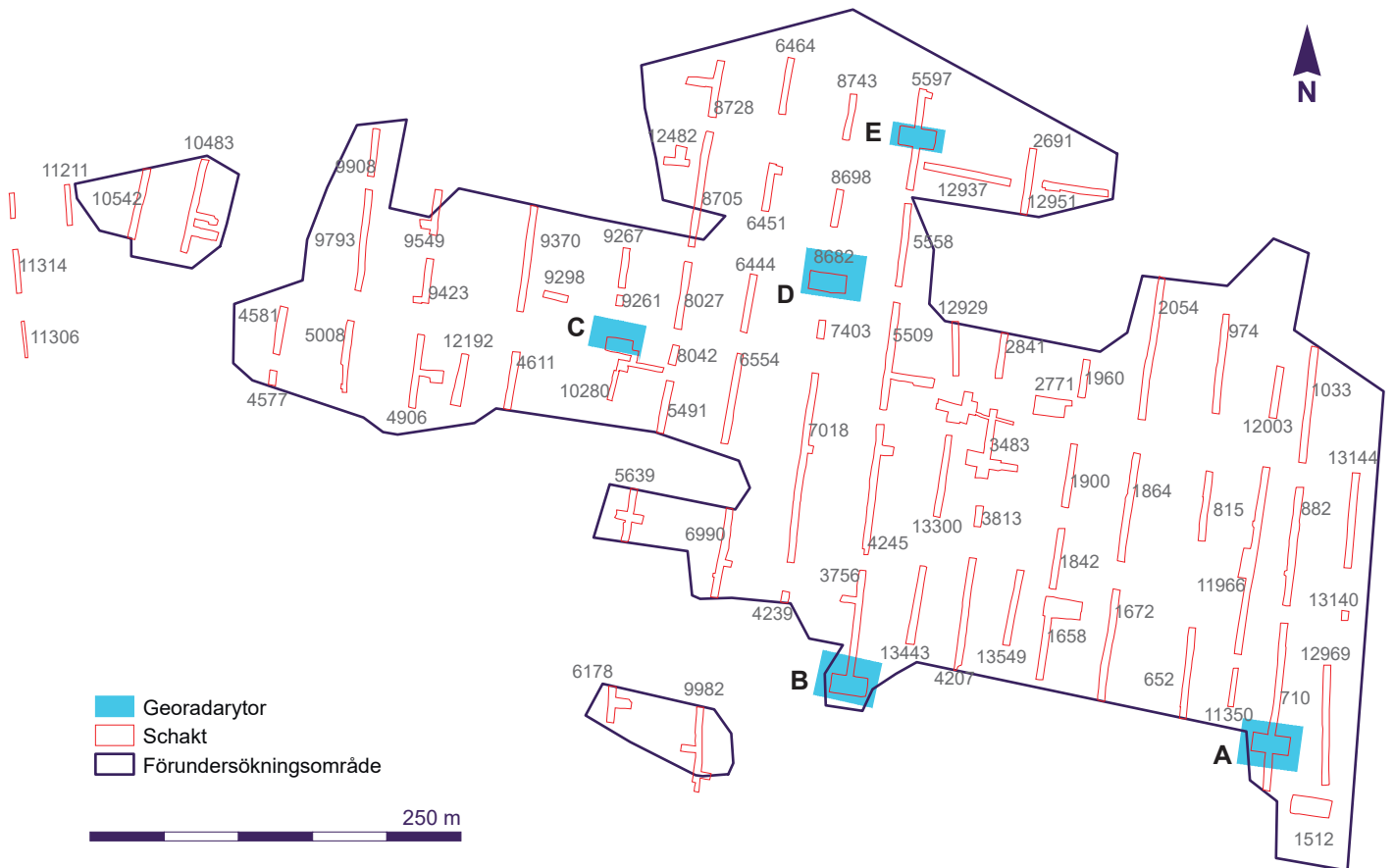
Yta A

- Yta: 1207 kvadratmeter.
- Utredningsindikation: Bebyggelselämningar i form av stora stenskodda stolphål, hydda 3 (Aspeborg 2021).
- Uppschaktad yta förundersökning: 400 kvadratmeter.

Georadarresultatet visade på en koncentration av anomalier där man vid utredningen fann stolphål, men inte i den omfattningen att dessa kunde tolkas som del av en byggnad (figur 65). Detta bekräftades senare vid schaktningen då det kunde fastställas att där inte fanns så många fler stolphål som hörde samman med den skjulliknande byggnad som har stått på platsen, hydda 3 (se figur 20). Det fanns inte heller någon fullständig överensstämmelse med anomalier, tolkningsbara som stolphål och de som påträffades vid schaktningen. Vissa anomalier kunde inte bekräftas och vissa stolphål syntes inte i radarbilderna.

Figur 69. Lämningar av gränsdiken och nedgrävningar av recent material. Skala 1:3 500.

Figur 64. Översikt över de fem georadarytorna med schakt och förundersökningsområden. Skala 1:5 000.

Norr om stolphålskoncentrationen fanns i radarbilderna en stor, närmast kvadratisk anomali, som vid schaktningen visades vara en sandlins i ler-moränen. Detsamma gällde de avvikande utslagen i sydöstra delen av den uppschaktade ytan. De delar av radarytan som inte schaktades upp visar inga ytterligare anomalier med tydligt tolkningsbara strukturer.

Yta B

- Yta: 1207 kvadratmeter
- Utredningsindikation: Stenpackning, möjlig grav i form av stensättning (AU A4426, Aspeborg 2021).
- Uppschaktad yta förundersökning: 368 kvadratmeter.

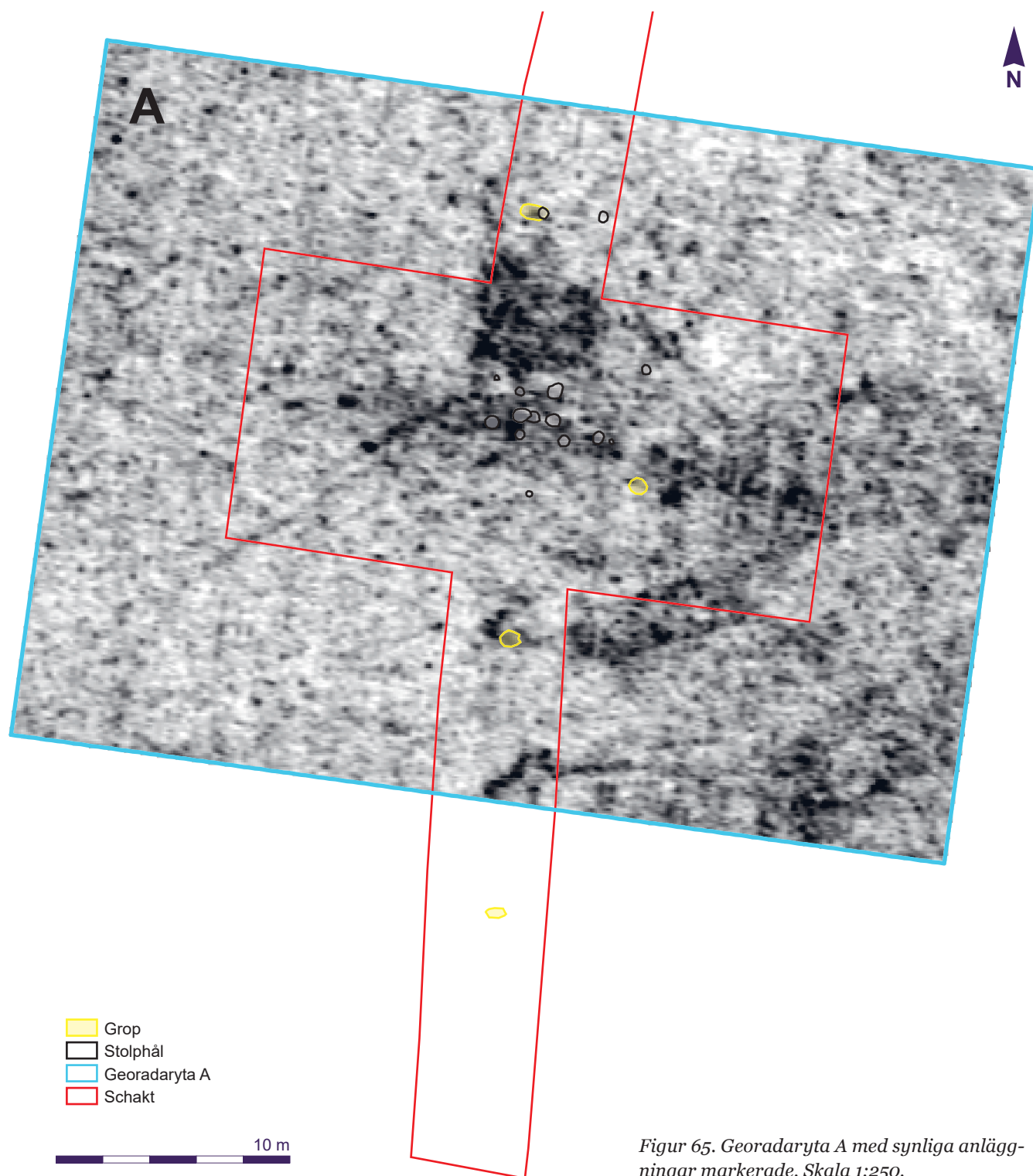
Georadarresultatet gav en mycket tydlig bild av den kraftiga stenpackningens utbredning och djup (figur 66). Det var även möjligt att urskilja ett enskilt stort block som låg i toppen av stenpackningen. Tyvärr visade sig att det inte rörde sig om en stensättning eller grav, utan snarare en stentipp där stenar dumpats i en större grop A3266 (se figur 6). Noterbart i radarbilden är de djupt grävda täckdikena som syns

mycket bra i de nedre djupskivorna men inte alls i de övre. Kanske beroende på att dräneringsrören och fukten som finns där ger bra reflexer eller att moränleran är mer sorterad och ensartad där, vilket ger ett tydligare gränssnitt mot dikenas fyllnadsmaterial. En kombination kanske. De delar av radarytan som inte schaktades upp visar inga ytterligare anomalier med tydligt tolkningsbara strukturer.

Yta C

- Yta: 706 kvadratmeter.
- Utredningsindikation: Norra delen av en möjlig överplöjd gravhög (AU A382, Aspeborg 2021)
- Uppschaktad yta förundersökning: 163 kvadratmeter.

Vid utredningen påträffades i den södra delen av den förmodade gravhögen en stenpackning vilket tolkades som resterna av ett brätte ingående som en del av gravkonstruktionen. Tyvärr var ytan där, söder om den över gravhögen dragna enskiftesgränsen, djupkultiverad vilket omöjliggjorde radarundersökning. I stället genomfördes en radarkörning på motsvarande läge norr om

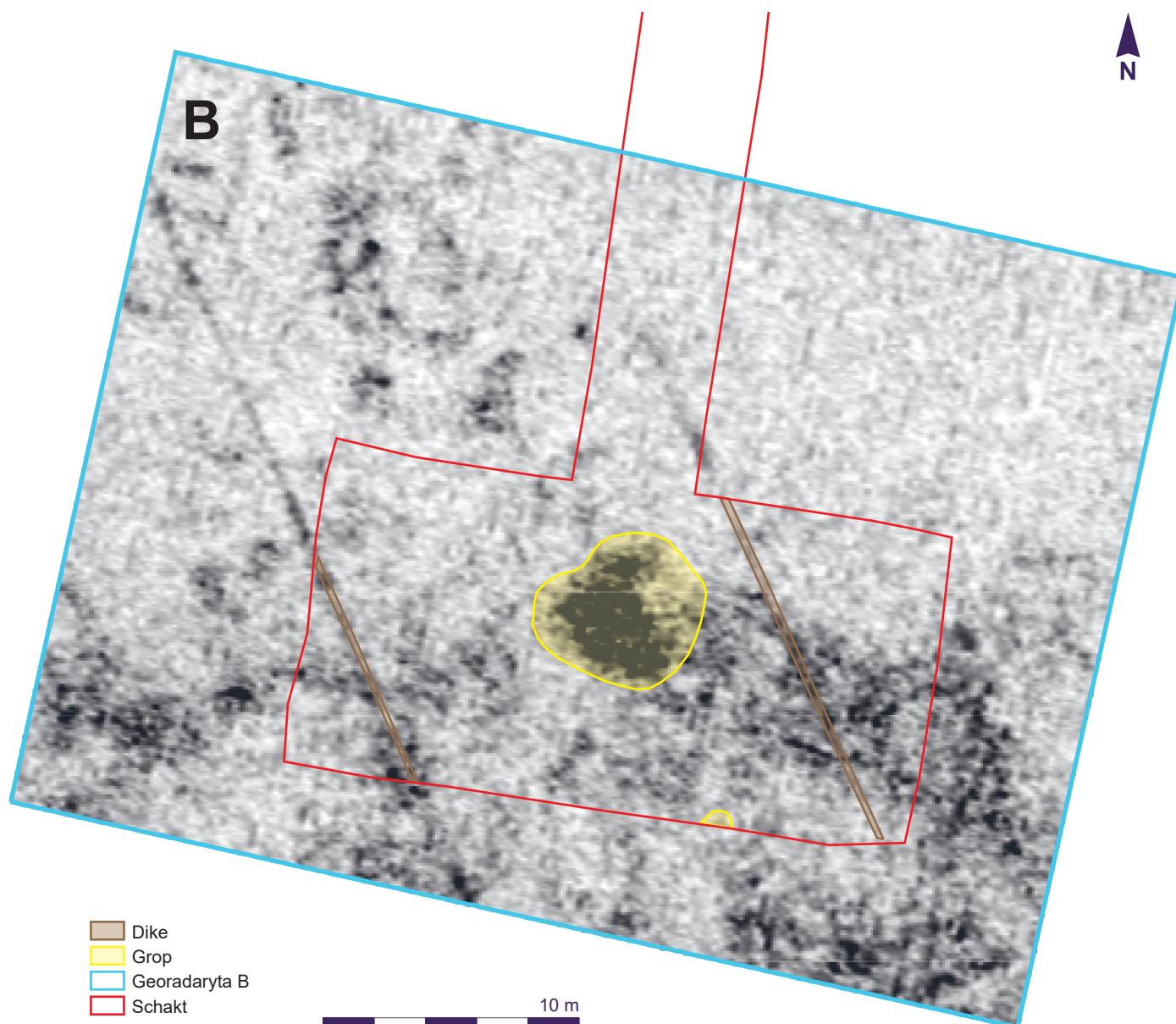

Figur 65. Georadaryta A med synliga anläggningar markerade. Skala 1:250.

gränsvallen där marken låg i vall i hopp om att påträffa brättet även där. Några spår av gravhögen påträffades dock inte, varken i radarbilderna eller vid den efterföljande schaktningen (figur 67). Däremot fanns i radarbilderna flera rektangulära distinkta anomalier, cirka 1,5×1 meter stora vilka vid schaktningen visade sig vara härदार packade med sot, kol och skörbränd sten (A10385, A10404, A10423, A10439 och A10468, se figur 33). Inom

den uppschaktade ytan fanns ytterligare härदार som inte syntes i radarbilderna vilket kan förklaras av att där fanns mindre mängd skörbränd sten. I radarbilderna finns även flera mindre anomalier som inte har sin motsvarighet i det framschaktade resultatet. Inom de delar av radarytan som inte schaktades upp finns ytterligare en rektangulär anomali öster om schaktet och sannolikt rör det sig om en ytterligare liknande härदार.

Figur 66. Georadaryta B med lertäktsgröp A3266 markerad. Skala 1:250.

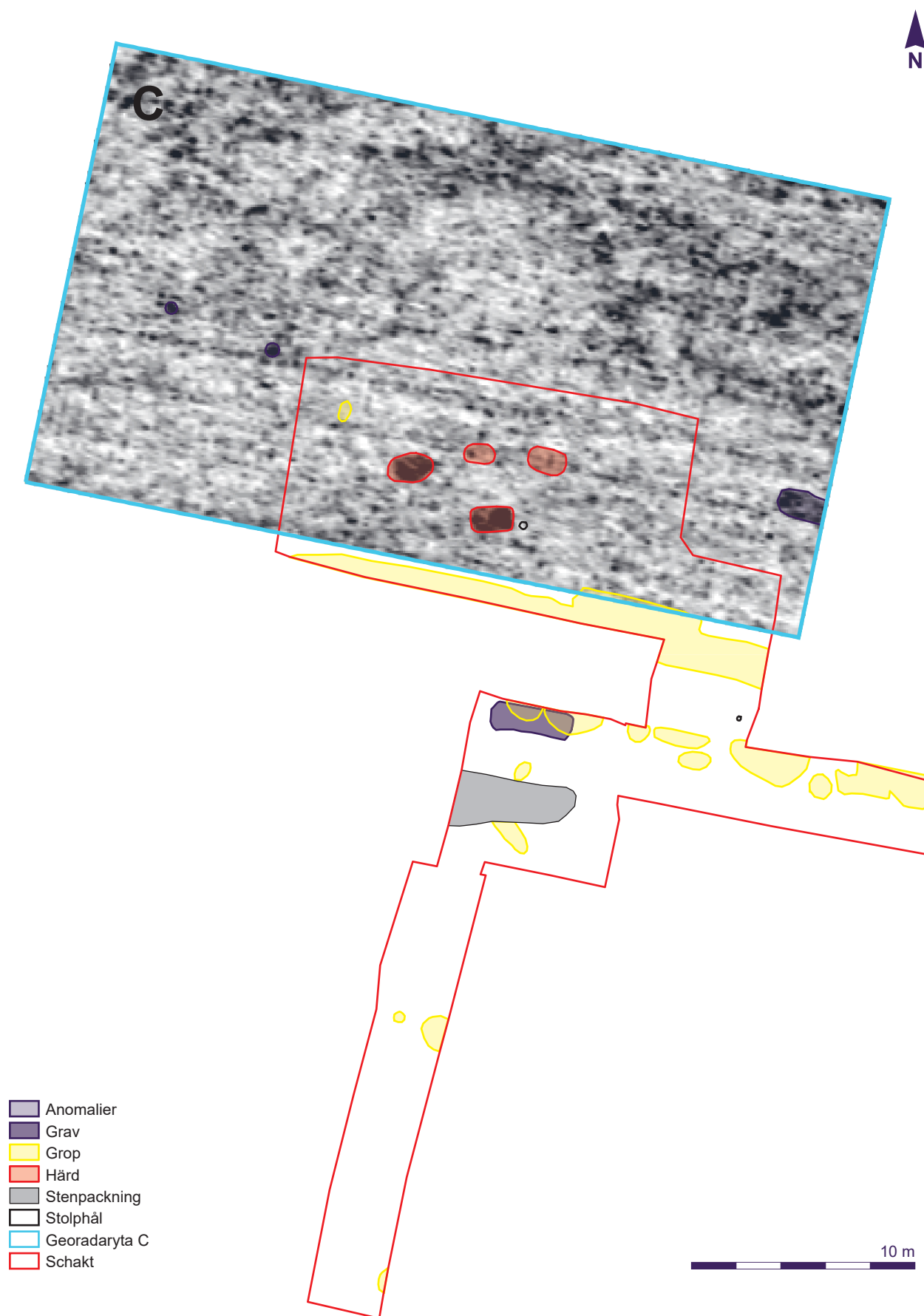
Yta D

- Yta: 1209 kvadratmeter.
- Utredningsindikation: Fundamentsgröp till en möjlig destruerad megalitgrav (AU A456, Aspeborg 2021).
- Uppschaktad yta förundersökning: 314 kvadratmeter.

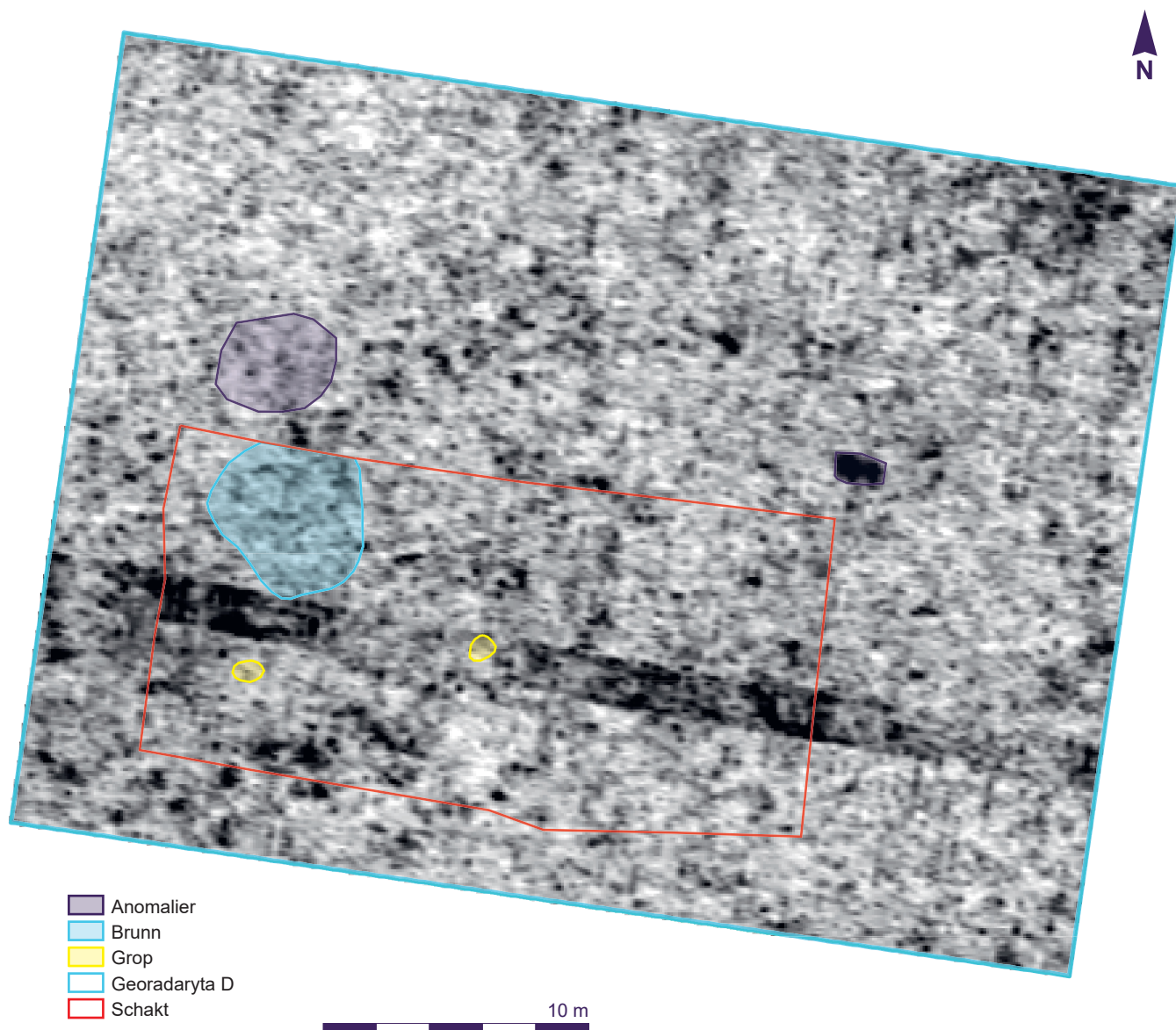
Georadarresultatet av den förmodade fundamentsgropen var mycket vag och hade knappast kunnat tolkas som grop om man inte visste att den fanns där (figur 68 och 69). Vid undersökningen kunde det konstateras att det inte rörde sig om en fundamentsgrop, utan en tämligen anonym nedgrävning. Vid schaktningen påträffades inom ytan en brunn

som i radarbilden gav reflektioner liknande de man ofta ser av geologiska variationer i jorden. Lite ”fladdrig” och inte en så tät eller homogen anomali. Till skillnad från geologiska anomalier som ofta ändrar form och utbredning beroende på djup, behöll brunnen sin form ner i djupskivorna och blev mer distinkt mot botten, vilket kanske kan förklaras av att moränleran är mer sorterad och ensartad där, vilket ger ett tydligare gränssnitt mot nergrävningarnas fyllnadsmaterial.

Inom de delar av radarytan som inte schaktades upp finns en anomali strax norr om den undersökta brunnen som är mycket lik till form, sammansättning och djup, vilket gör det mycket sannolikt att det rör sig om ytterligare en brunn grävd invid den

Figur 67. Georadaryta C med förmodade härdar markerade. Skala 1:250

Figur 68. Georadaryta D med en förmodad rektangulär hård markerad nordost om det undersökta schaktet. Skala 1:250.

första (figur 68). En annan anomali som ligger strax utanför det schaktade området är till form, storlek och utseende mycket lik de rektangulära hårdarna som påträffades inom yta C vars distinkta reflektioner orsakats av tät packad skörbränd sten, så det är möjligt att det rör sig om en sådan (figur 68).

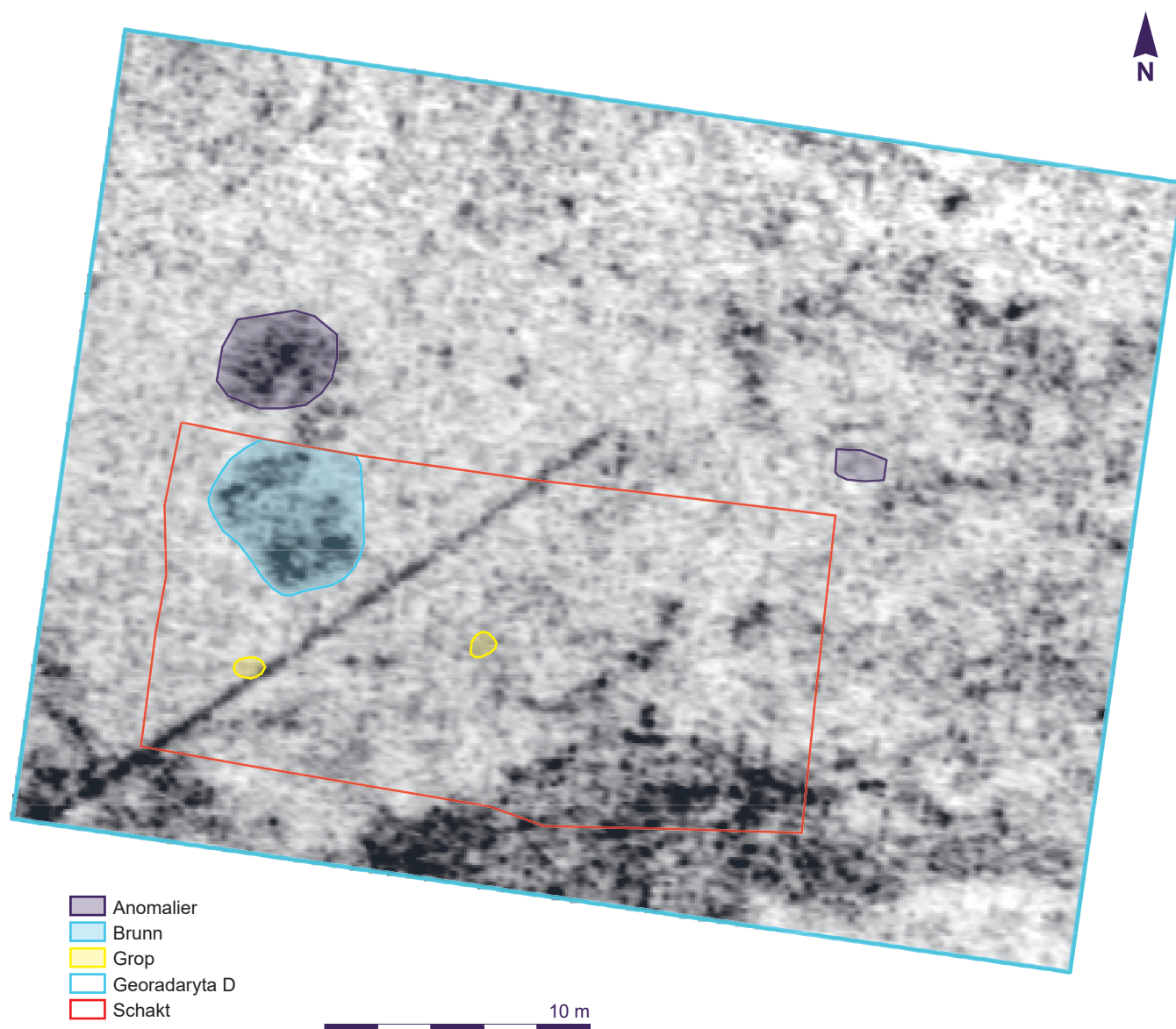
Yta E

- Yta: 1207 kvadratmeter.
- Utredningsindikation: Bebyggelse lämningar i form av stolphål och väggrännor, hus 6 (Aspeborg 2021).
- Uppschaktad yta förundersökning: 305 kvadratmeter.

Georadarresultatet visade inte en tydlig bild av huslämningens utseende och beståndsdelar (figur 70). Vissa stolphål och väggrännor i hus 6 (se figur 4) som framkom vid schaktningen återfinns i georadarbilden och vissa inte. Det finns dessutom flera anomalier i georadarbilden som kunde tolkas som stolphål eller andra lämningar, men som inte kunde återfinnas efter schaktningen (figur 70).

Georadarresultatet inom yta E får anses vara så vagt att man inte hade kunnat avgöra om det fanns ett hus på platsen om man inte hade resultaten från schaktningen att jämföra med.

De delar av radarytan som inte schaktades upp visar inga ytterligare anomalier med tydligt tolkningsbara strukturer, förutom möjligtvis ytterli-

Figur 69. Georadaryta D med brunn A8655 samt groparna A8629 och A8642 markerade. Skala 1:250.

gare en del av den norra väggränsen i östra delen av huset.

Slutsatser och potential

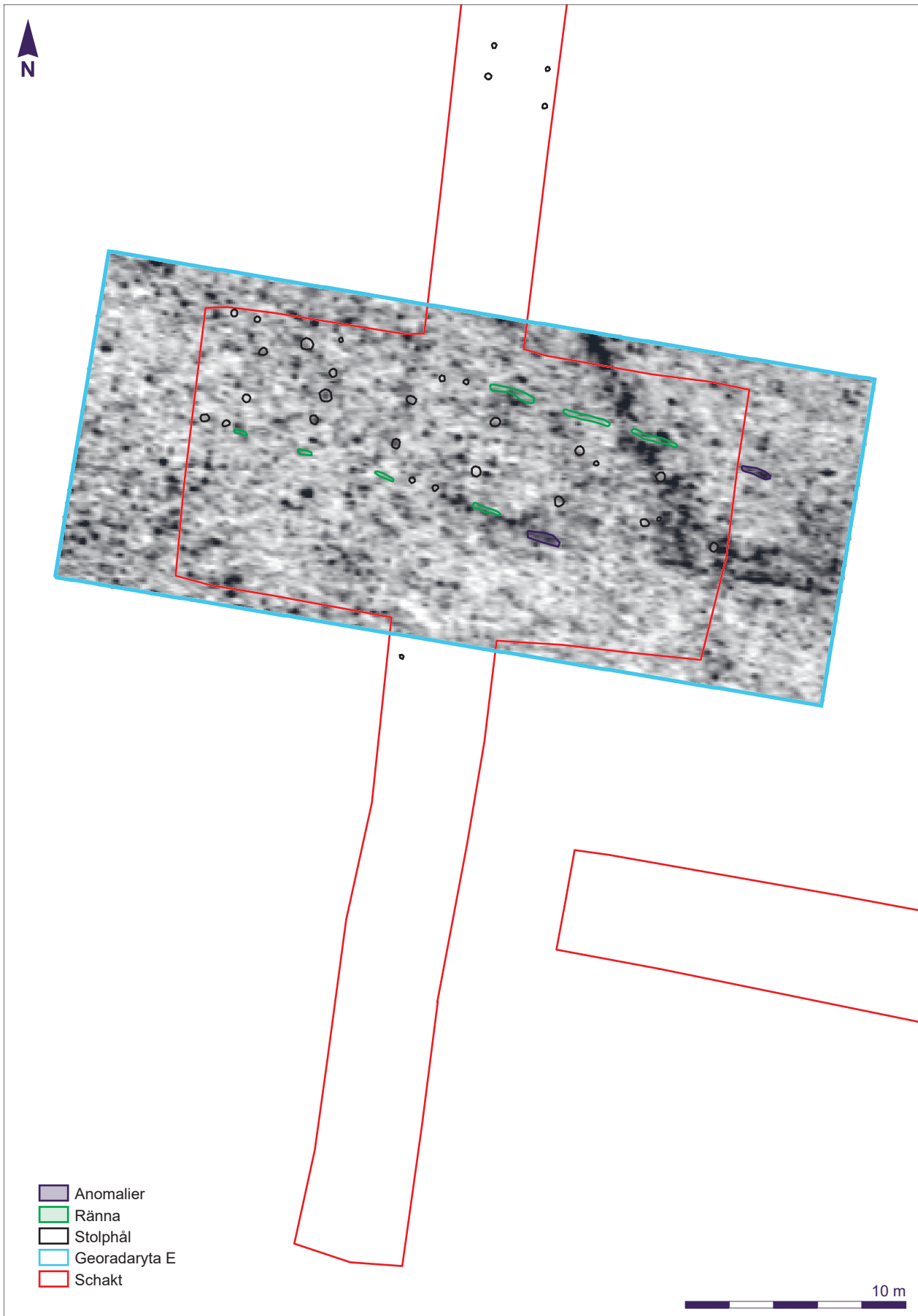
Resultaten från förundersökningen visar att en större georadarinsats inom området inte är speciellt meningsfull då den skulle tillföra tämligen lite, eller vissa fall inget. Lämningarna inom området består till största delen av stolphål ingående i huskonstruktioner och dessa kan man endast i begränsad omfattning finna med metoden. Om marken består av mer sorterade jordarter och stolphålen varit större och kraftigt stenskodda, så kanske georadar är en fungerande metod, men här är förhållandena det motsatta. Tämligen enkla stolphål nedgrävda i en

lermorän av blandat material och detsamma gäller de många anonyma gropar som finns inom området som inte heller avtecknar sig i georadarbilderna.

Anläggningskategorier som gravar, brunnar, större stenkonstruktioner och härdar/kokgropar med stora mängder skörbränd sten kan man hitta i georadarbilderna, men de påträffar man ändå när man schaktar av ytan.

Att använda metoden för att prioritera vissa ytor och kanske välja bort andra inför en slutundersökning låter sig inte göras då man i så fall riskerar att helt missa de många huskonstruktionerna. Ska man i området finna stolphål med georadar måste man sannolikt använda en metod med betydligt tätare radarprofiler som kan "upptäcka" dessa små

Figur 70. Georadaryta E med anläggningar i hus 6 markerade. Skala 1:250.

lämningar och kunna urskilja dem från sten och andra naturliga reflexer i lermoränen.

Analys

I samband med undersökningsplanen föreslogs en rad olika analyser som skulle prövas. Vi avsåg att redogöra för potentialen i kommande naturvetenskapliga analyser från platsen, dvs. vilka analyser som är bäst lämpade att arbeta vidare med vid en slutundersökning för att på bästa sätt bidra till kunskapstillväxten.

De analyser som föreslogs var ¹⁴C-datering, keramikanalys (förstudie för lipidanalys), litisk-/flintteknologisk analys (Inklusive förstudie för slit-spårsanalys), humanosteologisk analys (Förstudie för strontiumanalys, DNA-analys, samt amelogenin peptid-analys), animalosteologisk analys (Förstudie för strontiumanalys), pollenanalys, växtmakrofossilanalys (inklusive förstudie av potential för parasit-, insekts- och mollusk analyser) samt vedartsanalys.

Med undantag för humanosteologi, där material helt saknades, kunde samtliga analysmetoder provas och utvärderas. Resultat och utvärdering från dessa presenteras i kommande avsnitt.

Osteologisk analys

Felicia Hellgren

Benmaterialet från förundersökningen av Dalköpinge är anmärkningsvärt litet och består enbart av 58 g obrända och brända ben (tabell 2). Merparten av benen består av fragmenterade tänder, 53 g, med undantag för en mindre mängd ben från gnagare. Utöver de obrända benen anträffas även 5 g brända ben. Benmaterialet samlades in från två brunnar (A7590, A8655), ett gropsystem (A11747), en grop (A6364) samt ett stolphål (A8260), vilka ligger spridda över alla tre fornlämningsområdena.

Målsättningen med analysen av benmaterialet från förundersökningen av Dalköpinge är att beskriva karaktären på materialet för att se vilken potential det har för fortsatta undersökningar. Bevaringen av benmaterialet har varit i fokus för att kunna avgöra potentialen för naturvetenskapliga analyser.

Kvantifieringen av materialet har beräknats med antalet fragment (NISP) (tabell 3).

Fem arter har identifierats i benmaterialet, varav fem tänder från nötkreatur, följt av en tand från häst, en från tamsvin och en får/get (tabell 4). Under flotteringen anträffades även ben från mus, varav en underkäke, en lös tand, ett underarmsben samt ett lårben. Merparten av tänderna var i dåligt

Tabell 3. Benmaterialet i anläggningarna från förundersökningen av Dalköpinge. Beräknat med antalet fragment (NISP) och vikt (g).

Kontextnr	Anläggning	Antal fragment (NISP)	Vikt (g)
6364	Grop	1	3
7590	Brunn	24	6
8260	Stolphål	1	1
8655	Brunn	4	42
11747	Gropsystem	7	6
<i>Summa</i>		37	58

skick och bedömdes därför direkt ute i fält av en osteolog eftersom de befarades fragmenteras ytterligare vid upptagning eller i efterhand vid tvätt.

Alla tänder som identifierats är kindtänder (molar), några har inte gått att bedöma mer specifikt, det finns dock tänder från både under- och överkäke i materialet. På grund av den låga bevaringsgraden går det inte att avgöra vilken typ av avfall benmaterialet består av. Avsaknaden av ben från kötttrikare kroppsdelar som kotor, revben och övre extremitetsben beror sannolikt på de ogynnsamma bevaringsförhållandena och att begränsat med osteologiskt material utöver tandemalj har bevarats.

Tanden från svin i gropsystem 11747 har identifierats som tredje kindtanden från överkäken (M3). Roten har ännu inte bildats och tanden består enbart av emalj, vilket tyder på att den kommer från ett ungdjur.

Två tänder från nötkreatur anträffades i grop A6364, eftersom det var första och andra kindtanden från en underkäke (M1–M2) som låg bredvid varandra har de bedömts komma från samma individ. Tänderna låg på ett sådant vis att de troligtvis suttit i en underkäke vid nedläggning, vilket dock inte gått att säkerställa eftersom inget ben utöver tänderna var bevarat i gropen. Om tänderna suttit i en käke skulle det kunna vara ett stängningsoffer som lagts i gropen när den inte längre skulle användas.

Det går inte att utesluta att benen från mus som anträffades i brunn A7590 kommer från samma individ eller flera, vilket kan göra att antalet ben från mus är något missvisande.

Brända ben anträffades i tre anläggningar, varav ett stolphål (A8260), en brunn (A7590) samt ett gropsystem (A11747). Alla benen var vitbrända och tyder på att de utsatts för höga temperaturer. Benen har inte gått att bedöma till art, ett rörben (ossa longum) från däggdjur kunde dock identifieras i brunnen.

Tabell 4. Artfördelning i anläggningarna från förundersökningen av Dalköpinge. Beräknat med antalet fragment (NISP).

Kontext	Nötkreatur (Bos taurus)	Häst (Equus caballus)	Tamsvin (Sus domesticus)	Får/get (Ovis/capra)	Mus (Murinae)
6364	1				
7590					4
8655	2	1		1	
11747	1		1		
Summa	5	1	1	1	4

Benmaterialet anträffades spritt över hela ytan och antyder att bevaringen för materialet är likvärdigt över alla tre fornlämningsområden. På grund av bevaringsgraden har inga ben gått att ¹⁴C-dateras, men prov från makrofossil på platsen har daterats från tidigneolitikum, senneolitikum, bronsålder, förromersk järnålder till romersk järnålder. A7590, A8655 och A11747 har alla ¹⁴C-daterats till romersk järnålder. A6364 ligger i ett område där neolitiska dateringar är vanliga. Benen från häst i A8655 understryker anläggningens järnåldersdatering. Det som dock blir tydligt är att merparten av benen anträffas i större anläggningar som brunnar och gropsystem, vilket kan indikera att bevaringsförhållandena är något bättre i dessa typer av anläggningar. Utöver att bevaringen tycks vara överlag bättre i större anläggningar har det varit svårt att urskilja något mönster i rumslighet, jordmån och matjordens tjocklek, vilket kan göra det svårt att förutse var ben och tänder kan anträffas.

I bronsåldersgraven A4493 påträffades inga ben, en färgning efter organiskt material var dock synlig, vad som orsakat denna färgning har inte gått att fastställa. Enbart en mindre andel av graven undersöktes, därför går det inte att utesluta att ben finns bevarade i de delar av graven som ännu inte undersöktes. Eftersom inget humant benmaterial anträffats i de gravar som konstaterats har det inte varit möjligt att undersöka frågor angående humanosteologi.

På grund av de ogynnsamma bevaringsförhållandena för ben finns begränsade förutsättningar undersöka nyttjandet av ekologiska zoner utifrån det osteologiska materialet. Förekomsten av olika boskapsdjur visar på nyttjande av beteslandskapet, men avsaknaden av indikationer på resurser så som fisk från havet och andra vattendrag kan bero på dålig bevaring av ben.

Att mus anträffas tyder på att det finns potential för att även mindre djur som gngare, fisk och fågel

kan finnas bevarade, vilket blir av vikt för tolkningen av platsen vid framtida undersökningar.

Att enbart tänder anträffats under förundersökningen kan förklaras med att tänder och emalj bevaras bättre än övriga ben, vilket skapar möjlighet för naturvetenskapliga analyser som strontiumanalys. Däremot finns inga förutsättningar att använda ben från ¹⁴C-datering eller analyser av stabila isotoper till studier av diet m.m.

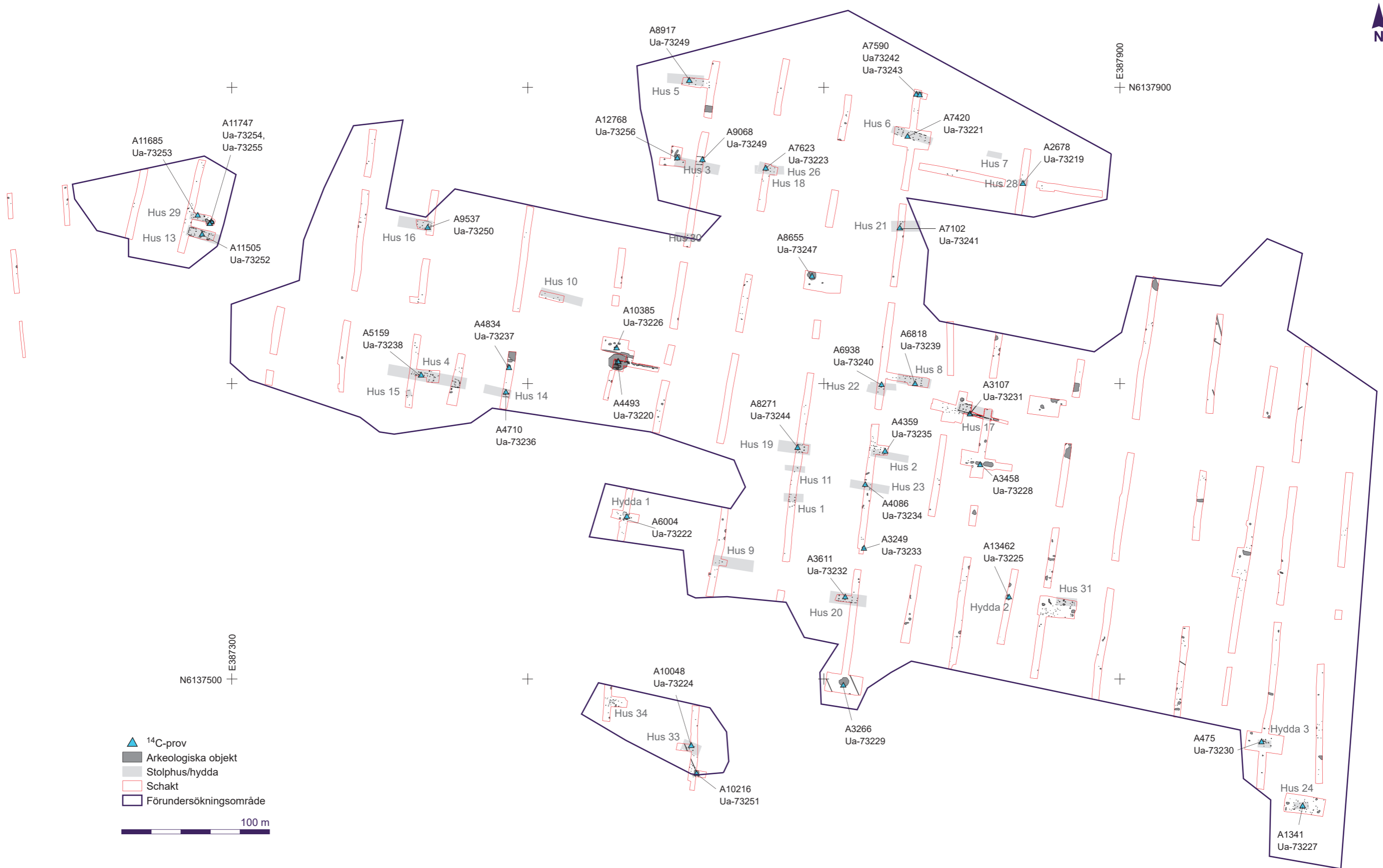
På grund av den låga bevaringsgraden som noterats i alla tre fornlämningsområden är det att rekommendera att en osteolog får möjlighet att medverka under framtida undersökningar av platsen eftersom osteologiska bedömningar troligtvis behöver göras direkt i fält. Utöver att göra artbestämning i samband med fältarbetet finns det även potential för att göra åldersbedömning. Den osteologiska analysen av djurben kan bidra till att ge kunskap om djurhållningen i området.

¹⁴C-analys resultat

En större mängd prover för ¹⁴C-datering togs, i enlighet med undersökningsplanen, under undersökningen eftersom detta är en förutsättning för att skapa ett representativt dateringsunderlag för olika delar av undersökningsytan och specifika kontexter.

Totalt sändes 38 prover till Ångströmlaboratoriet, Tandemlaboratoriet, Uppsala universitet för ¹⁴C-datering. Av dessa var 11 träkol medan övriga var makrofossil, främst sädeskorn men även en rotknöl och en stamknöl. De daterade anläggningarna var spridda över större delen av undersökningsområdet (figur 71).

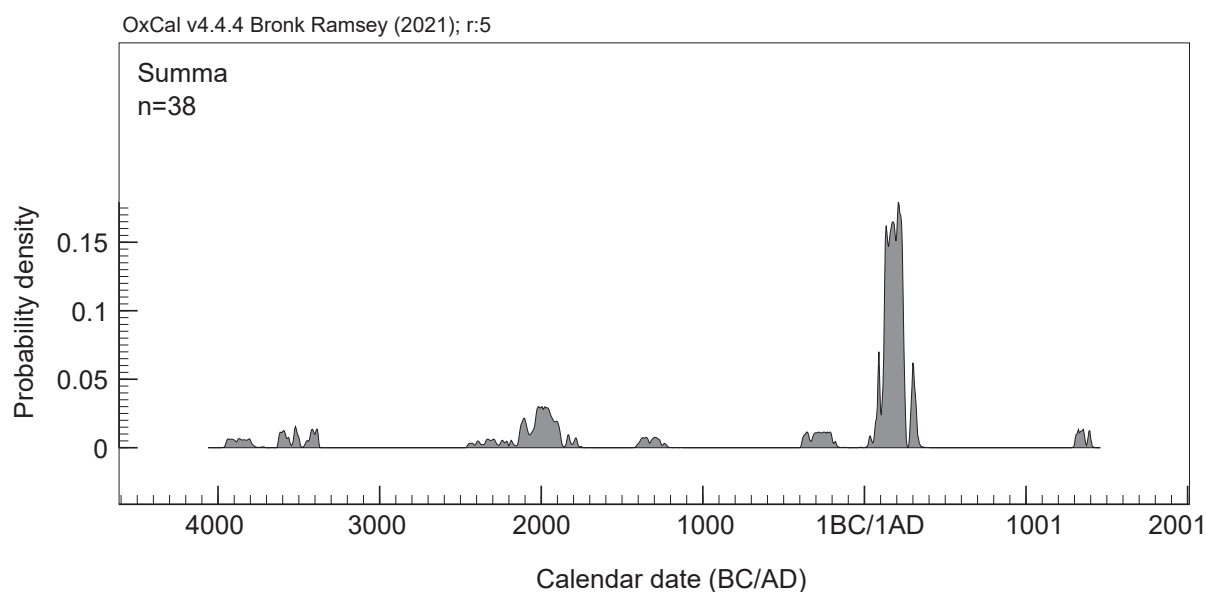
Dateringarna presenteras dels i texten där de olika enskilda kontexterna behandlas, dels i tabell 5. De presenteras dessutom i bilaga 4, där också analysmetoder och referens till kalibreringskurvorna presenteras. Provresultaten diskuteras också i avsnitten om arkeobotanik.

Figur 71. Anläggningar som ¹⁴C-daterats. Skala 1:2 500.

Tabell 5. Resultatet av ¹⁴C-dateringarna. För fler detaljer kring dateringarna, se bilaga 4.

Labbnr	Anlnr	PM	Kontext	Mtrl	Art	C14 BP	Kal 2 sigma
Ua-73219	2678	14018	Hus 28	Träkol	Lind	5062±33	3957-3781 BC
Ua-73220	4493	4589	Grav/BRA	Träkol	Ek	3055±30	1408-1226 BC
Ua-73221	7420	11209	Hus 6	Träkol	Ek	3544±31	2011-1768 BC
Ua-73222	6004	14348	Hydda 25	Träkol	Ek	3850±31	2456-2204 BC
Ua-73223	7623	13808	Hus 18	Träkol	Bok	1793±29	AD 205-350
Ua-73224	10048	11344	Hus 33	Träkol	Skogskornell	3619±31	2123-1891 BC
Ua-73225	13462	14336	Hydda 32	Träkol	Rönn/apel	4730±33	3631-3377 BC
Ua-73226	10385	12912	Härd vid grav	Träkol	Bok	1851±30	AD 120-305
Ua-73227	1341	14161	Hus 24	Träkol	Hassel	3641±31	2135-1901 BC
Ua-73228	3458	8077	Grav/senneo	Träkol	Ek	3654±31	2137-1942 BC
Ua-73229	3266	13742	Lertäktsgrup	Träkol	Al	4722±32	3629-3376 BC
Ua-73230	475	14350	Hus 12	Makro	Brödvete	3701±31	2200-1979 BC
Ua-73231	3107	6543	Hus 17	Makro	Brudbröd	2196±29	367-171 BC
Ua-73232	3611	14163	Hus 20	Makro	Ob. sädeslag	1810±28	AD 132-335
Ua-73233	3849	14338	Brunn	Makro	Korn	1904±29	AD 31-220
Ua-73234	4086	7979	Hus 23	Makro	Korn	1859±29	AD 120-243
Ua-73235	4359	9474	Hus 2	Makro	Skalkorn	1917±29	AD 28-210
Ua-73236	4710	12127	Hus 14	Makro	Ob. sädeslag	1848±30	AD 120-310
Ua-73237	4834	12928	Gropssystem	Makro	Skalkorn	1820±30	AD 130-326
Ua-73238	5159	12475	Hus 4	Makro	Skalkorn	1861±30	AD 87-243
Ua-73239	6818	11204	Hus 8	Makro	Skalkorn	1885±30	AD 78-234
Ua-73240	6938	9477	Hus 22	Makro	Korn	1881±29	AD 81-235
Ua-73241	7102	8759	Hus 21	Makro	Ob. sädeslag	1873±30	AD 83-238
Ua-73242	7590	11210	Gropssystem	Makro	Emmer/spelt	1815±30	AD 130-330
Ua-73243	7590	14250	Gropssystem	Makro	Skalkorn	1865±30	AD 85-241
Ua-73244	8271	11884	Hus 19	Makro	Ob. sädeslag	1863±30	AD 86-242
Ua-73245	8471	11348	Hus 1	Makro	Korn	1856±30	AD 88-245
Ua-73246	8494	11347	Hus 1	Makro	Korn	1876±30	AD 83-237
Ua-73247	8655	13944	Brunn	Makro	Ob. sädeslag	1903±30	AD 32-222
Ua-73248	8917	11961	Hus 5	Makro	Pärhavre	2248±30	392-204 BC
Ua-73249	9068	11964	Hus 3	Makro	Korn	1829±30	AD 127-321
Ua-73250	9537	13617	Hus 16	Makro	Skalkorn	1894±30	AD 70-226
Ua-73251	10216	13701	Arbetsgrup	Makro	Brödvete	3595±32	2111-1826 BC
Ua-73252	11505	13568	Hus 13	Makro	Skalkorn	1831±30	AD 126-320
Ua-73253	11685	13569	Hus 29	Makro	Ob. sädeslag	601±29	AD 1301-1408
Ua-73254	11747	14194	Gropssystem	Makro	Emmer/spelt	1835±30	AD 125-318
Ua-73255	11747	14199	Gropssystem	Makro	Korn	1894±30	AD 70-226
Ua-73256	12768	14192	Brunn	Makro	Skalkorn	1875±31	AD 81-239

Figur 72. I ett diagram visande samtliga ^{14}C -dateringars sammanlagda sannolikhets densitet framgår lämningarnas huvudsakliga tidsställning, möjligen är de neolitiska lämningarna och bronsålderslämningarna något under-representerade på grund av det urval av prover som gjordes.

Generellt kan sägas att dateringarna bekräftade den preliminära bild av lämningarnas tidsställning som erhöles redan i fält. Den äldsta lämningen härrör från tidigneolitikum. ^{14}C -analysen visade att de senneolitiska lämningarna var fler än vad som bedömdes i fält, medan bronsålderslämningarna var färre. Järnåldersdateringarna dominerade stort. De spände från något nedslag i tidig förromersk järnålder till perioden äldre romersk järnålder och den äldre delen av yngre romersk järnålder (figur 72). ^{14}C -resultaten bekräftar antagandet att boplatzen övergavs under 300-talet. Det

ungsta provet var taget i ett hus som preliminärt dateras utifrån typologi till bronsålder. Datering av hamnade i medeltid, 1300-tal. Resultatet är svårförklarligt (figur 72).

^{14}C -resultaten kan framöver bli helt avgörande för tolkningen av platsens historia. Samma resultat kan vara svårt att nå med enbart konstruktionslämningarna och föremålen. Inte minst den statistiska bearbetningen av ^{14}C -resultaten kan bli centrala. Fasindelningen har kan nås med hjälp av Bayesian-analys; en statistisk bearbetning av ^{14}C -resultaten som används på allt bredare front.

Tabell 6. Odlade och insamlade vilda växter presenterade per period.

Period:		TN	SN	FRJA	RJA	MED	Ej daterade
Antal prover:		2	4	4	28	2	9
Sammanlagd provvolym (l):		2,2	5,2	3,8	35,3	2,6	11,5
Odlade växter							
Obest. sädeslag	Cerealia indet.		2		48	1	2
Havre	<i>Avena</i> sp.				4		
Korn ospec.	<i>Hordeum distichon/vulgare</i>				103		3
Naket korn	<i>Hordeum dist./vulg.</i> , naket		1				
Skalkorn	<i>Hordeum dist./vulg.</i> , skalklätt			17	335		2
Brödvete	<i>Triticum aestivum</i>		2				1
Emmer-/speltvete	<i>Triticum dicoccum/spelta</i>				3		2
Oljedådra	<i>Camelina sativa</i>				9		
Lin	<i>Linum usitatissimum</i>				1		
Svartsenap	<i>Brassica nigra</i>				14		
Insamlade växter							
Pärilhavre	<i>Arrhenath. elatius bulbosum</i>			2	2		
Brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>		6	1	1		1

Makrofossilanalys

Per Lagerås

Prover för analys av växtmakrofossil togs i olika typer av kontexter under undersökningens gång. Syftet var i första hand att undersöka förekomsten av växtmakrofossil och deras bevarandegrad, samt att bedöma potentialen för fortsatta analyser. Samtidigt ger resultaten en första glimt av den lokala markanvändningen. Ytterligare ett syfte var att ta fram lämpligt material för ¹⁴C-datering.

Sammanlagt 49 prover med en total volym av 60 liter analyserades med avseende på växtmakrofossil (genomsnittlig provvolym: 1,2 liter). Merparten av proverna (35) togs i stolphål, medan övriga togs i gropar, förmodade brunnar och rännor.

Proverna floterades och sållades på kontoret i Lund (maskvidd: 0,4 mm) och det framsållade materialet togs till vara för analys. Proverna innehöll endast förkolnade växtmakrofossil och materialet torkades därför efter floteringen. Vid analysen användes ett stereomikroskop med 8–80× förstoring. Som stöd vid bestämningsarbetet användes Arkeologernas referenssamling av recenta fröer samt bestämningslitteratur. Analysen utfördes av Per Lagerås, Santeri Vanhanen och Tyra Ericsson vid Arkeologerna.

Drygt 1251 växtmakrofossil (huvudsakligen fröer) noterades. Av dessa utgjordes 526 av sädeskorn. En stor del av sädeskornen (364) var dock koncentrerade till ett prov (PM14250 i A7590, tolkad som en brunna). I de flesta prover fanns endast enstaka sädeskorn, samtidigt som väldigt få prov helt saknade sådana.

I tabell 6 presenteras odlade växter och insamlade växter per period. Som framgår av tabellen noterades rikligt med sädeskorn från romersk järnålder, men det var också denna period som de flesta proverna (28) kom ifrån. Sammansättningen dominerades av skalkorn men det fanns även enstaka havre, lin och oljedådra. Dessutom noterades 14 fröer av svartsenap. Detta är ett mycket tidigt fynd av denna kryddväxt, som annars blir vanlig först under vikingatid och medeltid. Den har dock noterats från romersk järnålder tidigare på Uppåkra centralplats (Larsson & Ingemark 2015). Från senneolitikum noterades enstaka sädeskorn (naket korn och brödvete) och detsamma från förromersk järnålder (skalkorn). Materialet fångar därmed övergången från neolitikums och bronsålderns jordbruk, som i Sydsandinavien dominerades av naket korn och emmer, till järnålderns jordbruk som dominerades av skalkorn.

I proverna påträffades även de ätliga rotknö-larna av pärlhavre och brudbröd. I övrigt innehöll proverna rikligt med fröer av ogräs och ruderväxter. Det fullständiga resultatet av makrofossilanalysen presenteras i bilaga 5.

Kompletterande information om odling kan fås genom analys av stabila isotoper av främst kväve (^δ¹⁵N) i förkolnade sädeskorn. Forskning har visat att det finns ett positivt förhållande mellan ^δ¹⁵N-halten och graden av gödsling (Larsson m.fl. 2019). I samband med ¹⁴C-dateringen mättes ^δ¹⁵N i de daterade sädeskornen. ^δ¹⁵N i 22 analyserade sädeskorn från romersk järnålder varierade mellan 3,8 och 10,3, med ett medelvärde på 5,68. Det stämmer bra med andra undersökningar av sam-

tida material från Skåne och Danmark, och tolkas som normal gödselgrad för perioden (Gron m.fl. 2021).

Sammantaget visar makrofossilmaterialiet på god potential för fortsatta undersökningar. Det fångar upp markanvändningen under olika perioder, och trots att innehållet i många prover var litet var det få prover som helt saknade makrofossil. Särskilt från romersk järnålder uppvisade proverna en intressant sammansättning, med svartsenap, lin, oljedådra med mera, men även övriga perioder har potential om fler prover analyseras. Endast förkolnat material var bevarat, även i de anläggningar som tolkades som brunnar. Antagligen har de torkat ut i samband med senare tiders dränering av åkermarken.

Pollenanalys

Per Lagerås

Syftet med pollenanalysen var att undersöka om pollen var bevarade och att bedöma potentialen för utökade analyser. Tre prover preparerades och två av dessa innehöll tillräckligt med bevarade pollen-korn för att möjliggöra analys.

Den kemiska prepareringen av pollenproverna följde standardmetod (Berglund & Ralska-Jasiewiczowa 1986), och innefattade lösning av humusämnen med 10 % NaOH, silning (250 µm), lösning av fint minerogent material med 40 % HF, lösning av organiskt material genom acetolys (en del H₂SO₄ till nio delar C₄H₆O₃), samt inbäddning i glycerin. Vid pollenanalysen användes ljusmikroskop med 400× förstoring. Prepareringen utfördes av Git Klintvik-Ahlberg vid Geologiska institutionen vid Lunds universitet och analysen av Per Lagerås vid Arkeologerna.

I provet PP14200 från grop 4461 (oklar datering) bestämdes 406 pollen-korn. I provet 11965, som togs ur preparat från grav 4493 (äldre bronsålder) i samband med att fynd omhändertogs för konservering, bestämdes 141 pollen-korn. Provet PP14251 från brunn 7590 (romersk järnålder) innehöll inga bevarade pollen-korn.

Resultatet av pollenanalysen presenteras i tabell 7. Som framgår av tabellen kunde ett relativt stort antal olika pollentyper identifieras i PP14200 från grop 4461. Gropen låg i anslutning till grav 4493, men är troligen yngre och kan ha med en intilliggande gränsmarkering att göra. Sammansättningen visar ett öppet kulturlandskap med åkermark i direkt anslutning till provpunkten. Förekomsten av pollen av blåklint talar för att provet är från mellersta järnålder eller senare.

Tabell 7. Polleninnehållet i grop 4661 och grav 4493.

Anläggning:	Grop 4661		Grav 4493	
	Prov: PP14200		PP11965	
Mängd:	Antal	%	Antal	%
<i>Betula</i> (björk)	3	0,7	1	0,7
<i>Pinus</i> (tall)	20	4,9	3	2,1
<i>Alnus</i> (al)	8	2,0	8	5,7
<i>Tilia</i> (lind)			2	1,4
<i>Fagus</i> (bok)	1	0,2		
<i>Corylus</i> (hassel)	3	0,7	7	5,0
<i>Calluna</i> (ljung)	2	0,5		
Cerealia odiff. (ospec. sädeslag)	105	25,9	54	38,3
<i>Hordeum</i> -typ (korn)	1	0,2	8	5,7
<i>Secale cereale</i> (råg)	6	1,5		
<i>Triticum</i> (vete)	2	0,5	18	12,8
Poaceae <40 µm (gräs)	65	16,0	6	4,3
<i>Polygonum aviculare</i> -typ (trampört m.fl.)	18	4,4		
<i>Rumex acetosa</i> -typ (syror, skräppor)	4	1,0	1	0,7
Chenopodiaceae (mållväxter)	16	3,9	2	1,4
Caryophyllaceae (nejlikväxter)	5	1,2		
Ranunculaceae (ospec. ranunkelväxt)	2	0,5	2	1,4
Brassicaceae (korsblommiga växter)	2	0,5		
<i>Trifolium</i> -typ (klöver)	1	0,2		
Apiaceae (flockblomstriga växter)	1	0,2		
<i>Galium</i> -typ (mårör)	4	1,0	2	1,4
<i>Plantago lanceolata</i> (svartkämpar)	16	3,9	9	6,4
<i>Anthemis</i> -typ (kullor, röllika m.fl.)	8	2,0	7	5,0
<i>Artemisia</i> (gråbo, malört)	7	1,7	6	4,3
<i>Aster</i> -typ (korsört, hästhov m.fl.)	7	1,7	1	0,7
<i>Centaurea cyanus</i> (blåklint)	3	0,7		
<i>Centaurea scabiosa</i> -typ (väddklint)	7	1,7		
<i>Cirsium</i> (tistlar)	3	0,7	1	0,7
Asteraceae Liguliflorae (fibblor)	86	21,2	3	2,1
Pollensumma	406		141	
<i>Lycopodium annotinum</i> (revlumner)	1	0,2		
<i>Equisetum</i> (fräken)	3	0,7	1	0,7
Polypodiaceae odiff. (ormbunkar)	3	0,7	1	0,7
Obest. pollen	97	19,3	25	17,7
Mikroskopiskt träkol >25 µm	Måttligt		Rikligt	

Provet 11965 som togs i anslutning till gravgåvorna i grav 4493 (äldre bronsålder) hade sämre pollenbevaring, men artsammansättningen påminner om ovanstående. Även här fanns rikligt med sädespollen. Provet innehöll inga uppenbart yngre pollen (som blåklint), men det kan bero på den sämre bevaringen och den mindre pollensumman. I samband med fortsatta undersökningar krävs att fler prover ur gravkontexten analyseras för att klargöra om polleninnehållet kan knytas till tiden för gravens uppförande, eller om det handlar om yngre pollen som rört ner sekundärt.

Sammantaget visar pollenanalysen att gravkontexten är värd att undersöka vidare. Den brunn som undersöktes hade inga pollenbevarade, troligen till följd av sentida dränering. Detta är i linje med att de undersökta brunnarna inte heller innehöll några bevarade oförkollnade makrofossil (se ovan). Om någon djupare brunn påträffas kan dock förutsättningarna vara bättre.

Vedartsanalys

Per Lagerås och Santeri Vanhanen

Vedartsanalys utfördes på träkol från olika arkeologiska kontexter. Syftet var i första hand att ta fram lämpligt material för ¹⁴C-datering i de sammanhang där sädeskorn för datering saknades. Detta gjordes genom att identifiera trädslag som är kortlivade, samt genom att skilja mellan äldre och yngre träd. Ytterligare ett syfte var att få en första glimt av trädvegetationen under olika perioder.

Analysen innebar artbestämning av träkol och ved grundad på analys av den mikroskopiska cellstrukturen. Denna studerades i tvärsnitt, radialsnitt och tangentialsnitt med ett mikroskop med 50–1000× förstoring. Vid artbestämningen användes Arkeologernas referenssamling av vedprover samt bestämmingslitteratur. Sammanlagt analyserades 21 prover. I flertalet prover (12) bestämdes 10 träkolsbitar per prov, i övriga bestämdes färre,

beroende på förekomsten av träkol. Analysen utfördes av Santeri Vanhanen vid Arkeologerna.

I tabell 8 visas en kronologisk sammanställning av resultatet. Det fullständiga resultatet prov för prov presenteras i bilaga 6. Som framgår av tabell 8 kom allt träkol från lövträd. Detta är också att vänta på näringsrika jordar i södra Skåne. I två tidigneolitiska gropar fanns träkol av al, som speglar bränsleinsamling i kärnmiljö eller i strandkanter. I övrigt representerar trädslagen normal torr mark. Även om flera trädslag daterats till flera perioder kan man ana en förändring i trädsmammansättningen över tid.

Utifrån pollendiagram vet vi att lind var ett vanligt träd i den atlantiska urskogen, som sedan gradvis gick tillbaka. I träkolsmaterialet är lind endast representerad i ett prov från tidigneolitikum. Möjligen speglar det den första röjningen av naturlig skogsmark.

Bok, å andra sidan, är en sen invandrare som blev skogsbildande först under järnåldern. I träkolsmaterialet från romersk järnålder är den rikligt företrätt (påträffad i sex prover), samtidigt som den saknas i de äldre proverna.

Sammantaget visar analysen att träkolsmaterialet har potential att belysa trädvegetationen i området och hur denna har förändrats över tid. Med ett större material bör det vara möjligt att få mer information om hur den agrara aktiviteten påverkat trädvegetationen.

Tabell 8. Resultatet av vedartsanalysen per period. Siffrorna anger antalet vedartsbestämda träkolsbitar. För detaljer se bilaga 6.

Period:	Tidigneolitikum	Senneolitikum	Äldre bronsålder	Romersk järnålder	Odaterat
Antal prover:	4	5	1	9	2
Lönn (<i>Acer</i> sp.)				10	
Al (<i>Alnus</i> sp.)	10				
Skogsornell (<i>Cornus sanguinea</i>)		1			
Hassel (<i>Corylus avellana</i>)	3	1			
Bok (<i>Fagus sylvatica</i>)				38	1
Obestämt lövträd		1			1
Hagtorn/apel/rönn (Pomoideae)	1			1	
Ek (<i>Quercus</i> sp.)	7	11	4	30	10
Viden (<i>Salix</i> sp.)				6	8
Lind (<i>Tilia</i> sp.)	1				

Utvärdering och vetenskaplig potential

Neolitikum

De neolitiska lämningarna på platsen var relativt omfattande inom södra delen av förundersökningsområdet. Inom fyra ytor kunde emellertid lämningar som sannolikt kan dateras till neolitikum dokumenteras (figur 18). Påtagligt var att tre av ytorna med mera traditionella boplatlämningar var belägna på områdets lägre liggande nivåer, där siltiga sandjordar dominerad. Den fjärde yta, som utgjordes av troliga gravar, låg på en tydlig förhöjning där undergrunden utgjordes av siltig lera.

Möjligen ska hela södra delen av L2021:1111 och hela L2021:1108 (yta 1, 2 och 3) betraktas som en sammanhängande senneolitisk boplat med aktiviteter även från tidigneolitikum. Det innebär att man, vid en kommande undersökning, kommer att få en mycket bra bild av en den senneolitiska bosättningsorganisationen inom denna del av Skåne samt boplatsens förhållande till gravarna inom yta 4.

Yta 1

På en sandig flack yta längst i sydost av L2021:1111 (schakt 1512 och 710) framkom en tydlig huslämning (hus 24) som med största sannolikhet kan placeras i senneolitikum. Husets konstruktion, fyndet av en avbruten flintdolk och ¹⁴C-dateringen tyder på detta. Hydda 3 i intilliggande schakt 740 kan, enligt ¹⁴C-dateringen, mycket väl vara samtida med hus 24. De undersökta takbärarna i huset och hyddan visade att anläggningarna inom detta område var välbevarade. Inom de framtagna schakten (1512 och 740) framkom flera gropar och stolphål som inte direkt kunde knytas till huset/hyddan och som i de relativt ytmässigt begränsade schakten inte kunde kopplas till någon annan byggnadskonstruktion. Potentialen får därför anses som hög för att det inom detta område, vid vidare undersökning och med större ytor, kommer att kunna avtäckas ett eller flera senneolitiska hus med tillhörande aktivitetsområden.

Yta 2

Yta 2 spänner över ett ganska omfattande område av södra delen av L2021:1111 (schakt 1658, 4239, 5639, 6178, 6990 13443 och 13549). Inom ytan finns ett tvåskeppigt långhus och en hydda (Hus 31 och hydda 1) som utifrån konstruktionstyp, fynd och ¹⁴C-datering kan placeras i senneolitikum. De

undersökta takbärarna i husen och hyddan visade att anläggningarna inom detta område också tycks vara välbevarade. Det framkom i schakten ytterligare flera gropar och stolphål. Precis som inom yta 1 kan vi här därför möjligen få grepp om aktiviteter som skett kring husområdena. Hydda 1 och den omfattande gropen 3266 kunde båda dateras till tidigneolitikum. Enligt ¹⁴C-resultaten är de samtida och ligger med drygt 100 meters avstånd från varandra. Gropens omfattning indikerar att det inom denna del av området bör finnas fler tidigneolitiska anläggningar som kommer att hjälpa oss att förstå verksamheten på platsen under denna period.

De undersökta takbärarna i huset och hydda 1 visade att anläggningarna inom detta område också tycks vara välbevarade. Det framkom i schakten ytterligare flera gropar och stolphål. Precis som inom yta 1 kan vi här därför möjligen få grepp om aktiviteter som skett kring husområdena under senneolitikum.

Hydda 2 och den omfattande gropen 3266 kunde båda dateras till tidigneolitikum. Enligt ¹⁴C-resultaten är de samtida och ligger med drygt 100 meters avstånd från varandra. Gropens omfattning indikerar att det inom denna del av området bör finnas fler tidigneolitiska anläggningar som kommer att hjälpa oss att förstå verksamheten på platsen under denna period.

Yta 3

Yta 3 spänner över hela av L2021:1108 (schakt 6178 och 9982). Inom ytan finns i sydöst, en svag svacka, ett tvåskeppigt långhus daterat till senneolitikum (Hus 33). Några få meter söder om huset fanns en grop med fynd av en malsten (A10216 och F124). ¹⁴C-analysen visade även här på en datering till senneolitikum. Inom schakt 6178 i västra delen av fornlämningen påträffades ett neolitiskt yxtillverkningsavslag, F72, i stolphålet A6433 tillhörande hus 34 preliminärt daterat till järnålder. Här fanns också en äldre markhorisont. Förmodligen har flera anläggningar i området neolitiska dateringar.

Yta 4

Centralt i L2021:111 (schakt 3483). De tre rektangulära, stenfyllda groparna (A3458, 3473, 8078) är svårt att tolka på något annat sätt än som gravlämningar. Deras placering på förhöjningen och den uppenbara gravformen tillsammans stenarna,

som bör vara rester efter någon form av stenkista, är indikationer på detta. Tyvärr saknas ben och fyndmaterial från anläggningarna. Allmänt tycks bevaringsförhållandena för ben vara dåligt på platsen.

Under senneolitikum känner vi framför allt tre sätt att gravlägga de döda: hällkistor, jordgravar med eller utan synlig markering ovan jord och efterbegravningar i megalitgravar. Jordgraven är troligen den vanligaste begravningsformen under perioden. Eftersom dessa idag oftast saknar markering ovan jord är de vanligast förekommande i de mest exploaterade regionerna. Den enkla jordgraven utan sten förekommer i ett litet antal i sydvästra Skåne medan stenramar och stenpackningar är desto vanligare. Den vanligaste formen kan beskrivas som en drygt manslång nedgrävning, på vars botten varit placerad en kista, ofta en urholkad trästam, i vilken den döde lagts i utsträckt ryggläge. Ibland har kistan vilat på stenar. Ovanpå och/eller runtom kistan har lagts stenar. Ofta har den döde fått gravgåvor med sig (Edenmo 2000). De arkeologiska undersökningarna som genomfördes vid Gyllins trädgård i Malmö 2006 är ett bra exempel på att senneolitiska jordgravar kan ha mycket olika karaktär, med eller utan stenkista, träram eller båtgrav. Gemensamt för samtliga gravar vid Gyllins trädgård var att de placerats på mindre förhöjningar inom området. Grav II, III och IV syntes alla som tydliga stenpackningar (Carlie, Friman & Strömberg 2007).

Det är sannolikt i kategorin jordgravar med kista som ramats in av stenar gravarna i Dalköpinge kan placeras. Dateringen till senneolitikum känns då rimlig. Huruvida gravarna ingår i ett mera omfattande linjegravfält bör undersökas.

Vetenskaplig potential

Forskningen kring det senneolitiska landskapet i södra Skåne är ännu i sin linda. Rekonstruktion av ett förhistoriskt landskap bör innehålla såväl bo-, grav-, offer- och samlingsplatser och kommunikationsleder för att bli så komplett som möjligt. Samtliga dessa kategorier utgör delar av en större helhet som sammantaget åskådliggör de neolitiska lokalsamhällenas sociala, ekonomiska och religiösa/ideologiska föreställningar. Då förundersökningsområdet har potential att innehålla såväl grav- som boplatzlämningar från senneolitisk tid är platsen lämplig att infoga i denna pågående forskning. Genom en tvärvetenskaplig inriktning kommer man att kunna förstärka förstärka denna forskning med paleoekologiska och geoarkeologiska metoder.

Fyndmaterial och analyser

Flinta

Flintmaterial i de neolitiska kontexterna förekommer om än i relativt begränsad omfattning. Kvaliteten på flintmaterialet var emellertid bra och inför kommande slutundersökning bör slitspårsanalys rekommenderas. Analysförutsättningarna bedöms därför ändå som goda för att förstå kronologi och kulturell tillhörighet, men även aktiviteter över olika ytor och i olika typer av kontexter.

Keramik

På platsen framkom under förundersökningen ingen keramik som med säkerhet kan knytas till någon av de neolitiska perioderna. Trots detta bör beredskap finnas för analys av neolitisk keramik. Analysen kan fastställa kronologi och kulturell tillhörighet. Bidrar även till att belägga aktiviteter inom olika delar av undersökningsområdet och i olika kontexter.

Osteologi

Bevaringsförhållanden för ben tycks dåliga på platsen. Därför får potentialen för kommande osteologiska analyser av det neolitiska benmaterialet anses som låga. I de neolitiska gravarna bör ändå en beredskap finnas för studier av brända och obrända ben.

Makrofossil

Två prover från tidigneolitikum och fyra från senneolitikum analyserades. I de senneolitiska noterades enstaka sädeskorn av naket korn och brödvete. Det fanns även insamlade rotknölar av brudbröd. Potentialen för att spåra tidig odling i området får anses som goda i samband med kommande slutundersökning.

Bronsålder

En husyta med förmodade bronsåldershus kunde dokumenteras på ytan. Hus 29 i östra delen av L2021:1111. Det var utifrån bockbredden det antogs vara från bronsålder. Till detta kommer naturligtvis lämningen av en gravhög från bronsålderns period III/IV. Det kan förutsättas att fler bronsåldershus ligger inom undersökningsområdet och kanske även gravhögar (figur 29).

Vetenskaplig potential

De många gravhögar visat på att ett intensivt utnyttjande av kustlandskapet har pågått i denna region även under bronsåldern. Spåren efter bronsålderns boplatser i närområdet är däremot sparsamma. I samband med undersökningarna

vid Västervång 2005 (L1987:6941), i norra Trelleborg, framkom dock ett gårdsläge från den äldre bronsåldern, representerat av ett långhus med kringliggande aktivitetsytor och härdar/kokgropar (Ericsson 2006). Få lösfyndsamlingar i området innehåller föremål från bronsålder. En holkyxa av brons (L1989:9149) har påträffats ca en kilometer väster om förundersökningsområdet. Det ska emellertid poängteras att flera av de registrerade bo- och fyndplatserna, identifierade genom fynd av bearbetad flinta, mycket väl kan innehålla lämningar från bronsålder. Inte minst finns ett flertal platser där flintskäror och/eller flintdolkar omnämns. Dessa kan härröra från bronsålder likväl som från senneolitikum.

Avsaknad av boplatser från bronsåldern i närområdet lämnar emellertid en lucka i hur dessa organiserats. Förundersökningsområdets lämningar av ett flertal hus, där en del skulle kunna vara från bronsålder, kan bidra med ny information om hur gårdarna organiserats under perioden och om deras rumsliga relation till gravarna. Gravhögen inom undersökningsytan med fynd av bronser, och guld indikerar att en eller flera storgårdar kan ha legat på ytan. Guldfynd i skånska bronsåldersgravar är mycket ovanligt. En sammantagen bedömning av fyndmaterialet i graven är att den tillhör de rikare, om än inte de rikaste, bronsåldersgravarna i Skåne och därmed en elit i bronsålderssamhället (jfr Larsson 1986: 113–125).

Gravhögen har stor potential att belysa social struktur, status och begravningsritual. I sammanhanget är fynden av en guldring och ett bronssvärd påträffade i Gislöv, daterade till bronsålderns period III, också av intresse för att belysa den sociala strukturen i området (Jfr Montelius 1916:5; Oldeberg 1974:29). Avsaknaden av osteologiskt material medför dock att det inte går att belysa frågor om demografi, hälsa och mobilitet. Kommande undersökningar kan också öka kunskapen om vilka näringar som bedrivits. Hur har hushållens produktion och konsumtion formats av och samspelat med kustlandskapet. Få bronsåldershögar har undersökts i Skåne med moderna metoder och blivit föremål för omfattande naturvetenskapliga analyser. Trots det rika fyndmaterialet från förundersökningen är det troligt att ytterligare fynd kommer att påträffas vid en totalundersökning av graven. Gravhögen har stor vetenskaplig potential vilken är viktigt att ta tillvara genom noggrant utförda fortsatta undersökningar kompletterande med omfattande naturvetenskapliga analyser. Förundersökningen visad att bronserna i graven var

mycket hårt åtgångna. Förundersökning av graven kommer sannolikt att påskynda förstörelsen av kvarvarande fynd i graven ytterligare. Det är därför viktigt att graven snarast blir totalundersökt, oavsett om ytan ska exploateras eller ej.

Fyndmaterial och analyser

Flinta

Flintmaterial i de undersökta kontexterna från bronsålder saknas. Eftersom studier av bruket av flinta saknas för bronsålder i denna region bör ändå en viss beredskap finnas för tekniska analyser och slitspårsanalyser av flinta från bronsålderskontexter som troligen kommer att påträffas vid en mera omfattande slutundersökning. Det kan hjälpa oss att förstå olika aktiviteter på platsen.

Keramik

Keramikmaterial i de undersökta kontexterna från bronsålder saknas. Trots detta bör beredskap finnas för analys av keramik från denna period särskilt med tanke på att rabbad bronsålderskeramik påträffades vid den föregående utredningen (Aspeborg 2021). Analysen kan fastställa kronologi och kulturell tillhörighet. Bidrar även till att belägga aktiviteter inom olika delar av undersökningsområdet och i olika kontexter.

Osteologi

Även om bevaringsförhållanden för ben är dåliga på platsen bör beredskap finnas för analyser av ben som kan påträffas i gravhögens centralgrav.

Makrofossil

Inget makrofossilt material påträffades vid förundersökningen. Lämningarna från bronsålder var få men finns i området. Beredskap bör finnas för makrofossilt material i stolphål på bronsåldershus. Sannolikheten för att makrofossilt material finns i anslutning till gravhögen måste betraktas som stor.

Järnålder

Lämningar från äldre järnålder dominerade på platsen till antal och de fanns spridda över större delen av förundersökningsområdet utom fornlämning L2021:1108. Järnålderslämningarna bestod till största delen av huslämningar (figur 4 och 36). Dessa var i de flesta fall välbevarade med spår efter såväl den inre takbärande konstruktionen och väggar, i ett fall till och med innervägg.

De daterbara fynden bekräftar att platsen huvudsakligen hyser lämningar från äldre järnålder.

Vetenskaplig potential

I området påträffades vid förundersökning och föregående utredning totalt 26 järnåldershus det är sannolikt att fornlämningarna i området rymmer fler än det dubbla antalet hus. Trots att husen är välbevarade vilket medför att de har stor potential att användas för studier av huskonstruktioner och deras utveckling över tid under äldre järnålder så är förmodligen den vetenskapliga potentialen störst när det gäller att studera bebyggelse, bosättningsmönster och dess förändringar under äldre järnålder, men även social struktur. Under denna period är bebyggelsen ofta utspridd i landskapet och samtida bebyggelse är ofta svår att studera beroende på små undersökningsytor. Förutsatt att stora ytor avbanas finns möjligheter att få ny kunskap om de dynamiska förändringar i bebyggelsemönster som sker under byns levnadstid – *de stora ytornas arkeologi*. För detta krävs också ett gott dateringsunderlag där samtliga byggnader är ¹⁴C-daterade. Den vetenskapliga potentialen för detta förhöjs av att bilden inte störs av senare tiders bebyggelse på platsen och att överlagringar är få. Detta är en särskilt gynnsam förutsättning för studiet av de enskilda gårdarna i området. Dessa besitter därför stor vetenskaplig potential.

¹⁴C-dateringarna antyder att boplatsen har sin storhetstid under andra halvan av äldre romersk järnålder och att den övergavs under 300-talet e.Kr. Beträffande övergivandet följer boplatsen således ett mönster som har uppmärksamats på flera platser i Skåne och Danmark där kustbosättningar överges vid samma tid. Det yngsta huset på förundersökningsområdet enligt ¹⁴C-dateringarna, hus 18, ligger inom tidsspannet AD 207 till AD 348, kalibrerat värde med 95,4 % sannolikhet. Bebyggelseförskjutningen från kusten har förklarats som ett svar på krigiska och osäkra tider med risk för attacker från havet (Christoffersen & Porsmose 1991; Nørgård Jørgensen 2003; Bjørhem & Skoglund 2009: 56, 60, 85–86). Kommande undersökningar kan visa om de sista husen i Dalköpinge bränts ned eller om boplatsen avvecklats under lugna former. Någon återinflyttning förefaller inte ha skett inom förundersökningsområdet under yngre järnålder.

Boplatsen är, för att vara från äldre järnålder, rik på metallfynd. Dessa kan bidra till ny kunskap om byn sociala skiktning och externa kontakter under äldre romersk järnålder. Detta gäller särskilt högstatusfynd som denarfynnen, guldblecket som påträffades vid den föregående utredningen och sporren av järn (se sid. 22–28).

Keramikmaterialet på platsen har potential att besvara frågor om ekonomi och externa kontakter.

Det relativt rika arkeobotaniska materialet kan ge ny kunskap om jordbruk och djurhållning i kustzonen under äldre järnålder. Vid undersökningen framkom inga järnålderslämningar senare än äldre romersk järnålder. Faktorerna bakom övergivandet av kustzonen är en fråga som framtida undersökningar kan ge ny kunskap om. Trots att inga järnåldersgravar påträffades vid förundersökningen bör en beredskap finnas för att enstaka sådana kan påträffas vid en undersökning. Det bör i sammanhanget beaktas att endast knappt 10 % av förundersökningsområdena har undersökts. En fortsatt metalledetektering vid skiktvis avbaning av området vid en kommande arkeologisk undersökning bedöms ha stor potential, särskilt med tanke på det ställvis djupa matjordstäckets och de relativt spektakulära fynden. Detta gäller i synnerhet området med denarerna i öster men också ett område kring schakt 8682, i och kring sporren (F135), fibulan (F23), samt fibulan (F30) och guldblecket (F32) från utredningen.

Fyndmaterial och analyser

Bränd lera

Lerblock utan ornamentik brukar dateras till sen förromersk järnålder – äldre romersk järnålder. Den övriga brända leran kan i vissa fall dateras utifrån till perioden utifrån de kontexter de påträffats i.

Keramik

De få kärl som kunde dateras härrörde från förromersk järnålder eller äldre romersk järnålder. Det är troligt att merparten av den övriga keramiken också är från denna tid.

Metallfynd

Alla tre fibulor (F29–31) som påträffades vid metalledetekteringen kan dateras till äldre romersk järnålder, precis som de som framkom vid den föregående utredningen. Den romerska denaren (F2, figur 16, sid. 28) som påträffades vid metalledetekteringen ligger troligen tidsmässigt nära den som påträffades vid den föregående utredningen. Tillsammans bekräftar de lämningarnas generella tidsställning men antyder också förekomsten av en stormansgård i området samt att personer här har ingått i vidsträckt nätverk. Fyndet av ett ornerat guldbleck från utredningen understryker detta ytterligare (F32, Aspeborg 2021).

Osteologi

Benmaterialet var generellt dåligt bevarat på platsen. En osteolog bör medverka i fält under framtida undersökningar då osteologiska bedömningar troligtvis behöver göras direkt i fält. Samtliga djurben

från förundersökningen härrörde från järnålder-kontexter. Dessa utgjordes av stora och djupa anläggningar som brunnar och gropsystem.

Makrofossil

Av de analyserade proverna daterades 4 till förromersk järnålder och 28 till romersk järnålder. De från förromersk järnålder innehöll skalkorn och rotknölar av brudbröd och pärlhavre.

Proverna från romersk järnålder gav ett rikt makromaterial. Sammansättningen dominerades av skalkorn men det fanns även enstaka havre, lin och oljedådra, samt 14 fröer av svartsenap. Se vidare diskussion nedan under rubriken *Paleoekologiska och geoarkeologiska analyser – utvärdering och vetenskaplig potential*.

Tidigmodern tid

Kennet Stark och Håkan Aspeborg

Inom fornlämning 2021:1111 påträffades ett fåtal lämningar från tidigmodern tid. En ansamling av lämningar från denna tid belägna centralt till nordost inom fornlämningen utgörs sannolikt av spår efter den vid Enskiftet utskiftade gården Dalköpinge nr:1. Lämningarna härrör sannolikt från gårdsnära aktiviteter. Inga spår efter byggnader påträffades. En gränsvall som löper i öst-västlig riktning över området bör också dateras till Enskiftet och kan höra samman med gården. Denna löpte över bronsålders-graven. Vid sidan av vallen påträffades gropar som var spår av två parallella diken som löpt utmed vallen.

Vetenskaplig potential

Fynd och anläggningar från den sentida bosättningen var sparsamma och bestod mestadels av gropar av vilka några förföll vara avfallsgropar. Eftersom inga spår av själva bebyggelsen påträffades bedöms lämningarna från tidigmodern tid ha en låg vetenskaplig potential.

Paleoekologiska och geoarkeologiska analyser – utvärdering och vetenskaplig potential

Per Lagerås

Resultatet av makrofossilanalysen visar att förkolnade växtmakrofossil finns bevarade i de flesta anläggningar. Oftast rör det sig om sädeskorn, samt fröer av ogräs och ruderväxter som även de kan knytas till markanvändning och boplotsaktiviteter på platsen. Det fanns även inslag av insamlade vildväxande arter. Sammansättningen visar att materialet har stor informationspotential.

Den analys av stabila isotoper av främst ^{15}N som utfördes i samband med ^{14}C -dateringen visar att denna metod har god potential att belysa gödslingens intensitet under olika perioder. Den bör då utföras på flera sädeskorn från var prov, inte bara på de kärnor som dateras, för att ge välunderbyggda resultat som kan jämföras med andra studier.

Den rika förekomsten av sädeskorn från romersk järnålder ger bra förutsättningar även för metrisk analys. Denna metod kombineras lämpligen med ovanstående isotopanalys, det vill säga utförs på samma kärnor, eftersom de två typerna av data kompletterar varandra.

Alla makrofossil var förkolnade. Det gäller även de makrofossil som noterades i prover från brunnar. Brunnarna innehöll inte något oförkolnat växtmaterial. Om tolkningen till brunnar ändå är riktig kan materialet ha förstörts i samband med att de torkat ut sekundärt, till exempel till följd av modern dränering av åkermarken.

Vedartsanalysen att träkolsmaterialet antyder en potential att belysa trädvegetationen i området och hur denna har förändrats över tid. Med ett större material bör det vara möjligt att få mer information om hur den agrara aktiviteten påverkat trädvegetationen. Vedartsanalysen antyder även att ha potential att belysa bränsleinsamling från olika ekologiska nischer över tid.

Den pollenanalys som utfördes på brunnsmaterial visade att inte heller pollen var bevarat. Pollen fanns däremot bevarat i en grop av okänd ålder i anslutning till grav A4493, samt även i lager från den centrala gravgömmen. Här bör fortsatta och noggranna analyser och stratigrafisk dokumentation kunna reda ut om polleninnehållet härrör från tiden för begravningen eller om det är från någon senare period.

Avsaknaden av bevarade växtmakrofossil och pollen i brunnarna tyder på att även insekter är dåligt bevarade. Detsamma gäller mollusker. Om det vid en fortsatta undersökning påträffas djupare och bättre bevarade brunnar än de som nu undersöktes, kan det ändå finnas förutsättningar för dessa analysmetoder

Parasitägg är mer hårdiga mot nedbrytning. Eventuell analys av parasitägg i samband med en fortsatt undersökning kan förslagsvis inriktas på gravarna, med syftet att identifiera inälvparasiter som burits av de gravlagda. De väldefinierade lagren och förekomsten av gravgåvor ger goda förutsättningar för en lyckad provtagning med hög precision.

Även mikromorfologisk analys kan med fördel inriktas på gravarna. Metoden bör kunna tillföra intressant information om vad de olika lagren

representerar och på så vis berika tolkningen av begravningsritualen.

Avslutningsvis kan konstateras att den lilla våtmark som ligger drygt två kilometer rakt österut från undersökningsområdet inte lämpar sig för fortsatta analyser. Platsen besiktigades och provborrades, men hade en mycket tunn och nedbruten lagerföljd, troligen till följd av dränering och plöjning.

Måluppfyllelse i relation till undersökningsplanen

Trots att undersökningen genomfördes under dåliga förhållanden avseende dagsljus och väder var måluppfyllelsen god. Detta gäller bland annat schaktad yta, förväntat antal anläggningar och undersökta kontexter. Det är dock synnerligen angeläget för fornlämningarnas skull och kunskapsupbyggnaden att eventuella fortsatt arkeologiska undersökningar i området får genomföras under en lämplig del av året.

De flesta frågor gick att besvara vilket gör det möjligt att bedöma lämningarnas vetenskapliga

potential för ett tvärvetenskapligt arbetssätt vid arkeologisk en undersökning och i allmänhet.

Efter utredning och förundersökningen kunde fornlämningarna avgränsas inom detaljplaneområdet (figur 73). L2021:1005 avgränsades till 5507 kvadratmeter inom förundersökningsområdet. Till fornlämningen tillkom vid utredningen en yta västerut om 3350 kvadratmeter. Totalt omfattar fornlämningen L2021:1005 en yta av 8857 kvadratmeter. L2021:1008 avgränsades inom en yta uppgående till 4100 kvadratmeter. L2021:1111 avgränsades inom en yta uppgående till 174 880 kvadratmeter.

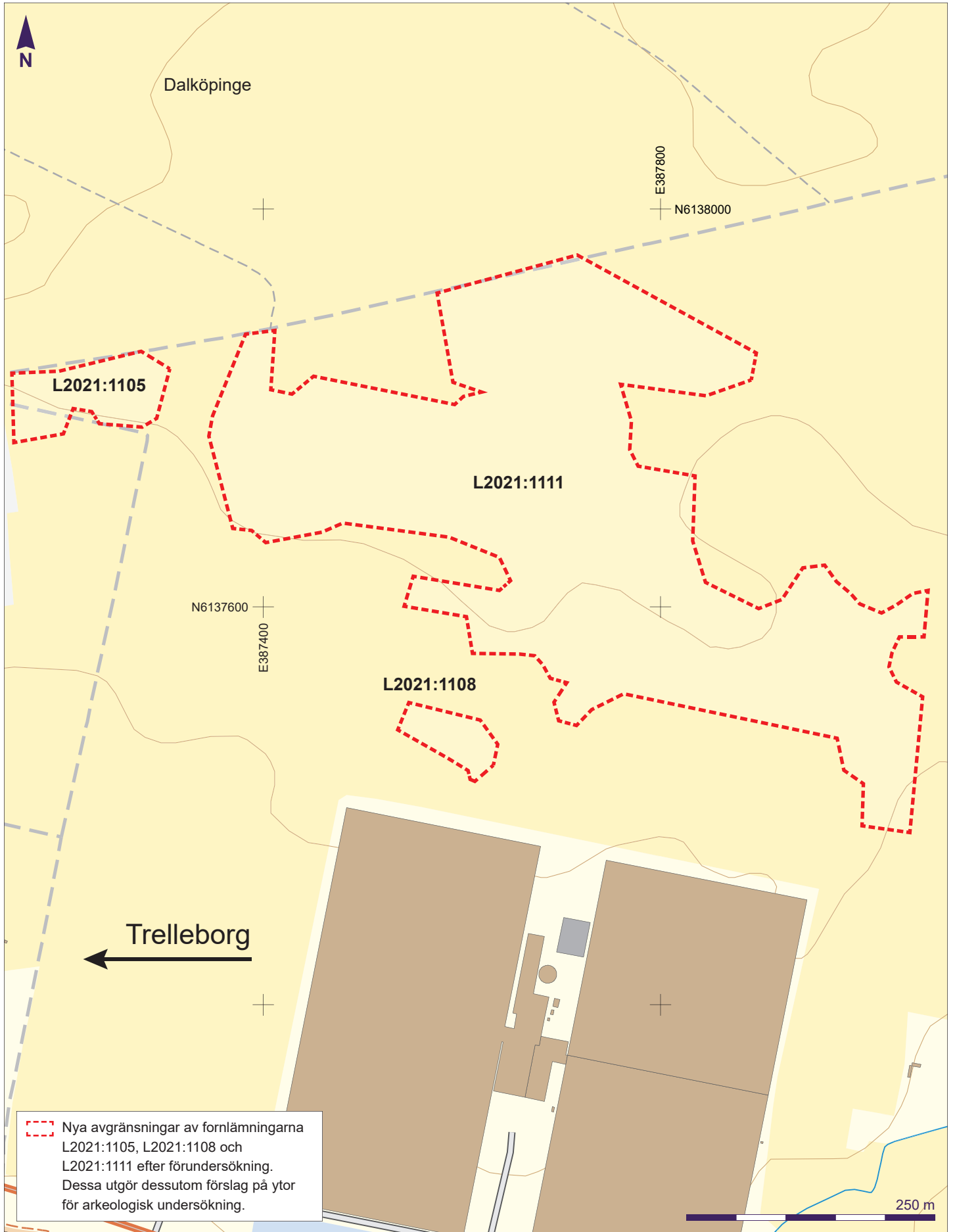
Åtgärdsförslag

Eftersom det vetenskapliga kunskapsvärdet för lämningarna bedöms som stort för samtliga förhistoriska lämningar inom, L2021:1105 (inklusive den utredda delen), L2021:1108 och L2021:1111 föreslås arkeologisk undersökning. Den sammanlagda ytan som föreslås bli föremål för arkeologisk undersökning uppgår till 187 837 kvadratmeter (figur 73).

Frågeställning undersökningsplan	Måluppfyllelse
A. Vilken karaktär har lämningarna och vilka olika kontexttyper kan konstateras?	Lämningarnas karaktär kunde bestämmas och en god bild av kontexttyper som finns. Det kunde slås fast att lämningarna var välbevarade, att komplexa lämningar med komplex stratigrafi fanns, särskilt gravar, men att dessa var få.
B. Är lämningarna välbevarade, finns det komplexa lämningar med stratigrafi eller överlagringar, exempelvis överplöjda våtmarkslager?	Lämningarna var inte jämt spridda utan påträffades i vissa specifika kluster. De neolitiska boplatslämningarna låg i sydsluttningar men lokaliseringen förefaller främst vara styrd till sandigare platser. De neolitiska gravarna låg på toppen av en höjdrygg med utsikt över havet. Bronsåldershögen låg väl exponerad mot havet på områdets högsta punkt. Järnåldershusen låg företrädesvis på höjdryggar och sydsluttningar i områden där alven bestod av lera eller silt.
C. Vilken utbredning har lämningarna och finns förtätningar och kluster, finns tydliga delområden och kan dessa förklaras utifrån platspecifika ekologiska, "terroir", dvs skillnader i olika karakteristiska kvalitéer så som geografi, geologi och mikroklimat etc?	Lämningarna kunde till stor del dateras. De tidsperioder som fanns representerade var neolitikum, bronsålder, äldre järnålder och nyare historisk tid. Neolitiska lämningar och bronsålderslämningar fanns inom smärre ytor medan järnålderslämningarna fanns över hela området med vissa tydliga agglomerationer. Lämningar från tidigmodern tid hade en mindre och avgränsad spridning. Boplaten överges under romersk järnålder och används därefter endast som jordbruksmark fram till 1800-talet då ny bebyggelse uppträder.
D. Vilken datering har lämningarna och vilka tidsperioder finns representerade? Hur ser lämningarnas inre och övergripande kronologi ut, finns kontinuiteter, diskontinuiteter, t.ex. ett övergivande motsvarande övergivandet av kustzonen i Malmöområdet 300 till 700 e.Kr.?	Färre fynd än förväntat påträffades på platsen. Endast drygt 1 kg keramik påträffades vilket kan jämföras med de tre kilo som förväntades. Keramikmaterialet vid förundersökningen var svårbestämt, men keramiken torde ändå ha potential för att besvara frågor om datering, funktion, proveniens, boplatsens organisation och ritualer vid en arkeologisk undersökning.
E. Vilka fynd finns och hur ser den kronologiska spännvidden ut? Hur fördelar sig olika fyndkategorier mellan kontexttyper och rumsligt över undersökningsytan?	Även det litiska materialet var mindre och antalet metallfynd var färre än förväntat. Det senare var förvånande med tanke på att insatsen var betydligt mer omfattande än under den föregående utredningen. Kvaliteten på fynden var dock i paritet med den som förväntades. Flera av de förväntade fyndkategorierna lyste helt med sin frånvaro, som ben/hornföremål, trä, glas, människoben. Det allra mesta av keramiken kan placeras i äldre järnålder. Den del av flintmaterialet som kunde dateras tillhör senneolitikum. Flera av metallfynden kunde knytas till bronsålder och äldre järnålder. En svag tendens fanns att flintmaterialets rumsliga spridning hade en viss tyngdpunkt till de östra och södra delarna av förundersökningsområdet medan keramiken och metallfynden fanns spridd över hela området.

Frågeställning undersökningsplan	Måluppfyllelse
F. Vilka analysmetoder av fyndmaterialet kan ge bäst kunskapstillväxt?	<p>Makrofossilanalys, analys av stabila isotoper, metrisk analys av sädeskorn, pollenanalys, parasitäggsanalys och mikromorfologisk analys av bronsåldersgraven förefaller samtliga ha stor potential för att ge ny kunskap om lämningarna i området. Detsamma gäller 14C-analys. Osteologisk analys förefaller ge begränsad ny kunskap. Detta medför att även strontiumanalys har en begränsad potential trots att fyndmaterialet i huvudsak bestod av tänder. Insektsanalys och molluskanalys har sannolikt mycket begränsad kunskapspotential.</p> <p>Samtliga analyser genomfördes inom tidsramen. Däremot var det omöjligt att påskynda tiden för konservering av metallfynden då de fortfarande är på konservering</p>
G. Är en social stratifiering skönjbar inom boplatsten och mellan gravar på platsen?	<p>I materialet fins flera tecken på social stratifiering under olika tidsperioder. Den rika bronsåldershögen antyder närvaro av en elit ingående i vidsträckt nätverk som inte är skönjbar i boplatslämningarna från tiden. Beträffande romersk järnålder antyder vissa metallfynden en närvaro av en elit på platsen som också kan skönjas av ett stort hus bland flera av ordinär storlek. Även under denna tid har eliten tillhört ett nätverk med långväga kontakter.</p>
H. Finns det bevarat osteologiskt material från gravar med potential att kunna belysa begravningsritualer, demografi, hälsa och mobilitet?	<p>Vid förundersökningen påträffades inget humanosteologiskt material. Dock undersöktes endast en liten del av centralgraven (A4493) och endast en av de senneolitiska gravarna (A3458) varför det inte kan uteslutas att humanosteologiskt material kommer att påträffas under en kommande slutundersökning, åtminstone i form av tänder. På grund av den låga bevaringsgraden som noterats i alla tre fornlämningsområden är det att rekommendera att en osteolog får möjlighet att medverka under framtida undersökningar av platsen eftersom osteologiska bedömningar troligtvis behöver göras direkt i fält.</p>
I. I vilken utsträckning finns det förkolnat arkeobotaniskt material och träkol som kan bidra till att skapa en detaljerad kronologi samt öka vår kunskap om odlingshistoria, växtutnyttjande, trädflorens utveckling och förändringar i bränslebruk?	<p>Förundersökningen visade att det fanns ett stort och rikt förkolnat arkeobotaniskt material och träkol i anläggningarna på platsen som kan bidra till att skapa en detaljerad kronologi samt öka vår kunskap om odlingshistoria, växtutnyttjande, trädflorens utveckling och förändringar i bränslebruk.</p>
J. Kan analyserna avslöja välbevarat miljöarkeologiskt material i brunnar? Hur är förekomsten av oförkolnade fröer, pollen, mollusker, insekter och parasitägg vilka ger information om människornas interaktion med naturen samt ökar vår kunskap om odlingshistoria?	<p>Brunnarna innehöll ett rikt förkolnat miljöarkeologiskt material. Däremot saknades oförkolnat material, pollen, insekter och mollusker vilket begränsar informationen om människornas interaktion med naturen.</p>
K. I vilken omfattning finns djurben bevarat och vilken potential finns för att belysa olika kronologiska perioder, djurhållning, fiske, jakt och fångst?	<p>Bevaringsförhållandena för ben i området föreföll var dåligt i området. Djurbensmaterialet var magert och förefaller främst avspegla järnålderns djurhållning. Potentialen för att besvara frågor om djurhållning, fiske, fångst och jakt utifrån benmaterialet förefaller ha begränsad potential. Möjligen kan ett större benmaterial erhållas genom sällning av fyllningar i större och djupare anläggningar.</p>
L. Hur kan miljöarkeologiska analysresultat bidra till vår förståelse av humanekologisk förhistoria och vilka ekologiska zoner som nyttjats? I vilken mån är det möjligt att belägga hur närheten till havet har påverkat näringsfång i området? Förändras utnyttjandet av de marina resurserna över tid?	<p>Makrofossilanalys, analys av stabila isotoper, metrisk analys av sädeskorn, pollenanalys, parasitäggsanalys, mikromorfologisk analys, 14C-analys och Osteologisk analys (sällning kan krävas) kan tillsammans bidra till vår förståelse av humanekologisk förhistoria och vilka ekologiska zoner som nyttjats.</p>
M. Har de ekologiska förutsättningarna förändrats på platsen i ett långtidsperspektiv?	<p>De miljöarkeologiska analysresultaten visar att de ekologiska förutsättningarna förändrats över tid. De har potential att ge ny kunskap om förändringar av markanvändning, odlingshistoria och trädvegetationen i området från tidigneolitikum till äldre järnålder och därmed ge oss en ny förståelse av områdets humanekologiska förhistoria.</p>
N. Har den lilla torvmarken drygt två kilometer öster om förundersökningsområdet en torvlagerföljd som lämpar sig för pollenanalys?	<p>Den provborrade torvmarken två kilometer öster om förundersökningsområdet visade sig inte ha en bevarad torvlagerföljd lämplig för pollenanalys.</p>

Figur 73. Nya avgränsningar av fornlämningarna L2021:1105, L2021:1108 och L2021:1111 efter förundersökning. Dessa utgör dessutom förslag på ytor för arkeologisk undersökning. Skala 1:5 000.

*Figur 74. Drönarfoto över upptagna schakt inom förundersökningsområdet (L2021:1111). Mot öster.
Foto: Christoffer Hagberg.*

Praktiska förutsättningar

Matjordsdjup

Matjordsdjupet varierade mellan 0,2–1,0 meter inom förundersökningsområdet (figur 75). På några enstaka platser uppgick dock matjordsdjupet till 1,3 meter. Lokala svackor i mikrotopografin har genom markarbeten fyllts på med matjord under årens lopp och jämnat ut topografin. Därför kunde skillnaden vara ganska stor även inom ett och samma schakt. Generellt var matjordstäckets mäktigare inom de södra delarna. Inom fornlämning L2021:1108 i söder låg djupet på mellan 0,3–0,6 meter. Den västra fornlämningen, L2021:1105 hade ett djup som också låg på mellan 0,3–0,6 m. Inom den större fornlämning L2021:1111 var det matjorden som mäktigast inom de södra delarna där det bitvis var närmare en meter tjockt och som allra mest upptill 1,3 meter i schakt 4577. Som tunnast var matjordstäckets i väster inom L2021:1111.

Schakthastighet

I samband med förundersökningen låg schakthastigheten på närmare 1 000 kvadratmeter/per dag och maskin (20 tons maskin). Matjorden var stenfattig vilket underlättade schaktningen. Vid en kommande undersökning då större ytor tas upp och det behövs en dumper för att schakta bort matjord, bör hastigheten var något lägre, uppskattningsvis 700 kvadratmeter/per dag och maskin.

Beräknat antal anläggningar och övergripande kontexter

Inom L2021:1108 framkom ca 0,9 anläggningar per kvadratmeter, det vill säga 40 stolphål och 7 gropar inom den 523 kvadratmeter stora framschaktade ytan. Detta innebär att på den 4 100 kvadratmeter stora fornlämningsytan kan cirka 370 anläggningar beräknas påträffas, varav 314 stolphål och 56 gropar.

Inom L2021:1105 framkom 0,7 anläggningar per kvadratmeter, det vill säga 54 stolphål, 7 gropar, 4 rännor och 1 gropsystem inom den 975 kvadratmeter stora framschaktade ytan. Detta innebär att på den 8 857 kvadratmeter stora fornlämningsytan kan cirka 620 anläggningar beräknas påträffas, varav 507 stolphål och 66 gropar, 38 rännor och 9 gropsystem.

Inom L2021:1111 framkom 0,5 anläggningar per kvadratmeter, det vill säga 739 stolphål, 139 gropar, 13 rännor, 12 härdar, 11 diken, 5 brunnar, 4 gravar, 3 gropsystem, 3 lager, 1 stenpackning, 1 röjningsröse inom den 19 543 kvadratmeter stora framschaktade ytan. Detta innebär att på den 174 880 kvadratmeter stora fornlämningsytan kan 8744 anläggningar beräknas påträffas, varav 6 943 stolphål, 1 305 gropar, 122 rännor, 113 härdar, 103 diken, 47 brunnar, 37 gravar, 28 gropsystem, 28 lager, 9 stenpackningar och 9 röjningsrösen.

Totalt påträffades 30 långhus och 3 hyddor inom den framschaktade 20 041 kvadratmeter stora ytan. En del av husen har en fortsättning utanför de upptagna schakten och flera av dem identifierades redan utifrån utredningsschakten. Det kan ändå förväntas att ytterligare ett stort antal hus och hyddor kommer påträffas inom den 187 837 kvadratmeter stora ytan, uppskattningsvis cirka 100 långhus och 10 hyddor.

Matfjordsdjupe

- 0,19–0,33 cm
- 0,33–0,43 cm
- 0,43–0,55 cm
- 0,55–0,69 cm
- 0,69–1,07 cm

Referenser

- Almgren, O. 1923. *Studien über nordeuropäische Fibelformen der ersten nachchristlichen Jahrhunderte mit Berücksichtigung der provinzialrömischen und südrussischen Formen*. Leipzig.
- Andersson, M. Tranarpshögen –en gravhög från yngre bronsålder. I: Karsten, P. (red.) *Carpe Scania*. Axplock ur Skånes förflutna. *Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar Skrifter nr 22*. Lund.
- Andersson, M. 2004. Making Place in the Landscape. Early and Middle Neolithic societies in two West Scania valleys. Skånska spår. Arkeologi längs Väst kustbanan. Riksantikvarieämbetets förlag, Stockholm.
- Andersson, M. 2017. Ny ringväg samt område för truck och logistikcentrum i Trelleborg. Arkeologisk utrednings steg 1. Skåne län. Skåne, Trelleborgs kommun, Trelleborg, Västra Vemmerlöv, Gylle, Kyrkoköpinge och Dalköpinge socknar. Statens historiska museer, Arkeologerna Rapport 2017:18.
- Andersson, M, Artursson, M & Brink, K 2016. Early Neolithic Landscape and Society in South-west Scania – New Results and Perspectives. I: *Journal of Neolithic Archaeology* 18. <http://www.jna-a.org>. 2016, 23–114 [doi 10.12766/jna.2016.3]
- Aner, E. and K. Kersten 1977. *Die Funde der älteren. Bronzezeit des nordischen kreises in Dänemark*. Schleswig-Holstein und Niedersachsen. Vol. 3
- Artursson, M. 2009. Bebyggelse och samhällsstruktur. Södra och mellersta Skandinavien under senneolitikum och bronsålder 2 300 – 500 f.Kr. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska undersökningar Skrifter No 42. Riksantikvarieämbetet, Stockholm.
- Artursson, M, Linderöth, T, Nilsson, M-L, Nilsson, L. 2003. Byggnadskultur i södra och mellersta Skandinavien. In: M. Svensson (ed.), *I det neolitiska rummet. Skånska spår – arkeologi längs Väst kustbanan*. Stockholm.
- Aspeborg, H. 2021. Arkeologisk utredning 2020. Dalköpinge – vidsträckt fornlämningsområdet. Skåne, Trelleborgs kommun, Dalköpinge socken, fastighet Dalköpinge 2:1>2, med bidrag av Mats Anglert. Arkeologerna, Statens historiska museer, Rapport 2021:7.
- Becker, C. J. 1961. *Førromersk jernalder i Syd- og Midtjylland*. Köpenhamn
- Bergerbrant, S. Muntlig källa. Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet.
- Björhem, N. & Säfvestad, U. 1989. *Fosie IV. Byggnadstradition och bosättningsmönster under senneolitikum*. Malmöfynd. Vol. 5. Malmö.
- Björhem, N & Skoglund, P. 2009. Kulturlandskapets kontinuitet – platser, gårdar och vägar i ett långtidsperspektiv. Högberg, A, Nilsson, B, & Skoglund, P, (red.), *Gården i landskapet. Tre bebyggelsearkeologiska studier*. Malmö: Malmöfynd nr 20.
- Carlie, A., Friman, B. & Strömberg, B. 2007. Gyllins Trädgård. Område A, D och E. Husie socken i Malmö stad. Skåne län. Malmö Kulturmiljö Enheten för Arkeologi Rapport 2007:061. Riksantikvarieämbetet Avdelningen för arkeologiska undersökningar *UV Syd Rapport 2007:31*.
- Christoffersen, J & Porsmose, E. 1991. Den fynske kystzonenes bebyggelsemønstre i jernalder; vikingetid og middelalder. I: Crumlin Pedersen, O., Porsmose, E & Thrane, H. (red.), *Atlas over Fyns kyst i jernalder, vikingetid og middelalder*. Odense.
- Ericsson, T. 2006. Västervång. En boplats från äldre och yngre järnålder Skåne, Trelleborgs kommun, Trelleborgs stad/socken, Västervång 3:14 m.f. Dnr 423-1699-2005. Arkeologisk undersökning 2005. UV SYD, *Dokumentation av fältarbetsfasen (DAFF) 2006:1*.
- Edenmo, R. 2000. Projekt Uppdragsarkeologi. Gylleundersökningarna. Förändringar i gravskick och bosättning under sten- och bronsålder i Skåne. Riksantikvarieämbetet Kunskapsavdelningen. Rapport Nr 2000:2.
- Goldhahn, J. Vänligt meddelande. Institutionen för kulturvetenskaper, Linnéuniversitetet.
- Gron, K. J., Larsson, M., Gröcke, D. R., m.fl. 2021. Archaeological cereals as an isotope record of long-term soil health and anthropogenic amendment in southern Scandinavia. *Quaternary Science Reviews* 253:106762.
- Højmark Søvsø, M. 2013. Hjerteformede spænder fra nyere tid. *KUML*.
- Larsson, M. & Ingemark, D. 2015. Roman horticulture beyond the frontier: Garden cultivation at Iron Age Uppåkra (Sweden). *Journal of Roman Archaeology* 28:393–402.
- Larsson, M., Bergman, J., Lagerås, P. 2019. Manuring practices in the first millennium AD in

southern Sweden inferred from isotopic analysis of crop remains. *PLoS One* 14:e0215578.

- Larsson, T. B. 1986. *The Bronze Age Metallwork in southern Sweden. Aspects of Social and Spatial Organization 1800–500 B.C.* Archaeology and Environment 6. University of Umeå. Department of Archaeology.
- Montelius, O. 1916. Guldarbeten från bronsåldern funna i Sverige. *Fornvännen*.
- Montelius, O. Minnen från vår forntid Avsnitt II: Bronsåldern. Ny upplaga 1969.
- Nørgård Jørgensen A. 2003. *Befästning og kontrol af færdsel til lands og til vands i førromersk romersk jernalder*. I: Jørgensen, L., Storgaard, B. & Gebauer, L. (red.), *Sejrens Triumf. Norden i skyggen af det romerske Imperium*. Nationalmuseet. København.
- Oldeberg, A. 1974. Die ältere Metallzeit in Schweden I. KVHAA. Stockholm.
- Peterson, L. Gravfältet vid sockengränsen. Gravskicket mellan yngre bronsålder och äldre järnålder i Skåne. I: Artursson, M. (red.) *Vägar till Vätland. En bronsåldersbygd i nordöstra Skåne 2300–0500 F.Kr.* Riksantikvarieämbetet/Regionmuseet Kristianstad. Landsantikvarien i Skåne.
- Randsborg, Klavs. 1974. Social stratification in Early Bronze Age Denmark. *Prähistorische Zeitschrift* 49.
- Randsborg, K. 1975. Befolkning og social variation i ældre bronzealders Danmark. *Kuml*, 1973–1974.
- Skånska rekognosceringskartan framställd av Fältmätningsbrigaden 1812–1820. Lantmäteriet
- Stenholm Jacobsen, R. 2013. *Liehandboken – instruktioner till praktisk lieslätter*. <https://klyvnadenstid.se/wp-content/uploads/2013/05/Webhandboklie.pdf>
- Strömberg, M. 1975. *Bronsålder på Österlen: undersökningar i Valleberga, Löderup, Ingelstorp*. Kulturnämnden. Lund.
- Whitehead, R. 2003. Buckles 1250-1800. Witham.
- Åkesson, B & Lindahl, C. 2016. Södersläotts säregna bronsålderslandskap. Tomelilla.

Historiska kartor

- Lantmäteriets digitala tjänst ”Historiska kartor”
Lantmäterimyndigheternas arkiv
Akt: 12-dal-1. Storskifte 1766.
Akt: 12-dal-2. Enskifte 1809.

Administrativa uppgifter

- KMR uppdragsnr: 202101366
Lst dnr: 431-5852-2021, beslutsdatum: 2021-10-06
Fornlämning: L2021:1105, L2021:1108L, 2021:1111
SHM dnr: 512-00666-2021
SHM projektnr: 740614806
Företagare: Trelleborgs kommun
Intrasisprojekt: A2021_125
Undersökningstid: 1 november–8 december 2021
Projektgrupp: Magnus Andersson, Håkan Aspeborg, Christoffer Hagberg, Felicia Hellberg, Per Lagerås, Ola Magnell, Johannes Miaris Sundberg, Santeri Vanhanen, Kennet Stark och Bengt Westergaard.
- Underkonsulter: Externa analyser; Ångströmlaboratoriet Uppsala universitet, Konservering; Studio Västsvensk konservering (SVK), Maskiner; Sydschakt ekonomisk förening, Etablering; Lambertsson AB, Hyrbilar; Sixt
Exploateringsyta: 470 0000 kvadratmeter kvadratmeter
Undersökt yta: 21 041 kvadratmeter
Läge: Fastighetskartan, blad, Storruta 2C.
Koordinatsystem: Sweref 99 TM
Höjdsystem: RH 2000
Dokumentationshandlingar: Digitala dokumentationshandlingar lagras tillsammans med Intrasisdatabasen.
Fynd: F1–F135 förvaras hos Arkeologerna, Statens historiska museer, Lund, i väntan på fyndfördelningsbeslut.

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

Se figur för illustration av matjordsdjup.

Schakt nr	Area, m ²	Jordkaraktär botten	Matjordsdjup	Anläggningar	Beskrivning
652	280	Sandig silt	0,5–0,7 m	13 stolphål, 6 gropar, 1 härd	Flackt. Gräsbevuxet.
710	799	Siltig lera	0,2–0,4 m	17 stolphål, 5 gropar	Gräsbevuxet.
815	225	Lerig silt	0,3–0,6 m	6 stolphål, 1 grop, 1 lager	Svacka. Gräsbevuxet.
882	418	Siltig lera	0,3 m	3 stolphål, 2 gropar	Gräsbevuxet.
974	319	Lerig silt	0,3–0,6 m	2 gropar, 1 stolphål	Svag förhöjning. Gräsbevuxet.
1033	393	Siltig lera	0,4–0,5	2 gropar	Gräsbevuxet.
1512	327	Siltig sand	0,4–0,5 m	43 stolphål (1 långhus), 5 gropar	Flackt. Gräsbevuxet.
1658	531	Silt	0,4–0,8 m	47 stolphål, 8 gropar, 1 ränna	Svacka. Gräsbevuxet.
1672	372	Sandig lera	0,3–0,6 m	2 gropar, 2 stolphål	Gräsbevuxet.
1842	192	Siltig lera	0,3–0,6 m	6 gropar, 5 stolphål	Sydsluttning. Gräsbevuxet.
1864	357	Lera	0,4–0,6 m	1 stolphål	Gräsbevuxet.
1900	204	Lera	0,3–0,6 m	Större recent grop i närheten av gård från 1800-tal.	Flackt. Gräsbevuxet.
1960	122	Lerig silt	0,4–0,5 m	1 stolphål. Recent grop i närheten av gård från 1800-tal.	Flackt. Gräsbevuxet.
2054	449	lera	0,3–0,8 m	6 stolphål, 2 gropar	Gräsbevuxet.
2691	221	Silt. Sandigt parti centralt i schaktet.	0,3 m	8 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
2771	272	Lera	0,7 m	Recenta gropar i närheten av gård från 1800-tal.	Gräsbevuxet.
2841	142	Siltig lera	0,4–0,7 m	3 gropar, 2 stolphål. 1 röse	Svag norrsluttning. Gräsbevuxet.
3483	837	Siltig lera	0,3–0,5 m	78 stolphål (1 långhus), 3 gropar, 3 gravar, 1 brunn. Recent grop i närheten av gård från 1800-tal.	Flack höjd och sydsluttning. Gräsbevuxet.
3756	695	Lera, sand	0,3–0,8 m	18 stolphål (1 långhus), 5 gropar	Gräsbevuxet.
3813	68	Silt	0,2–0,7 m	1 grop	Sydsluttning. Gräsbevuxet.
4207	354	Silt	0,3–0,9 m	12 stolphål, 3 gropar	Svag norrsluttning. Gräsbevuxet.
4239	37	Silt	0,9 m	-	Sydsluttning. Gräsbevuxet.
4245	463	Lera, sandig silt, lerig silt	0,6–0,9 m	41 stolphål (1 långhus), 4 gropar, 1 brunn, 1 härd	Gräsbevuxet.
4577	48	Lera	1,3 m	-	Plöjd åker.
4581	171	Lera	0,3–0,5 m	-	Plöjd åker.
4611	193	Silt	0,4–0,5 m	20 stolphål (1 långhus), 2 gropar, 2 gropsystem, 1 härd	Svag sydsluttning. Plöjd åker.
4906	337	Lera, Sandig lera	0,3–0,4 m	47 stolphål (1 långhus), 2 gropar	Plöjd åker.
5008	215	Lerig silt	0,3–0,7 m	1 grop	Plöjd åker.
5491	180	Silt	0,4–0,6 m	3 gropar, 3 stolphål	Flackt. Plöjd åker.
5509	519	Siltig lera, lerig silt	0,4–0,5 m	25 stolphål (3 långhus), 1 grop	Gräsbevuxet.
5558	256	Siltig lera	0,4–0,6 m	9 stolphål (1 långhus), 1 grop, 1 härd	Gräsbevuxet.
5597	592	Siltig lera, lera	0,4–0,8 m	31 stolphål, 7 rännor (1 långhus), 1 brunn	Gräsbevuxet.
5639	251	Sandig silt	0,5–0,9 m	32 stolphål (1 hus), 2 gropar	Svag svacka. Plöjd åker.
6178	192	Lerig silt	0,3–0,6 m	21 stolphål, 5 gropar	Flackt. Plöjd åker.
6444	190	Lerig silt, sand	0,5–0,8 m	7 stolphål, 2 gropar, 1 härd	Gräsbevuxet.
6451	180	Siltig lera	0,5 m	12 stolphål (2 långhus)	Gräsbevuxet.
6464	170	Silt	0,3–0,4 m	1 härd, 1 stolphål	Gräsbevuxet.
6554	291	Siltig morän	0,3–0,7 m	Stenblock	Gräsbevuxet.
6990	322	Siltig lera	0,4–0,7 m	8 stolphål, 4 gropar, 1 härd	Gräsbevuxet.
7018	628	Silt	0,3–0,6 m	46 stolphål (2 långhus)	Svag höjd med norr- och sydsluttningar. Gräsbevuxet.
7403	58	Silt	0,5 m	-	Norrsluttning. Gräsbevuxet.
8027	226	Siltig lera	0,6 m	1 grop	Gräsbevuxet.

Schakt nr	Area, m ²	Jordkaraktär botten	Matjordsdjup	Anläggningar	Beskrivning
8042	63	Siltig lera		-	Gräsbevuxet.
8682	310	Silt	0,5–0,7 m	2 gropar, 1 gropsystem	Flackt. Gräsbevuxet.
8698	126	Silt	0,4 m	-	Flackt. Gräsbevuxet.
8705	386	Siltig lera	0,3–0,5 m	22 stolphål (1 långhus), 1 grop	Gräsbevuxet.
8728	298	Lera	0,3–0,5 m	12 stolphål (1 långhus), 1 grop	Gräsbevuxet.
8743	141	Silt	0,5–0,7 m	4 gropar, 3 stolphål	Sydsluttning. Gräsbevuxet.
9261	33	Lerig silt	0,4 m	-	Flackt. Gräsbevuxet.
9267	127	Lerig silt	0,4–0,5 m	2 gropar	Flackt. Gräsbevuxet.
9298	76	Lerig silt	0,5–0,6 m	6 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
9370	342	Lerig silt	0,3–0,7 m	3 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
9423	173	Lerig silt	0,4 m	3 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
9549	192	Silt	0,4–0,65m	29 stolphål (1 långhus)	Flackt. Gräsbevuxet.
9793	310	Lerig silt	0,5 m	6 stolphål, 2 gropar, 1 ränna	Gräsbevuxet.
9908	146	Lerig silt	0,4–0,5 m	4 stolphål	Gräsbevuxet.
9982	331	Silt, Lera	0,5–0,6 m	19 stolphål, 2 gropar	Gräsbevuxet.
10280	412	Lerig silt	0,4–0,5 m	16 gropar, 4 härdar, 1 grav (bortplöjd gravhög), 1 stenpackning, 1 stolphål	Svag förhöjning med sluttningar. Plöjd åker i söder, gräsbevuxet i norr.
10483	489	Lera	0,3–0,6 m	57 stolphål (1 långhus), 5 rännor, 3 gropar, 1 gropsystem	Gräsbevuxet
10542	234	Silt	0,3 m	2 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
11211	94	Silt	0,3 m	2 Gropar	Flackt. Gräsbevuxet.
11275	56	Lerig silt	0,4 m	1 grop, 1 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
11306	46	Lerig silt	0,4 m	-	Flackt. Raps.
11314	102	Lerig silt	0,4 m	1 grop, 1 stolphål	Flackt. Raps.
11350	91	Lerig silt	0,5–0,7 m	-	Flackt. Gräsbevuxet.
11966	713	Silt	0,4–0,8 m	18 stolphål, 1 härd	Flackt. Gräsbevuxet.
12003	173	Lera	0,5–0,9 m	2 gropar	Flackt. Gräsbevuxet.
12192	203	Silt	0,4 m	46 stolphål, 2 gropar	Plöjd åker.
12482	143	Silt, Lera	0,6–0,7 m	6 gropar, 1 brunn, 1 stolphål	Flackt. Gräsbevuxet.
12929	157	Lera, silt	0,4–0,6 m	-	Flackt. Gräsbevuxet.
12937	297	Siltig morän		6 stolphål, 1 grop	Gräsbevuxet.
12951	216	Sandig lera		2 stolphål	Gräsbevuxet
12969	378	Siltig lera	0,3–0,65 m	9 stolphål, 3 gropar	Sydsluttning. Gräsbevuxet.
13140	30	Lera	0,6 m	-	Flackt. Gräsbevuxet.
13144	303	Lera	0,3–0,4 m	5 stolphål	Norrsluttning. Gräsbevuxet.
13300	250	Siltig lera	0,3–0,5 m	2 stolphål, 1 grop	Gräsbevuxet.
13443	264	Sandig silt	0,5 m	4 gropar	Gräsbevuxet.
13549	239	Lerig silt	0,3–0,5 m	4 gropar, 1 ränna (hydda), 1 stolphål	Norrsluttning. Gräsbevuxet.
Totalt	21041			833 stolphål, 153 gropar, 17 rännor, 12 härdar, 11 diken, 5 brunnar, 4 gravar, 4 gropsystem, 3 lager, 1 röjningsröse, 1 stenpackning	

Bilaga 2. Anläggningstabell

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
1	Stolphus	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
2	Stolphus	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
3	Stolphus	Nej	0			12482	L2021:1111	Hus 3
4	Stolphus	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
5	Stolphus	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
6	Stolphus	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7	Stolphus	Nej	0			0	L2021:1111	Hus 7
8	Stolphus	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
9	Stolphus	Nej	0			6990	L2021:1111	Hus 9
10	Stolphus	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
11	Stolphus	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 11
12	Hydda	Nej	0			710	L2021:1111	Hydda 3
13	Stolphus	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
14	Stolphus	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
15	Stolphus	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 15
16	Stolphus	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
17	Stolphus	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
18	Stolphus	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 18
19	Stolphus	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
20	Stolphus	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
21	Stolphus	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
22	Stolphus	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 22
23	Stolphus	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 23
24	Stolphus	Ja	0			1512	L2021:1111	Hus 24
25	Hydda	Ja	0			5639	L2021:1111	Hydda 1
26	Stolphus	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 26
27	Stolphus	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 27
28	Stolphus	Nej	0			2691	L2021:1111	Hus 28
29	Stolphus	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 29
30	Stolphus	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 30
31	Stolphus	Ja	0			1658	L2021:1111	Hus 31
32	Hydda	Ja	0			13549	L2021:1111	Hydda 2
33	Stolphus	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
34	Stolphus	Nej	0			6178	L2021:1108	Hus 34
35	Grav	Ja	0	Maskin		10280	L2021:1111	Gravhög
100	Lager	Nej	0					
301	Grop	Nej	0			710	L2021:1111	
313	Grop	Ja	50	Maskin	Handplock	652	L2021:1111	
330	Grop	Nej	0			652	L2021:1111	
340	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
349	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
357	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
365	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
374	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
382	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	652	L2021:1111	
395	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	710	L2021:1111	
407	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	
416	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	Hus 12
426	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	710	L2021:1111	Hus 12
437	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	Hus 12
452	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	Hus 12
465	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	Hus 12

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
475	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	710	L2021:1111	Hus 12
486	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	Hus 12
494	Stolphål	Ja	100	Skårslev	Handplock	710	L2021:1111	Hus 12
504	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	Hus 12
516	Grop	Ja	50	Skårslev	Handplock	710	L2021:1111	
530	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
539	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
547	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
555	Dike	Nej	0			652	L2021:1111	
559	Grop	Nej	0			710	L2021:1111	Recent grop, störning
595	Grop	Nej	0			652	L2021:1111	
605	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
613	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
621	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
629	Härd	Nej	0			652	L2021:1111	
640	Grop	Nej	0			652	L2021:1111	
673	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	
681	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	
688	Grop	Nej	0			710	L2021:1111	
745	Stolphål	Nej	0			815	L2021:1111	
753	Stolphål	Nej	0			815	L2021:1111	
760	Lager	Nej	0			815	L2021:1111	
774	Stolphål	Nej	0			815	L2021:1111	
782	Stolphål	Nej	0			815	L2021:1111	
790	Stolphål	Nej	0			815	L2021:1111	
798	Stolphål	Nej	0			815	L2021:1111	
806	Grop	Nej	0			815	L2021:1111	
838	Stolphål	Nej	0			882	L2021:1111	
847	Stolphål	Nej	0			882	L2021:1111	
855	Grop	Ja	50	Skårslev	Handplock	882	L2021:1111	
855	Grop	Ja	50	Skårslev	Handplock	882	L2021:1111	
872	Grop	Nej	0			882	L2021:1111	
920	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1033	L2021:1111	
928	Dike	Nej	0			1033	L2021:1111	
941	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	974	L2021:1111	
954	Dike	Nej	0			974	L2021:1111	
958	Dike	Nej	0			974	L2021:1111	
964	Grop	Nej	0			974	L2021:1111	
1006	Dike	Nej	0			974	L2021:1111	
1016	Stolphål	Nej	0			974	L2021:1111	
1025	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1033	L2021:1111	
1055	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1512	L2021:1111	
1075	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1084	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1093	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1102	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1111	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1121	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1131	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1140	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1148	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1156	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1165	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
1173	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1181	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1189	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1197	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1206	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1512	L2021:1111	Hus 24
1215	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1224	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1234	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1242	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1250	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1259	Grop	Nej	0			1512	L2021:1111	
1276	Grop	Nej	0			1512	L2021:1111	
1294	Grop	Nej	0			1512	L2021:1111	
1306	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1314	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1323	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1333	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1341	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1512	L2021:1111	Hus 24
1351	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1360	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1370	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1378	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1385	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1393	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1402	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1411	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1420	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1428	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
1437	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1512	L2021:1111	Hus 24
1447	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	710	L2021:1111	Hus 12
1457	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	
1466	Grop	Nej	0			710	L2021:1111	
1476	Utgår	Ja	0			710	L2021:1111	Stenlyft
1489	Utgår	Ja	0			710	L2021:1111	Stenlyft
1524	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1533	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1542	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1550	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1512	L2021:1111	
1562	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	
1570	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
1579	Stolphål	Nej	0			1672	L2021:1111	
1587	Grop	Nej	0			1672	L2021:1111	
1597	Stolphål	Nej	0			1672	L2021:1111	
1605	Grop	Nej	0			1672	L2021:1111	
1620	Grop	Nej	0			1672	L2021:1111	
1639	Utgår	Ja	0			1658	L2021:1111	
1648	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
1699	Grop	Nej	0			1842	L2021:1111	
1722	Grop	Nej	0			1842	L2021:1111	
1735	Stolphål	Nej	0			1842	L2021:1111	
1743	Stolphål	Nej	0			1842	L2021:1111	
1752	Stolphål	Nej	0			1842	L2021:1111	
1760	Stolphål	Nej	0			1842	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
1768	Grop	Nej	0			1842	L2021:1111	
1778	Grop	Nej	0			1842	L2021:1111	
1806	Grop	Nej	0			1842	L2021:1111	
1816	Stolphål	Nej	0			1842	L2021:1111	
1824	Grop	Nej	0			1842	L2021:1111	
1892	Stolphål	Ja	100	Skårslev	Handplock	1864	L2021:1111	
1913	Dike	Nej	0			1900	L2021:1111	
1917	Grop	Nej	0			1900	L2021:1111	Recent grop, störning
1934	Grop	Nej	0			1900	L2021:1111	Recent grop, störning
1943	Grop	Nej	0			1960	L2021:1111	Recent grop, störning
1977	Gropssystem	Nej	0			2054	L2021:1111	
1996	Stolphål	Nej	0			2054	L2021:1111	
2005	Stolphål	Nej	0			2054	L2021:1111	
2013	Stolphål	Nej	0			2054	L2021:1111	
2021	Stolphål	Nej	0			2054	L2021:1111	
2030	Stolphål	Nej	0			2054	L2021:1111	
2039	Stolphål	Nej	0			2054	L2021:1111	
2047	Grop	Nej	0			2054	L2021:1111	
2091	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
2101	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2110	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
2119	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2128	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2138	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2147	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
2157	Utgår	Ja	0			1658	L2021:1111	
2167	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2175	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
2185	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2194	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2202	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2211	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2218	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2226	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2235	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2244	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2253	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2261	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2268	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2275	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2283	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2291	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2299	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2307	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2316	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2324	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2333	Grop	Nej	0			1658	L2021:1111	
2346	Grop	Nej	0			1658	L2021:1111	
2354	Stolphål	Nej	0			1960	L2021:1111	
2362	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2371	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2379	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2387	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
2395	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
2403	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
2411	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1658	L2021:1111	Hus 31
2420	Ränna	Ja	50	Skårslev	Handplock	1658	L2021:1111	
2446	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
2458	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	1658	L2021:1111	
2471	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
2478	Grop	Nej	0			1658	L2021:1111	
2493	Utgår	Ja	0			1658	L2021:1111	
2502	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1658	L2021:1111	Hus 31
2512	Grop	Nej	0			1658	L2021:1111	
2536	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2545	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
2554	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
2562	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
2569	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1658	L2021:1111	Hus 31
2577	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	1658	L2021:1111	Hus 31
2585	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	
2618	Stolphål	Nej	0			2691	L2021:1111	
2626	Stolphål	Nej	0			2691	L2021:1111	Hus 28
2635	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	2691	L2021:1111	Hus 28
2645	Stolphål	Nej	0			2691	L2021:1111	Hus 28
2652	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	2691	L2021:1111	Hus 28
2661	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	2691	L2021:1111	Hus 28
2669	Stolphål	Nej	0			2691	L2021:1111	Hus 28
2678	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	2691	L2021:1111	Hus 28
2710	Grop	Nej	0			2771	L2021:1111	Recent grop, störning
2732	Grop	Nej	0			2771	L2021:1111	Recent grop, störning
2743	Grop	Nej	0			2771	L2021:1111	Recent grop, störning
2763	Grop	Nej	0			2771	L2021:1111	Recent grop, störning
2787	Grop	Nej	0			2841	L2021:1111	
2798	Grop	Nej	0			2841	L2021:1111	
2808	Grop	Nej	0			2841	L2021:1111	
2817	Stolphål	Nej	0			2841	L2021:1111	
2825	Stolphål	Nej	0			2841	L2021:1111	
2833	Röjningsröse	Nej	0			2841	L2021:1111	
2861	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2871	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2880	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	3483	L2021:1111	Hus 17
2889	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2899	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2909	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2917	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2926	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2935	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2945	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2954	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2963	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2972	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2981	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2990	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
2999	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3008	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
3017	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3028	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3037	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3052	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3061	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3070	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3079	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3088	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3097	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3107	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	3483	L2021:1111	Hus 17
3116	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3125	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3135	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3146	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3157	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3167	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3176	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3184	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3193	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3204	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3216	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	3483	L2021:1111	
3231	Grop	Nej	0			3483	L2021:1111	
3241	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3250	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3259	Grop	Nej	0			3756	L2021:1111	
3266	Grop	Ja	25	Maskin	Handplock	3756	L2021:1111	
3320	Dike	Nej	0			3756	L2021:1111	
3327	Dike	Nej	0			3756	L2021:1111	
3334	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3344	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3354	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3362	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3379	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3387	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3396	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3405	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3414	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3422	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
3431	Grop	Nej	0			3483	L2021:1111	Recent grop, störning
3449	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
3458	Grav	Ja	50	Maskin	Handplock	3483	L2021:1111	
3473	Grav	Nej	0			3483	L2021:1111	
3539	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	3756	L2021:1111	
3550	Grop	Nej	0			3756	L2021:1111	
3561	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	
3571	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3581	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3591	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3601	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	3756	L2021:1111	Hus 20
3611	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	3756	L2021:1111	Hus 20
3621	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3631	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3643	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	3756	L2021:1111	Hus 20

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
3656	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3667	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3676	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3686	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3696	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3704	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3714	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3723	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3734	Stolphål	Nej	0			3756	L2021:1111	Hus 20
3744	Grop	Nej	0			3756	L2021:1111	
3824	Grop	Nej	0			3813	L2021:1111	
3849	Brunn	Ja	50	Maskin	Handplock	4245	L2021:1111	
3859	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
3869	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
3878	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
3913	Grop	Nej	0			4207	L2021:1111	
3924	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3932	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3941	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3950	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3959	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3967	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3974	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3982	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
3990	Härd	Nej	0			4245	L2021:1111	
4004	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
4013	Grop	Nej	0			4245	L2021:1111	
4024	Grop	Nej	0			4245	L2021:1111	
4047	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 23
4057	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 23
4066	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 23
4076	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4245	L2021:1111	Hus 23
4086	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	4245	L2021:1111	Hus 23
4096	Grop	Nej	0			4245	L2021:1111	
4114	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	4245	L2021:1111	
4140	Grop	Nej	0			4207	L2021:1111	
4153	Grop	Nej	0			4207	L2021:1111	
4164	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
4173	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
4181	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
4190	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
4200	Stolphål	Nej	0			4207	L2021:1111	
4294	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
4302	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4312	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4320	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4328	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4338	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4348	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4359	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	4245	L2021:1111	Hus 2
4371	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4245	L2021:1111	Hus 2
4383	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4391	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
4401	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4412	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4423	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
4431	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
4439	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4245	L2021:1111	Hus 2
4450	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
4461	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
4470	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike 1800-tal
4481	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
4493	Grav	Ja	5	Skårslev	Preparat	10280	L2021:1111	Centralgrav
4545	Stenpackning	Nej	0			10280	L2021:1111	Gravhögsbrätte
4563	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
4590	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
4601	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
4632	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4641	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4650	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4660	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4669	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	4611	L2021:1111	Hus 14
4680	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4690	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4700	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	4611	L2021:1111	Hus 14
4710	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	4611	L2021:1111	Hus 14
4721	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4730	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4739	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4749	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4758	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4768	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4777	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4786	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4795	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4804	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4813	Härd	Nej	0			4611	L2021:1111	Hus 14
4826	Stolphål	Nej	0			4611	L2021:1111	
4834	Gropssystem	Ja	50	Skårslev	Handplock	4611	L2021:1111	
4858	Grop	Nej	0			4611	L2021:1111	
4869	Grop	Nej	0			4611	L2021:1111	
4885	Gropssystem	Nej	0			4611	L2021:1111	
4935	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
4945	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 15
4955	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
4968	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 15
4979	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 15
4989	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 15
4998	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5027	Grop	Nej	0			5008	L2021:1111	
5041	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5050	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5059	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5067	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5076	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5086	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
5097	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5106	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5118	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5130	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5141	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5151	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4906	L2021:1111	Hus 4
5159	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4906	L2021:1111	Hus 4
5170	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5181	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5189	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5199	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4906	L2021:1111	Hus 4
5209	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5220	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5231	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5240	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5248	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5259	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5271	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5282	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5291	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5302	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5311	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5320	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5331	Grop	Nej	0			4906	L2021:1111	
5343	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5352	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5361	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	4906	L2021:1111	Hus 4
5373	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5384	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	Hus 4
5393	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5403	Grop	Nej	0			4906	L2021:1111	
5416	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5423	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5433	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5444	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5453	Stolphål	Nej	0			4906	L2021:1111	
5669	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike del av. 1800-tal
5677	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike 1800-tal
5686	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
5699	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike 1800-tal
5711	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
5723	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Del av gränsvall 1800-tal
5763	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike 1800-tal
5777	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike 1800-tal
5789	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
5801	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
5811	Grop	Nej	0			5491	L2021:1111	Del av gränsvall 1800-tal
5822	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	5491	L2021:1111	
5837	Grop	Nej	0			5491	L2021:1111	
5850	Stolphål	Nej	0			5491	L2021:1111	
5859	Stolphål	Nej	0			5491	L2021:1111	
5868	Stolphål	Nej	0			5491	L2021:1111	
5880	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
5890	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
5900	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
5910	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
5920	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
5929	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
5938	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
5947	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
5956	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
5965	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
5975	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
5984	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
5994	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
6004	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	5639	L2021:1111	Hus 25
6013	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6019	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
6027	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6036	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6044	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
6057	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5639	L2021:1111	Hus 25
6069	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
6078	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6086	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
6095	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	Hus 25
6105	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6113	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6121	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
6130	Grop	Nej	0			5639	L2021:1111	
6150	Grop	Nej	0			5639	L2021:1111	
6201	Grop	Nej	0			6178	L2021:1108	
6210	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6219	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6229	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6238	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6247	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6255	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	6178	L2021:1108	Hus 34
6265	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6275	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6285	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	Hus 34
6295	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6304	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6313	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6322	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6331	Grop	Nej	0			6178	L2021:1108	
6342	Grop	Nej	0			6178	L2021:1108	
6352	Grop	Nej	0			6178	L2021:1108	
6364	Grop	Ja	50	Skårslev	Handplock	6178	L2021:1108	
6375	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6384	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6395	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6404	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	Hus 34
6414	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	6178	L2021:1108	
6424	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
6433	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	6178	L2021:1108	Hus 34

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
6487	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	710	L2021:1111	
6500	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	
6512	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	882	L2021:1111	
6544	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
6572	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6582	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6591	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6605	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6615	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6624	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6636	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6647	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	Hus 2
6658	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6667	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6676	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6686	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6695	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6705	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6713	Stolphål	Nej	0			4245	L2021:1111	
6721	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6731	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6740	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6751	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6761	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6772	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6784	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6795	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6807	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6818	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5509	L2021:1111	Hus 8
6829	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6840	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6851	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6860	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6869	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6878	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5509	L2021:1111	Hus 8
6889	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6898	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6907	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6918	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	Hus 8
6928	Stolphål	Nej	0			5509	L2021:1111	
6938	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5509	L2021:1111	Hus 22
6949	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5509	L2021:1111	Hus 22
6960	Utgår	Ja	0			5509	L2021:1111	
6970	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	5509	L2021:1111	Hus 27
6978	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	5509	L2021:1111	Hus 27 takbärare?
7052	Grop	Nej	0			5509	L2021:1111	
7060	Hård	Ja	0			5558	L2021:1111	
7074	Grop	Nej	0			5558	L2021:1111	
7083	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
7092	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
7102	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5558	L2021:1111	Hus 21
7113	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	5558	L2021:1111	Hus 21
7123	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
7135	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
7144	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
7152	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
7161	Stolphål	Nej	0			5558	L2021:1111	Hus 21
7170	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	
7177	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7196	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7217	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7241	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7251	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7260	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7271	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7282	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7292	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7301	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7312	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7321	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7329	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7340	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	5597	L2021:1111	Hus 6
7352	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7362	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7372	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7388	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7410	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7420	Stolphål	Ja	50	Skårslev		5597	L2021:1111	Hus 6
7430	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7438	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7449	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	5597	L2021:1111	Hus 6
7458	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7468	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7479	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7490	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7501	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7511	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7521	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7531	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7544	Ränna	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
7557	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	
7565	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	
7573	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	
7582	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	
7590	Brunn	Ja	30	Maskin	Handplock	5597	L2021:1111	
7603	Härd	Ja	50	Skårslev	Handplock	6464	L2021:1111	
7615	Stolphål	Nej	0			6464	L2021:1111	
7623	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	6451	L2021:1111	Hus 18
7633	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 26
7641	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 18
7650	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 26
7659	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 26
7667	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	6451	L2021:1111	Hus 18
7678	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 26
7688	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	Hus 18
7699	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
7708	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	
7716	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	
7725	Stolphål	Nej	0			6451	L2021:1111	
7734	Stolphål	Nej	0			6444	L2021:1111	
7742	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	6444	L2021:1111	
7754	Hård	Ja	50	Spade	Handplock	6444	L2021:1111	
7763	Utgår	Ja	0			6444	L2021:1111	
7777	Stolphål	Nej	0			6444	L2021:1111	
7787	Stolphål	Nej	0			6444	L2021:1111	
7797	Stolphål	Nej	0			6444	L2021:1111	
7806	Stolphål	Nej	0			6444	L2021:1111	
7816	Stolphål	Nej	0			6444	L2021:1111	
7824	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	6444	L2021:1111	
7838	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	6990	L2021:1111	
7851	Grop	Nej	0			6990	L2021:1111	
7860	Grop	Nej	0			6990	L2021:1111	
7869	Grop	Nej	0			6990	L2021:1111	
7879	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	
7888	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	Hus 9
7897	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	Hus 9
7908	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	Hus 9
7916	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	Hus 9
7925	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	
7935	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	
7944	Stolphål	Nej	0			6990	L2021:1111	
7954	Hård	Nej	0			6990	L2021:1111	
7968	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	4245	L2021:1111	
8078	Grav	Nej	0			3483	L2021:1111	
8098	Grop	Nej	0			3483	L2021:1111	
8114	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
8123	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
8134	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
8144	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
8155	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
8164	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8174	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8183	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8192	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8202	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	7018	L2021:1111	Hus 19
8215	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8227	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8237	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8248	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8260	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	7018	L2021:1111	Hus 19
8271	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	7018	L2021:1111	Hus 19
8283	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8291	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8304	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8313	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8322	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8332	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8341	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8352	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
8361	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8369	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 19
8380	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 11
8391	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 11
8401	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 11
8412	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8421	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8431	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8440	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8450	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8460	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8471	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	7018	L2021:1111	Hus 1
8482	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8494	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8507	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8517	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8526	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8535	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8543	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8552	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8561	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	Hus 1
8570	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8583	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8591	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8600	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8609	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8618	Stolphål	Nej	0			7018	L2021:1111	
8629	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	8682	L2021:1111	
8642	Grop	Nej	0			8682	L2021:1111	
8655	Brunn	Ja	50	Maskin	Handplock	8682	L2021:1111	
8761	Grop	Nej	0			8743	L2021:1111	
8769	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	8743	L2021:1111	
8784	Grop	Nej	0			8743	L2021:1111	
8796	Stolphål	Nej	0			8743	L2021:1111	
8806	Stolphål	Nej	0			8743	L2021:1111	
8815	Stolphål	Nej	0			8743	L2021:1111	
8825	Grop	Nej	0			8728	L2021:1111	
8848	Lager	Nej	0			8728	L2021:1111	
8858	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
8870	Stolphål	Ja	0			8728	L2021:1111	
8880	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
8888	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
8897	Utgår	Ja	0			8728	L2021:1111	
8906	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
8917	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	8728	L2021:1111	Hus 5
8927	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
8937	Utgår	Ja	0			8728	L2021:1111	
8946	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
8956	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
8968	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
8980	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
8991	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	8705	L2021:1111	Hus 3
9003	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
9015	Ränna	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3 väggränna
9041	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9051	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9068	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	8705	L2021:1111	Hus 3
9085	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	8705	L2021:1111	Hus 3
9100	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9124	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9136	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9146	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9156	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9167	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9178	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9188	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 3
9199	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	
9209	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 30
9221	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 30
9231	Stolphål	Nej	0			8705	L2021:1111	Hus 30
9243	Grop	Nej	0			8705	L2021:1111	
9253	Grop	Nej	0			8027	L2021:1111	
9280	Grop	Nej	0			9267	L2021:1111	
9290	Grop	Nej	0			9267	L2021:1111	
9311	Stolphål	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
9320	Stolphål	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
9329	Stolphål	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
9338	Stolphål	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
9350	Stolphål	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
9360	Stolphål	Nej	0			9298	L2021:1111	Hus 10
9393	Stolphål	Nej	0			9370	L2021:1111	
9403	Stolphål	Nej	0			9370	L2021:1111	
9413	Stolphål	Nej	0			9370	L2021:1111	
9440	Stolphål	Nej	0			9423	L2021:1111	
9451	Stolphål	Nej	0			9423	L2021:1111	
9462	Stolphål	Nej	0			9423	L2021:1111	
9479	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9490	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9502	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9549	L2021:1111	Hus 16
9514	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9525	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9549	L2021:1111	Hus 16
9537	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9549	L2021:1111	Hus 16
9569	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	
9579	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	
9589	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9599	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9609	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9618	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9627	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9637	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9647	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9657	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9667	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9678	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9688	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9549	L2021:1111	Hus 16
9698	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
9708	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9717	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9727	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9736	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9746	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9756	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9765	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9775	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9784	Stolphål	Nej	0			9549	L2021:1111	Hus 16
9818	Stolphål	Nej	0			9793	L2021:1111	
9828	Stolphål	Nej	0			9793	L2021:1111	
9837	Grop	Nej	0			9793	L2021:1111	
9845	Ränna	Nej	0			9793	L2021:1111	
9858	Stolphål	Nej	0			9793	L2021:1111	
9867	Stolphål	Nej	0			9793	L2021:1111	
9876	Grop	Nej	0			9793	L2021:1111	
9890	Stolphål	Nej	0			9793	L2021:1111	
9899	Stolphål	Nej	0			9793	L2021:1111	
9920	Stolphål	Nej	0			9908	L2021:1111	
9932	Stolphål	Nej	0			9908	L2021:1111	
9943	Stolphål	Nej	0			9908	L2021:1111	
9952	Stolphål	Nej	0			9908	L2021:1111	
10021	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	
10029	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	
10038	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	
10048	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9982	L2021:1108	Hus 33
10058	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10067	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10074	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9982	L2021:1108	Hus 33
10085	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10096	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10106	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9982	L2021:1108	Hus 33
10118	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10128	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10138	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	Hus 33
10147	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	
10156	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9982	L2021:1108	
10166	Stolphål	Nej	0			9982	L2021:1108	
10175	Utgår	Ja	0			9982	L2021:1108	
10185	Utgår	Ja	0			9982	L2021:1108	
10196	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	9982	L2021:1108	
10206	Stolphål	Nej	0			9982		
10216	Grop	Ja	50	Maskin	Handplock	9982	L2021:1108	
10216	Grop	Ja	50	Maskin	Handplock	9982	L2021:1108	
10228	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	9982		
10249	Stolphål	Nej	0			9982		
10258	Dike	Nej	0			9982	L2021:1108	
10271	Dike	Nej	0			9982	L2021:1108	
10320	Stolphål	Nej	0			10280	L2021:1111	
10337	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	Gränsdike 1800-tal
10385	Härd	Ja	50	Spade	Handplock	10280	L2021:1111	
10404	Härd	Nej	0			10280	L2021:1111	
10423	Härd	Nej	0			10280	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
10439	Härd	Nej	0			10280	L2021:1111	
10458	Stolphål	Nej	0			10280	L2021:1111	
10468	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
10518	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 13
10530	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10561	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	10542	L2021:1105	
10570	Stolphål	Nej	0			10542	L2021:1105	
10580	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10591	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 13
10601	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10612	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10622	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10632	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 13
10642	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10652	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10663	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10673	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10683	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10692	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10701	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10712	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10723	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10734	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10744	Ränna	Ja	25	Spade	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 13 vägg
10765	Ränna	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
10783	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10792	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10803	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10813	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10824	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10834	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10843	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10852	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10862	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10872	Grop	Nej	0			10483	L2021:1105	
10886	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10895	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10903	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10912	Stolphål	Ja	50	Skårslev		10483	L2021:1105	
10921	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10931	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10940	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
10949	Grop	Nej	0			10483	L2021:1105	
10956	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
10966	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
10978	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
10988	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
10999	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
11008	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
11018	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11029	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11038	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11049	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
11060	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11072	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11083	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	3483	L2021:1111	Hus 17
11095	Utgår	Utgår	0			3483	L2021:1111	
11105	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11113	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11125	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11134	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11143	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11153	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11163	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11172	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	Hus 17
11182	Brunn	Ja	10	Spade	Handplock	3483	L2021:1111	
11223	Stolphål	Nej	0			11211		
11233	Stolphål	Nej	0			11211		
11241	Grop	Nej	0			11211		
11252	Grop	Nej	0			11211		
11285	Grop	Nej	0			11275		
11297	Stolphål	Nej	0			11275		
11324	Stolphål	Nej	0			11314		
11333	Grop	Nej	0			11314		
11412	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11422	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11432	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11442	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11452	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11463	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11474	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11487	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11496	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11505	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 13
11517	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
11527	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11538	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11547	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11558	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11567	Ränna	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11596	Ränna	Nej	0			10483	L2021:1105	
11621	Ränna	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 13
11667	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 29
11676	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 29
11685	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 29
11695	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	10483	L2021:1105	Hus 29
11705	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 29
11714	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	
11724	Stolphål	Nej	0			10483	L2021:1105	Hus 29
11735	Grop	Nej	0			10483	L2021:1105	
11747	Gropssystem	Ja	30	Maskin	Handplock	10483	L2021:1105	
11786	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11795	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11804	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11812	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11821	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
11831	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11839	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11848	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11857	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11865	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11875	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
11886	Stolphål	Nej	0			5597	L2021:1111	Hus 6
11897	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
11909	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
11916	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
11926	Stolphål	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5
11936	Stolphål	Ja	50	Skårslev	Handplock	8728	L2021:1111	Hus 5
11947	Ränna	Nej	0			8728	L2021:1111	Hus 5 väggränna
12008	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	12003	L2021:1111	
12024	Grop	Nej	0			12003	L2021:1111	
12036	Hård	Ja	50	Spade	Handplock	11966	L2021:1111	
12047	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
12056	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
12066	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
12076	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
12085	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
12094	Stolphål	Nej	0			11966	L2021:1111	
12104	Grop	Nej	0			11966	L2021:1111	
12115	Grop	Nej	0			11966	L2021:1111	
12129	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12139	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12149	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12163	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12172	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12182	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12209	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12219	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12227	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	12192	L2021:1111	Hus 4
12236	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12246	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12256	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12266	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12276	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12286	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12296	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12307	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12317	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12328	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12339	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12349	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12360	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12371	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12382	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12393	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12404	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12416	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12426	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12436	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
12449	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12460	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12507	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12519	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12530	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12540	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12550	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12560	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12570	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12580	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	12192	L2021:1111	Hus 4
12591	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12602	Stolphål	Ja	50	Spade	Handplock	12192	L2021:1111	Hus 4
12613	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12629	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12640	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	Hus 4
12653	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12662	Stolphål	Nej	0			12192	L2021:1111	
12672	Grop	Nej	0			12192	L2021:1111	
12690	Grop	Nej	0			12192	L2021:1111	
12707	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
12716	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
12729	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
12738	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
12749	Stolphål	Nej	0			5639	L2021:1111	
12758	Stolphål	Nej	0			12482	L2021:1111	
12768	Brunn	Ja	50	Maskin	Handplock	12482	L2021:1111	
12798	Grop	Ja	10	Maskin	Handplock	12482	L2021:1111	
12828	Grop	Nej	0			12482	L2021:1111	
12836	Grop	Nej	0			12482	L2021:1111	
12848	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	12482	L2021:1111	
12862	Grop	Nej	0			12482	L2021:1111	
12873	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	12482	L2021:1111	
12883	Stolphål	Nej	0			710	L2021:1111	
12893	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
12903	Stolphål	Nej	0			3483	L2021:1111	
12916	Stolphål	Nej	0			6178	L2021:1108	
12991	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13000	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13009	Grop	Nej	0			12969	L2021:1111	
13027	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13036	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13045	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13054	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13063	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13072	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13082	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13092	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13102	Grop	Nej	0			12969	L2021:1111	
13113	Grop	Nej	0			12969	L2021:1111	
13129	Stolphål	Nej	0			12969	L2021:1111	
13157	Stolphål	Nej	0			13144	L2021:1111	
13167	Stolphål	Nej	0			13144	L2021:1111	
13176	Stolphål	Nej	0			13144	L2021:1111	

Intrasis ID	Anl. typ	Und.	Und. (%)	Und. metod	Fyndinsaml. metod	Schakt	Fornlämning	Anm.
13186	Stolphål	Nej	0			13144	L2021:1111	
13197	Stolphål	Nej	0			13144	L2021:1111	
13205	Stolphål	Nej	0			12951	L2021:1111	
13218	Stolphål	Nej	0			12951	L2021:1111	
13228	Stolphål	Nej	0			12937	L2021:1111	
13237	Stolphål	Nej	0			12937	L2021:1111	
13246	Stolphål	Nej	0			12937	L2021:1111	
13256	Stolphål	Nej	0			12937	L2021:1111	
13268	Stolphål	Nej	0			12937	L2021:1111	
13277	Stolphål	Nej	0			12937	L2021:1111	
13287	Grop	Ja	50	Spade	Handplock	12937	L2021:1111	
13315	Stolphål	Nej	0			13300	L2021:1111	
13324	Stolphål	Nej	0			13300	L2021:1111	
13335	Stolphål	Nej	0			13300	L2021:1111	
13345	Grop	Nej	0			13300	L2021:1111	
13356	Grop	Nej	0			13443	L2021:1111	
13384	Grop	Nej	0			13443	L2021:1111	
13398	Grop	Nej	0			13443	L2021:1111	
13416	Grop	Nej	0			13443	L2021:1111	
13462	Ränna	Ja	25	Spade	Handplock	13549	L2021:1111	Hus 32
13501	Stolphål	Nej	0			13549	L2021:1111	Hus 32
13516	Grop	Nej	0			13549	L2021:1111	
13530	Grop	Nej	0			13549	L2021:1111	
13539	Grop	Nej	0			13549	L2021:1111	
13747	Grop	Nej	0			10280	L2021:1111	
14202	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
14212	Stolphål	Nej	0			1512	L2021:1111	Hus 24
14222	Stolphål	Ja	50	Skärslev	Handplock	1658	L2021:1111	Hus 31
14252	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
14261	Stolphål	Nej	0			1658	L2021:1111	Hus 31
14269	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
14279	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
14286	Stolphål	Nej	0			652	L2021:1111	
14316	Grop	Nej	0			652	L2021:1111	

Bilaga 3. Fyndtabell

Fyndnr	IntrasisID	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Fragm. grad	Fyndstatus	Anmärkning	Kontext
1	200	CU-leg	Smälta	1	1	Fragment	Gallras		100
2	201	Ädelmetall	Mynt	1	2	Defekt		Denar	100
3	202	CU-leg	Malja	1	2	Fragment	Gallras		100
4	203	Koppar	Mynt	1	4	Komplett	Gallras		100
5	204	Koppar	Mynt	1	4	Komplett	Gallras		100
6	205	Koppar	Mynt	1	26	Defekt		Centralt hål i vilket träbit satt fast	100
7	206	CU-leg	Smälta	1	2	Fragment	Gallras		100
8	207	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
9	208	Ädelmetall	Mynt	1	1	Fragment	Gallras		100
10	209	Koppar	Mynt	1	10	Komplett	Gallras		100
11	210	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
12	211	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
13	212	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
14	213	Koppar	Mynt	1	12	Komplett	Gallras		100
15	214	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
16	215	Bly	Vikt	1	22	Defekt		Vikt?	100
17	216	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
18	217	Koppar	Mynt	1	12	Komplett	Gallras		100
19	218	CU-leg	Remlöpare	1	10	Defekt	Gallras		100
20	219	Ädelmetall	Mynt	1	1	Fragment	Gallras		100
21	220	CU-leg	Malja	1	1	Fragment	Gallras		100
22	221	Koppar	Mynt	1	4	Komplett	Gallras		100
23	222	CU-leg	Fibula	1	6		Skickad till konservering		100
24	223	Koppar	Mynt	1	6	Komplett	Gallras		100
25	224	Bly	Plomb	1	6	Fragment	Kasseras		100
26	225	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
27	226	Koppar	Mynt	1	2	Komplett	Gallras		100
28	227	CU-leg	Malja	1	2	Intakt	Gallras		100
29	228	CU-leg	Malja	2	1	Fragment	Gallras		100
30	229	CU-leg	Fibula	1	6		Skickad till konservering		100
31	230	Koppar	Mynt	1	6	Komplett	Gallras		100
32	231	CU-leg	Fibula	1	3		Skickad till konservering		100
33	232	Koppar	Mynt	1	6	Komplett	Gallras		100
34	233	CU-leg	Spänne	1	4	Defekt	Gallras		100
35	234	Koppar	Mynt	1	4	Komplett	Gallras		100
36	235	CU-leg	Malja	1	2	Intakt	Gallras		100
37	236	Koppar	Mynt	1	4	Intakt	Gallras		100
38	237	CU-leg	Sölja	1	6	Fragment	Gallras		100
39	238	Koppar	Mynt	1	4	Komplett	Gallras		100
40	394	Flinta	Spån	1	8	Fragment			313
41	2651	Bergart	Krossten	1	514	Intakt			100
42	4460	Flinta	Dolk	1	36	Fragment			100
43	4491	Ädelmetall	Ring	1	9	Intakt			4493
44	4492	Ädelmetall	Ring	1	0				4493
45	5007	Brons	Armring	0	0	Fragment	Skickad till konservering		4493
46	5878	Brons	Kniv	1	4	Fragment	Skickad till konservering		4493
47	5879	CU-leg	Knapp	1	1	Defekt	Skickad till konservering		4493

Fyndnr	IntrasisID	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Fragm. grad	Fyndstatus	Anmärkning	Kontext
48	6165	Flinta	Dolk	1	26	Fragment			100
49	6541	CU-leg	Sölja	1	10	Intakt	Gallras		1917
50	9473	Koppar	Mynt	1	6	Komplett	Gallras		100
51	9478	CU-leg	Föremål	1	8	Fragment	Gallras		100
52	10336	Koppar	Mynt	1	6	Komplett	Gallras		100
53	11734	Koppar	Mynt	1	2	Komplett			100
54	11885	Koppar	Mynt	1	4	Komplett			100
55	1000015	Ben	Avfall	20	2				7590
56	1000016	Ben	Avfall	1	1				8260
57	1000017	Ben	Avfall	1	3				6364
58	1000018	Ben	Avfall	1	17				8655
59	1000019	Ben	Avfall	1	1				8655
60	1000020	Ben	Avfall	1	3				8655
61	1000021	Ben	Avfall	4	1				11747
62	1000022	Ben	Avfall	1	2				11747
63	1000023	Ben	Avfall	1	2				11747
64	1000024	Ben	Avfall	1	21				8655
65	1000025	Ben	Avfall	1	1				7590
66	1000026	Flinta	Avslag med bruksretusch	2	18	Intakt			11747
67	1000027	Flinta	Avslag/avfall	2	14	Intakt			11747
68	1000028	Bränd lera	Bränd lera	18	244	Fragment			11747
69	1000029	Bränd lera	Lerklining	1	52	Fragment			11747
70	1000030	Keramik	Kärl	69	449	Fragment			11747
71	1000031	Flinta	Avslag/avfall	12	178	Fragment			6364
72	1000032	Flinta	Avslag	1	6	Fragment		Yxtillverknings- avslag	6433
73	1000033	Keramik	Kärl	4	22				10156
74	1000034	Keramik	Kärl	4	18	Fragment			10216
75	1000035	Flinta	Avslag	2	6	Fragment			10216
76	1000036	Ben	Avfall	1	1				11747
77	1000037	Flinta	Avslag/avfall	6	26	Fragment		Rensfynd	3266
78	1000038	Flinta	Avslag med bruksretusch	1	6	Fragment		Rensfynd	3266
79	1000039	Flinta	Avslag med bruksretusch	1	16	Fragment			3458
80	1000040	Flinta	Avslag/avfall	2	6	Fragment			7590
81	1000041	Flinta	Avslag	1	6	Fragment			1206
82	1000042	Flinta	Avslag/avfall	1	6	Fragment			2175
83	1000043	Flinta	Avfall	1	4	Fragment			7623
84	1000044	Flinta	Avslag/avfall	2	2	Fragment			12580
85	1000045	Flinta	Kärna	1	72	Fragment			8655
86	1000046	Flinta	Avslag/avfall	2	28	Fragment			12768
87	1000047	Bränd lera	Lerblock	8	210	Fragment			9502
88	1000048	Keramik	Kärl	1	21	Fragment			8655
89	1000049	Keramik	Kärl	16	76	Fragment			7420
90	1000050	Keramik	Kärl	2	53	Fragment			7590
91	1000051	Keramik	Kärl	1	42	Fragment			8917
92	1000052	Keramik	Kärl	13	56	Fragment		Rest av lånjeornering, matskorpa	12768
93	1000053	Keramik	Kärl	7	60	Fragment			494
94	1000054	Keramik	Kärl	1	2	Fragment			4359
95	1000055	Keramik	Kärl	7	28	Fragment			8260
96	1000056	Keramik	Kärl	6	14	Fragment		Rensfynd	3266
97	1000057	Keramik	Kärl	3	1	Fragment			395

Fyndnr	IntrasisID	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Fragm. grad	Fyndstatus	Anmärkning	Kontext
99	1000059	Keramik	Kärl	1	2	Fragment			3601
100	1000060	Keramik	Kärl	36	272	Fragment		Deponerat kärl	7968
101	1000061			2	7	Fragment			11747
102	1000062	Keramik	Kärl	1	2	Fragment			9068
103	1000063	Keramik	Kärl	4	12	Fragment			9537
104	1000064	Keramik	Kärl	1	10	Fragment			7102
105	1000065	Bränd lera	Bränd lera	9	264	Fragment		Lerklining?	8655
106	1000066	Bränd lera	Bränd lera	28	208	Fragment		Högre temperatur, bubblig	5159
107	1000067	Bränd lera	Bränd lera	44	262	Fragment		Bubblig	12768
108	1000068	Bränd lera	Bränd lera	16	136	Fragment			3107
109	1000069	Bränd lera	Bränd lera	17	152	Fragment			11182
110	1000070	Bränd lera	Lerklining	2	42				11182
111	1000071	Bränd lera	Lerklining	15	200	Fragment			9525
112	1000072	Bränd lera	Bränd lera	3	90	Fragment			3849
113	1000073	Bränd lera	Bränd lera	5	46	Fragment			4076
114	1000074	Bränd lera	Bränd lera	5	36	Fragment			9537
115	1000075	Bränd lera	Bränd lera	4	14	Fragment			3601
116	1000076	Bränd lera	Bränd lera	2	10	Fragment			11505
117	1000077	Bränd lera	Bränd lera	2	6	Fragment			9085
118	1000078	Bränd lera	Bränd lera	1	6	Fragment			7590
119	1000079	Bränd lera	Bränd lera	1	1	Fragment			8880
120	1000080	Bränd lera	Bränd lera	5	4	Fragment			11083
121	1000081	Bränd lera	Bränd lera	3	4	Fragment			6949
122	1000082	Keramik	Rödgoods	1	2	Fragment		Glaserat yngre rödgoods	5711
123	1000083	Keramik	Rödgoods	3	74	Fragment		Glaserat yngre rödgoods	2710
124	1000084	Bergart	Underliggare	1	0	Fragment	Ej tillvaratagen		10216
125	1000085	Ben	Avfall	1	1				7590
126	1000086	Ben	Avfall	1	1				7590
127	1000087	Ben	Avfall	1	1				7590
128	1000088	Keramik	Kärl	3	18	Fragment			11747
129	1000089	Keramik	Kärl	1	13	Fragment			11747
130	1000090	Keramik	Kärl	6	23	Fragment			11747
131	1000091	Keramik		1	4	Fragment			8655
132	1000092	Keramik	Kärl	2	28	Fragment			8655
133	1000093	Keramik	Kärl	3	8	Fragment			8655
134	1000094	Keramik	Kärl	2	25	Fragment			7590
135	1000355	Järn	Sporre	1	4	Fragment	Konserveras		8655

Bilaga 4. ^{14}C -resultat

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2022-03-22

Håkan Aspeborg
Statens Historiska Museer
Arkeologerna
Odlarevägen 5
226 60 LUND

Resultat av ^{14}C datering av träkol och makrofossiler från Dalköpinge 2:1>2 FU, Dalköpinge socken, Trelleborgs kommun, Skåne. (p 4221)

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratorn förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

Förbehandling av makrofossiler:

1. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
2. 0.5 % NaOH tillsätts (1 h, 60 °C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratorn förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labbnnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰}$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-73219	A2678 P14018	-28,3	5 062 ± 33
Ua-73220	A4493 P4589	-27,2	3 055 ± 30
Ua-73221	A7420 P11209	-25,0	3 544 ± 31
Ua-73222	A6004 P14348	-23,3	3 850 ± 31
Ua-73223	A7623 P13808	-25,1	1 793 ± 29
Ua-73224	A10048 P11344	-25,0	3 619 ± 31
Ua-73225	A13462 P14336	-27,3	4 730 ± 33
Ua-73226	A10385 P12912	-25,0	1 851 ± 30
Ua-73227	A1341 P14161	-25,3	3 641 ± 31
Ua-73228	A3458 P8077	-25,5	3 654 ± 31
Ua-73229	A3266 P13742	-24,4	4 722 ± 32
Ua-73230	A475 P14350	-23,9	3 701 ± 31
Ua-73231	A3107 P6543	-25,5	2 196 ± 29
Ua-73232	A3611 P14163	-23,5	1 810 ± 28
Ua-73233	A3849 P14338	-25,3	1 904 ± 29
Ua-73234	A4086 P7979	-22,6	1 859 ± 29

forts.

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰}$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-73235	A4359 P9474	-24,5	1 917 ± 29
Ua-73236	A4710 P12127	-23,2	1 848 ± 30
Ua-73237	A4834 P12928	-24,0	1 820 ± 30
Ua-73238	A5159 P12475	-26,4	1 861 ± 30
Ua-73239	A6818 P11204	-24,8	1 885 ± 30
Ua-73240	A6938 P9477	-23,7	1 881 ± 29
Ua-73241	A7102 P8759	-24,5	1 873 ± 30
Ua-73242	A7590 P11210	-22,4	1 815 ± 30
Ua-73243	A7590 P14250	-24,9	1 865 ± 30
Ua-73244	A8271 P11884	-24,6	1 863 ± 30
Ua-73245	A8471 P11348	-23,4	1 856 ± 30
Ua-73246	A8494 P11347	-23,3	1 876 ± 30
Ua-73247	A8655 P13944	-22,4	1 903 ± 30
Ua-73248	A8917 P11961	-27,4	2 248 ± 30
Ua-73249	A9068 P11964	-25,1	1 829 ± 30
Ua-73250	A9537 P13617	-22,8	1 894 ± 30
Ua-73251	A10216 P13701	-23,6	3 595 ± 32
Ua-73252	A11505 P13568	-24,4	1 831 ± 30
Ua-73253	A11685 P13569	-20,4	601 ± 29
Ua-73254	A11747 P14194	-23,5	1 835 ± 30
Ua-73255	A11747 P14199	-23,2	1 894 ± 30
Ua-73256	A12768 P14192	-24,7	1 875 ± 31

Med vänliga hälsningar

Lars**Beckel**

Karl Håkansson/Lars Beckel

Elektroniskt undertecknad
av Lars Beckel
Datum: 2022.03.23
09:30:19 +01'00'

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2022-03-22

Håkan Aspeborg
Statens Historiska Museer
Arkeologerna
Odlarevägen 5
226 60 LUND

Resultat av isotopanalys av träkol och makrofossiler från Dalköpinge 2:1>2 FU, Dalköpinge socken, Trelleborgs kommun, Skåne. (p 4221)

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

Förbehandling av makrofossiler:

1. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
2. 0.5 % NaOH tillsätts (1 h, 60 °C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labbnummer	Prov	$\delta^{15}\text{N}\text{‰ AIR}$	C:N
Ua-73219	A2678 P14018		
Ua-73220	A4493 P4589		
Ua-73221	A7420 P11209		
Ua-73222	A6004 P14348		
Ua-73223	A7623 P13808		
Ua-73224	A10048 P11344		
Ua-73225	A13462 P14336		
Ua-73226	A10385 P12912		
Ua-73227	A1341 P14161		
Ua-73228	A3458 P8077		
Ua-73229	A3266 P13742		
Ua-73230	A475 P14350	3,6	25,8
Ua-73231	A3107 P6543	-0,7	86,5
Ua-73232	A3611 P14163	5,6	22,1
Ua-73233	A3849 P14338	6,0	26,6
Ua-73234	A4086 P7979	4,7	18,2

forts.

Labnummer	Prov	$\delta^{15}\text{N}\text{‰ AIR}$	C:N
Ua-73235	A4359 P9474	5,8	34,9
Ua-73236	A4710 P12127	3,9	27,6
Ua-73237	A4834 P12928	3,8	26,0
Ua-73238	A5159 P12475	6,8	19,3
Ua-73239	A6818 P11204	4,5	29,3
Ua-73240	A6938 P9477	7,5	29,4
Ua-73241	A7102 P8759	5,8	28,7
Ua-73242	A7590 P11210	3,8	16,2
Ua-73243	A7590 P14250	6,3	26,1
Ua-73244	A8271 P11884	5,0	22,1
Ua-73245	A8471 P11348	5,6	26,9
Ua-73246	A8494 P11347	4,3	25,4
Ua-73247	A8655 P13944	4,7	16,4
Ua-73248	A8917 P11961	2,7	124,3
Ua-73249	A9068 P11964	6,7	22,6
Ua-73250	A9537 P13617	4,8	25,5
Ua-73251	A10216 P13701	7,6	22,4
Ua-73252	A11505 P13568	10,3	16,7
Ua-73253	A11685 P13569	6,5	19,8
Ua-73254	A11747 P14194	8,0	28,4
Ua-73255	A11747 P14199	5,0	31,7
Ua-73256	A12768 P14192	6,1	6,7

Med vänliga hälsningar

Lars**Beckel**

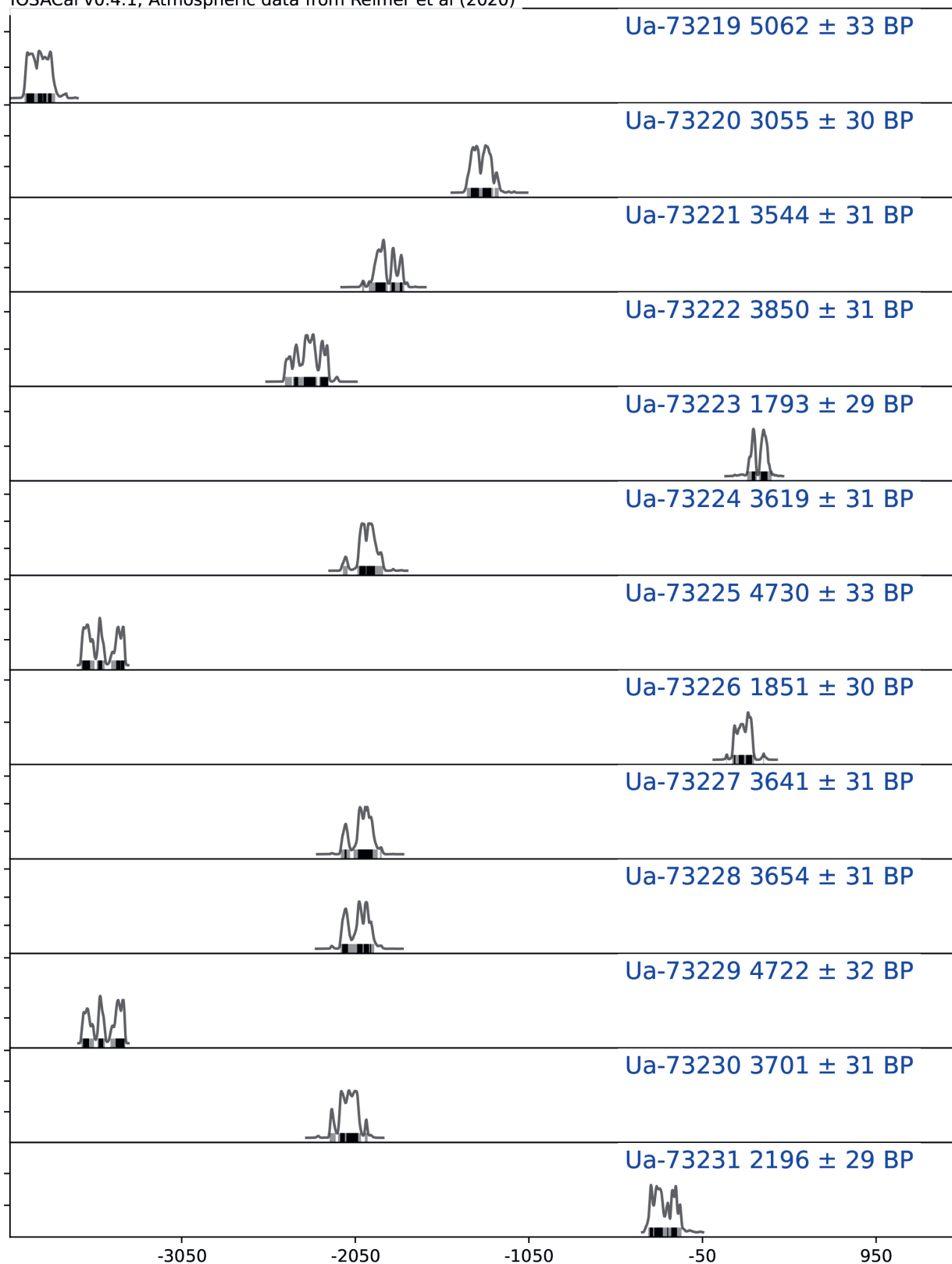
Karl Håkansson/Lars Beckel

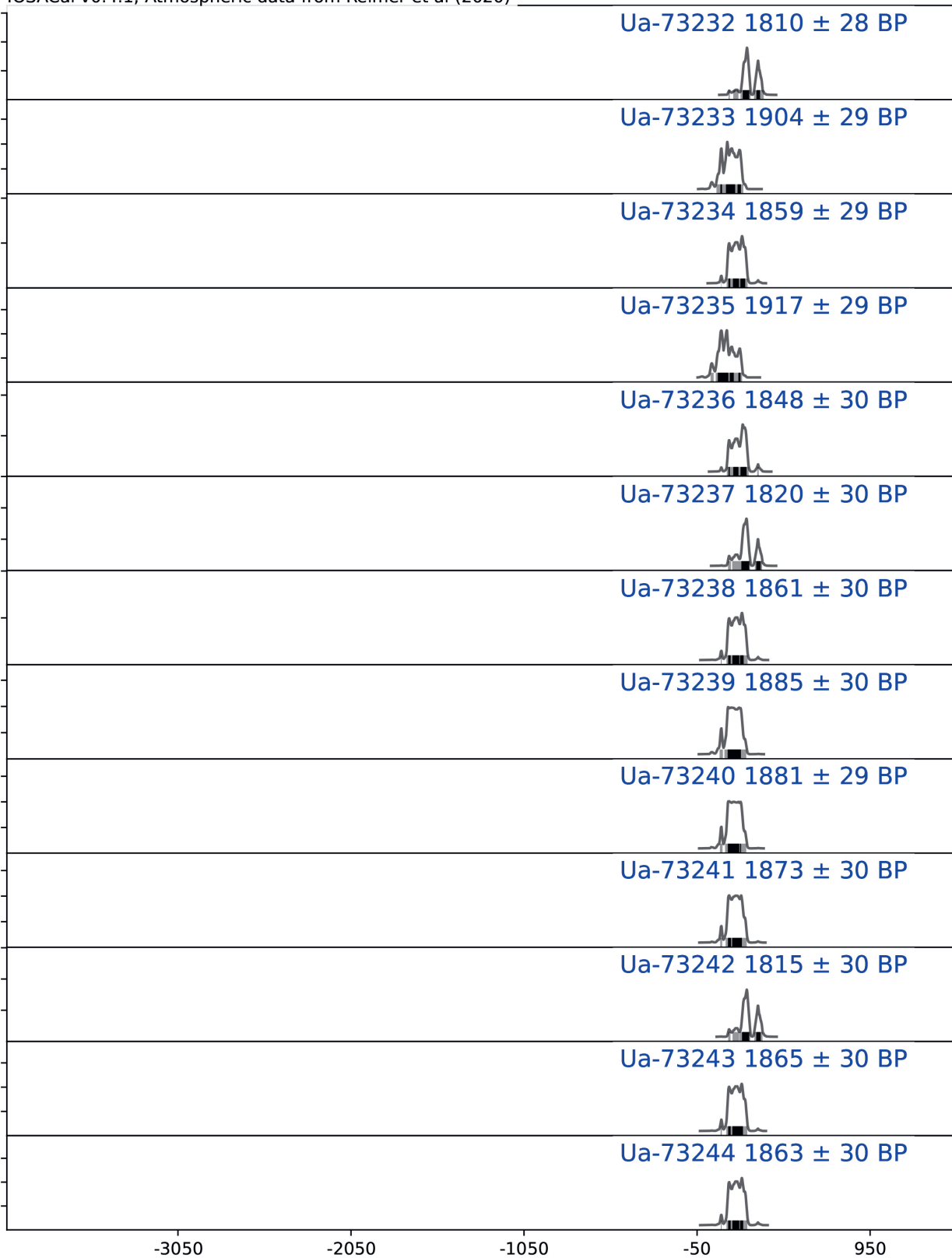
Elektroniskt undertecknad
av Lars Beckel
Datum: 2022.03.23
09:30:41 +01'00'

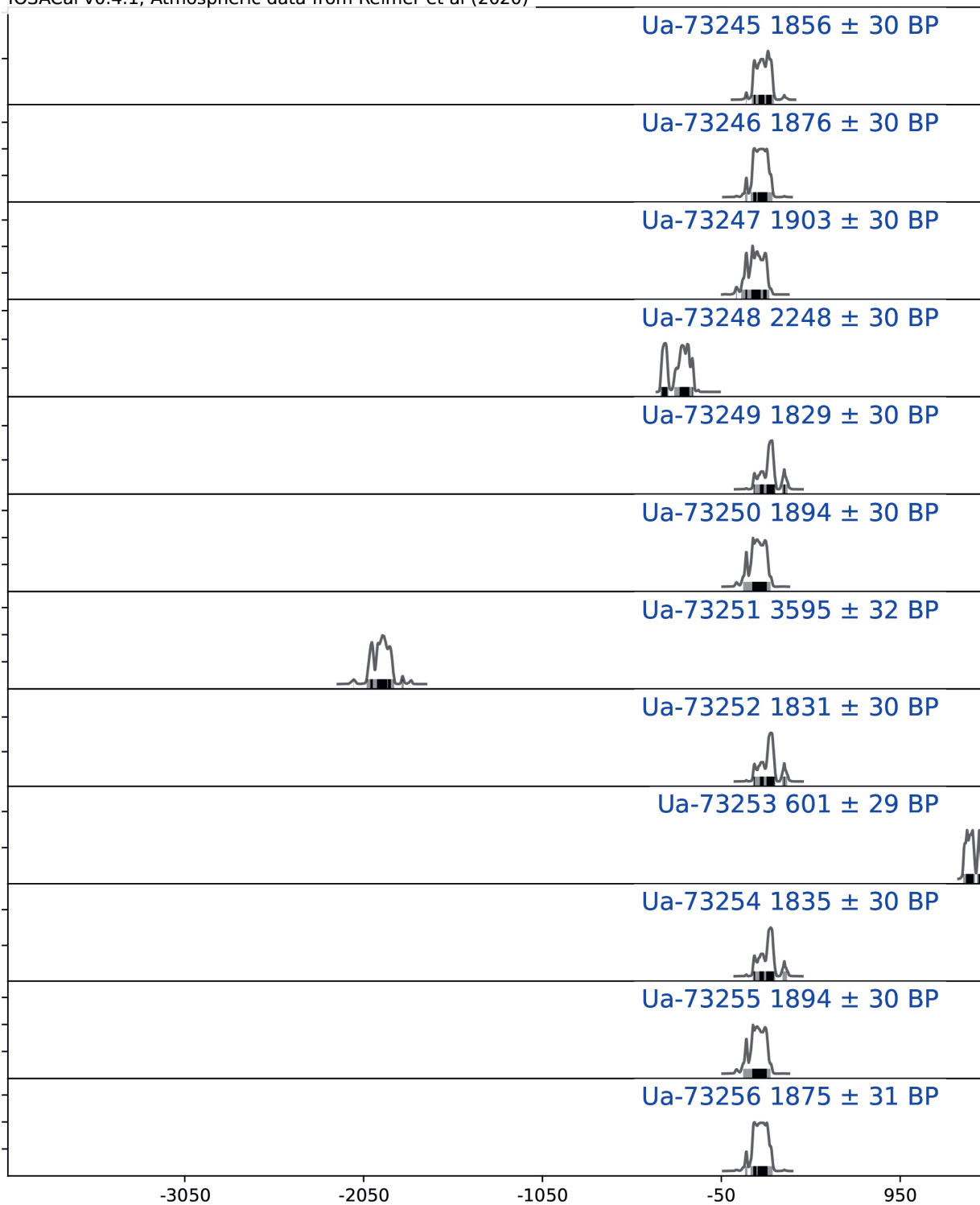
IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

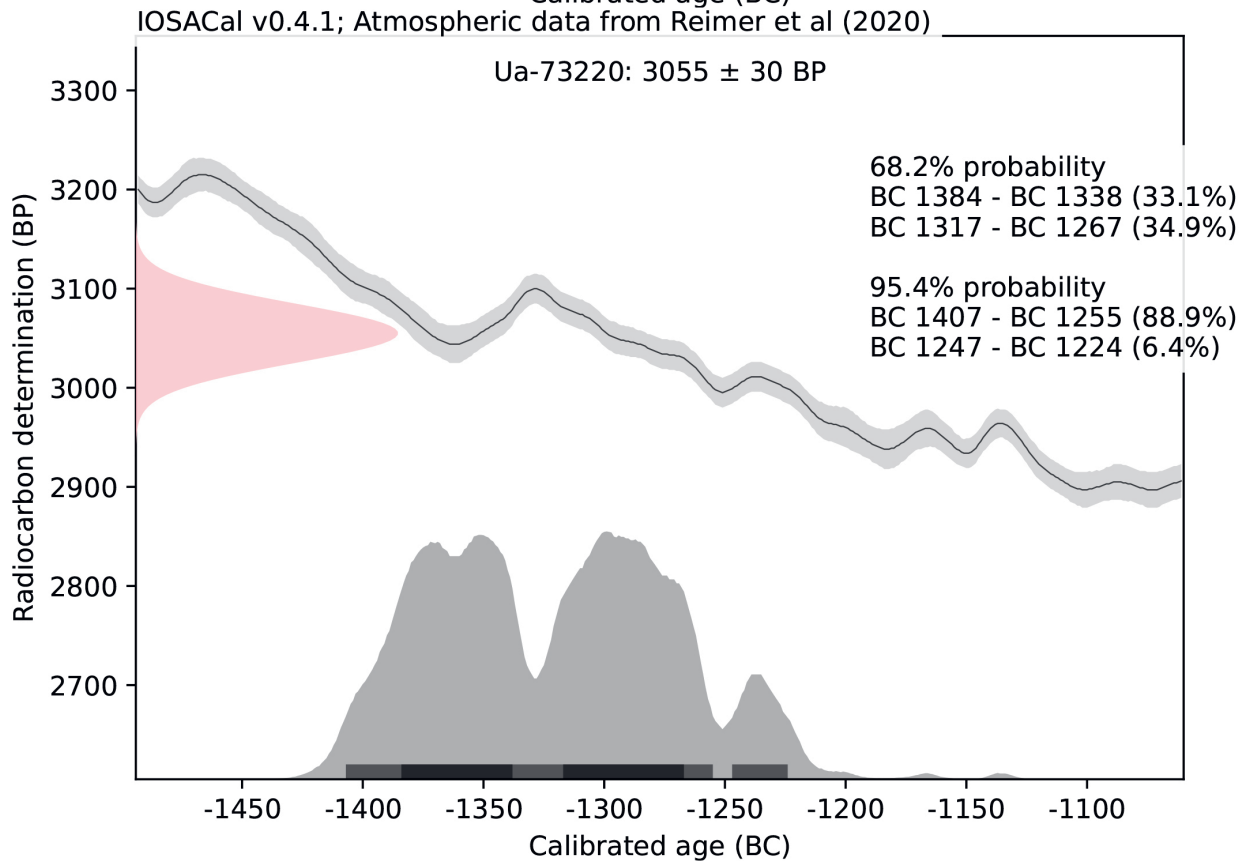
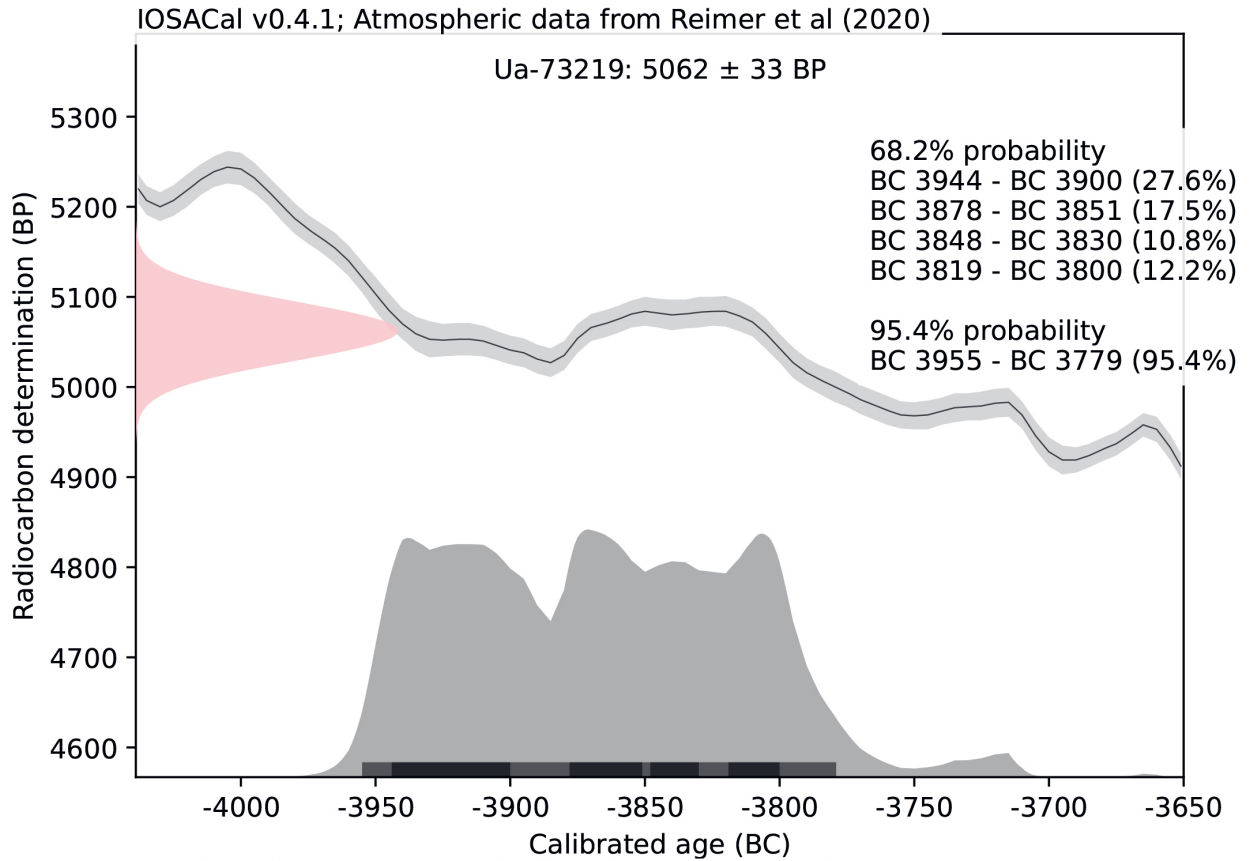

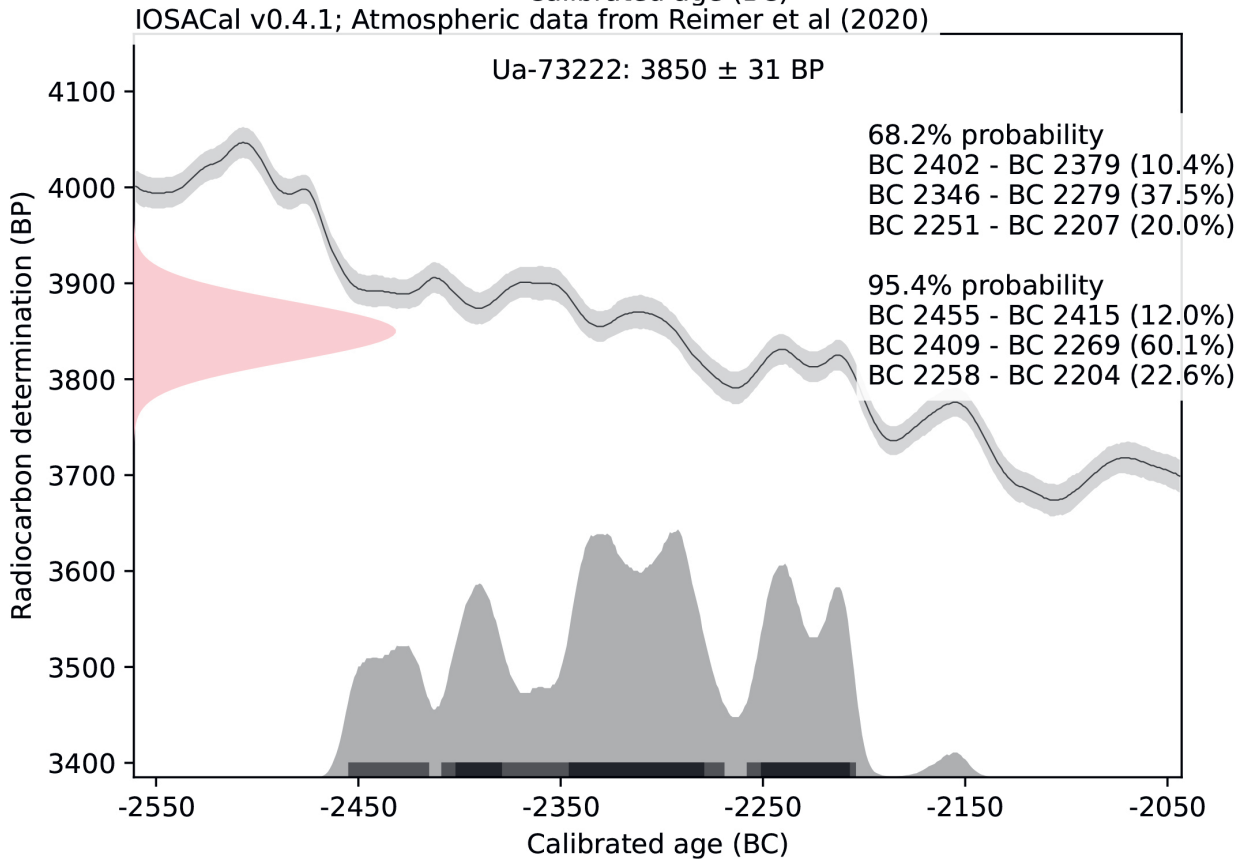
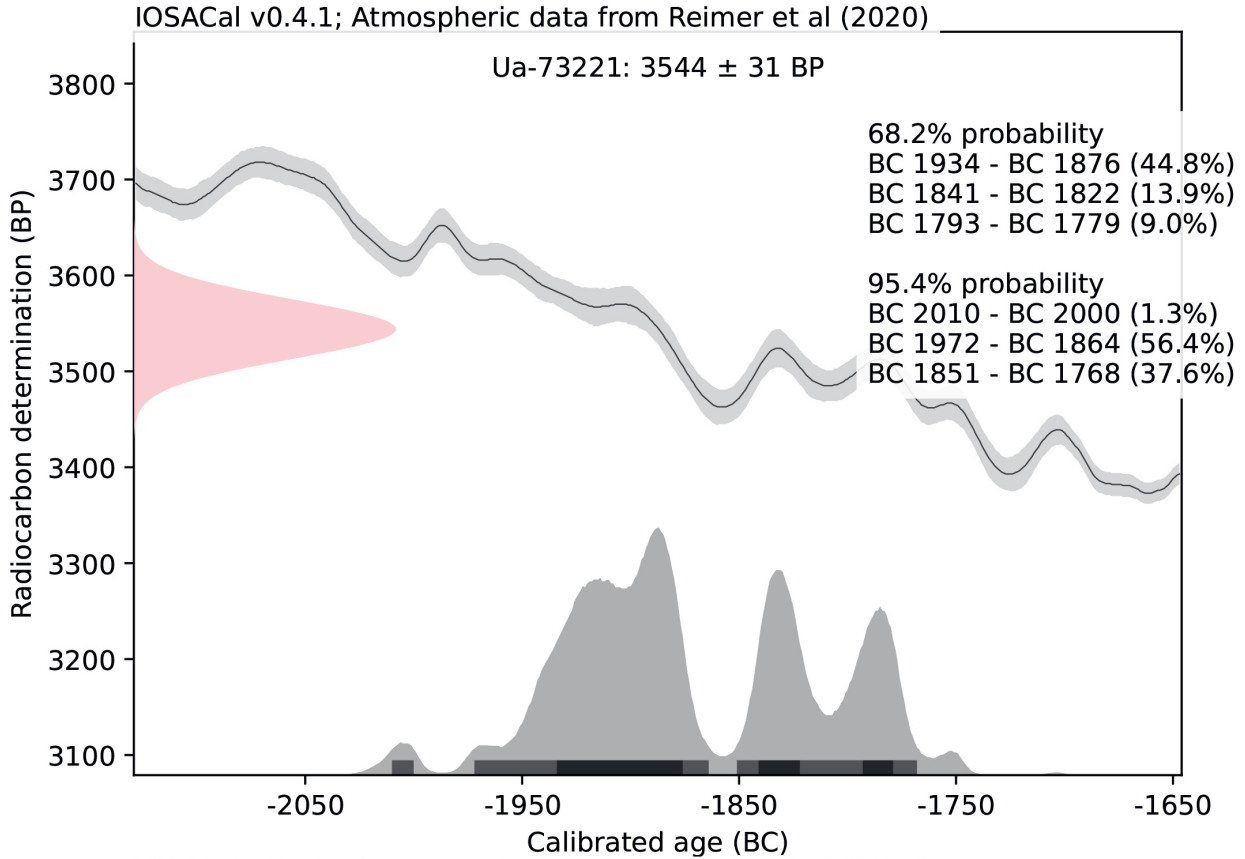
IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

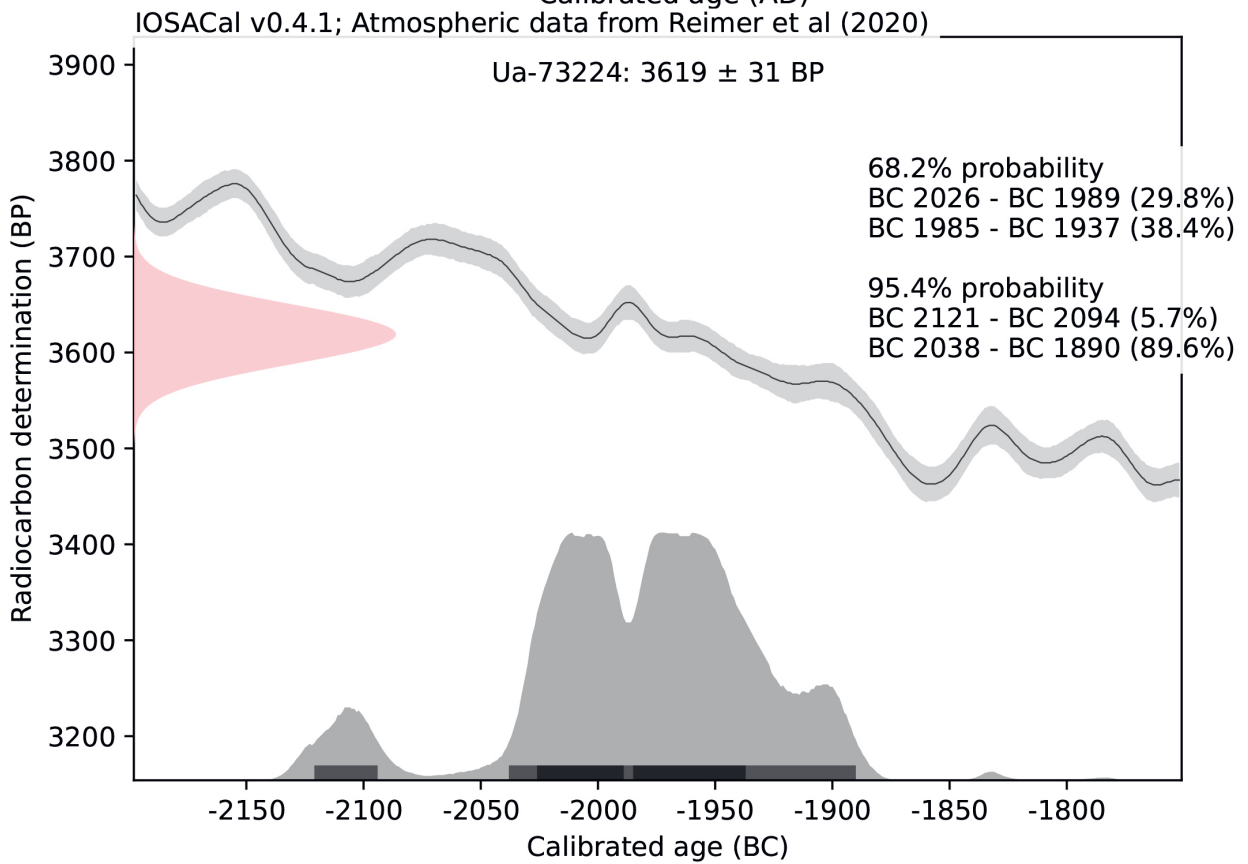
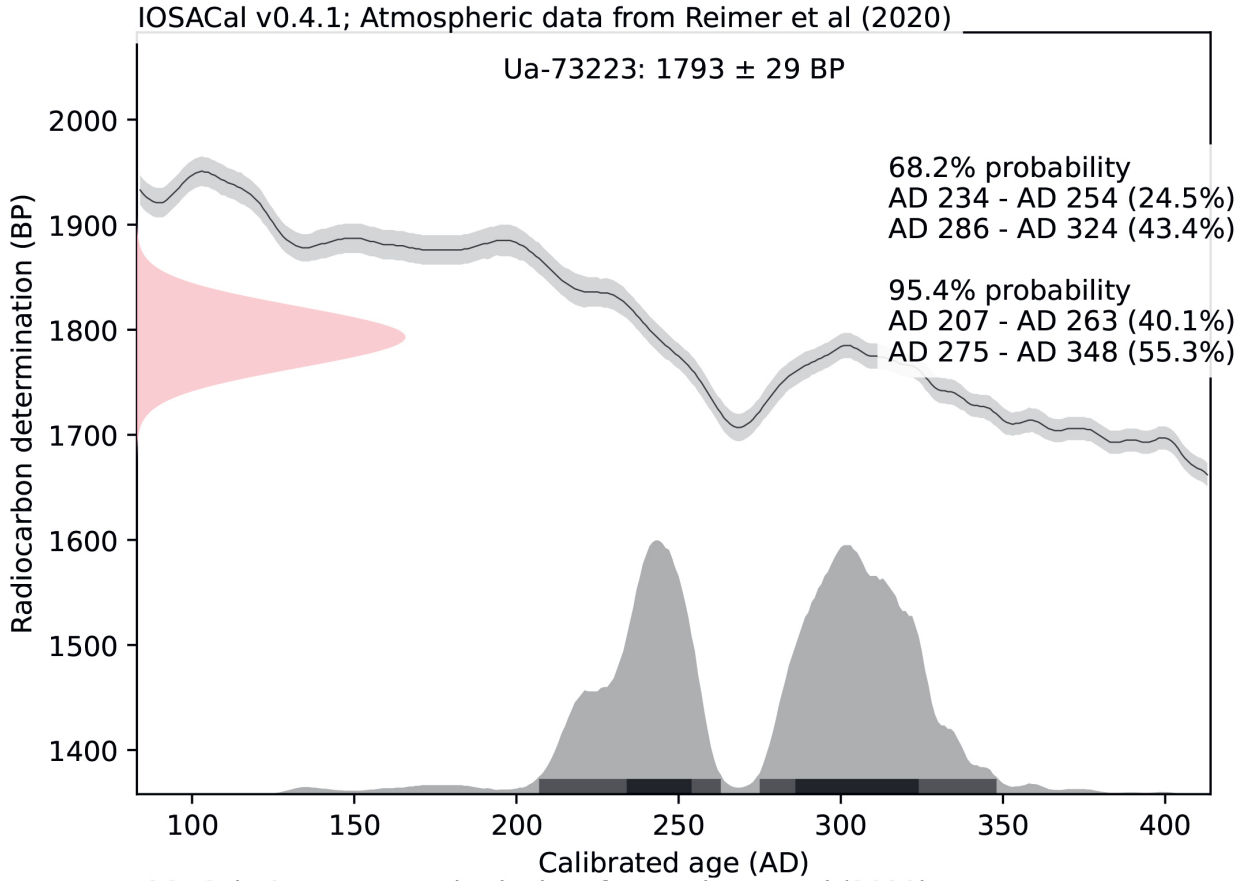

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

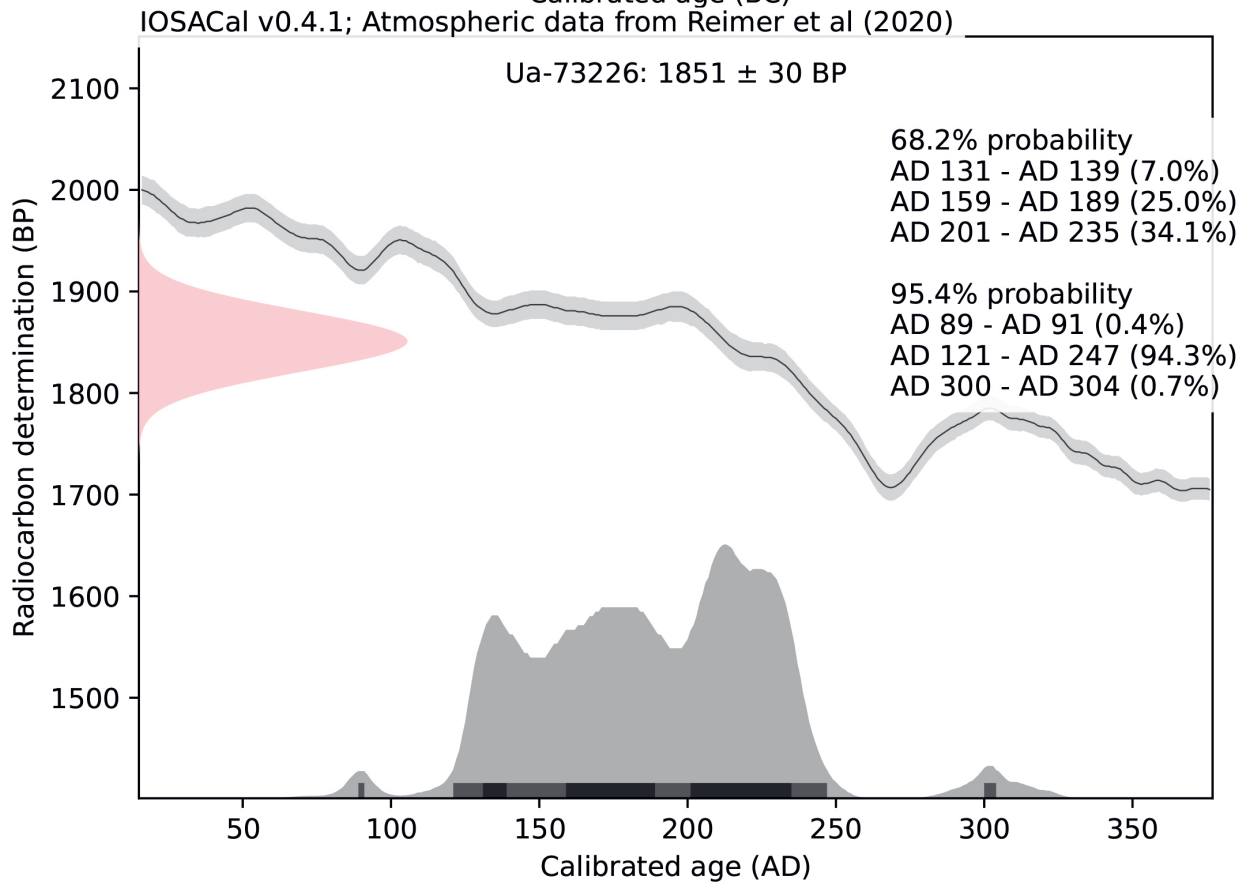
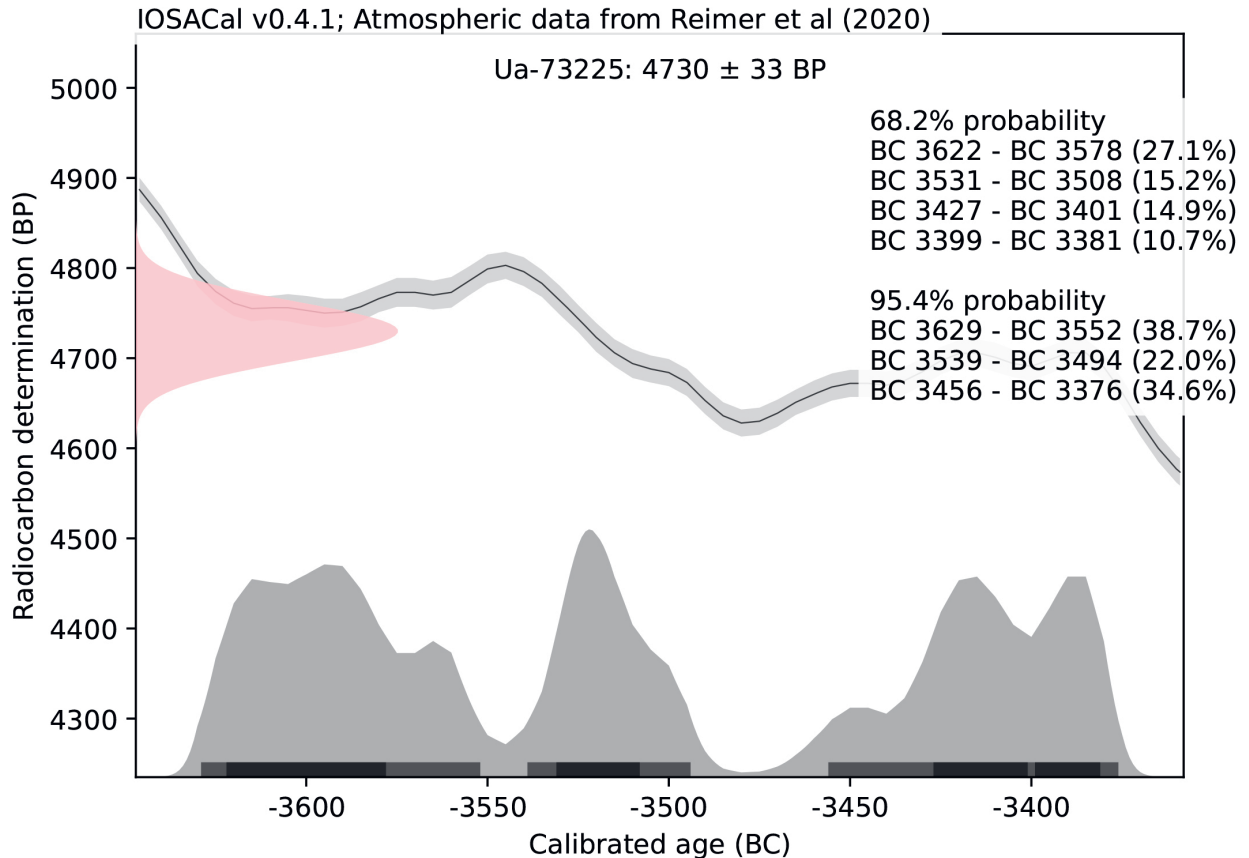

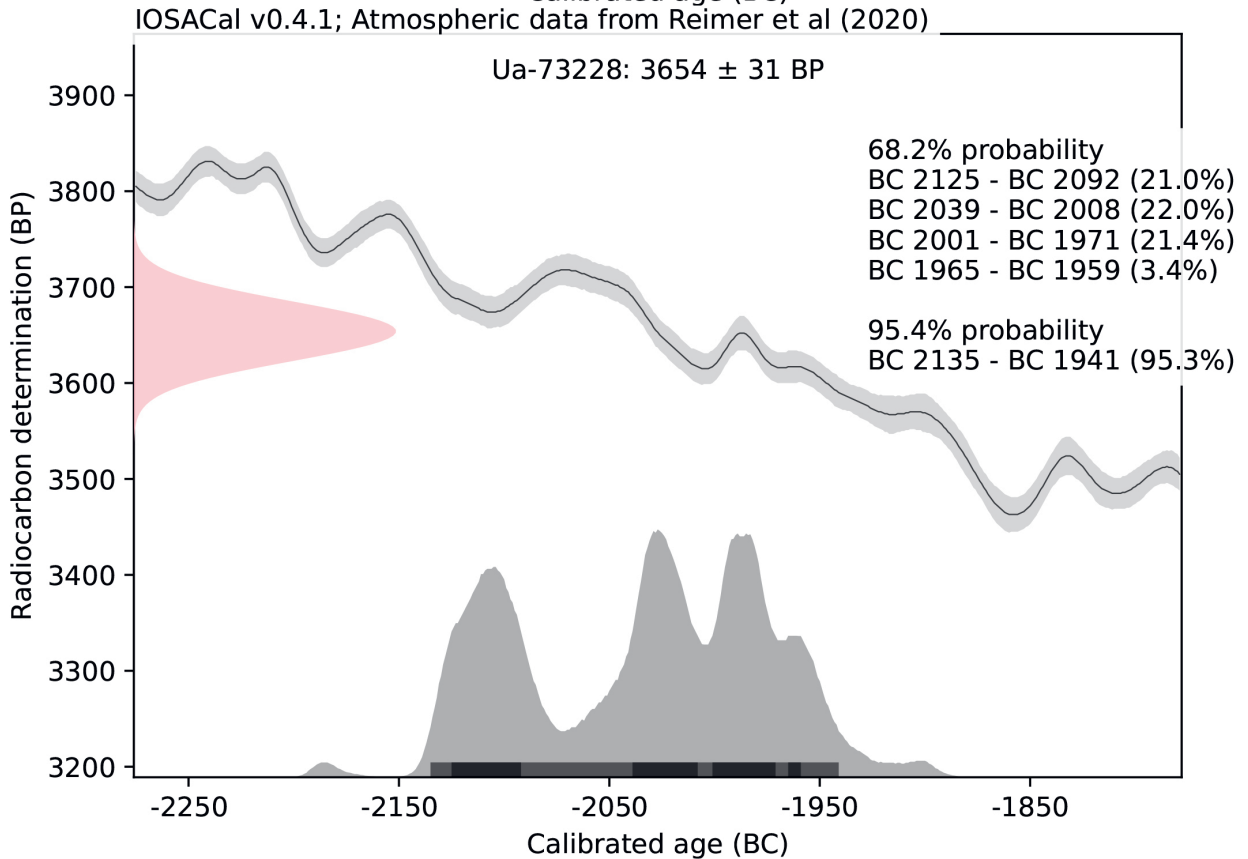
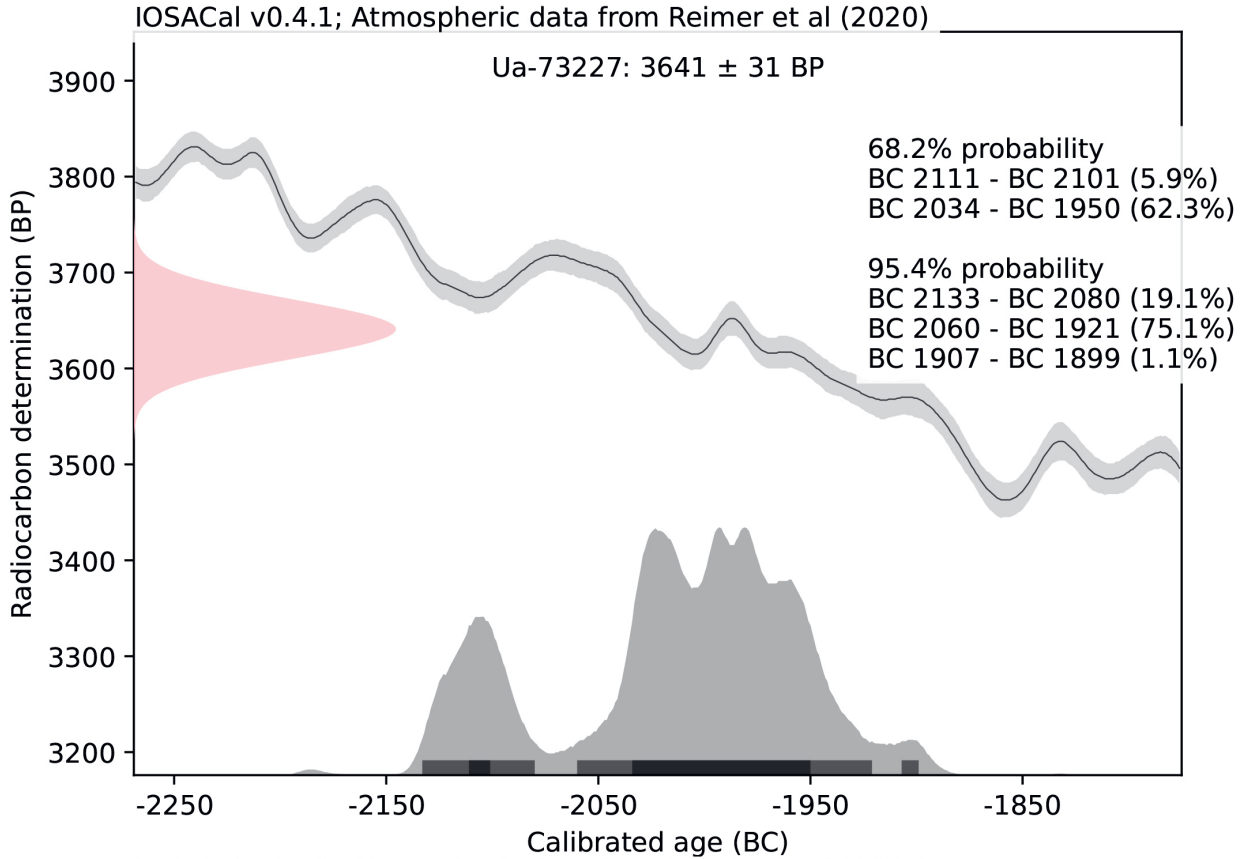

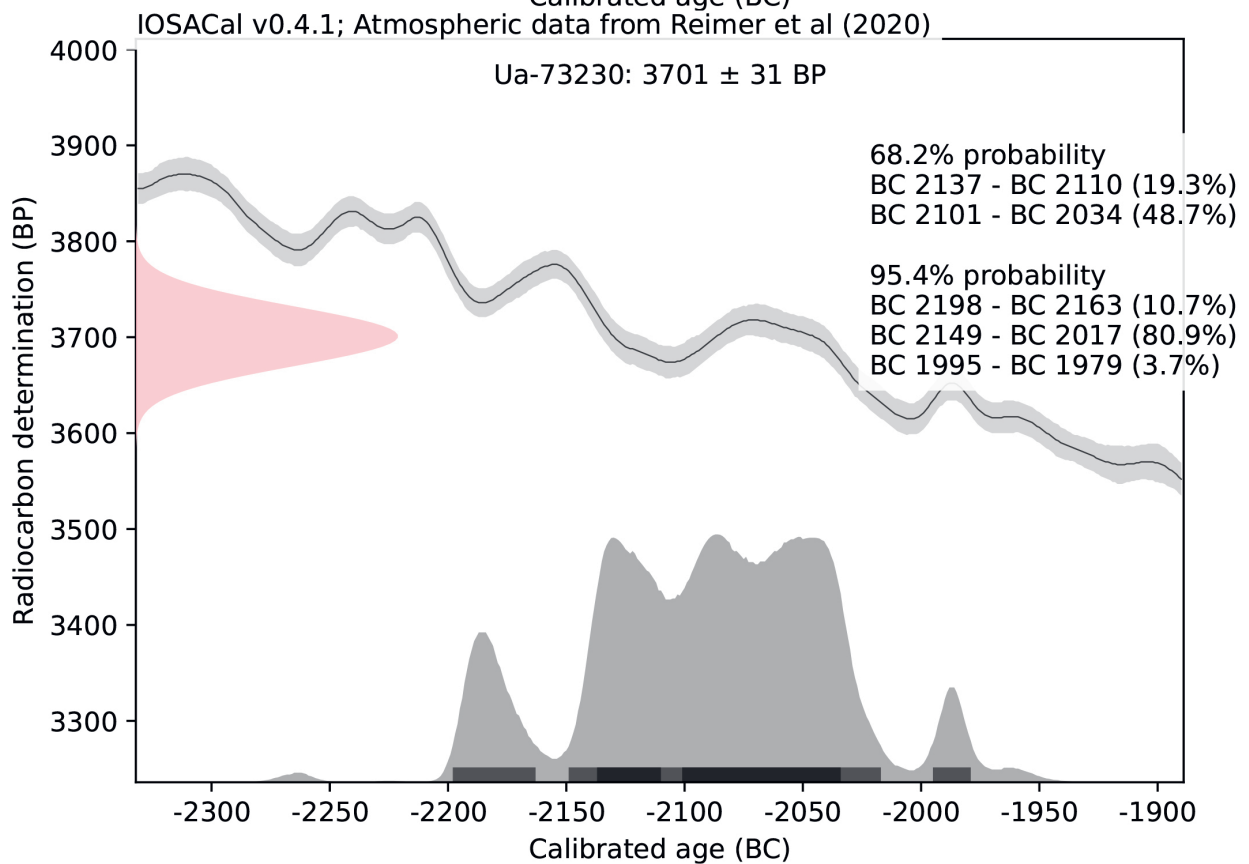
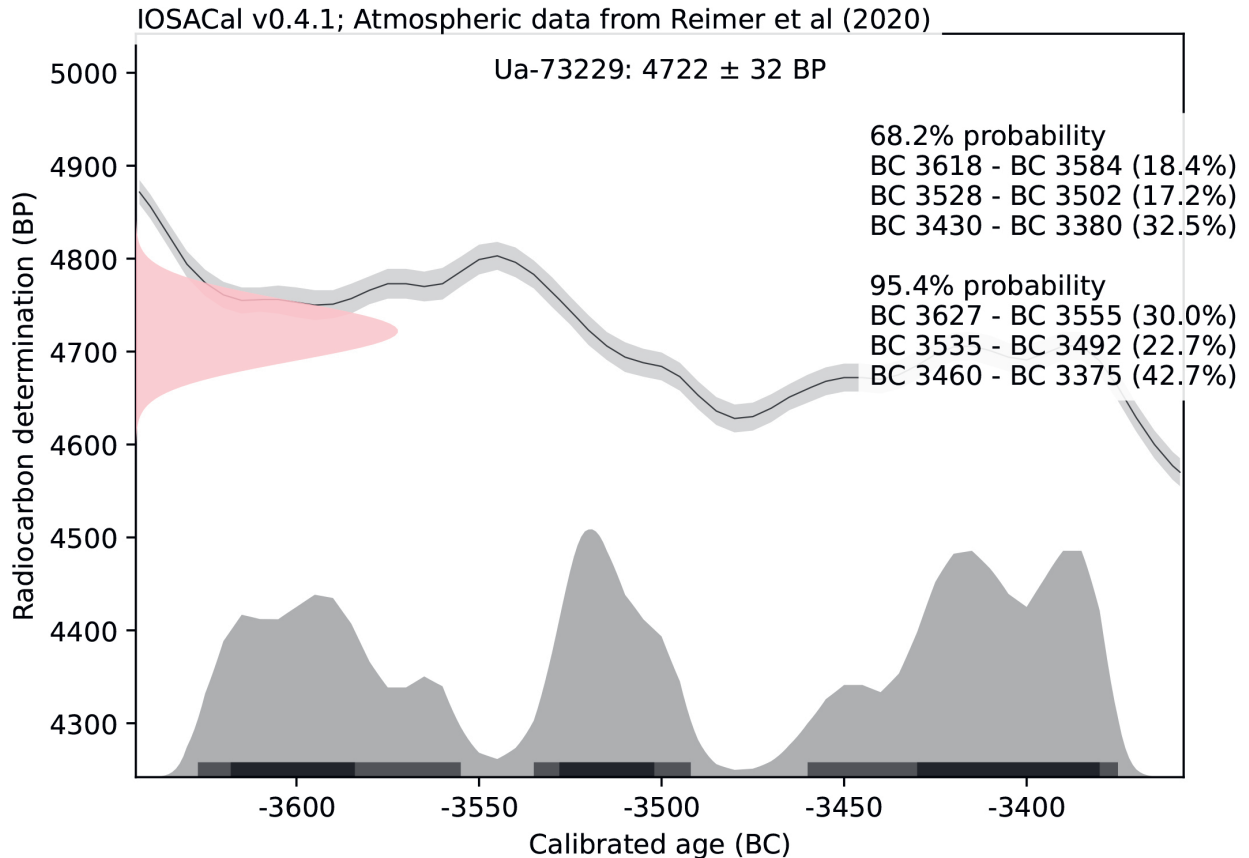

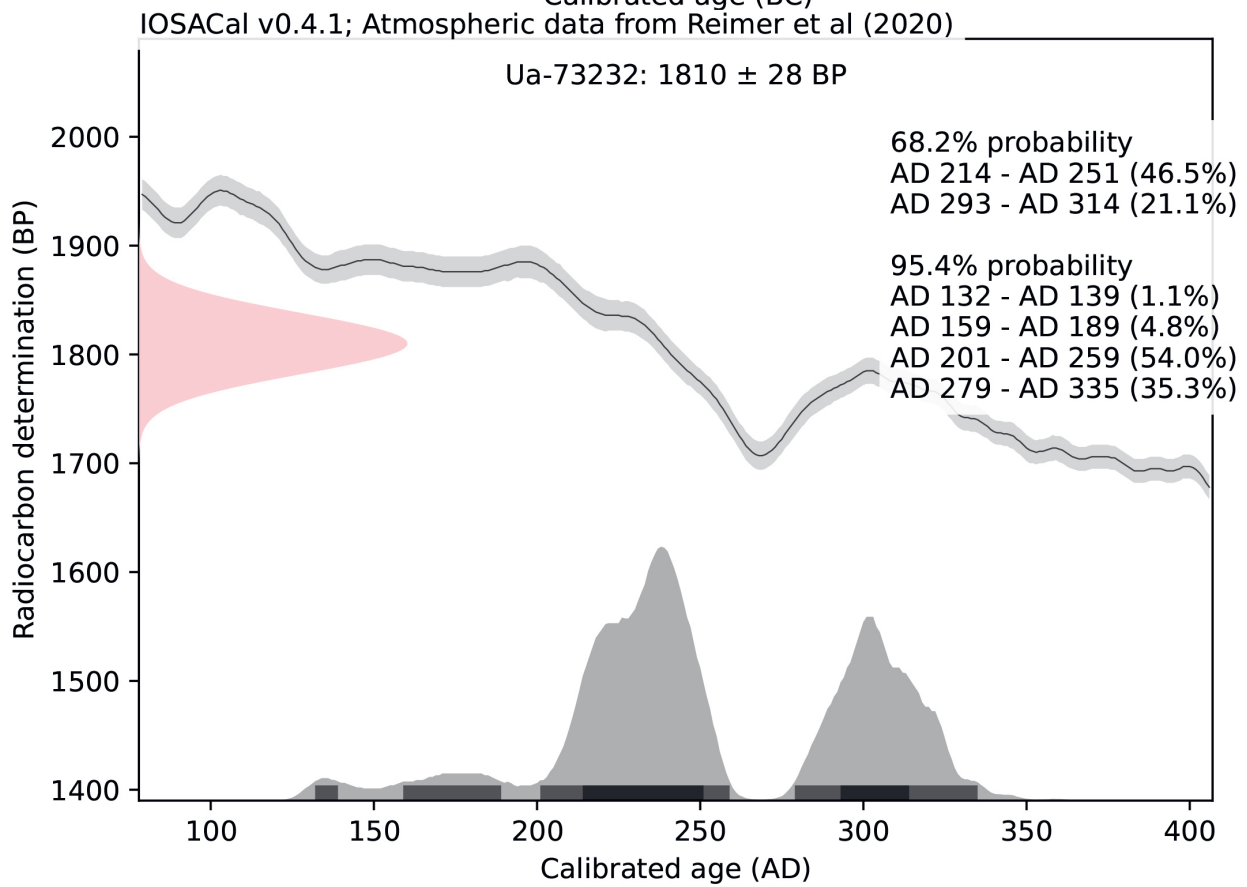
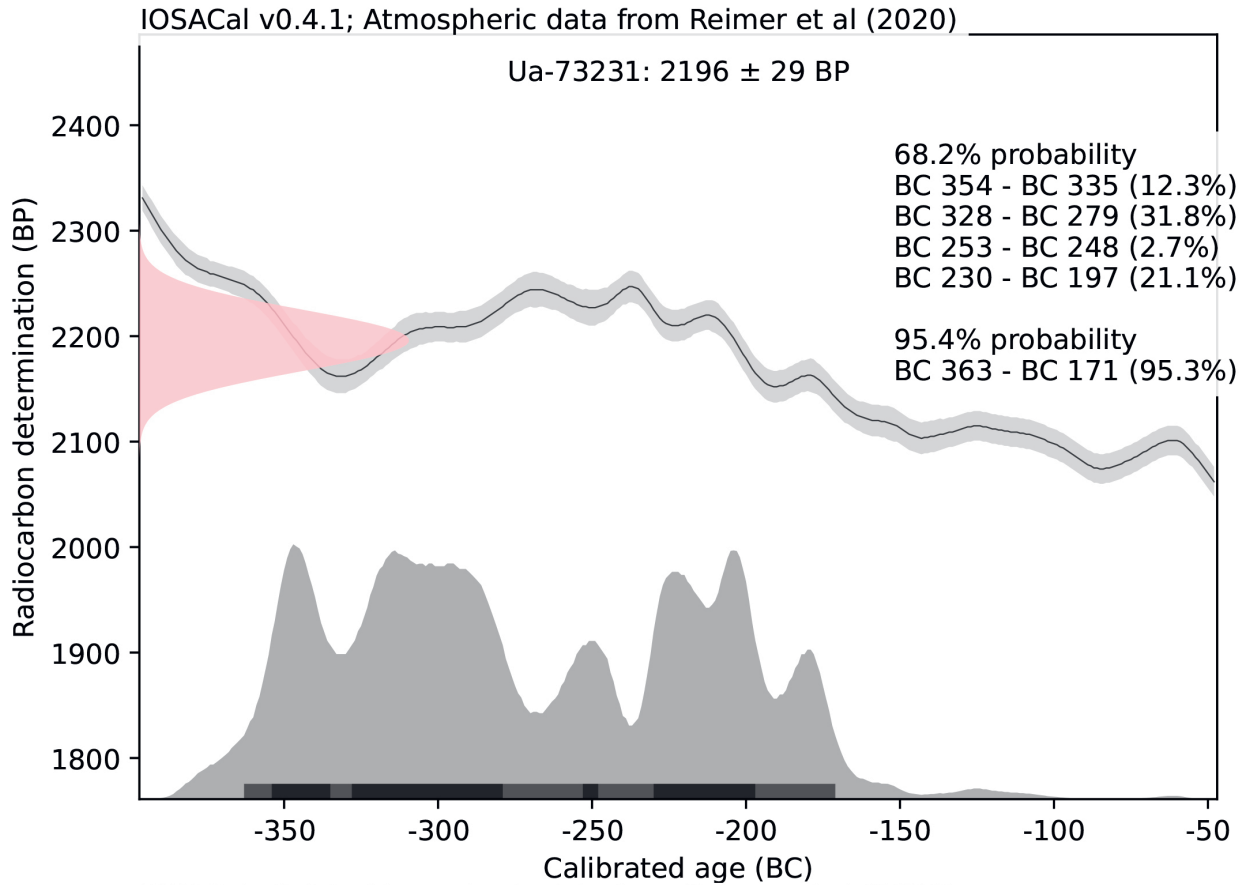

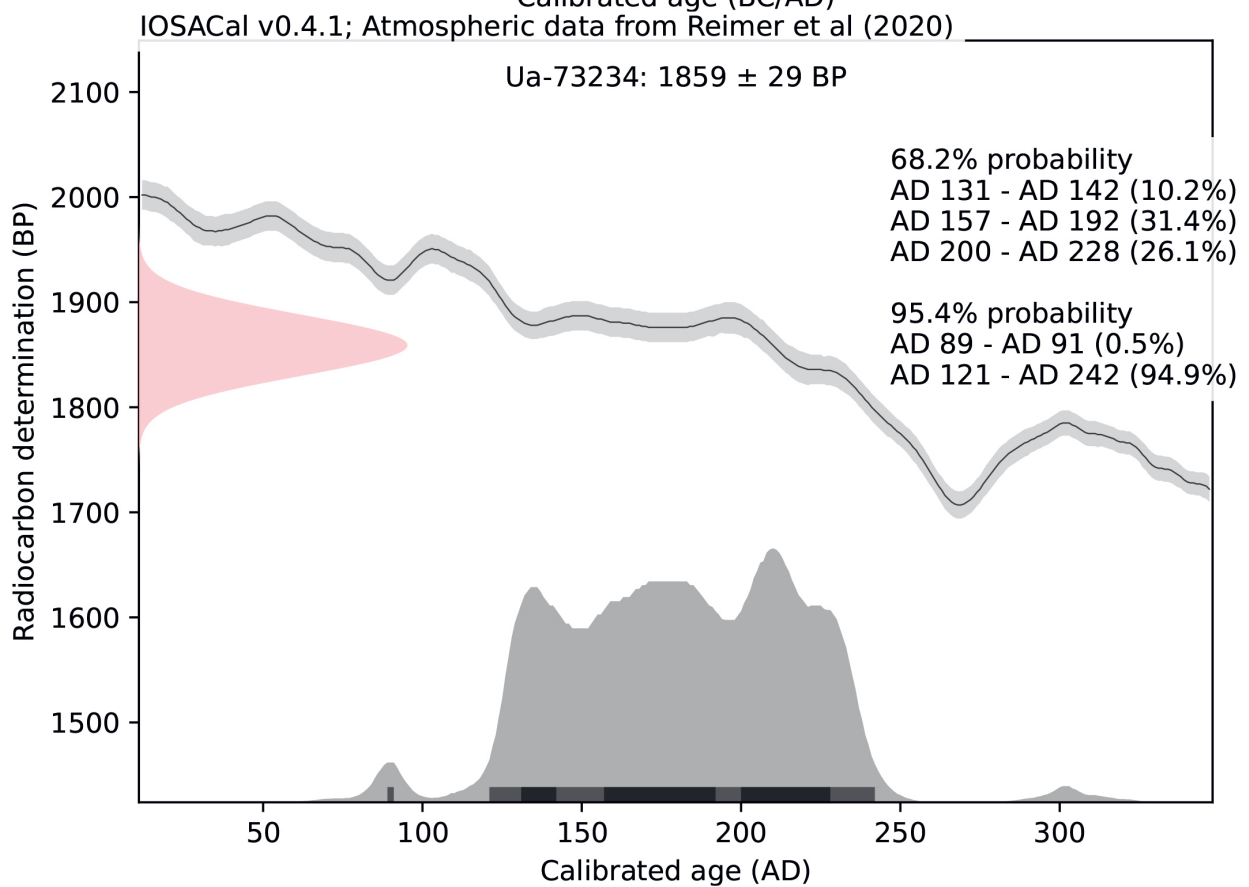
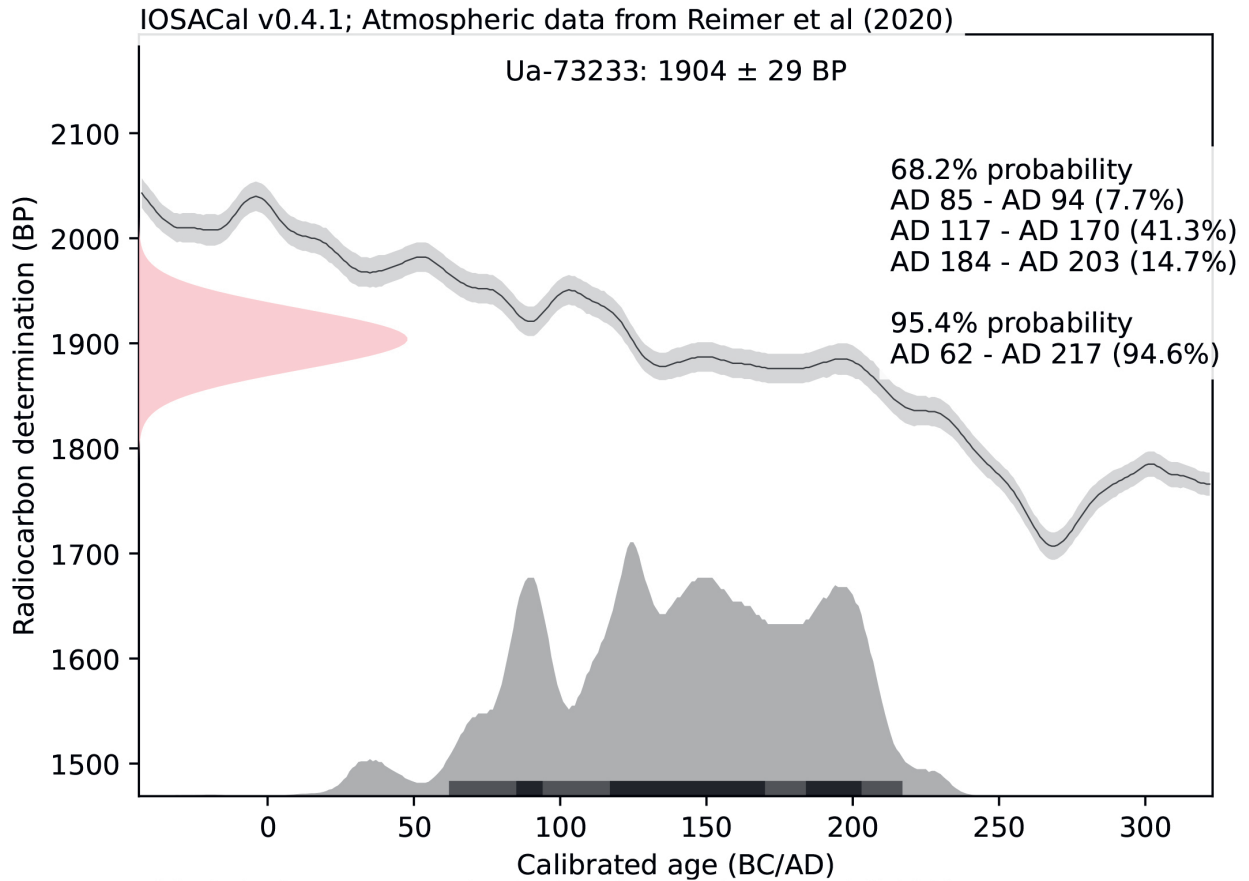

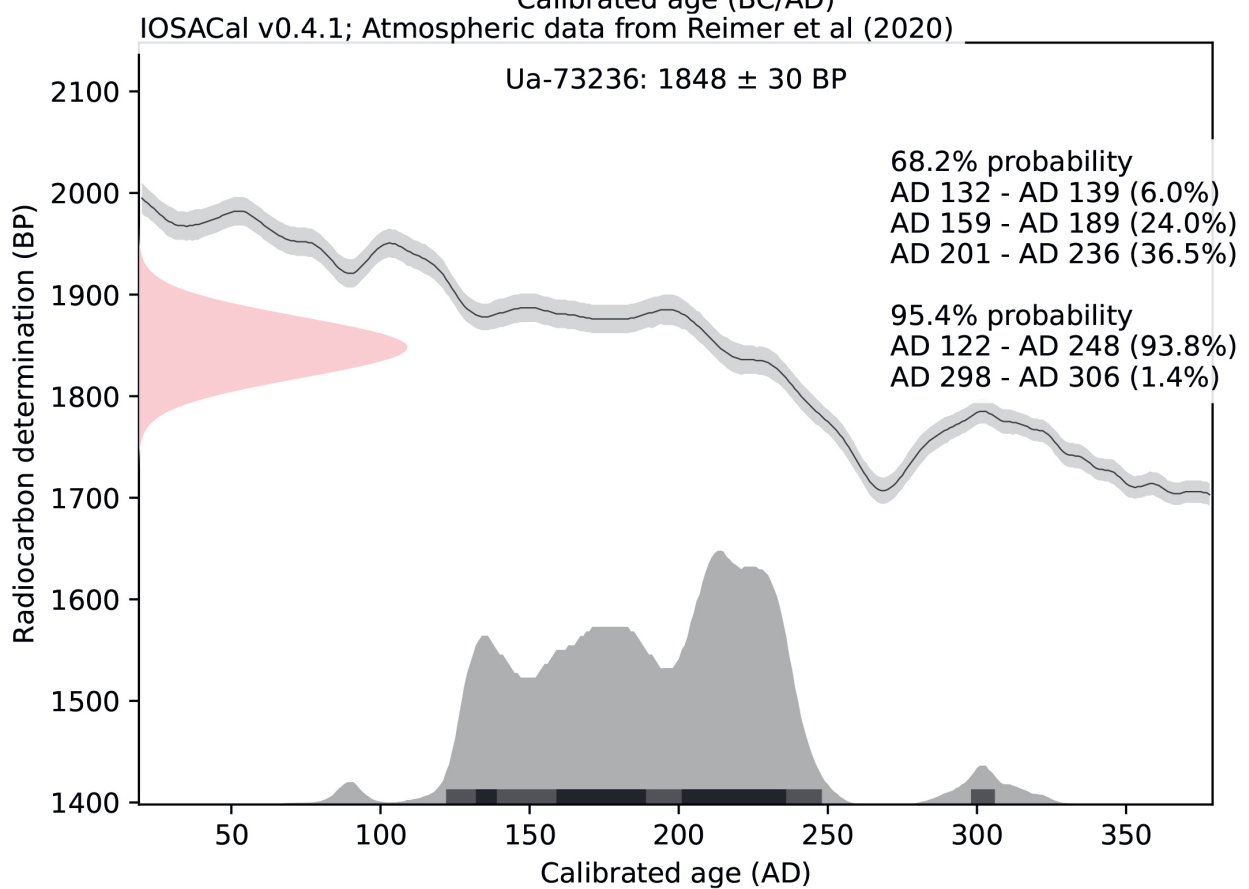
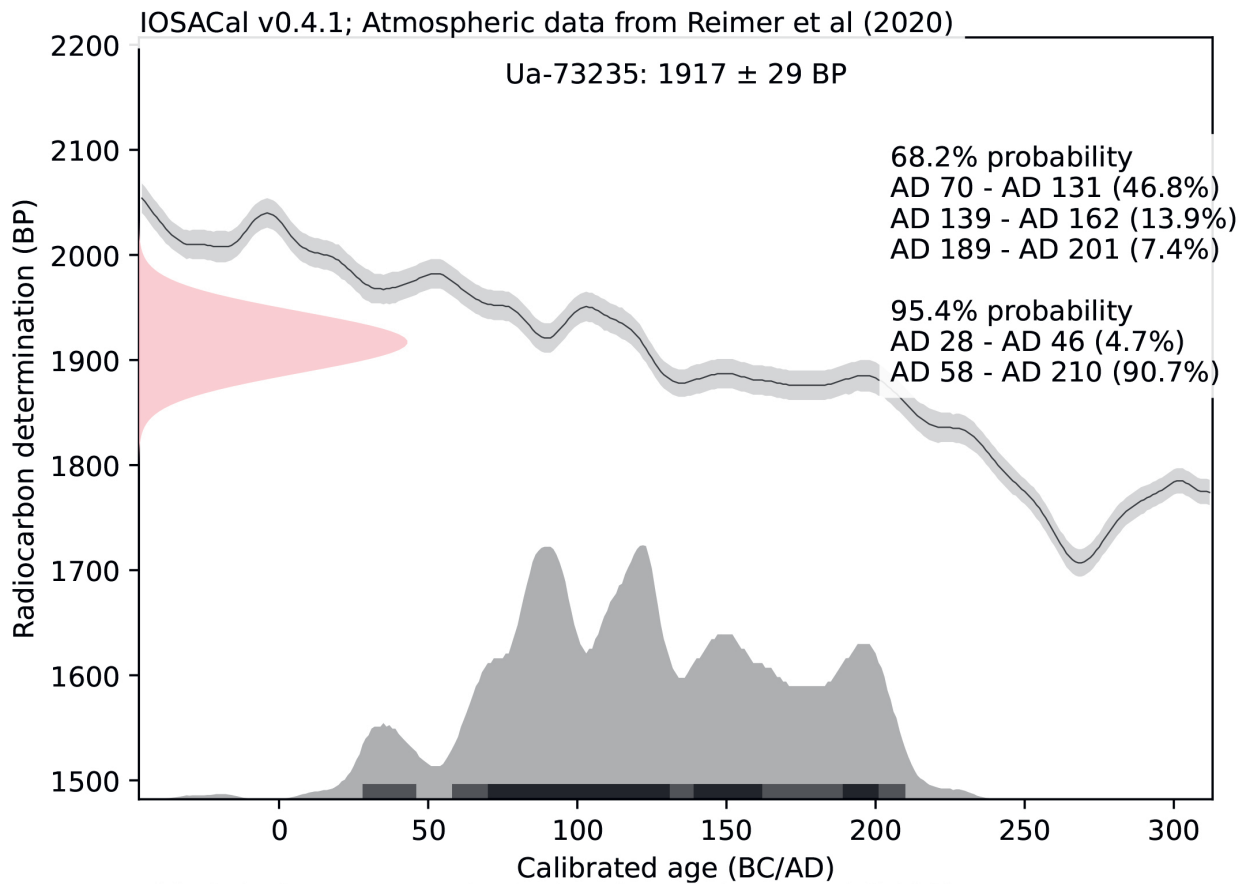

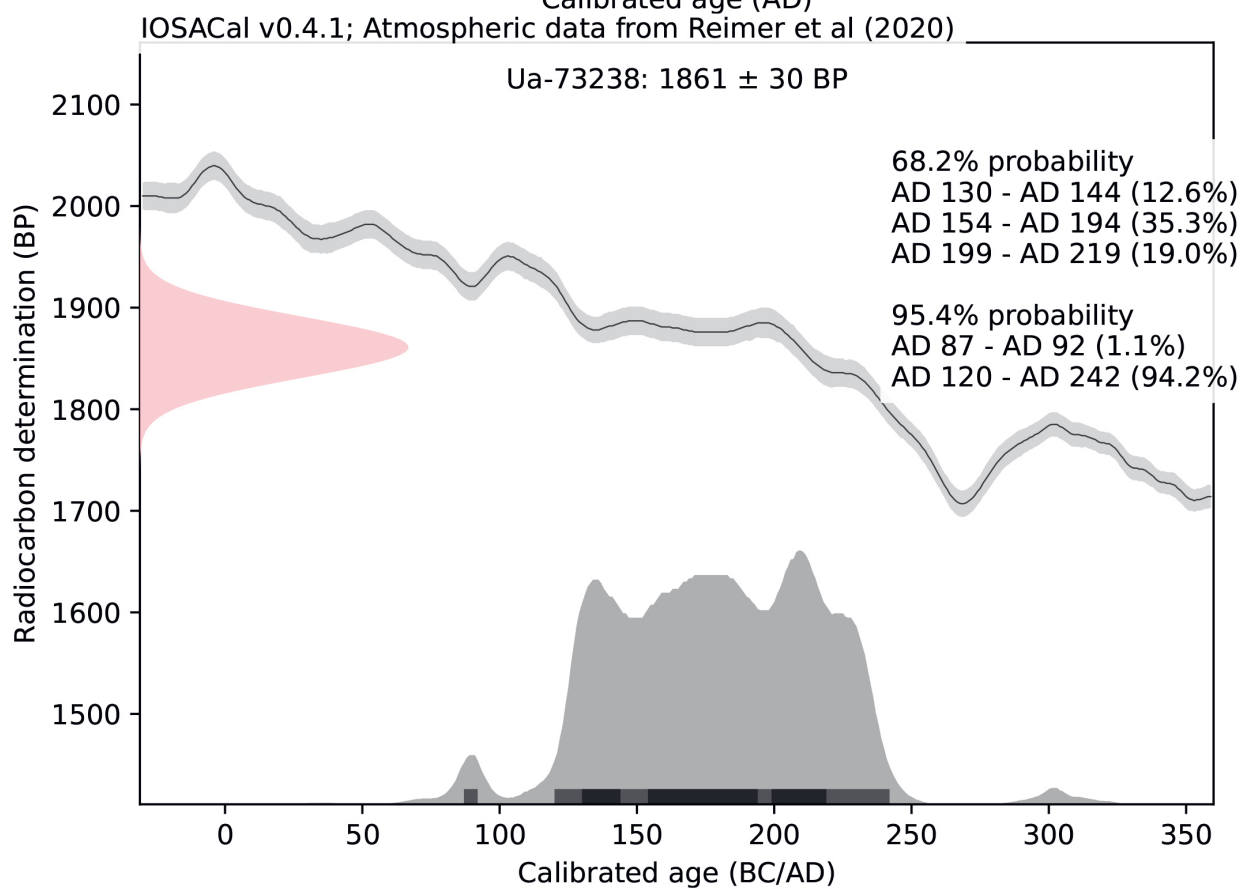
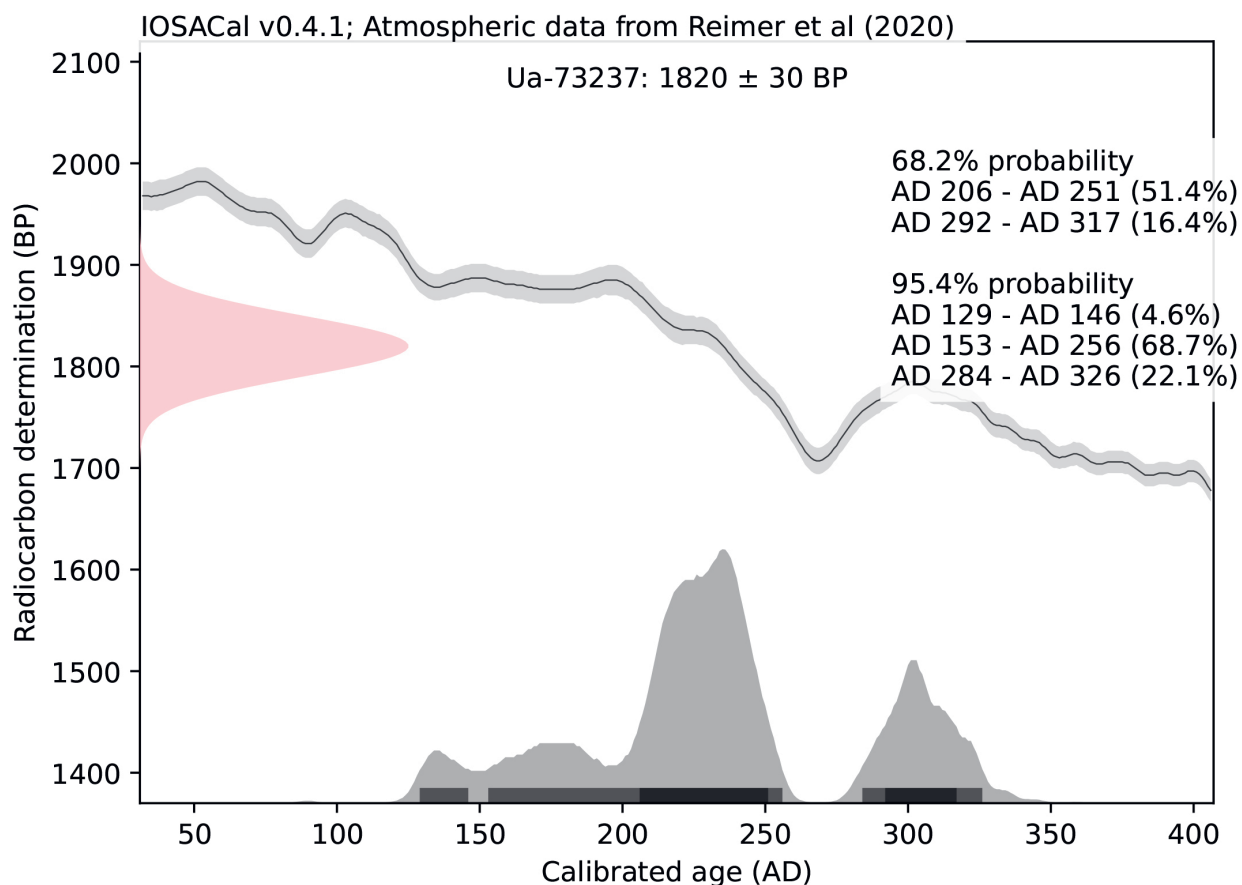

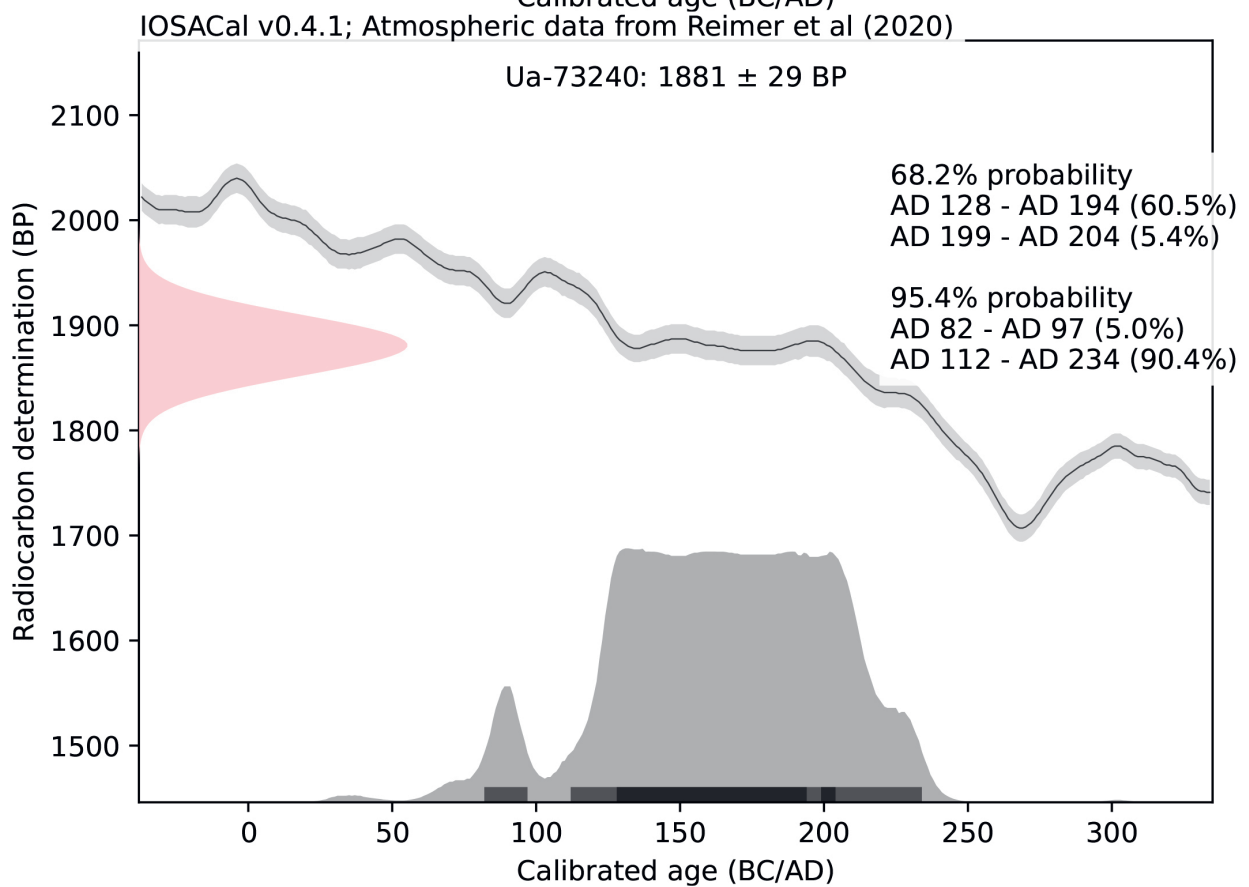
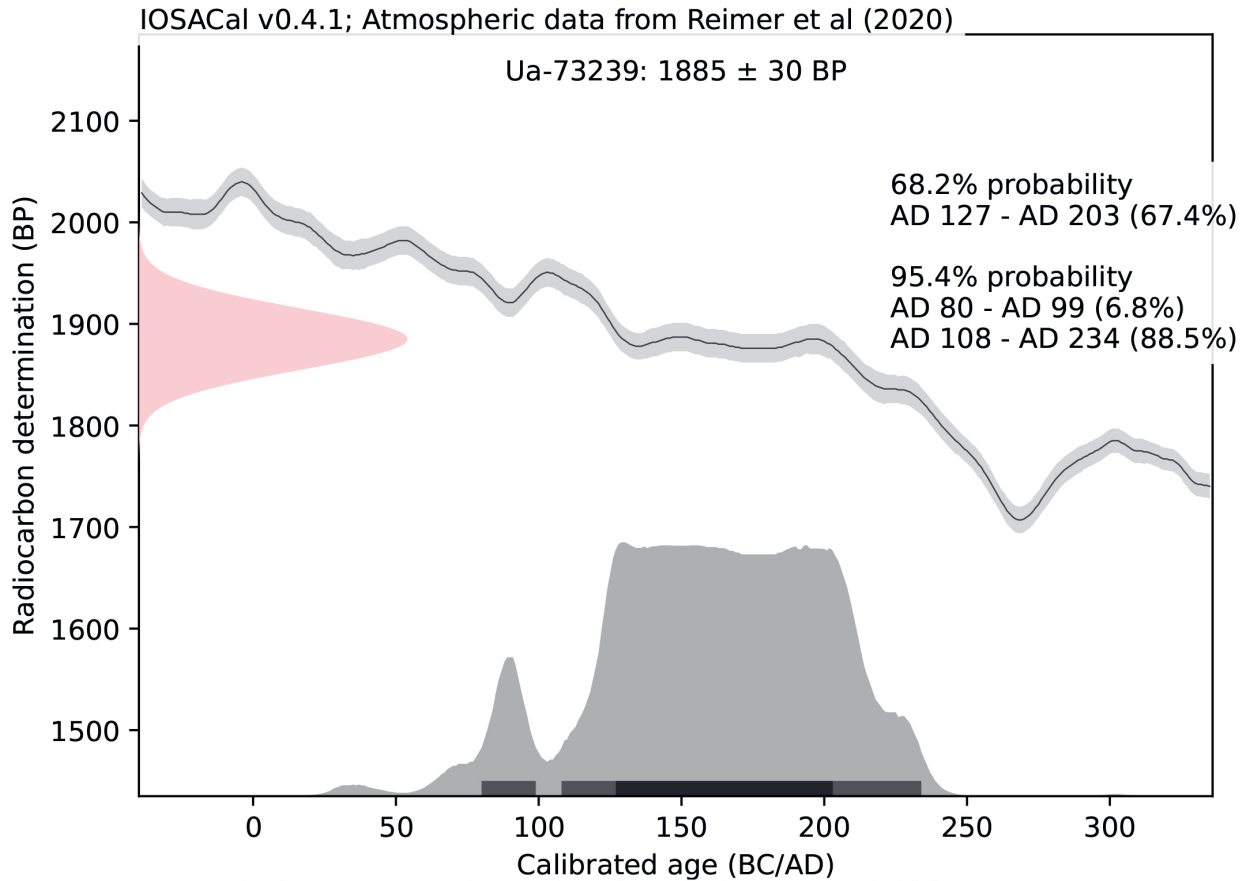

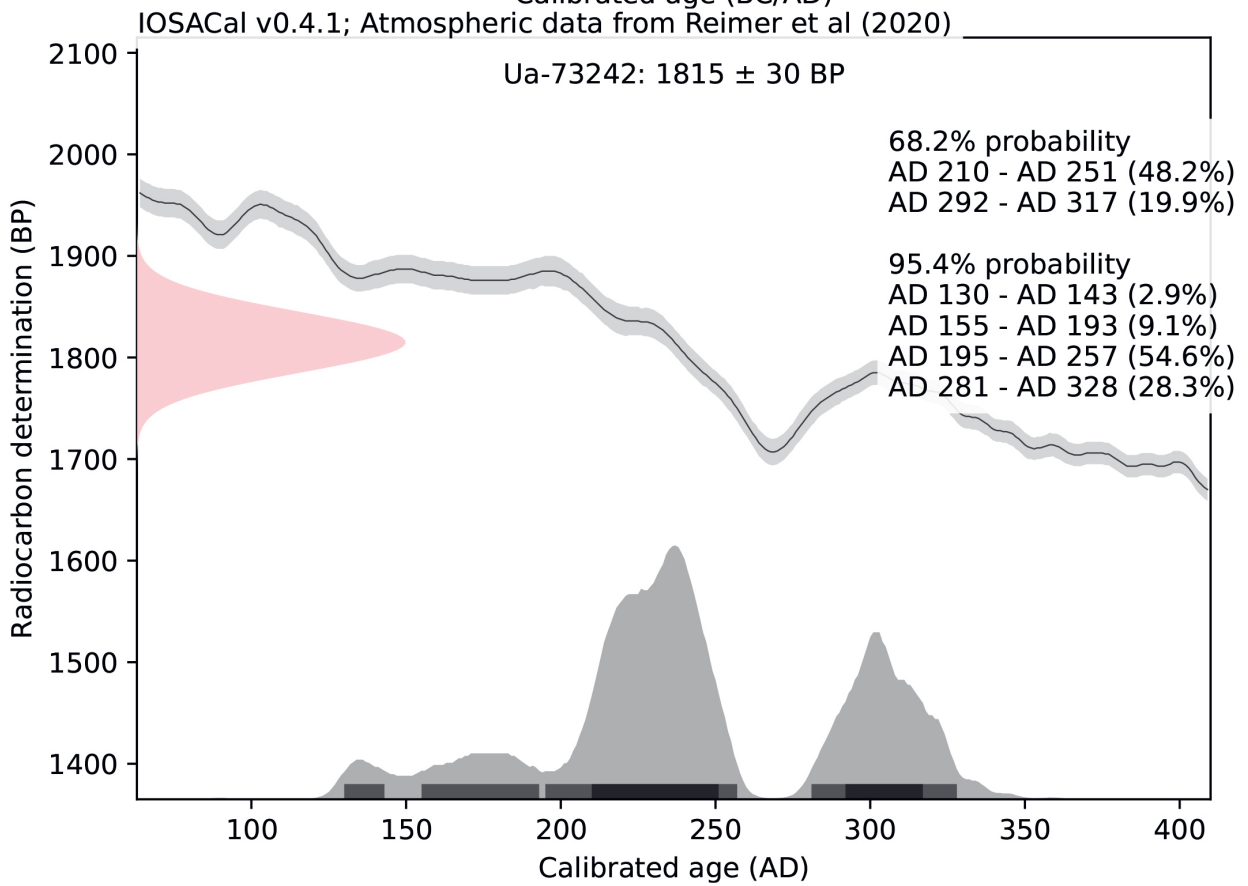
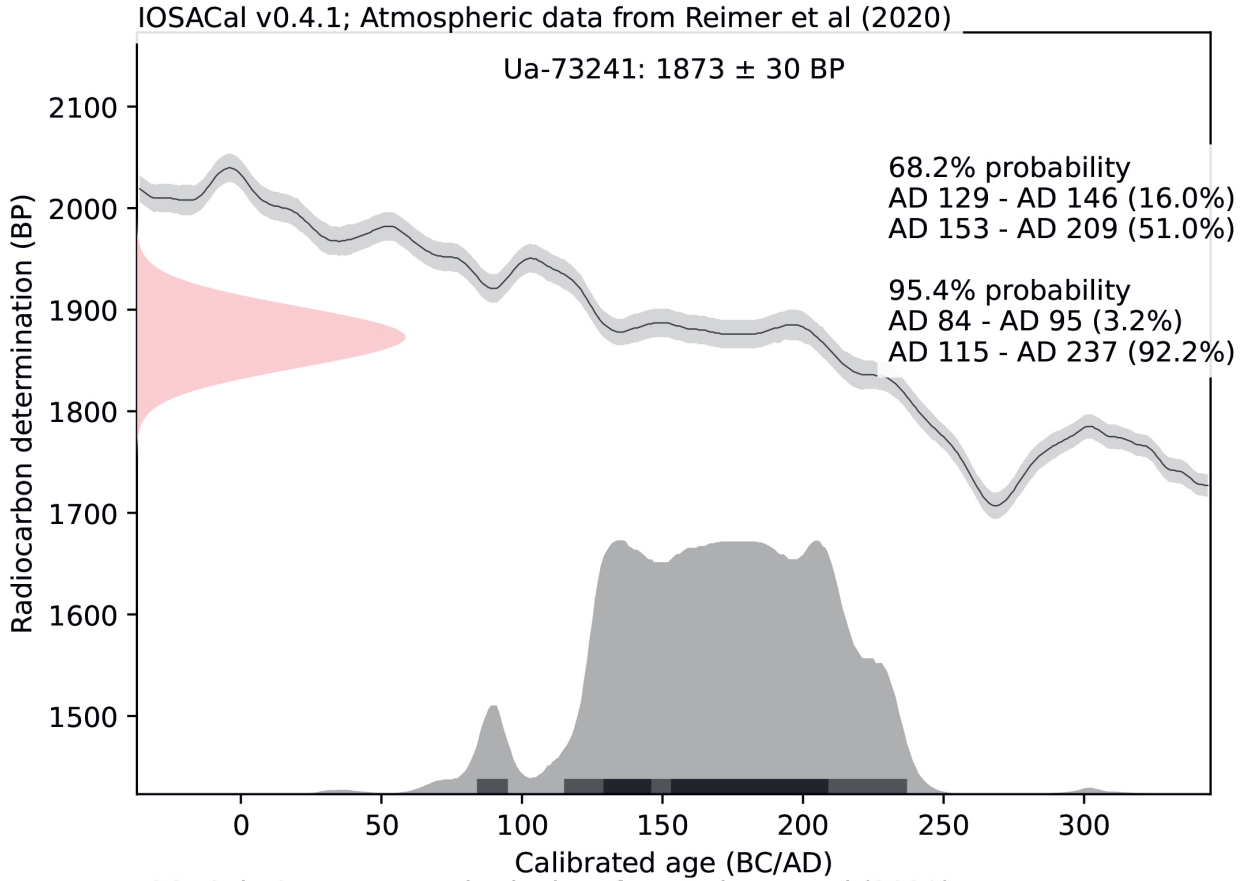

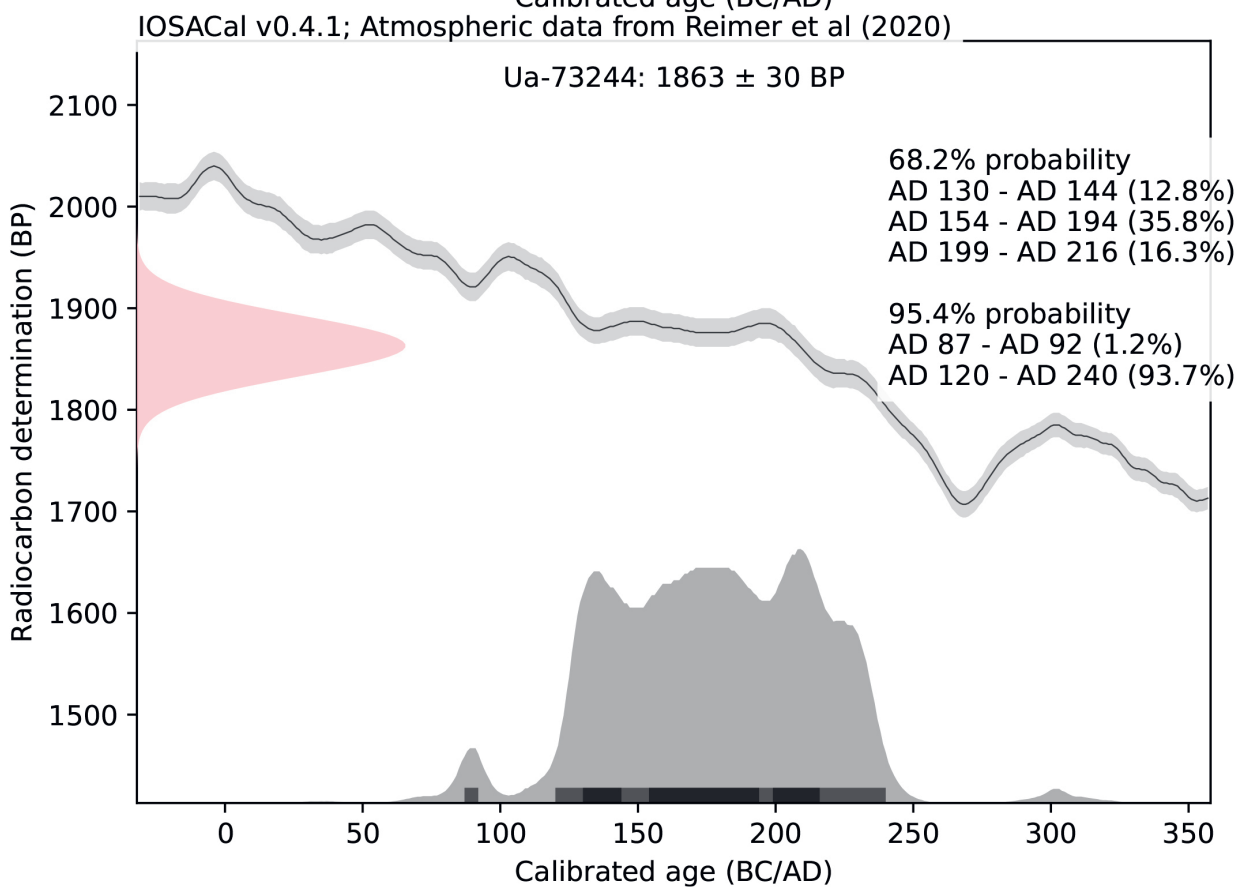
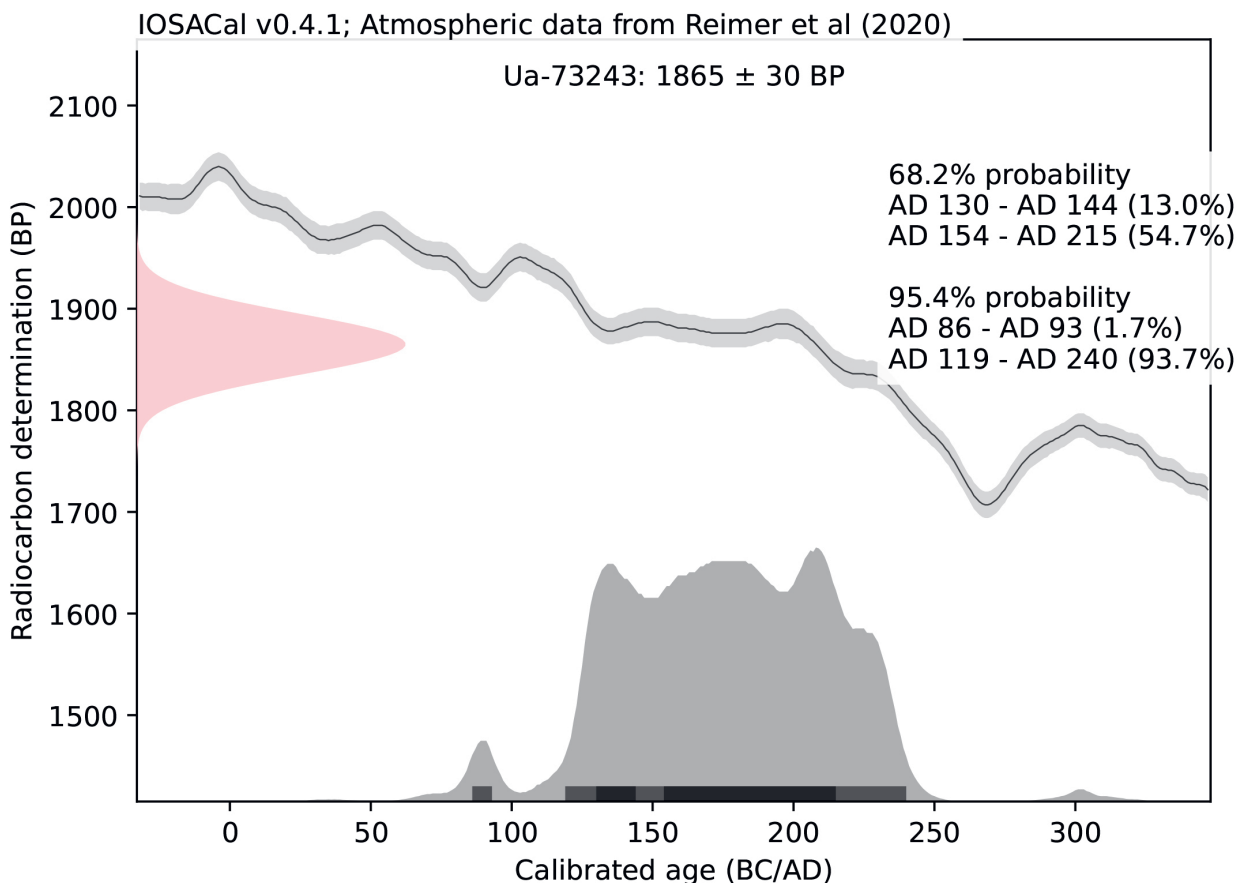

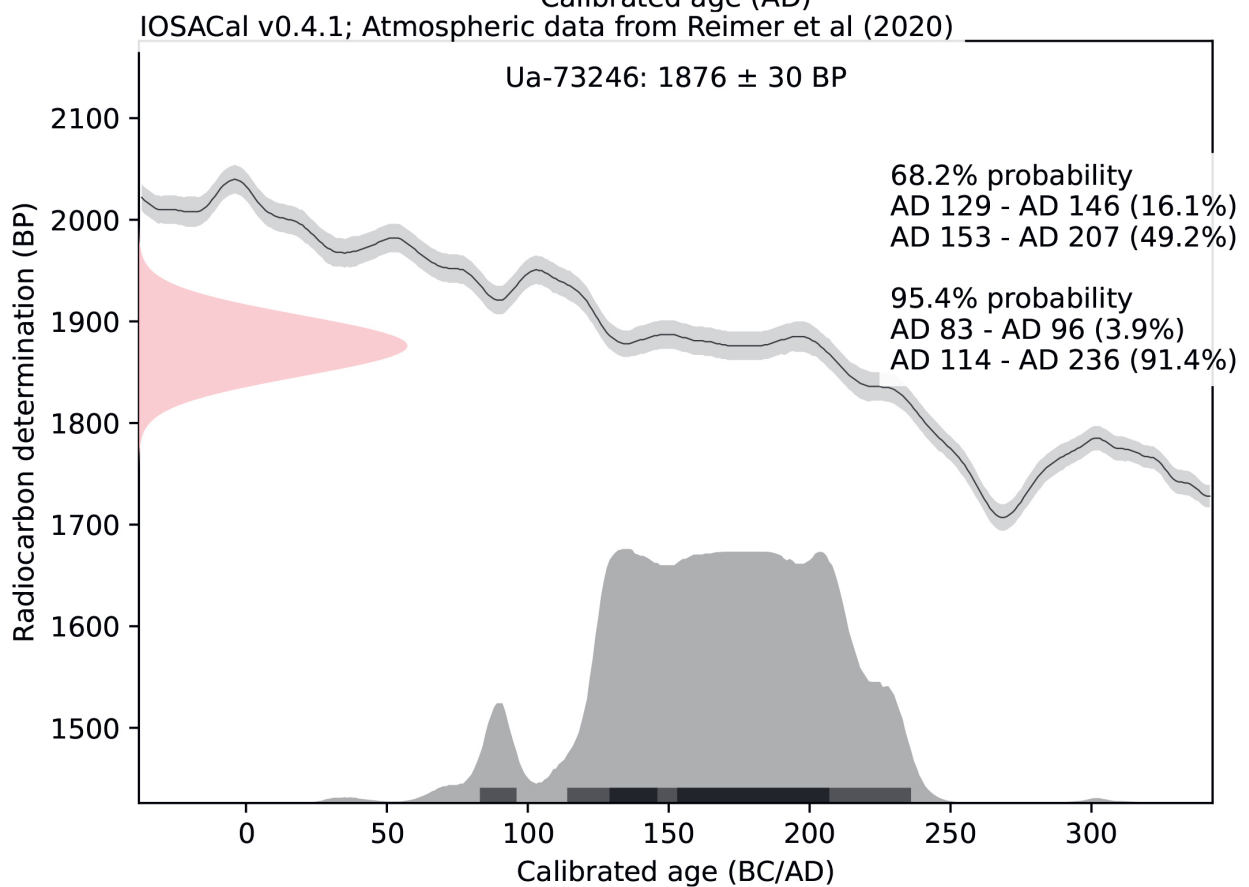
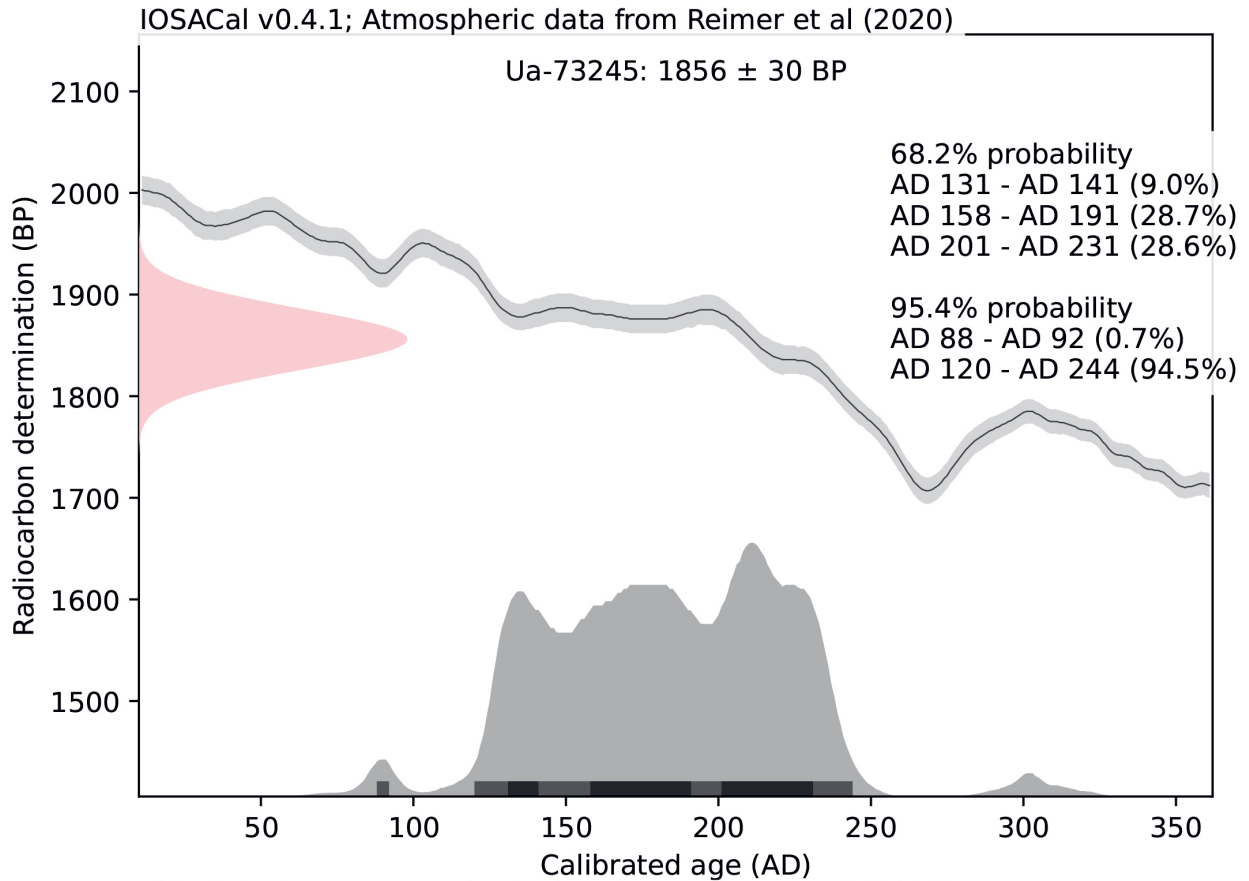

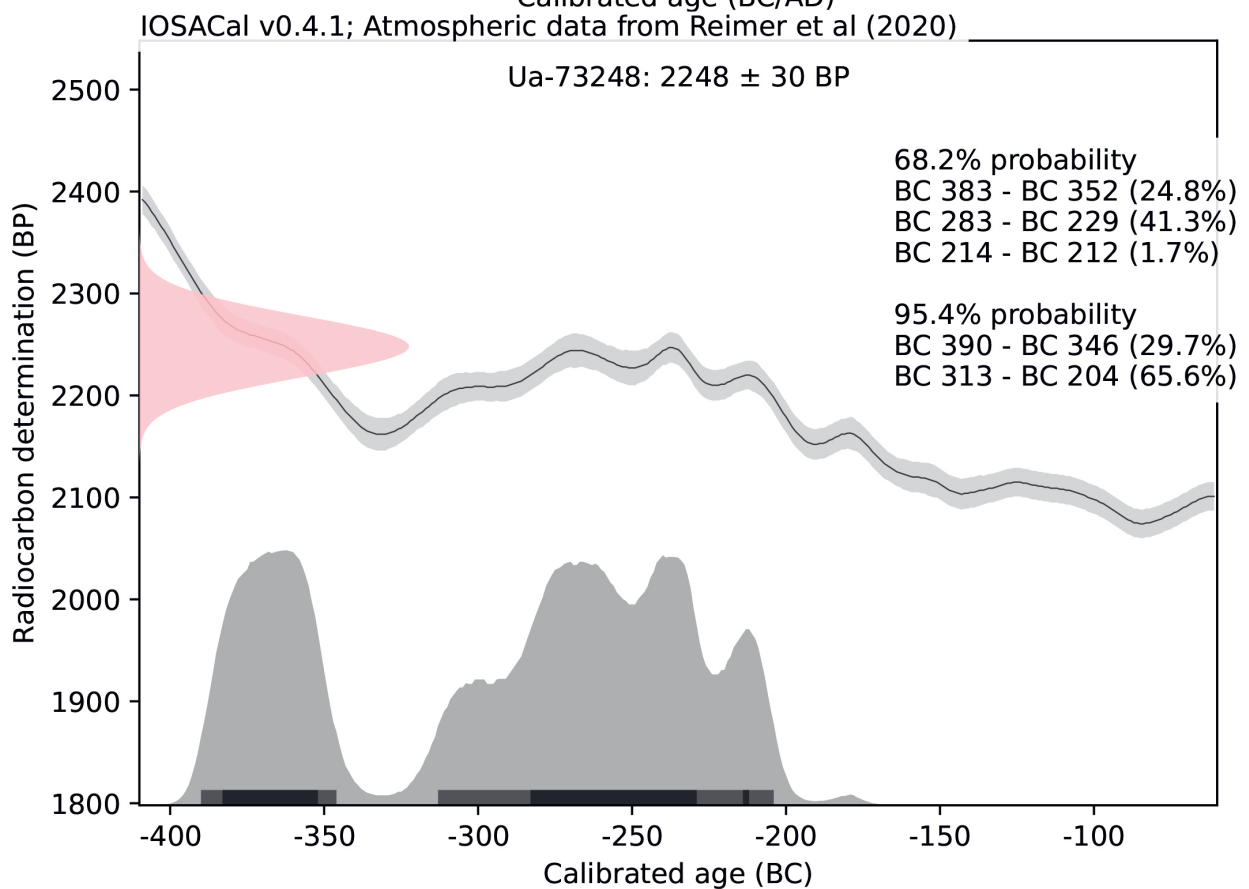
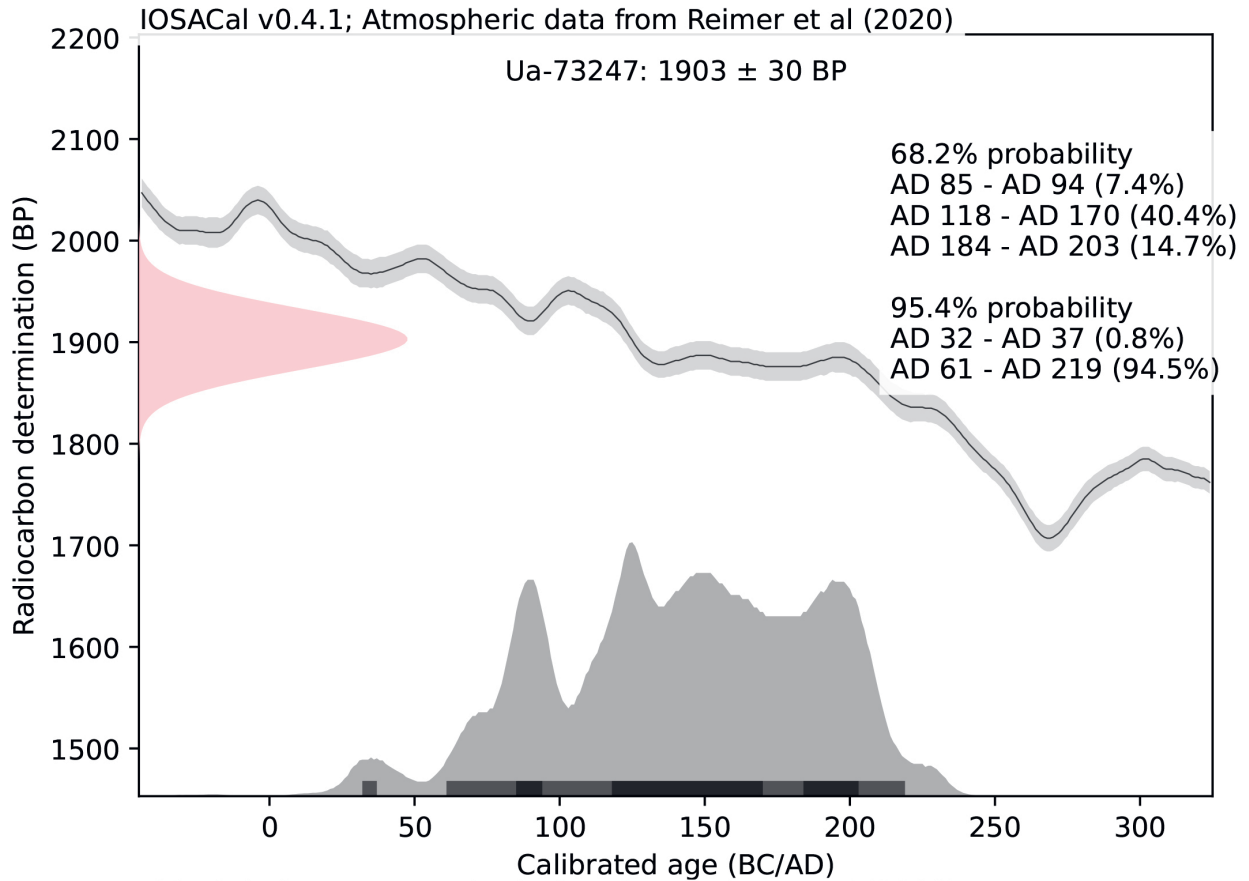

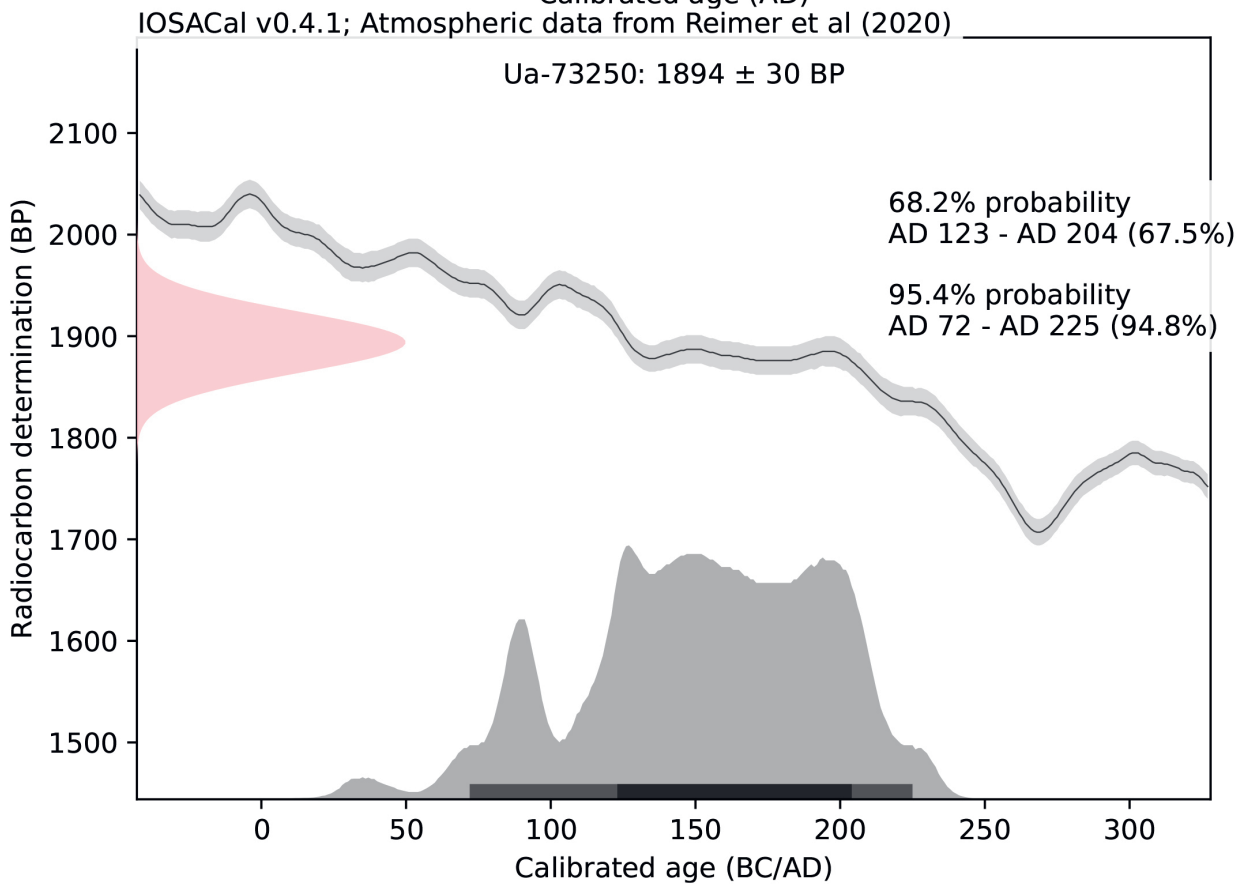
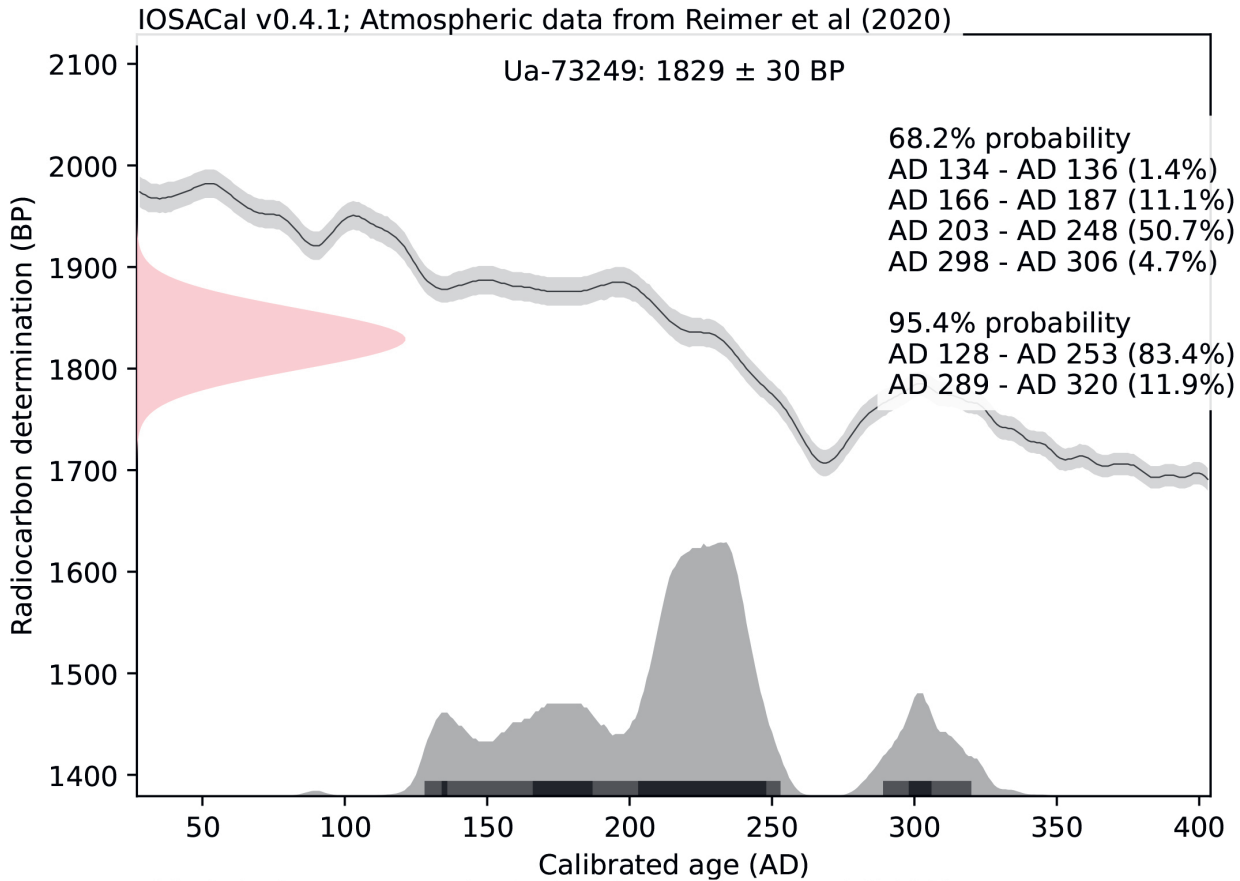

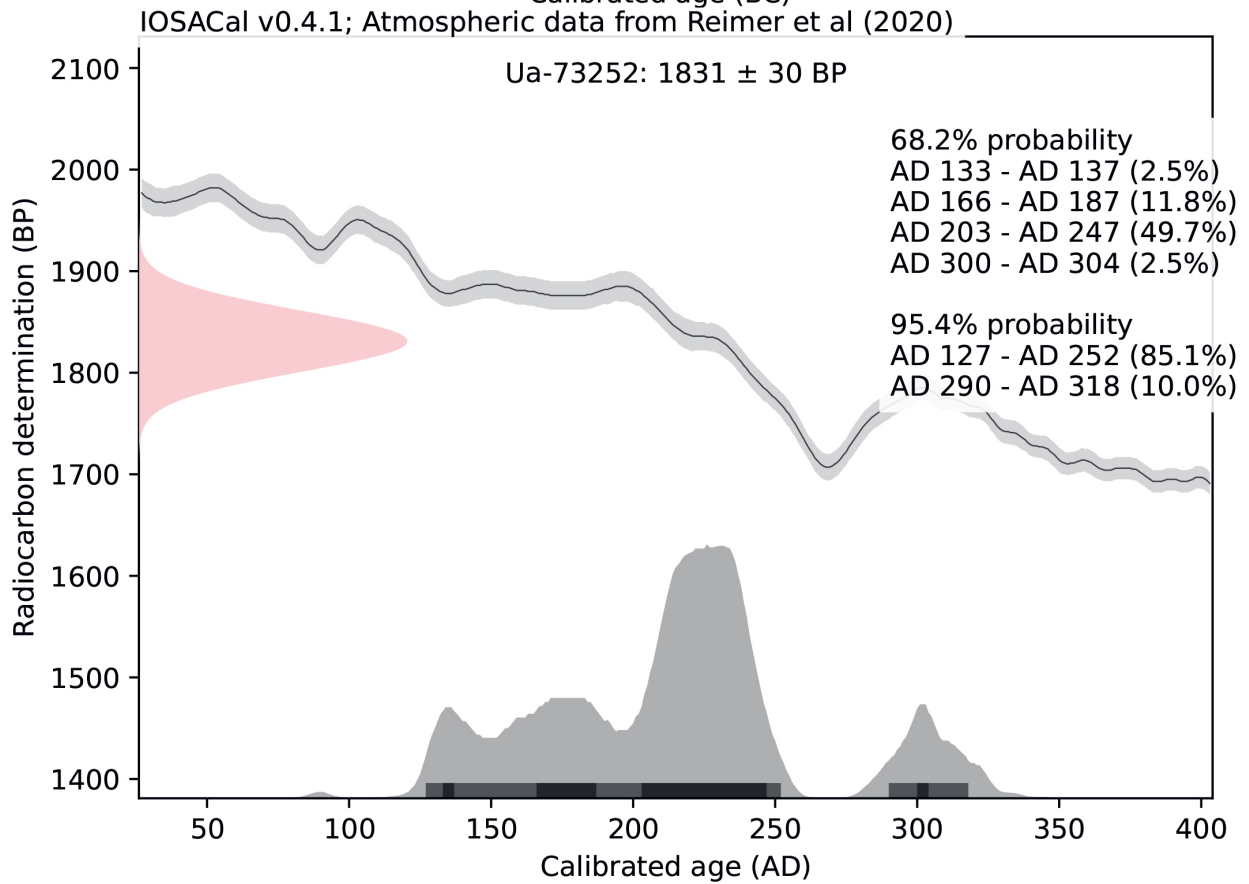
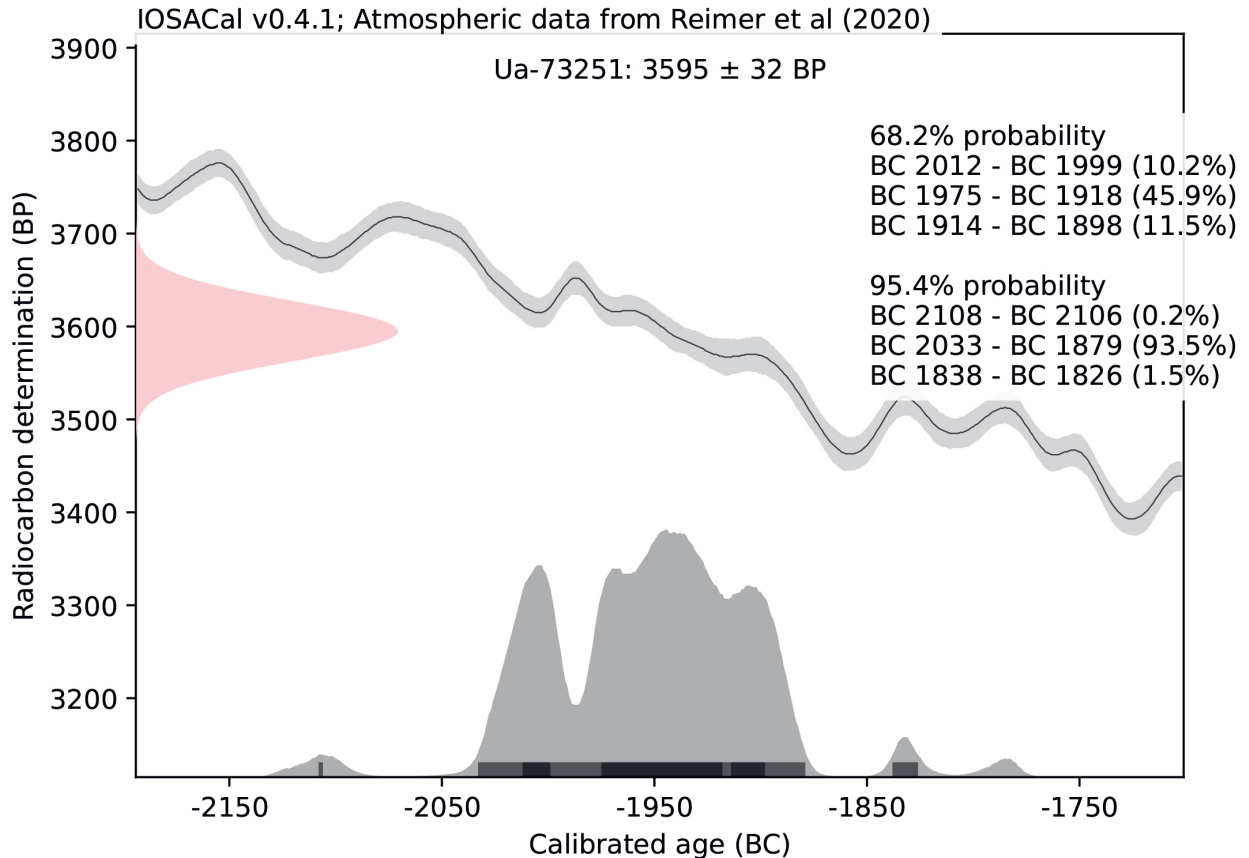

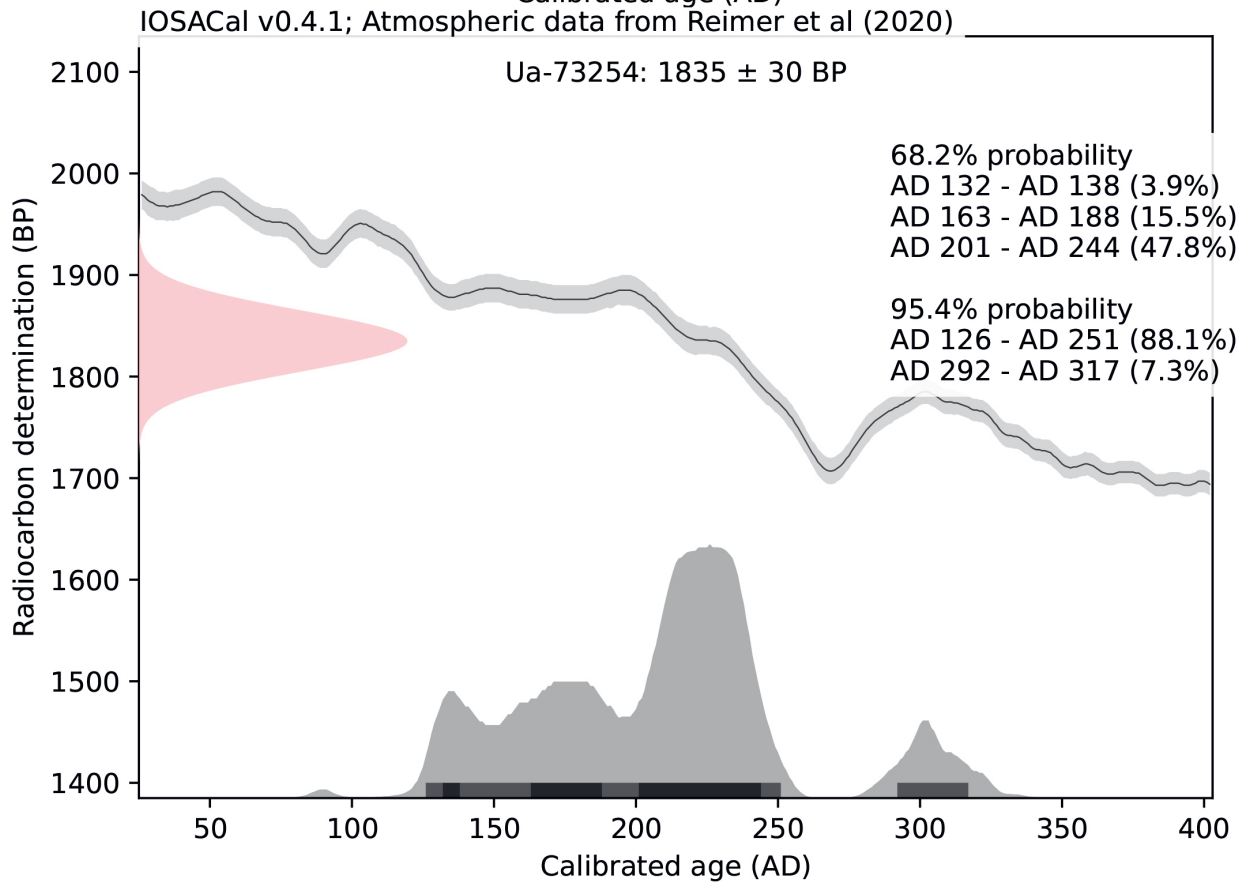
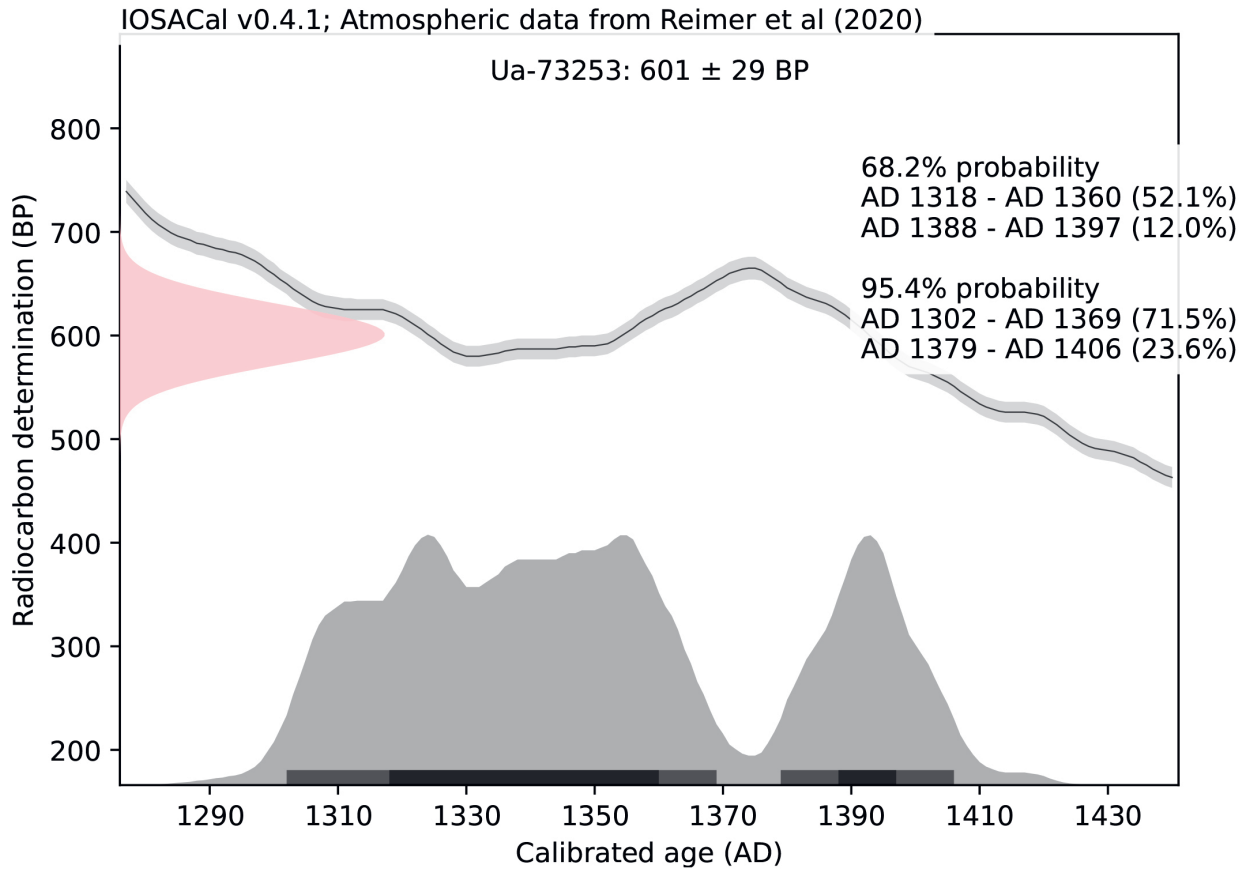

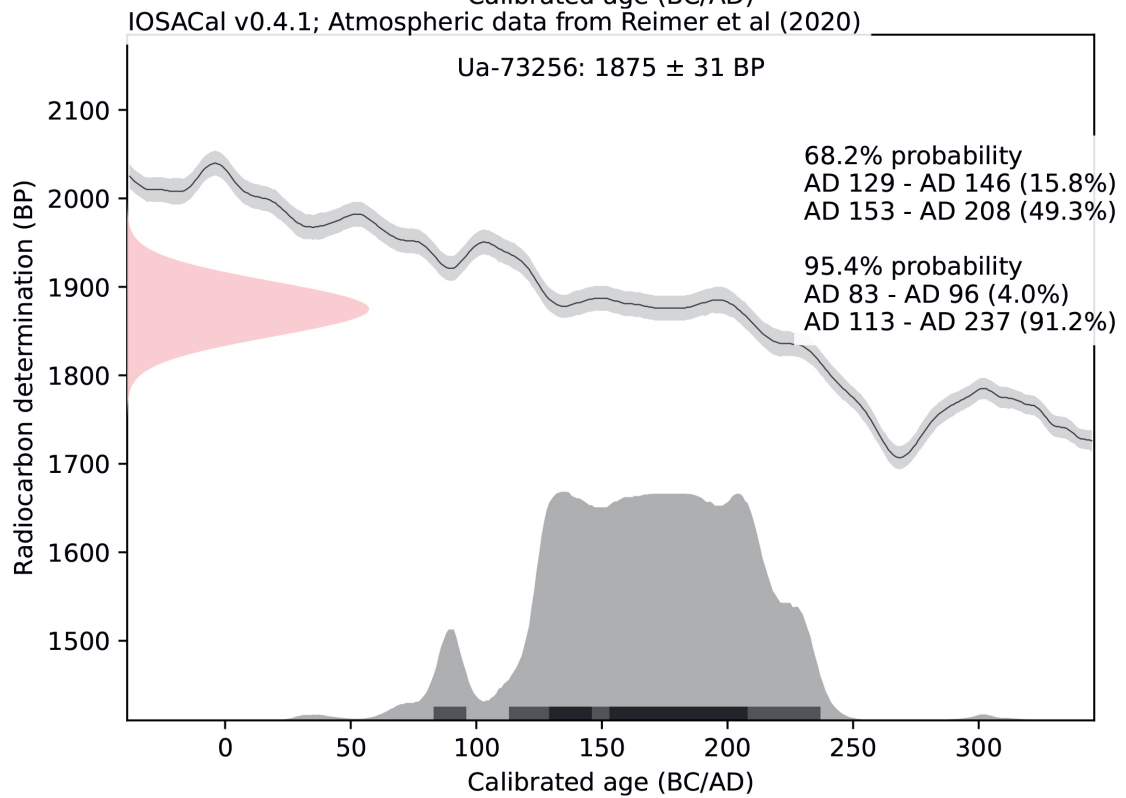
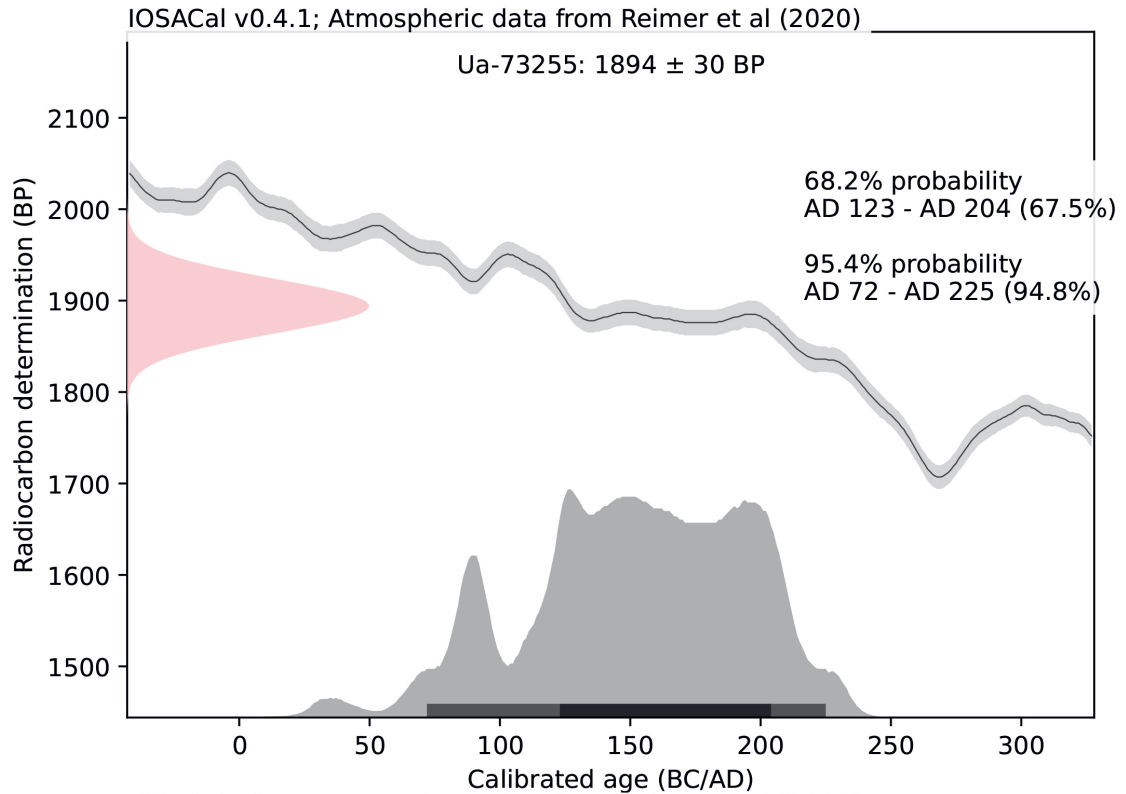

Dalköpinge 2:1 – en fängslande arkeologi

Trelleborgs kommun har för avsikt att etablera en kriminalvårdsanläggning inom delar av fastigheten Dalköpinge i östra Trelleborg. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län har därför en arkeologisk förundersökning genomförts av Arkeologerna i Lund under november och december månad år 2021.

Förundersökningsområdet är totalt 213 600 kvadratmeter stort och visade sig innehålla omfattande lämningar av olika karaktär och med en stor kronologisk spännvidd.

Lämningar från yngre stenålder påträffades inom fyra mindre ytor. Inom tre av dessa fanns hus eller hyddor och inom den fjärde flatmarksgravar. Bland fynden kan nämnas två fragmenterade flintdolkar.

Två ytor med lämningar från bronsålder dokumenterades. En yta bestod av huslämning medan den tredje utgjordes av en överplöjd gravhög.

Lämningar från järnåldern dominerade och förekom över större delarna av förundersökningsytorna. Inom området påträffades 26 järnåldershus. Husen var välbevarade och de flesta husen hade bevarade spår av väggar. Av fynden och husen att döma härrör lämningarna endast från äldre järnålder. Sannolikt tillhör de flesta övriga anläggningar som brunnar, gropar, gropsystem och härdar också äldre järnålder.

Lämningarna har framöver stor potential att belysa frågor om bebyggelsens struktur samt relationerna mellan gravplats och bebyggelse.

Arkeologerna

Statens historiska museer